

Bundel van de VrZW AB van 6 december 2019

Agenda bijlagen

AGENDA AB 6 december 2019 .docx

- 1 Opening, vaststelling agenda en mededelingen
- 1.a Mededelingen
- 2 Ter Kennisname/ingekomen stukken
- 2.a Brief Tweede Kamer Brandweer
A19.05.2a TK brief Brandweer.pdf
- 2.b Terugkoppeling DB, d.d. 20 november 2019
- 2.c Terugkoppeling BAC Brandweer, d.d. 11 november 2019
A19.05.2c Agenda BAC Brandweer 14 november 2019.pdf
- 2.d Terugkoppeling BAC Informatievoorziening, d.d. 13 november 2019
A19.05.2d Agenda BAC Informatievoorziening 13 november 2019.pdf
- 2.e Jaarplan en Begroting IFV 2020
A19.05.2e Zienswijze Jaarplan en Begroting IFV 2020.doc
A19.05.2e Zienswijze Jaarplan en begroting IFV 2020_bijlage I.pdf
- 3 Ter vaststelling
- 3.a Conceptverslag Algemeen Bestuur 11 oktober 2019 NAZENDING
- 4 Financiën
- 4.a Bestuursrapportage II
A19.05.4a Burap II 2019_besluitformulier AB.docx
A19.05.4a Burap II 2019_bijlage 1.docx
- 4.b Bezuinigingsopdracht 2021 NAZENDING
- 4.c Kaderbrief 2021
- 5 Risicobeheersing
- 5.a Brandrisicoprofiel 2020-2023
A19.05.5a Brandrisicoprofiel 2020-2023_besluitformulier AB.docx
A19.05.5a Brandrisicoprofiel 2020-2023_bijlage 1.docx
- 5.b Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2018-2021
A19.05.5b Handhavingsbeleid IV 2018-2021_besluitformulier AB.docx
A19.05.5b Handhavingsbeleid IV 2018-2021_bijlage 1.pdf
A19.05.5b Handhavingsbeleid IV 2018-2021_bijlage 2.pdf
- 6 Multidisciplinaire samenwerking
- 6.a Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaal
A19.05.6a Actualisatie IBP NZK 2020_besluitformulier AB.docx
A19.05.6a Actualisatie IBP NZK 2020_bijlage 1.docx
- 6.b Evaluatie Systeemtest 2019
A19.05.6b Evaluatie Systeemtest 2019_besluitformulier AB.docx
A19.05.6b Evaluatie Systeemtest 2019_rapportage.docx
- 7 Communicatie besluitvorming Algemeen Bestuur
- 8 Rondvraag en sluiting

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (AB VrZW)

Agenda vergadering AB VrZW, nr. 4

AB VrZW: J. Hamming, D. Bijl, D. Straat, J. van Beek, L. Kroon, L. Sievers, R. Meerhof, P. Tange, H. Raasing (secretaris), F. Strijthagen (directeur Publieke Gezondheid), H. Fokkens (districtschef politie Zaanstreek-Waterland), L. Kohsiek (dijkgraaf Hollands Noorderkwartier), M. Poelman (Provincie Noord-Holland), G. Blom (coördinerend gemeentesecretaris), S. Preenen (plv. Hoofdofficier van Justitie) en R. Wiemerink (strategisch adviseur).

Afwezig: -

Agendalid: N. Wamsteker (J&V) en T.P. Beaufort (RMC West).

Notulist: Rianon Wiemerink

AB GGD: H.M.M. Rotgans, J. Dings, V. Tuijp, M. Elfferich, N. Bonenkamp, T. Nieuwkerk, K. van Waaijen, S. Mutluer, F. Strijthagen (directeur Publieke Gezondheid/secretaris), I. Verschoor (ondersteuning/notulist).

Datum: 6 december 2019

Locatie: Prins Bernardplein – vergadering Deel I en II.

Tijd: Deel I. Aanvang 9.00 – 10.00 uur Vergadering AB leden GGD/VrZW

Bespreking uitkomsten quick scan gezamenlijke huisvesting GGD/VrZW

Nr.	Onderwerp	Inbreng	Bijlage
1.	Opening, vaststelling agenda en mededelingen	F. Strijthagen/ H. Raasing	
a.	Mededelingen		
2.	Bespreking uitkomsten quick scan gezamenlijke huisvesting GGD/VrZW -presentatie R. Stevens – bureau Atelier-V	F. Strijthagen/ H. Raasing	19.01.2

Deel II. Aanvang 10.00- 11.30 uur Reguliere vergadering AB VrZW

Nr.	Onderwerp	Inbreng	Bijlage
1.	Opening, vaststelling agenda en mededelingen		
a.	Mededelingen		
2.	Ter Kennisname/ingekomen stukken		
a.	Brief Tweede Kamer Brandweer	H. Raasing	A19.05.2a
b.	Terugkoppeling DB, d.d. 20 november 2019	J. Hamming	
c.	Terugkoppeling BAC Brandweer, d.d. 11 november 2019	J. van Beek	A19.05.2c
d.	Terugkoppeling BAC Informatievoorziening, d.d. 13 november 2019	R. Meerhof	A19.05.2d
e.	Jaarplan en Begroting IFV 2020	H. Raasing	A19.05.2e
3.	Ter vaststelling		
a.	Conceptverslag Algemeen Bestuur 11 oktober 2019 NAZENDING	H. Raasing	A19.05.3a

4.	Financiën		
a.	Bestuursrapportage II	D. Bijl	A19.05.4a
b.	Bezuinigingsopdracht 2021 NAZENDING	D. Bijl	A19.05.4b
c.	Kaderbrief 2021 NAZENDING	D. Bijl	A19.05.4c
5.	Risicobeheersing		
a.	Brandrisicoprofiel 2020-2023	P. Tange	A19.05.5a
b.	Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2018-2021	P. Tange	A19.05.5b
6.	Multidisciplinaire Samenwerking		
a.	Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaal	L. Sievers	A19.05.6a
b.	Evaluatie Systeemtest 2019	L. Sievers	A19.05.6b
7.	Communicatie besluitvorming Algemeen Bestuur	-	
8.	Rondvraag en sluiting	-	

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Directoraat-Generaal
Politie en
Veiligheidsregio's**

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Ons kenmerk
2719989

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 15 oktober 2019
Onderwerp Brandweer

Met deze brief informeer ik uw Kamer over ontwikkelingen met betrekking tot de brandweer. Ik geef daarbij een actualisering van eerder aan uw Kamer gezonden brieven.

De brandweer vervult een belangrijke functie in de samenleving. Daarom worden aan de brandweer hoge eisen van vakbekwaamheid, geoefendheid, optreden in teamverband, en trefzekerheid in moeilijke omstandigheden gesteld. Dat vraagt veel van de brandweerorganisatie en dus van de mensen die samen die organisatie vormen. Stabiliteit en vertrouwen in elkaar zijn onlosmakelijk verbonden met een goede taakuitvoering door de brandweer. De brandweer heeft te maken met veranderingen en onderkent dat ook. Veranderingen die voortvloeien uit regelgeving, behoefte aan een grotere flexibiliteit in de bedrijfsvoering, een gewijzigde bereidheid om als vrijwilliger aan de slag te gaan, en nieuwe uitdagingen zoals in het kader van de energietransitie.

De brandweer is onderdeel van de veiligheidsregio. De veiligheidsregio's zijn in de kern verantwoordelijk voor de brandweezorg, het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR). Voor het functioneren van de veiligheidsregio's en de democratische controle daarop is betrokkenheid van gemeenteraadsleden van groot belang. Ik breng uw Kamer in dat kader ook op de hoogte van mijn inzet naar aanleiding van de motie Den Boer¹ over democratische legitimiteit van veiligheidsregio's.

Rechtspositie brandweervrijwilligers

De inzet van vrijwilligers is een wezenlijk element in onze samenleving; het belang daarvan neemt eerder toe dan af. Bij de invulling van vrijwilligheid moeten we natuurlijk ook meebewegen met gewijzigde opvattingen en wensen van vrijwilligers; zij die al vrijwilliger zijn én zij die overwegen als vrijwilliger aan de slag te gaan. De brandweer is bij uitstek een organisatie waar vrijwilligheid onderdeel is van de reguliere bedrijfsvoering. Dat beschouw ik als een groot goed. Ook de brandweer van de toekomst is voor mij een brandweer met zowel beroepskrachten als vrijwilligers.

¹ Kamerstukken II 2018/19, 29517, 164

Zoals toegezegd in mijn brief² van 24 juni jl. aan uw Kamer informeer ik u nader over het vervolgonderzoek naar het aanbrengen van een nadrukkelijk en fundamenteel onderscheid tussen vrijwilligers en beroepspersoneel bij de brandweer. Dat onderscheid is, zo blijkt uit juridische rapporten³ naar de rechtspositionele aspecten, nodig om ook in de toekomst te kunnen werken met beide groepen.

Samen met het Veiligheidsberaad (VB) heb ik juni jl. opdracht gegeven tot uitwerking van die noodzakelijke differentiatie. Afgevaardigden vanuit het VB, de Brandweerkamer en ambtenaren van mijn ministerie werken dat sindsdien uit. Zij onderzoeken hoe dat onderscheid zodanig is te maken dat wordt voldaan aan de normen uit Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie van het Europese Hof van Justitie. Daarbij wordt ook in kaart gebracht welke mogelijke consequenties dit voor de brandweerorganisatie heeft. Op 24 september jl. heb ik daar in een extra overleg van het VB over gesproken, in voorbereiding op het VB van 9 december a.s. over contouren van mogelijke oplossingen. Direct daarna worden ook de vakorganisaties in het overleg betrokken. Ik hecht grote waarde aan betrokkenheid van de vakorganisaties. We hebben er voor gekozen om in eerste instantie in de gezamenlijkheid van de 25 werkgevers - de besturen van veiligheidsregio's - en mij als stelselverantwoordelijke aan de slag te gaan. Betrokkenheid van personeel en vakorganisaties in overleggen over genoemde contouren en de verdere invulling daarvan, is natuurlijk van belang. En dat gaan we dus ook doen. Uw Kamer zal naar verwachting in januari 2020 worden geïnformeerd over de uitkomst van de overleggen tussen de werkgevers en de vakorganisaties.

Meerjarenprogramma RemBrand

In november 2015 is aan uw Kamer het rapport aangeboden van het in opdracht van het VB uitgevoerde programma RemBrand⁴. Centrale vraag in dat rapport was: hoe worden minder branden, minder slachtoffers en minder schade bereikt en wie kunnen dat beïnvloeden of tot stand brengen? Uitgangspunt van het programma was dat brandveiligheid niet geïsoleerd beschouwd moet worden; diverse partijen moeten daaraan een bijdrage leveren.

De afgelopen jaren is onder het motto 'brandveiligheid is een coproductie', met ondersteuning van JenV gewerkt aan verschillende vervolgprojecten van RemBrand. Op 31 januari jl.⁵ is uw Kamer geïnformeerd over de inspanningen op het terrein van brandveiligheid in relatie tot brandveiligheid van woongebouwen en brandveilig wonen. De projecten Toekomst brandveiligheid, Inzicht in technische ontwikkelingen, Brandveiligheid in het technisch onderwijs en Risicogroepen en brandveiligheid zijn inmiddels afgerond⁶. Een praktijkonderzoek naar rookverspreiding in appartementencomplexen is recent uitgevoerd. De analyse van de bevindingen daarvan wordt in het voorjaar 2020 verwacht.

Gebiedsgerichte opkomsttijden

In het rapport RemBrand is ook voorgesteld om voor de brandweer de objectgerichte opkomsttijden bij brand te vervangen door gebiedsgerichte opkomsttijden. In het huidige systeem gelden tijdnormen die gerelateerd zijn aan afzonderlijke objecten/types van gebouwen. In het voorgestelde systeem wordt

² Kamerstukken II 2018/19, 29517, 170

³ Kamerstukken II 2018/19, 29517, 153

⁴ Kamerstukken II 2015/16, 29517, 105

⁵ Kamerstukken II 2018/19, 32757, 151

⁶ www.lfv.nl

gewerkt met tijdnormen per gebied. Daarbij bepaalt het overheersende risico het risiconiveau in dat gebied. Voor zo'n gebied geldt daarbij één van de onderscheiden drie risiconiveaus. Per risiconiveau is er één referentiewaarde voor de opkomsttijd met een bandbreedte. Het bestuur van een veiligheidsregio bepaalt het ambitieniveau binnen die bandbreedte. Objecten met een zwaarder risico dan geldt in het gebied worden vooraf gesignaleerd en krijgen extra aandacht.

In een samenwerkingsverband van het brandweerveld, vakbonden en de Vakvereniging Brandweervrijwilligers (VBV) is, in afstemming met mijn ministerie, gewerkt aan een voorstel dat door het VB is omarmd en aan mij is voorgelegd. Als bijlage treft u het voorstel aan. Het voorstel sluit aan bij het advies van de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) in het rapport Inrichting Repressieve Brandweezorg, dat uw Kamer op 23 mei 2018 heeft ontvangen.⁷ De Inspectie JenV wijst daarbij op de relatie tussen de risico's in de veiligheidsregio en de daarvoor benodigde slagkracht bij de brandweer, en adviseert de wijzigingen in het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) voortvarend door te voeren teneinde de doelstellingen van dat besluit te bereiken.

Ik sta positief tegenover de ontwikkelde systematiek die de besturen van de veiligheidsregio's beter in staat stelt keuzes te maken en besluiten te nemen over de (organisatie van) de brandweezorg en hierin transparant en gemotiveerd het ambitieniveau te bepalen. Voordeel van de nieuwe systematiek is een grotere flexibiliteit voor de brandweer die beter aansluit bij hetgeen de inzet in de praktijk vraagt dan de huidige meer rigide systematiek. Het geheel gaat ook gepaard met een landelijk uniforme methodiek voor dekkingsplannen, waarbij de gerealiseerde opkomsttijden onderwerp van analyse zijn en aanleiding kunnen zijn voor aanpassing van de bedrijfsvoering en/of streeftijden binnen de gestelde kaders.

In een motie⁸ van het lid Van Raak (SP) is de regering verzocht, onder verwijzing naar het lopend onderzoek naar gebiedsgerichte opkomsttijden, ervoor zorg te dragen dat gebiedsgerichte opkomsttijden er in geen geval voor mogen zorgen dat de brandweezorg verslechtert. Ik onderschrijf dat het belangrijk is dat de huidige kwaliteit van de brandweezorg behouden blijft. Ik hecht eraan dat het bestuur van een veiligheidsregio haar verantwoordelijkheid neemt en realistische opkomsttijden vaststelt, waarbij een actieve informatieverstrekking in acht wordt genomen richting burgers en gemeenteraden. Genoemd rapport van de Inspectie JenV laat overduidelijk zien dat dat onderbelicht is en beter en frequenter moet plaatsvinden. Deze uitgangspunten zal ik dan ook opnemen in regelgeving. Op deze wijze blijft het huidige niveau van brandweezorg voor de burgers van Nederland beschikbaar en werken we tegelijkertijd toe naar een systeem waarin meer transparantie en informatie naar besturen, burgers en bedrijven mogelijk is, gebaseerd op een uniforme aanpak.

Het VB heb ik laten weten onder een aantal randvoorwaarden te kunnen instemmen met de voorgestelde systematiek en de uitwerking ervan op te nemen in een voorstel tot aanpassing van het Bvr. De randvoorwaarden zijn:

- Om de goede informatiepositie van de gemeenteraad te borgen dient het Algemeen Bestuur (AB) van de veiligheidsregio minimaal jaarlijks over de gerealiseerde brandweezorg (waaronder de opkomsttijden) in de betreffende gemeente te worden geïnformeerd;

---

⁷ Kamerstukken II 2017/18, 29517, 142

⁸ Kamerstukken II 2017/18, 29517, 150

- Het AB dient inwoners, bedrijven en objecteigenaren in het gebied waarin de 18-minutennorm blijktens het dekkingsplan niet kan worden gehaald actief te informeren;
- Voor een transparante verantwoording over de geleverde brandweezorg worden alle opkomsttijden geregistreerd door het AB. Deze registratie is basis voor inzicht in de combinatie taak en slagkracht, wat tevens van belang is voor Variabele voertuigbezetting/Uitruk op Maat;
- De 25 besturen van de veiligheidsregio's stellen een landelijk uniforme werkwijze vast m.b.t. dekkingsplannen, inclusief afstemming met vertegenwoordigingen van het personeel, en een uniforme registratie van de opkomsttijden.

De randvoorwaarden worden in regelgeving opgenomen.

De randvoorwaarden vloeien voort uit de door de Inspectie JenV in het rapport over repressieve brandweezorg weergegeven stevige kritiek m.b.t. de huidige objectgerichte opkomsttijden, alsmede uit het belang van een uniforme aanpak.

De voorgestelde systematiek zal in een aantal pilotregio's worden getoetst om zo ervaring op te doen. De Inspectie JenV zal daarbij worden betrokken zodat zij kan toetsen hoe de uitwerking van de nieuwe systematiek in de praktijk plaatsvindt en daarmee inzicht kan krijgen in de toetsbaarheid van de te wijzigen regelgeving over opkomsttijden. De uitkomsten van de pilots worden meegenomen bij het traject tot aanpassing van de regelgeving. De aanpassing van het Bvr zal aan uw Kamer worden voorgelegd. Gezien ook de doorlooptijd van pilots koers ik op een inwerkingtreding van een aangepast Bvr per 1 juli 2021.

Uitruk op Maat

In vervolg op het onderdeel variabele voertuigbezetting/ Uitruk op Maat van het eerdergenoemde rapport Inrichting Repressieve Brandweezorg ziet de Inspectie JenV er op toe dat alle 24 regio's die daarmee werken eind 2019 de benodigde stappen hebben gezet om het personeel op een veilige manier met variabele bezetting te laten werken. In mijn brief⁹ aan uw Kamer van 11 februari 2019 heb ik gemeld dat de evaluatie van het Landelijk kader Uitruk op Maat bij brand dit jaar wordt uitgevoerd door de Raad Brandweercommandanten (RBC). De evaluatie is in april jl. van start gegaan. In het onderzoek wordt ingegaan op welke wijze en in welke mate Uitruk op Maat in de veiligheidsregio's wordt toegepast en in hoeverre dit in overeenstemming is met het landelijk VB-kader. Daarnaast wordt onderzocht of dat kader volgens de veiligheidsregio's voldoende ondersteuning biedt bij vormgeving, implementatie en uitvoering van Uitruk op Maat. De RBC heeft met de VBV en de vakbonden afgesproken dat zij via interviews worden betrokken bij de afronding van het onderzoek. Naar verwachting wordt de eindrapportage in het eerste kwartaal van 2020 opgeleverd. Ik zal uw Kamer nader informeren over de bevindingen van de Inspectie JenV en over de evaluatierapportage van de RBC.

Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen

Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) is een belangrijk specialisme van de brandweer. Het VB heeft mij verzocht om in te stemmen met de verdere ontwikkeling van IBGS zodat die meer recht doet aan de praktijk waarin de veiligheidsregio's dit specialisme meer in samenwerking oppakken en de aanpak verder wensen te professionaliseren. Basis daarvoor is de lijn 'Grootschalig

⁹ Kamerstukken II 2018/19, 29517, 157

Brandweer Optreden en Specialistisch Optreden' (GBO SO) waarbij voor incidenten van de categorie 'kleine kans-grote impact' specialistische inzet noodzakelijk is en duidelijkheid moet bestaan over rollen en verantwoordelijkheden bij opgeschaalde situaties.

In reactie heb ik het VB aangegeven de veiligheidsregio's onder specifieke voorwaarden de ruimte te willen geven voor de verdere ontwikkeling van IBGS. Zo dient het bestuur van een veiligheidsregio hierover een formeel besluit te nemen. Daarnaast dient de veiligheidsregio zorg te dragen voor een voldoende kwaliteitsniveau voor de burgers en de veiligheid van het personeel zoals vastgelegd in de Arbeidsomstandighedenwet en het Bvr. In aanvulling heb ik meegegeven dat het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk blijft voor de specialistische taken, met uitzondering van de CBRN¹⁰-taken die worden uitgevoerd door de 6 in het Bvr daarvoor aangewezen regio's.

Bij de (voorbereiding van de) incidentbestrijding van gevaarlijke stoffen kunnen veel partijen betrokken zijn. De veiligheidsregio is en blijft conform art. 10 Wvr verantwoordelijk voor de coördinatie. De doorontwikkeling IBGS moet leiden tot aantoonbare kwaliteitsverbetering ten opzichte van de huidige situatie.

Ik heb de voorzitter van het VB gevraagd om uiterlijk 1 oktober 2020 een kwalitatieve evaluatierapportage met de bevindingen en de stand van zaken van de doorontwikkeling IBGS op te leveren. Tevens heb ik de Inspectie JenV gevraagd om kritisch mee te kijken bij de implementatie en evaluatie van de doorontwikkeling van IBGS in de veiligheidsregio's. In het najaar van 2020 verwacht ik op basis van deze evaluatie een goed beeld te kunnen vormen van de toegevoegde waarde van de doorontwikkeling van IBGS en mogelijke knelpunten in de praktijk. Dit stelt mij in staat om dan ook tot een besluit te komen ten aanzien van aanpassing van de regelgeving.

Voortgang onderzoeken vuurwerkbestrijding en opslag

Met betrekking tot de onderzoeken naar vuurwerkbestrijding en opslag¹¹ kan ik uw Kamer melden dat naar huidige inschatting de drie rapporten in de tweede helft van oktober gereed zijn. Zo spoedig mogelijk nadien zal ik in samenwerking met de bewindspersonen van Infrastructuur en Waterstaat de rapporten en bijbehorende beleidsreactie aan uw Kamer toezenden. Alles zal er op gericht zijn eventuele voorgestelde aanpassingen in de handreiking en procedures van de brandweer, met het oog op de komende jaarwisseling, tijdig aan te passen en bekend te stellen.

Samenwerking brandweer en Defensie bij natuurbrandbestrijding

In het Algemeen Overleg Brandweer van 18 oktober 2018¹² heb ik toegezegd de Kamer te informeren over de samenwerking tussen de brandweer en Defensie bij natuurbrandbestrijding. Er zijn twee veiligheidsregio's met specialistische kennis over bestrijding van natuurbranden. Defensie kan op basis van de civiel-militaire samenwerkingsafspraken ondersteuning bieden met zowel mensen als middelen bij natuurbranden. Dit betreft het zogenaamde Fire Bucket Operations Team (blushelikopters) en de Defensie Natuurbrandbestrijding Ondersteuningsmodule (DNOM). Deze module betreft onder andere het slaan van calamiteitenputten voor bluswater, het creëren van brandgangen voor de bereikbaarheid en de inzet van

---

¹⁰ Chemische, biologische, radiologische en nucleaire taken.

¹¹ Kamerstukken II 2018/19, 29517, 165

¹² Kamerstukken II 2018/19, 29517, 148

manschappen op de grond. Deze ondersteuning kan ook grensoverschrijdend met buurlanden en interregionaal plaatsvinden. De blushelikopter is in de zomer van 2018 enkele keren ingezet en daarnaast is ook vlak over de grens in Duitsland geassisteerd. In de zomer van 2019 is de inzet van bovengenoemde mensen en materieel niet nodig geweest.

Een veilige energietransitie

De energietransitie staat volop in de aandacht. Het aspect veiligheid mag daarbij zeker niet uit het oog verloren worden. Een veilige energietransitie vereist goede samenwerking tussen het kabinet en haar partners. Het kabinet heeft de energietransitie daarom nadrukkelijk als aandachtspunt benoemd in de agenda risico- en crisisbeheersing 2018-2021¹³. De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's met zich mee. De brandweer wordt daarmee onder andere geconfronteerd bij de bestrijding van incidenten met elektrische voertuigen, zonnepanelen en windturbines.

De energietransitie is nog volop in ontwikkeling. Ik hecht daarom grote waarde aan kennisontwikkeling over eventuele nieuwe risico's van de energietransitie. Ik heb de risico's van de energietransitie en de effecten daarvan op de voorbereiding van de hulpdiensten daarom aangedragen als nieuw onderwerp voor de internationale onderzoeksagenda van de Europese Commissie: HorizonEurope.

De risico's staan bij diverse partijen op het netvlies. Het IFV voert sinds enkele jaren onderzoek uit naar de risico's van de energietransitie. Daarbij wordt gebruik gemaakt van internationale ervaring en kennisontwikkeling. Recent is energieveiligheid als specifiek thema benoemd van een lectoraat van het IFV. Onder de vlag van de RBC en de Raad van Directeuren Veiligheidsregio's (RDVR) werkt de stuurgroep energietransitie aan kennisontwikkeling en de verspreiding daarvan over het veilig en doelmatig optreden bij incidenten. De opgedane kennis krijgt zijn beslag in praktische handvatten voor brandweermensen. Zo is er bijvoorbeeld een handreiking brandweeroptreden bij incidenten met elektrische voertuigen opgesteld. Deze is ook verspreid naar organisaties die een operationele betrokkenheid hebben bij incidenten met elektrische voertuigen.

Geoefendheid brandweer

In de procedurevergadering van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 9 oktober 2019 is gesproken over het bericht 'Amsterdamse brandweercommandant: geoefendheid brandweer 'absoluut niet op orde' (NRC.nl, 29 september 2019)¹⁴. Op verzoek van de commissie doe ik uw Kamer hierbij een reactie toekomen op dit bericht ten behoeve van het AO Brandweer van 17 oktober.

In het Besluit personeel veiligheidsregio's en de bijbehorende bijlagen en in de Regeling Personeel veiligheidsregio's zijn vakbekwaamheidseisen opgenomen voor het personeel van de brandweer. Het is de verantwoordelijkheid van de besturen van de veiligheidsregio's dat het personeel aan die bekwaamheidseisen voldoet. Dit betekent dat het personeel vakbekwaam wordt door opleiden, en vakbekwaam blijft door te trainen, bijscholen en oefenen. Het bestuur van de veiligheidsregio's bepaalt de oefenfrequentie. Om de veiligheidsregio's te ondersteunen bij de vormgeving van het oefenbeleid in de regio's, heeft het Instituut Fysieke

¹³ Kamerstukken II, 2019/19, 30 821, nr. 50

¹⁴ <https://www.nrc.nl/nieuws/2019/09/29/amsterdamse-brandweer-commandant-geoefendheid-brandweer-absoluut-niet-op-orde-a3975049>

Veiligheid de 'Leidraad Oefenen' ontwikkeld. In deze leidraad zijn branchestandaarden voor het oefenen opgenomen.

De voorzitter van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland meldt mij dat de geoefendheid van de brandweer voldoet aan de vakbekwaamheidseisen, er is wel ruimte voor verbetering. De Inspectie JenV houdt toezicht op de taakuitvoering van de veiligheidsregio's, in 2020 doet zij onderzoek naar de vakbekwaamheid van het brandweerpersoneel.

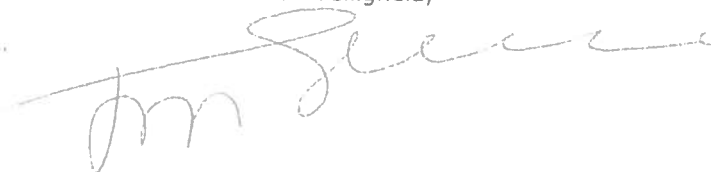
Democratische legitimiteit

De motie Den Boer, aangenomen 19 februari jl., vraagt aandacht voor de democratische legitimiteit van veiligheidsregio's en de mogelijkheid van raadsleden om kennis te verwerven over crisisbeheersing en rampenbestrijding in het algemeen en de veiligheidsregio in het bijzonder.

Uit gesprekken met verschillende betrokken partijen, zoals de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Ministerie van BZK, de Nederlandse Vereniging van Raadsleden (NVR) en het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) maak ik op dat er op meerdere plekken informatie voor raadsleden beschikbaar is en dat die in de behoefte van raadsleden voorziet. In die contacten is ook gewezen op de door de Minister van BZK voorgestelde wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze biedt veiligheidsregio's en gemeenteraden straks ook meer mogelijkheden om de controlerende rol van raadsleden verder invulling te geven. Het voorstel draagt daarmee op een positieve wijze bij aan verdere betrokkenheid van raadsleden bij veiligheidsregio's.

Vermeld kan ook worden dat een groot aantal gemeenten en veiligheidsregio's proactief experimenteert met nieuwe initiatieven om gemeenteraadsleden en -raden verder bij de regio te betrekken. Ik ondersteun deze initiatieven van harte. Naar mijn mening is het nuttig, mede in het licht van de motie Den Boer, om deze initiatieven in beeld te brengen zodat positieve ervaringen gedeeld kunnen worden. Ook voor de in deze brief behandelde thema's is goede betrokkenheid van gemeenteraden wezenlijk. Ik heb het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) daarom gevraagd een inventariserend onderzoek te doen naar *best practices* rond de betrokkenheid van gemeenteraadsleden en -raden bij de veiligheidsregio's. De rapportage wordt na afronding op de website van het IFV geplaatst en zal ik aan uw Kamer en het VB zenden.

De Minister van Justitie en Veiligheid,

Ferd Grapperhaus

Vergadering: BAC Brandweer

Datum: 14 november 2019, 15:00 - 16.30 uur

Locatie: Van der Valk hotel, Bastion 73 te Veenendaal

Onderwerp		Mondeling/bijlagen
1.	Opening en vaststelling agenda	Bijlage
2.	Vaststelling conceptverslag 9 september 2019	Bijlage
3.	Mededelingen: > Actualiteiten en media > Terugkoppeling Veiligheidsberaad 7 oktober 2019	Mondeling

Ter bespreking		
4.	Voortgang denktank differentiatie brandweertaken en bestuurlijke commissie toekomst brandweer <i>Toelichting door de voorzitter, de heer Kolff</i>	Mondeling
5.	Organisatie (toekomstige) arbeidsvoorwaardenvorming voor de veiligheidsregio's <i>Toelichting door de voorzitter van de Brandweerkamer, de heer Depla</i>	Bijlagen

Ter informatie		
6.	Correspondentie: a) Kamerbrief Brandweer d.d. 15 oktober 2019 b) Kamerbrief beantwoording vragen brandweervrijwilligers d.d. 5 november 2019	Bijlagen
7.	Terugkoppeling gesprekken Tweede Kamerleden	Bijlage
8.	Rondvraag en sluiting	Mondeling

Vergaderdata 2019/2020

- > 9 december 2019: Veiligheidsberaad, incl. overleg met minister van JenV
- > 5 maart 2020: BAC Brandweer
- > 16 maart 2020: Veiligheidsberaad, incl. overleg met minister van JenV
- > 18 mei 2020: BAC Brandweer
- > 12 juni 2020: Veiligheidsberaad

Vergadering: Bestuurlijke adviescommissie Informatievoorziening

Datum: 13 november 2019, 13.00 - 15.00 uur

Locatie: Rijkswaterstaat, locatie Griffioenlaan 2 Utrecht

Onderwerp	Vergaderstukken
<u>Vooraf (12.00-13.00 uur):</u> Mogelijkheid tot bezoeken Cyber Inspiratiedagen van Rijkswaterstaat, inclusief inlooplunch	
1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda	Agenda
2. Conceptverslag 9 september 2019	Conceptverslag
3. Presentatie Perry van der Weyden (CIO Rijkswaterstaat)	
4. Landelijke coördinatie op digitale weerbaarheid	Oplegnotitie en 1 bijlage
5. Opvolging aanbevelingen Gateway Review LCMS	Oplegnotitie en 2 bijlagen
6. Rondvraag	

Vergaderingen BAC Informatievoorziening 2020

4 maart 2020

13 mei 2020

16 september 2020

25 november 2020

De vergaderlocatie voor 2020 is gewijzigd naar Van der Valk Hotel Utrecht.

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)
Postbus 7010
6801 HA ARNHEM

Bezoekadres:
Prins Bernhardplein 112
1508 XB Zaandam

Postadres:
Postbus 150
1500 ED Zaandam
Telefoon 088 751 20 00
info@vrzw.nl
www.vrzw.nl

Datum	22 november 2019	Telefoon	+31 88 751 2006
Onze referentie	Algut/14909	E-mail	r.wiemerink@vrzw.nl
Uw referentie		Onderwerp	Zienswijze Jaarplan en begroting IFV 2020
Uw brief van			

Beste heer Van Veldhuizen,

Recent heeft u ons verzocht een zienswijze te geven op het concept Jaarplan en begroting IFV 2020 (hierna: Jaarplan 2020). Op 20 november 2019 heeft het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland het Jaarplan 2020 besproken. Wij verzoeken u de volgende aandachtspunten ter kennisname van het algemeen bestuur IFV te brengen:

Inhoudelijk

- Het IFV wil zich doorontwikkelen naar een integraal en gezaghebbend publiek kennisinstituut voor risico- en crisisbeheersing. Dit om meer bijdrage te kunnen leveren aan een veiliger en weerbaarder Nederland. Een uitgangspunt c.q. ontwikkeling die wij ondersteunen, echter hierbij de voorwaarde dat inhoudelijk gezien door het verleggen van de focus naar risico- en crisisbeheersing er voldoende ruimte moet blijven bij het IFV om eveneens aandacht te houden voor de bredere, wettelijk opgedragen taken. Wij verzoeken in dit geheel eveneens de uitkomsten van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's te betrekken.

Financieel

- Bij de meeste veiligheidsregio 's wordt nieuw beleid gefinancierd door oud beleid te schrappen. Uit uw jaarplan is ons niet duidelijk welke elementen in de huidige taakuitoefening u voornemens bent te schrappen om ruimte te maken voor uw toekomstige ambities.
- Een verhoging van de bijdragen aan het IFV vanuit de veiligheidsregio's zien wij als een ongewenste ontwikkeling. Zeker gezien de huidige situatie binnen de regio Zaanstreek-Waterland waarbij uitvoering dient te worden gegeven aan een aanzienlijke bezuinigingsopdracht in 2020 en 2021. Een ander licht kan hier nog op worden geworpen wanneer de dienstverlening vanuit het IFV direct aantoonbare efficiencyvoordelen voor de regio ('s) oplevert.
- De toelichting op de begrotingscijfers is vrij summier. Het is ons inziens van belang dat de begroting voor de veiligheidsregio's en brandweer inzichtelijk maakt welke ondersteuning het IFV levert (en blijft leveren) voor de financiële bijdragen vanuit de veiligheidsregio's.

- In december 2018 werd in het Veiligheidsberaad besloten dat de verdeelsleutel voor nieuwe activiteiten op basis van inwonersaantallen plaats zal vinden en niet langer op basis van een evenredige verdeling tussen de Veiligheidsregio's. Graag vernemen we hoe die besluitvorming doorwerkt in uw conceptbegroting 2020.

Resume, verzoeken wij u:

- De veiligheidsregio's te betrekken en te laten meedenken over de toekomst van het IFV;
- De toekomstige taakontwikkelingen op te pakken via "oud voor nieuw" beleid waardoor de (collectieve) financiering daarvan niet leidt tot kostenstijgingen (uitsluitend nominaal) in de begroting 2020 en verder;
- Inzichtelijk te maken welke ondersteuning het IFV levert (en blijft leveren) voor de financiële bijdragen vanuit de veiligheidsregio's.

Graag ontvangt ons bestuur een schriftelijke reactie op deze zienswijze.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

J. Hamming
Voorzitter

H. Raasing
Secretaris

Jaarplan
en begroting
IFV 2020

Colofon

Titel: Jaarplan en begroting IFV 2020

Datum: 25 oktober 2019

Status: Definitief concept

Versie: 1.0

Instituut Fysieke Veiligheid

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

Kemperbergerweg 783, Arnhem

www.ifv.nl

info@ifv.nl

026 355 24 00

Voorwoord

Voor u ligt het jaarplan, inclusief begroting voor 2020. Dit jaar ligt er een ambitieus jaarplan waarin we concrete stappen zetten naar een toekomstbestendig IFV.

De wereld om ons heen verandert voortdurend en steeds sneller. Om van meerwaarde te blijven voor onze partners moeten wij niet allen meebewegen, maar ook vooroplopen. In nauwe samenwerking met de directie hebben wij nagedacht over de toekomst van het IFV. Dit heeft geleid tot onze ambitie om toe te groeien naar een integraal en gezaghebbend publiek kennisinstituut voor risico- en crisisbeheersing. We willen niet alleen een baken zijn voor de veiligheidsregio's, maar ook voor vitale partners, crisispartners en Rijksoverheid, als onderdeel van de publieke infrastructuur voor rampen en crisisbeheersing. Zo dragen we nog meer bij aan een veiliger en weerbaarder Nederland. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze crisispartners en met u.

Met deze koersbeweging leggen we de basis voor de toekomst van het IFV. En dat is nodig, want Nederland zit te wachten op een nationaal kennis- en ontwikkelingsinstituut voor crisisbeheersing. Onze overtuiging daarbij is dat de maatschappelijke opgaven waar wij - en onze crisispartners - voor staan alleen zijn op te lossen door het verbinden van kennis en kunde voor alle betrokken crisispartners.

Om dit effectief te doen willen wij onze huidige allianties versterken en willen we nieuwe allianties aangaan met andere crisispartners. Hiernaast kijken wij - in goed overleg met onze crisispartners - naar welke kennisproducten en services bij onze koers en onze maatschappelijke opgave passen. Tegelijkertijd garanderen we onverminderd continuïteit op onze kennisproducten en services.

Het bestuur is ervan overtuigd dat de nieuwe koers bijdraagt aan het realiseren van onze maatschappelijke opgave, Nederland iedere dag veiliger en weerbaarder maken. Samen met u gaan we hieraan bouwen.

Onno van Veldhuizen
Voorzitter bestuur IFV

Inhoud

1	Ambitie en koers IFV 2020	4
	Onze ambitie	4
	Maatschappelijke opdracht	4
	Koers IFV	6
2	Nieuwe ontwikkelingen: onze speerpunten	7
	Business intelligence en informatiegestuurd werken	7
	Kennis en inzicht eigentijdse risico's	7
	Ontwikkelen handelingsperspectief langdurige ontwrichting door ongekende crises	7
	Uitbreiden netwerkregierol	8
	Programma generieke crisisbeheersing	8
	Toekomst brandweer en veiligheidsregio's	9
	Netcentrisch werken	9
	Programma Informatievoorziening 2020-2025	9
	Innovatie	10
	Leiderschap en ethiek	10
3	Doorontwikkeling servicetaken	11
	Uitbreiding beheer technische voorzieningen	11
	Meldkamer en verbindingen	11
	Uitbreiding kledingdienstverlening	11
	Early warning, en grootschalig en specialistisch optreden	11
4	Meerjarenperspectief	12
	Bijlage 1: Begroting en bedrijfsvoering	14
	Bijlage 2: Besteding naar opdrachtgevers en stakeholders in 2020	20
	Bijlage 3: Besteding naar productgroepen en programma's in 2020	21
	Bijlage 4: Financiering collectieve opdrachten	22
	Bijlage 5: Jaarplan 2020 naar geldstromen Wvr	23

1 Ambitie en koers IFV 2020

Onze ambitie

Het IFV is al jaren een belangrijke spil in het veiligheidsdomein als het gaat om het professionaliseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing in Nederland. Vanuit onze rol zien we dat de wereld verandert en dat onze partners behoefte hebben aan nieuwe en andere kennisproducten, diensten en voorzieningen. Geconstateerd kan worden dat Nederland in toenemende mate wordt geconfronteerd met crises die steeds complexer van aard worden. Mede als gevolg van klimatologische, digitale, maatschappelijke en internationale ontwikkelingen, ontstaan nieuwe dreigingen.

Er is een toename zichtbaar van dynamische, bovenregionale, onvoorspelbare risico's en complexe maatschappelijke vraagstukken die raken aan de vitale veiligheidsbelangen van Nederland¹. Om deze complexiteit en nieuwe vormen van crises het hoofd te kunnen bieden zijn sterke verbindingen tussen crisispartners en een integrale benadering van crisisbeheersing noodzakelijk. De gezamenlijkheid, het gevoel van eigenaarschap en de afstemming die in het veld ontstaan, zijn terug te voeren op de rol die wij landelijk spelen als accelerator, incubator en facilitator in het veiligheidsdomein. Organisaties kunnen het niet meer alleen, samenwerking is meer dan ooit randvoorwaardelijk voor een effectieve crisisbeheersing. De burger en de maatschappelijke opgave staan centraal. Als instituut willen we de toegenomen complexiteit duiden, willen we handlingsperspectief meegeven aan onze partners en willen we ondersteunende diensten leveren die bijdragen aan de taken van deze organisaties. Onze ambitie is om onze toegevoegde waarde op het terrein van risico- en crisisbeheersing te vergroten door kennis en services te bieden die aansluiten op de uitdagingen van deze tijd en voorzien in de behoeften van onze partners.

IJle Stelstra:

“Het IFV brengt werelden bij elkaar.
Zo zorgen we samen voor een veiliger
en weerbaarder Nederland.”

algemeen directeur IFV

Met dit jaarplan onderbouwen we onze ambities en toegevoegde waarde voor de risico- en crisisbeheersing in Nederland. Dat geldt voor onze huidige crisispartners, zoals de veiligheidsregio's, de brandweer, bevolkingszorg, de GHOR, politie en het ministerie van Justitie en Veiligheid. En daarnaast zoeken we actief de verbreding naar crisispartners die een rol hebben in de opgaven van deze tijd, zoals de vitale sectoren (publiek en privaat), het bedrijfsleven, de Rijksoverheid, kennisinstututen en -instellingen. Wij willen er zijn voor al deze partners, die we in dit jaarplan crisispartners noemen, want met elkaar zijn we verantwoordelijk voor de risico- en crisisbeheersing in Nederland, nu en in de toekomst. Want om Nederland iedere dag een beetje veiliger en weerbaarder te maken, zorgen we ervoor dat onze visie, ideeën en producten resoneren tussen het IFV en de wereld om ons heen. Dat doen we samen. En dat doen we steeds beter.

Maatschappelijke opdracht

Met dit jaarplan spelen we in op de veranderende omgeving met als doel om een betere dienstverlening te bieden aan de veiligheidsregio's en crisispartners. Om dit te kunnen doen is het cruciaal dat we voortdurend in verbinding staan met onze omgeving en kennis nemen van relevante ontwikkelingen. Hier spannen we ons voor in door de buitenwereld naar binnen te brengen. We signaleren trends, analyseren risico's, bouwen kennis op, leveren services, investeren in ons netwerk en verbinden agenda's.

Vanuit onze ambitie zijn meerdere agenda's, onderzoeksprogramma's en publicaties relevant voor onze dienstverlening. Leidend zijn de agenda's risico- en crisisbeheersing van het ministerie van Justitie en Veiligheid, de Nationale veiligheid strategie van het kabinet, de strategische agenda's van het Veiligheidsberaad, de Raad van Directeuren Veiligheidsregio en de Uitvoeringsagenda Brandweer van de Raad van Brandweercommandanten.

¹ Te denken valt aan risico's die voortkomen uit de verandering van het klimaat, nieuwe vormen van transport en energie, maar ook de sterk toegenomen afhankelijkheid van digitale systemen en de digitale dreiging die daarmee gepaard gaat.

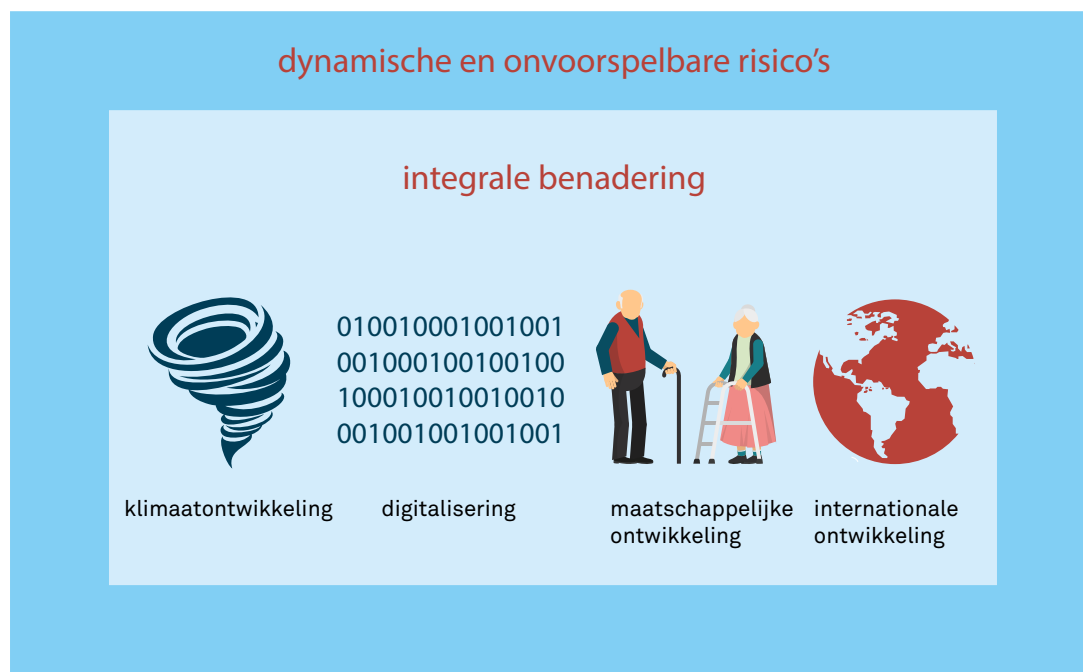
In de NVS wordt bijvoorbeeld de toename geschetst van dynamische, onvoorspelbare risico's en complexe maatschappelijke vraagstukken die raken aan de vitale veiligheidsbelangen van Nederland. Eén van de speerpunten is het doorontwikkelen van generieke instrumenten die onafhankelijk van het type crisis bijdragen aan het tegengaan ervan, zoals de risico- en crisisbeheersing bij (dreigende) incidenten, rampen of crises. Ook uit ons eigen onderzoek 'Verbinding tussen werelden?', blijkt dat er in de generieke crisisbeheersing nog een wereld te winnen valt, doordat de verbindingen en wederzijds inzicht tussen crisispartners nog onvoldoende zijn.

Deze context, namelijk de constatering dat we te maken krijgen met nieuwe en andersoortige dreigingen en crises, samen met de behoeften van onze crisispartners en de noodzaak tot het sterker verbinden van crisispartners, zowel op landelijk als regionaal niveau, koppelen wij nadrukkelijk aan onze maatschappelijke opdracht: Nederland veiliger en weerbaarder maken. Hiervoor moeten wij niet alleen zicht hebben op trends, ontwikkelingen en nieuwe risico's, maar moeten wij deze ook duiden en waar mogelijk incorporeren in onze producten en diensten. Op deze manier helpen we onze crisispartners te anticiperen op de veiligheidseffecten die deze ontwikkelingen met zich meebrengen. Naast kennis gaat het ook om het bieden en doorontwikkelen van (logistieke) services, die bijdragen aan een uniform kwaliteitsniveau, een grotere effectiviteit en een efficiëntere bedrijfsvoering van crisispartners.

Daarom hebben wij vier strategische thema's geïdentificeerd waar wij met onze producten en diensten zoveel mogelijk op willen aansluiten. In de afbeelding hieronder zijn deze thema's weergegeven.

Deze vier thema's staan niet op zichzelf, het zijn geen gesloten werelden. Risico's zijn in toenemende mate dynamisch en onvoorspelbaar. Crises worden complexer en houden zich niet aan regio- en landsgrenzen. Daarbij zijn er domino-effecten voorstelbaar, waarbij de ene crises de andere kan inleiden. Vanuit deze complexiteit is een integrale benadering van crisisbeheersing noodzakelijk. Wij moeten ons daarom nog sterker bewegen in een netwerk omgeving en ons nog meer richten op integraliteit en alliantievorming. Onze uitdaging is om een optimale dienstverlening te realiseren voor al onze crisispartners, passend bij de opgaven van deze tijd.

Deze strategische thema's worden nader toegelicht en gekoppeld aan concrete ambities in de Strategische kennis- en onderzoeksagenda 2018-2021 van het IFV.

Koers IFV

Het is onze overtuiging dat we vanuit onze ambitie en onze maatschappelijke opdracht de overkoepelende kennis, beleids- en ondersteunende functie kunnen bieden door te signaleren, te onderzoeken, te voorspellen, te beheren en te adviseren.

Vanuit deze achtergrond heeft ons bestuur in nauwe samenwerking met de directie scenario's uitgewerkt voor de toekomst van het IFV. Dit heeft geleid tot een voorstel waarin onze koers als volgt is gedefinieerd.

Om in te kunnen spelen op de huidige maatschappelijke vraagstukken op het gebied van fysieke veiligheid, maakt het IFV de beweging van een multidisciplinair kennis- en ondersteuningsinstituut voor de veiligheidsregio's, naar een integraal en gezaghebbend instituut voor risico- en crisisbeheersing, voor de veiligheidsregio's, vitale partners, crisispartners en Rijksoverheid. Zo draagt het instituut bij aan een veiliger en weerbaarder Nederland, nu en in de toekomst.

Deze nieuwe koers betekent dat wij onder andere inhoudelijke focus gaan aanbrengen op onze kennisproducten en services en dat wij samen met onze huidige partners allianties aangaan met nieuwe crisispartners.

Hierbij kijken we niet alleen naar buiten, maar ook naar binnen. Om de beweging naar het instituut voor risico- en crisisbeheersing te maken, moeten we ook scherp kijken naar hoe we georganiseerd zijn. Dit betekent dat we interne processen en onze interne aansturing gaan verbeteren. Daarbij kijken we vanuit het perspectief van onze onafhankelijkheid en objectiviteit naar onze governance, bedrijfsvoering en financiering.

De gedachtevorming rond onze nieuwe koers is in het voorjaar van 2019 ingezet en het gehele proces neemt naar verwachting tot ten minste 2021 in beslag. Dit heeft te maken met het feit dat het ontwikkelproces een directe relatie heeft met de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Het is goed denkbaar

dat wijzigingen in ons aanbod van kennisproducten en services ook leiden tot een verankering in de vernieuwde Wet veiligheidsregio's. Vanzelfsprekend moet de evaluatiecommissie alle ruimte hebben om objectief de evaluatie uit te voeren en tot een advies te komen. Tegelijkertijd is ons bestuur van mening dat we, vooruitlopend op het advies van de evaluatiecommissie eind 2020, na moeten denken over onze koers en waar nodig en passend binnen de wet, gewenste veranderingen aan moeten brengen in ons instituut, passend bij de maatschappelijke opgave.

We bevinden ons middenin de beweging naar een instituut voor risico- en crisisbeheersing in Nederland, en de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is recent gestart. Hoe wij er in de toekomst uit komen te zien en welke kennisproducten en services daarbij horen, kunnen we op dit moment nog niet exact zeggen. Wat we wel kunnen zeggen is dat we gezamenlijk met onze partners kritisch gaan kijken naar de inhoudelijke focus van onze producten en shared services. Hier hoort ook bij dat we kritisch kijken naar taken die (mogelijk) niet meer passen bij de ambitie of objectiviteit van het IFV. In goed overleg met onze partners bedenken we daar oplossingen voor.

Met onze speerpunten voor 2020 willen we nieuwe kennisproducten en services gaan ontwikkelen, maar ook willen we onze bestaande dienstverlening uitbreiden. Dit doen we op verschillende manieren. Zo verleggen we de inhoudelijke focus op een deel van onze kennisproducten, investeren we in extra capaciteit voor de ontwikkeling van nieuwe producten en (logistieke) services en kijken we scherp naar de verdeling van onze financiële middelen in de interne organisatie.

Ruud IJzelendoorn: "Wij dragen met onze producten en diensten eraan bij dat hulpverleners en bestuurders hun werk op een professionele en veilige manier kunnen blijven doen."

manager Facilitair Dienstencentrum

2 Nieuwe ontwikkelingen: onze speerpunten

Business intelligence en informatiegestuurd werken

Door het gericht verzamelen, structureren, analyseren en aanbieden van data kunnen management en besturen van crisispartners hun taken beter uitvoeren, sturen, verantwoorden en vergelijken (en daarvan leren). Om de veiligheidsregio's te faciliteren in het informatiegestuurd werken hebben we het initiatief genomen tot de oprichting van een kenniscentrum data-analyse. Met dit kenniscentrum beschikken we binnen twee jaar over de inhoudelijke expertise om de data van veiligheidsregio's, Rijksoverheid en andere crisispartners te verzamelen, te ordenen, te analyseren en te duiden. Daartoe investeren we zowel in data-analyse als in technische kennis en een uitgebreide datavoorziening.

De toepassingen zijn divers:

1. Early warning: zorgen dat gewenste data beschikbaar is en in operationele informatiecentra kan worden gebruikt. Denk aan de regionale VIC's en het LOCC, in de koude en warme fase (zie ook paragraaf 3.4).
2. Voeden van onderzoek, en daarmee de kenniskring, met betrouwbare, gevalideerde data vanuit een groot aantal bronnen en over een langere periode. Hiermee kan uitgebreid data-analyse worden gedaan, statistiek worden bedreven en Geo-informatie worden gekoppeld.
3. Produceren van landelijke statistieken voor m.n. brandweer (overname CBS-statistieken) en inzicht bieden in landelijke personeelsstatistieken.
4. Data beschikbaar stellen voor planvorming en beleidsvorming, door data-clusters te creëren waar bestuurders iets mee kunnen.
5. Aanbieden van diezelfde geordende data voor innovatieve toepassingen en experimenten, zoals Artificial Intelligence en Machine Learning.

Als de data-voorziening opgezet is en data-analyse mogelijk is, gaan we in 2020 de toepassingen steeds verder uitbreiden. Naast de brandweerstatastieken en enkele andere dashboards gaan we bijvoorbeeld ook samen met LOCC werken aan een landelijk operationeel dashboard en aan een actueel beeld van beschikbare en inzetbare capaciteiten in geval van crises (materieel en expertise).

Kennis en inzicht eigentijdse risico's

Wij leveren voor crisispartners integraal inzicht in de aard, omvang en verschijningsvormen van eigentijdse risico's en dreigingen. De thema's klimaatontwikkeling, digitalisering, maatschappelijke ontwikkeling en internationale ontwikkeling staan hiervoor centraal.

We hebben hier een start mee gemaakt door onze focus in onderzoeken te verbreden naar de energietransitie en duurzaamheid. De naamgeving van het lectoraat Transportveiligheid is in dit kader gewijzigd in lectoraat Energie en Transport. In 2020 starten we twee nieuwe onderzoeksprogramma's, gericht op nieuwe risico's rond de energietransitie en snelle veranderingen in de woon- en leefomgeving. Dit doen we op basis van vraagarticulatie in de programmaraad energie, waaraan wij deelnemen en in samenwerkingsverbanden met partners, zoals TNO en RIVM. Hiernaast continueren we ons onderzoek in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen. In 2020 verrichten we bijvoorbeeld onderzoek naar modellen voor het ontruimen van gebouwen waar (niet-zelfredzame) ouderen woonachtig zijn. Naast inzicht bieden we ook handelingsperspectief aan bestuurders en hulpverleners.

Wim Beckmann: "De strategische kennis- en onderzoeksagenda vormt ons kompas voor de komende jaren, als het gaat om onderzoek en kennisontwikkeling."

manager Kennisontwikkeling en onderwijs

Ontwikkelen handelingsperspectief langdurige ontwrichting door ongekende crises

Nieuwe typen crises kunnen langdurige, ontwrichtende effecten hebben op zowel het fysieke, sociale als economische domein. Met aanvullende kennis en hieruit volgend handelingsperspectief ten aanzien van planvorming, beeldvorming en de organisatie van de crisisbeheersingsstructuur willen we crisispartners helpen zich hier op voor te bereiden.

Specifiek gaan we onderzoek doen naar de volgende typen crises: digitale ontwrichting en een fysieke verstoring (waaronder overstromingen). Daarbinnen ligt de focus op het duiden van de impact, het in kaart brengen van de rolopvatting van de veiligheidsregio's in relatie tot de keten(partners), het bieden van realistisch handelingsperspectief en onderzoek naar en advisering over de samenhang, samenwerking en positionering van de crisisbeheersingsstructuren in Nederland.

Wij signaleren met name een behoefte bij onze crisispartners op het thema digitale ontwrichting en de maatschappelijke gevolgen daarvan. Digitale ontwrichting kan zowel de oorzaak als het gevolg zijn van andere crises. Bij incidenten wordt zichtbaar dat de digitale wereld, in de vorm van sociale media bijvoorbeeld, een grote rol speelt en zelfs zorgt voor landelijke impact, voor polarisatie en vervolgens voor maatschappelijke onrust. Wij gaan daarom onze lectoraten versterken op het thema van multidisciplinaire² cascade effecten, zodat kennisontwikkeling vanuit meerdere invalshoeken plaatsvindt. Ook gaan we met partners zoals de Politieacademie, het RIVM, het NCSC en de NCTV in gesprek om te verkennen of en hoe we hierin gezamenlijk kunnen optrekken. In aanvulling hierop onderzoeken we de mogelijkheid tot het aantrekken van een lector op dit onderwerp. Naast het investeren in kennis, onderzoeken we ook welke services hierbij aansluiten.

Uitbreiden netwerkregierol

Veiligheid is in het werkveld volop in beweging, zowel inhoudelijk als organisatorisch. De behoefte aan ontwikkeling van crisisbeheersing als professe groeit en crises vragen meer en meer om kennis van een integrale aanpak en om duidelijke en sterke verbindingen in het veld. De evaluatie van de Wet veiligheidsregio's is gaande en als gevolg daarvan zijn crisispartners zich al aan het heroriënteren op de invulling van hun professe en de professionalisering in risico- en crisisbeheersing.

Daartoe versterken en faciliteren wij de samenwerking tussen verschillende disciplines, doelgroepen, overheden en bestuurders. Wij vervullen hierin een regie- en kennisrol, door strategische agenda's nationaal en regionaal te monitoren, verbinden, verrijken en delen. Deze unieke informatiepositie gaan we verder uitbouwen zodat we de overleggen, crisispartners in het veld en de adviesketen die deze ondersteunen, optimaal kunnen bedienen.

² Veiligheidsregio, Brandweer, GHOR, Bevolkingszorg

In 2020 richten we ons op:

- > Het agenderen van onderzoeksresultaten op de juiste landelijke tafels, vanuit onze kennis van het veiligheidsveld en bestuurlijke en inhoudelijke ontwikkelingen;
- > Het integraal analyseren van het thema digitale ontwrichting ten behoeve van inzicht in bestuurlijke dilemma's en mogelijke effecten, welke ook voor andere ongekende crises van toepassing kunnen zijn;
- > Het ontwikkelen van de benodigde strategie voor het verbinden van crisispartners om tot een wendbaar veiligheidsbeleid te komen;
- > Het vertalen van de Nationale Veiligheid Strategie (NVS) naar een programma.

Programma generieke crisisbeheersing

In de Nationale Veiligheid Strategie (NVS) van de Rijksoverheid wordt uiteen gezet welke nationale veiligheidsbelangen worden bedreigd en hoe we die het hoofd kunnen bieden. Fysieke veiligheid is één van de genoemde thema's. Een belangrijk onderdeel is het ontwikkelen van generieke instrumenten, zoals de risico- en crisisbeheersing, voor de bescherming van de nationale veiligheid. In de NVS constateert

de Rijksoverheid dat de aard en schaal van mogelijke crises verandert en vraagt om een integrale aanpak. Dit sluit naadloos aan op de koers van het IFV. Ook wordt in de NVS duidelijk dat een adequate aanpak staat of valt met de mate waarop samen wordt gewerkt.

Gebruikmakend van het unieke landelijke beeld dat het IFV heeft, als verbinder en regisseur van de kenniscirkel, richten we ons in 2020 op:

- > Het verkennen wat we in dit kader kunnen bieden op de thema's die in de NVS worden benoemd, waaronder de duiding van de maatschappelijke effecten;
- > Ons doel hierbij is om bij te dragen aan kennisopbouw voor onze crisispartners door ontwikkelingen en veiligheidseffecten daarvan te duiden;
- > De kennis en inhoud die hieruit voortkomt kunnen we vanuit onze netwerkfunctie inbrengen in ketens en daarmee beschikbaar maken voor onze crisispartners;

Frank van der Aart: "Er is een sterk groeiende behoefte aan landelijke samenwerking en uniformiteit op het gebied van Informatievoorziening."

manager Informatievoorziening

- > Dit gaan we doen door in 2020 samen met het ministerie van JenV en de veiligheidsregio's twee conferenties te organiseren waarin we toewerken naar een methodiek om de uitvoeringspraktijk van de betrokken organisaties meer met elkaar te verbinden;
- > De uitkomsten van de conferenties vormen input voor verdere kennisontwikkeling en richting een programma in dit kader.

Toekomst brandweer en veiligheidsregio's

Er is een beroepsvereniging voor de brandweer. De brandweer heeft de activiteiten van deze vereniging drie jaar geleden stilgelegd. Deze beroepsvereniging moet gerevitaliseerd worden, waarna het IFV de typische branche-activiteiten rondom waardering en erkenning, zoals woordvoering, jeugdbrandweer, brandweersonderzoekingen overdraagt aan deze vereniging.

Het IFV ondersteunt de brandweer en de veiligheidsregio's met brandweertaken en activiteiten op het terrein van risico- en crisisbeheersing. De discussie over beroeps- en vrijwilligers naar aanleiding van onder andere de invoering van de WNRA heeft consequenties voor de opleidingen, trainingen en bijscholingen. De minister van JenV neemt hier samen met het Veiligheidsberaad een besluit over. Naar verwachting zijn substantiële inspanningen nodig om de les- en leerstof, passend bij de behoefte, aan te passen. Afhankelijk van de uitkomsten gaat het IFV dit uitvoeren.

Eind 2020 is de Uitvoeringsagenda Brandweer afgerond. In overleg met de brandweer en de veiligheidsregio's wordt in 2020 geïnventariseerd aan welke onderzoeken in de periode daarna behoefte is.

Per 1 januari 2020 worden de managementraden RBC en RDVR opgeheven en gaan zij samen verder als één nieuwe managementraad. De nieuwe raad heeft de ambitie om het professionele gezag op brandweer en crisisbeheersing te zijn. Dit besluit heeft gevolgen voor de programmaraden en vakgroepen die vanuit het IFV ondersteund worden. Samen met de nieuwe raad verkennen wij daarom in 2020 welke ondersteuning het IFV kan leveren passend bij deze ambitie.

Netcentrisch werken

Netcentrisch werken, inclusief het onderliggende systeem LCMS, is onderweg om een landelijke basisvoorziening te worden. Met een gezamenlijke roadmap, een gateway review en een lange termijn

visie, is de basis gelegd voor een toekomstbestendige, landelijke voorziening voor crisisbeheersing. In 2020 gaan we hieraan werken door het eerdere technische verbeterplatform af te ronden en de lange termijn visie te implementeren.

Daarin wordt een robuust crisismanagement platform voorzien, met LCMS als kern inclusief verbindingen naar diverse omliggende systemen en bronnen. Ook gaan we helderheid brengen in het eigenaarschap en de verantwoordelijkheidsverdeling. Dit doen we in nauwe afstemming met het ministerie (systeemverantwoordelijke) en het Veiligheidsberaad. Om in het vervolg up-to-date te blijven, is een structurele investering in het platform en bijbehorende koppelingen noodzakelijk. Het IFV doet voorstellen om vrijvallende financiële ruimte voor netcentrisch werken en LCMS per 2021 gedeeltelijk te herbestemmen voor de structurele doorontwikkeling van dit vitale systeem.

Programma Informatievoorziening 2020-2025

De veiligheidsregio's streven, samen met het IFV, naar een sterke, uniforme en waar mogelijk gemeenschappelijke informatievoorziening (IV). Het programma IV van de afgelopen jaren, is geëvalueerd, met bruikbare aanbevelingen voor de toekomst. Daarom krijgt het in 2020 een vervolg met het programma Informatievoorziening 2020-2025 voor de veiligheidsregio's, gebaseerd op een aantal hoofdlijnen: continuïteit (zorg voor een goede basis/behoud het goede), verbinding (met partners, met databronnen), en informatiegestuurd werken. De verwachting is dat het vernieuwde programmaplan in de eerste helft van 2020 ter goedkeuring aan de veiligheidsregio's wordt voorgelegd.

In 2020 ondersteunen we onder andere de versterking van de eigen informatiebeveiliging bij de veiligheidsregio's (o.a. aansluiting zoeken bij NCSC), wordt gewerkt aan afspraken over datastromen en koppelvlakken met relevante crisispartners, en werken we voor de veiligheidsregio's aan gezamenlijke toepassingen van informatiegestuurd werken. Ook het voorbereiden op uitval van systemen (business continuïteit) krijgt de nodige aandacht.

Innovatie

Innovatie is van strategisch belang om in te kunnen blijven spelen op actuele ontwikkelingen die van invloed zijn op het veiligheidsdomein op het terrein van integrale risico- en crisisbeheersing. We benaderen innovatie dan ook vanuit diverse dimensies. Denk daarbij aan innovatie die begint op de werkvloer: innovatie van producten, processen, technologie, organisatie, sociaal en strategisch.

In 2020 richten we ons op:

- › Het ontwikkelen van een wendbare toekomstbestendige strategische kennis, en innovatie-agenda (SKIA);
- › Het identificeren van levensvatbare innovatieonderwerpen n.a.v. trends (nationaal en internationaal) en onze kennis- en onderzoeksagenda en het vertalen daarvan naar concrete oplossingen;
- › Het ophalen van innovatie op de werkvloer;
- › Het identificeren van nieuwe partners en intensiveren van samenwerkingsverbanden met bestaande partners als TNO, RIVM en universiteiten op specifieke innovatieonderwerpen.

Inhoudelijke onderwerpen die aan de orde komen in het kader van innovatie zijn onder meer de ontwikkelingen op het thema First responder, het project Assistance (verkenning bijdrage nieuwe technologieën aan de veiligheid en inzet van first responders), digitale ontwikkelingen (Artificial intelligence, real time intelligence), technologische innovatie in relatie tot de mens in het werkveld en internationale ontwikkelingen.

Leiderschap en ethiek

Voor 2020 onderzoeken we de mogelijkheid tot het inrichten van een lectoraat Leiderschap, met een duidelijke focus op vorming als leider, ethiek en leiderschap binnen het veiligheidsdomein. Met dit lectoraat en de kennis die hier ontwikkeld moet worden willen we een bijdrage leveren aan actuele thema's en vraagstukken als diversiteit, inclusiviteit bij de brandweer en leiderschapsvorming. Vorming gaat over welke plek je als leider inneemt in het systeem, over persoonlijke ontwikkeling en wie je bent, welke kaders je hanteert voor ethische vraagstukken. Hiernaast gaat het IFV aan de slag met de ontwikkeling van een nieuw, internationaal leiderschapsprogramma voor brandweerofficieren uit EU-landen, het Officer Development and Leadership Program.

3 Doorontwikkeling servicetaken

Naast het ontwikkelen van nieuwe kennisproducten en services, willen we vanzelfsprekend het overgrote deel van onze dienstverlening continueren en waar mogelijk zelfs uitbreiden. We garanderen onverminderd continuïteit en kwaliteit op onze kennisproducten en services op kennis en onderwijs, informatievoorziening, bovenregionale voorzieningen, logistieke dienstverlening en beheer technische voorzieningen.

Wij streven ernaar om al onze producten en services voortdurend te verbeteren. In 2020 focussen we op de doorontwikkeling van vier groepen producten en services.

Uitbreiding beheer technische voorzieningen

Voor het ministerie van JenV continueren we het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS). Het WAS zou per 1 januari 2020 worden uitgefaseerd, maar op basis van ontwikkelingen lijkt uitfasering tenminste voor de komende jaren van de baan. Gezamenlijk met het ministerie onderzoeken we wat nodig is om het stelsel de komende jaren robuust en inzetbaar te houden. In aanvulling hierop onderzoeken en bepalen we samen met het ministerie of het overnemen van het beheer van andere landelijke alarmeringssysteemssystemen opportuun is. In 2020 leveren we daarom businesscases op over de mogelijkheden tot het in beheer nemen van de Noodcommunicatievoorziening voor overheden en hulpdiensten en het landelijke alarmmiddel NL-Alert in opdracht van het ministerie van JenV.

Meldkamer en verbindingen

Met de inrichting van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) en de overdracht van het beheer van de meldkamers naar de politie, dienen de veiligheidsregio's vanaf 2020 structureel de vraagarticulatie richting de LMS te organiseren. Deze vraagarticulatie heeft tot doel om de wensen voor aanpassing en vernieuwing van de meldkamerfuncties van de veiligheidsregio's in de beleidscyclus van de LMS in te brengen. Daarbij is ook van belang dat de connectie geborgd wordt tussen meldkamer-ICT- en Veiligheidsregio-ICT-voorzieningen.

Het IFV heeft tot nu toe met het programma Meldkamer Brandweer & Multi-Opschaling de ontwikkelingen ondersteund. Het voorstel voor de inrichting van de genoemde vraagarticulatie krijgt zijn beslag in 2020-2021, na instemming van het Veiligheidsberaad. Randvoorwaarde hierbij is helderheid met betrekking tot de landelijke multi-governance. Het IFV is voornemens een bureau Meldkamer & Verbindingen op te zetten (gezien de parallel met C2000) en de veiligheidsregio's landelijk te blijven ondersteunen op deze terreinen.

Uitbreiding kledingdienstverlening

In 2019 zijn we gestart met de ontwikkeling en aanbesteding van het nieuwe operationele uniform voor de brandweer in Nederland. Dit doen we collectief voor de 25 regio's. De doelstelling is om halverwege 2020 te starten met de levering van dit uniform. Onze ambitie voor 2020 is om de professionele kledingdienstverlening voor onze geüniformeerde crisispartners door te ontwikkelen en uit te breiden. Daarbij wordt ook de behoefte van de brandweer ten aanzien van uitrukkleding geïnventariseerd waarna wordt bepaald hoe we daar mee omgaan.

Early warning, en grootschalig en specialistisch optreden

Het IFV werkt samen met het LOCC aan de voorbereiding op crises en rampen. Met de komst van het data-analyse centrum is de basis gelegd om in 2020 actief te onderzoeken wat wij op het gebied van 'early warning' kunnen organiseren voor onze crisispartners. Dit betekent dat we onderzoeken hoe we het concept van early warning kunnen operationaliseren, zodat we data kunnen vertalen in handelingsperspectieven voor onze crisispartners die ze kunnen gebruiken in de voorbereiding op crises.

Wij coördineren en beheren het groot materieel voor de brandweer. Onze ondersteuning is in mindere mate van toepassing op materieel en in toenemende mate op kennis met betrekking tot het operationele optreden en het beheer van de organisatie voor het specialistische optreden. Deze ondersteuning heeft betrekking op grootschalig en specialistisch materieel dat wordt ingezet bij specifieke incidenten en crises. Hiernaast leveren en beheren we specialistisch materieel voor de politie, GHOR en USAR. Vanuit onze ervaring met het beheer en de coördinatie van grootschalig materieel onderzoeken we in 2020 of we deze dienstverlening kunnen uitbreiden voor onze huidige en andere crisispartners, zoals vitale partners, Defensie en het Rode Kruis. Hiernaast wordt het programma Grootschalig Brandweer Optreden en Specialistisch Optreden afgerond en wordt de beheerorganisatie ingericht.

4 Meerjarenperspectief

Het meerjarenperspectief geeft inzicht in de financiële kant van de ambities.

De aanvullende teksten geven inzicht in de ambities.

Besteding IFV (bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	begroting 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Beleids- en strategie advisering	1.955	1.572	1.690	1.678	1.678	1.378	1.378	1.378
Diensten aan managementraden	4.127	4.748	4.564	4.907	4.907	4.907	4.907	4.907
Kennis makelen	790	728	1.230	1.760	1.760	1.760	1.760	1.760
Kennisontwikkeling	5.756	5.666	7.393	8.719	8.719	8.719	8.719	8.719
Kennisfuncties	1.659	1.267	1.015	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Opleiden	6.992	6.838	6.340	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450
Examinering	3.203	3.330	2.900	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
Training en bijscholing	2.260	3.419	2.126	2.380	2.380	2.380	2.380	2.380
Advies	937	1.139	447	200	200	200	200	200
Beheer informatie systemen	6.014	6.805	7.851	8.544	8.561	8.796	8.896	8.896
Toezicht certificering	526	733	748	632	632	632	632	632
Materieelbeheer	7.996	8.563	8.011	8.146	8.146	8.146	8.146	8.146
Instandhouding voorzieningen (multi)	8.323	7.270	7.191	7.533	9.012	7.999	7.615	7.695
Bovenregionale voorzieningen	2.272	2.793	3.915	3.915	3.915	3.915	3.915	3.915
Inkoop	1.425	1.767	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
Standaardisatie	738	879	680	680	680	680	680	680
Kleding dienstverlening	2.915	2.190	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Opbrengst Bedrijfsvoering	110	27	26	36	36	36	36	36
Overige projectopbrengsten	1.233	156	51	108	108	108	108	108
Totaal	59.232	59.890	60.128	63.538	65.034	63.956	63.672	63.752

Belangrijkste ontwikkelingen in 2020 ten opzichte van 2019:

- > Toename kennisontwikkeling in 2020
  - > De inrichting van het Kenniscentrum data-analyse.
  - > Versterking lectoraat Transportveiligheid/Energie en infrastructuur
  - > Versterking lectoraat Crisisbeheersing op het gebied van ongekende crises
- > Naast de in de bovenstaande tabel opgenomen, door opdrachtgevers gefinancierde kennisontwikkeling, gaat het IFV de komende 4 jaar voor in totaal € 3,2 miljoen (€ 0,8 miljoen per jaar) uitgeven uit eigen middelen om de kennisbasis te versterken.

Het IFV heeft per 31 december 2019 een eigen vermogen van circa 19 miljoen euro. Het advies voor ZBO's als het IFV is om een solvabiliteit van minimaal 25% aan te houden. Naar verwachting komen we op 31 december 2019 uit op een solvabiliteit van circa 30%. De ruimte in ons eigen vermogen gaan we besteden aan kennisontwikkeling, waaronder de uitbreiding van onze lectoraten.
- > HR Advies: het ondersteunen van de veiligheidsregio's op het gebied van HR-advies bij bijvoorbeeld FLO (functioneel leeftijd ontslag) en de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). Het bestuur IFV heeft in 2020 voor € 200.000 aan BDUR-financiering gereserveerd voor een expertisecentrum HR advies voor de veiligheidsregio's. De activiteiten van het expertisebureau FLO en de voortzetting van arbeidsvoorwaardelijke advisering wordt hiermee gefinancierd. Op dit moment werken de veiligheidsregio's aan een strategische HR-agenda. Op het moment dat er vanuit de veiligheidsregio's behoefte aan is, komt het IFV met een voorstel voor uitbouw van de dienstverlening gericht op strategische HR-advisering.

- > Een nieuw programma Informatievoorziening 2020-2025 en het aanbieden van nieuwe IV-diensten aan veiligheidsregio's. Onderdeel hiervan is het voorstel om de LCMS-bijdrage vanaf 2021 voor participanten niet te verlagen. Netcentrisch werken, inclusief het onderliggende systeem LCMS, is onderweg om een landelijke basisvoorziening te worden. Om up-to-date te blijven, is een structurele investering in het platform en bijbehorende koppelingen noodzakelijk. Het IFV doet voorstellen om vrijvallende financiële ruimte voor netcentrisch werken en LCMS per 2021 gedeeltelijk te herbestemmen voor de structurele doorontwikkeling van dit vitale systeem.
- > Uitbreiding dienstverlening aan Brandweer Nederland op het gebied van communicatieondersteuning voor € 300.000.

Belangrijkste ontwikkelingen na 2020:

- > In overleg met de brandweer/veiligheidsregio's wordt in 2020 geïnventariseerd aan welke onderzoeken in de periode na 2020 behoefte is. Hiervoor is in de begroting nu een stelpost opgenomen van € 1,2 miljoen per jaar.
- > Extra uitgaven van in totaal € 21,9 miljoen opgenomen om het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (WAS) tot en met 2024 operationeel te houden
- > Over het vormen van een werkbudget voor het veiligheidsberaad vanaf 2022 dient uiterlijk in 2021 een besluit te worden genomen door het VB. Tot en met 2021 is hiervoor € 300.000 per jaar opgenomen op basis van een eerder door het VB genomen besluit.

Bijlage 1: Begroting en bedrijfsvoering

Begroting IFV 2020 (bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Baten (projecten)				
Opbrengst beleids- en strategie advisering	1.955	1.572	1.690	1.678
Opbrengst diensten aan managementraden	3.784	4.748	4.202	4.907
Opbrengst kennis makelen	790	727	1.230	1.760
Opbrengst kennisontwikkeling	5.138	5.465	6.197	8.719
Opbrengst kennisfuncties	2.413	3.310	2.465	1.200
Opbrengst opleiden	6.953	6.818	8.621	6.450
Opbrengst examinering	3.203	3.330	2.900	2.700
Opbrengst training en bijscholing	3.444	4.297	2.126	2.380
Opbrengst advies	898	1.157	497	200
Opbrengst beheer informatie systemen	6.357	6.805	8.213	8.544
Opbrengst toezicht certificering	526	733	748	632
Opbrengst materieelbeheer	4.576	5.115	4.366	4.406
Opbrengst instandhouding voorzieningen (multi)	4.189	3.527	2.670	2.694
Opbrengst bovenregionale voorzieningen	2.415	2.439	3.915	3.915
Opbrengst standaardisatie	1.718	879	680	680
Opbrengst kleding dienstverlening	2.915	2.163	2.500	2.500
Opbrengst inkoop				1.450
Opbrengst projecten stafafdeling Bedrijfsvoering	110	27	26	36
Overige projectopbrengsten	1.233	156	51	108
	52.616	53.269	53.097	54.959
Externe projectkosten				
Kostprijs verkoop uitgeverij/verkoop brandweerkleding	19.469	19.787	20.677	21.304
Bruto marge	2.261	1.590	1.775	1.950
	30.885	31.892	30.645	31.705
Interne projectkosten				
Projectresultaat (A)	25.799	27.423	30.265	32.723
	5.086	4.469	379	-1.018
Baten (afdeling)				
	26.582	27.938	34.802	34.877
Lasten (afdeling)				
Personeelskosten	24.869	26.316	27.233	28.029
Materiële kosten	6.112	6.156	7.414	5.394
Afdelingsresultaat (B)	-4.398	-4.535	155	1.454
Resultaat voor Financiële baten-lasten (A+B)	688	-66	534	436
Terugbetaling aankoop IE Beheer B.V.	0	0	0	-860
Financiële baten-lasten (+)	-5	-7	0	0
Bijzondere baten en lasten	50	80	0	0
Aandeel resultaat I.E. Beheer BV	84	97	150	100
Resultaat	817	104	684	-324
Aantal FTE	252	261	291	308

Toelichting

Baten

- > De opgedragen gemeenschappelijke taken zijn met 1,68% geïndexeerd op basis van de prijsindexcijfers uit de meicirculaire van het gemeentefonds.
- > De Rijksbijdrage wordt sinds 2018 jaarlijks geïndexeerd door het ministerie van JenV. Vanaf 2018 wordt aan het IFV de reguliere loon- en prijsstelling uitgekeerd onder het voorbehoud dat JenV deze van het ministerie van Financiën ontvangt en binnen JenV wordt besloten dit toe te kennen aan de betreffende begrotingsartikelen. Voor 2019 bedraagt deze indexatie van de rijksbijdrage € 391.000. Voor 2020 is deze nog niet bekend.
- > De door JenV toegekende indexering van de BDUR is in de opgenomen BDUR-uitkeringen voor 2020 verwerkt voor een bedrag van € 55.000.

Lasten

- > De personeelskosten stijgen in 2020 ten opzichte van de begroting 2019 als gevolg van een toename van de personeelsbezetting aan eigen personeel met 17 fte en indexatie van de salariskosten met 3% als gevolg van de cao voor Rijksambtenaren.
- > In 2020 is een dotatie aan de voorziening vervanging materieel opgenomen van € 2,96 miljoen.

Financiering 2020 (bedragen in duizenden euro's)

	Realisatie 2017	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
1. Beschikbare financiering				
Rijksbijdragen Algemeen excl. Politie	23.906	24.615	24.993	25.409
Rijksbijdrage Algemeen van voorgaande jaren		466	1.079	794
Totaal Rijksbijdrage	23.906	25.081	26.072	26.202
Bijdrage Politie	4.378	4.163	4.150	4.150
Facturen	5.787	5.097	3.660	3.885
Totaal Financiering wettelijke taak	34.071	34.341	33.882	34.237
Opdrachten voor veiligheidsregio's	20.996	21.274	24.672	25.419
Werkzaamheden voor derden	5.103	5.551	2.710	3.883
Totaal beschikbare financiering	60.170	61.166	61.263	63.538
2. Benodigde financiering				
Omzet	52.616	53.269	53.097	54.959
Activiteiten waarvoor VenJ contractpartij is*	7.555	7.897	8.167	8.579
> WAS en NCV	4.134	4.546	4.522	4.839
> Beheer Politie materieel	3.420	3.351	3.645	3.740
Totaal benodigde financiering	60.170	61.166	61.264	63.538
3. Verschil	0	0	0	0

*) Gaat niet via V&W rekening van het IFV, maar zijn wel uitgaven die uit rijksbijdrage worden gefinancierd.

Begroting IFV 2020-2024

IFV 2020-2024	2020	2021	2022	2023	2024
Projectopbrengsten					
Opbrengst beleids- en strategie advisering	1.678	1.678	1.378	1.378	1.378
Opbrengst diensten aan managementraden	4.907	4.907	4.907	4.907	4.907
Opbrengst kennis makelen	1.760	1.760	1.760	1.760	1.760
Opbrengst kennisontwikkeling	8.719	8.719	8.719	8.719	8.719
Opbrengst kennisfuncties	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200
Opbrengst opleiden	6.450	6.450	6.450	6.450	6.450
Opbrengst examineren	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
Opbrengst training en bijscholing	2.380	2.380	2.380	2.380	2.380
Opbrengst advies	200	200	200	200	200
Opbrengst beheer informatie systemen	8.544	8.561	8.796	8.896	8.896
Opbrengst toezicht certificering	632	632	632	632	632
Opbrengst materieelbeheer	4.406	4.406	4.406	4.406	4.406
Opbrengst instandhouding voorzieningen (multi)	2.694	2.694	2.694	2.694	2.694
Opbrengst bovenregionale voorzieningen	3.915	3.915	3.915	3.915	3.915
Opbrengst standaardisatie	680	680	680	680	680
Opbrengst kleding dienstverlening	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Opbrengst inkoop	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
Opbrengst projecten stafafdeling Bedrijfsvoering	36	36	36	36	36
Overige projectopbrengsten	108	108	108	108	108
	54.959	54.976	54.911	55.011	55.011
Projectkosten					
Externe projectkosten	23.254	24.184	24.119	24.219	23.881
Bruto marge	31.705	30.792	30.792	30.792	31.192
Interne projectkosten	32.723	32.723	32.723	32.723	32.723
Projectresultaat (A)	-1.018	-1.931	-1.931	-1.931	-1.594
Baten (afdeling)	34.877	34.877	34.877	34.877	34.077
Lasten (afdeling)					
Personeelskosten	28.029	28.029	28.029	28.029	27.623
Materiële kosten	5.394	5.394	5.394	5.394	5.337
Afdelingsresultaat (B)	1.454	1.454	1.454	1.454	1.117
Resultaat voor Financiële baten-lasten (A+B)	436	-477	-477	-477	-477
Terugbetaling aankoop IE Beheer B.V.	-860	0	0	0	0
Financiële baten en lasten (+)	0	0	0	0	0
Bijzondere baten en lasten	0	0	0	0	0
Aandeel Resultaat IE Beheer B.V.	100	100	100	100	100
Resultaat	-324	-377	-377	-377	-377
Aantal FTE (ep)	308	308	308	308	304

Toelichting

- > LCMS: In 2020 wordt het resultaat dat op beheer LCMS gerealiseerd wordt gebruikt als laatste terugbetaling van het door IFV verstrekte voorschot voor de aankoop van IE beheer B.V. in 2014.
- > Er komt een nieuw programma Informatievoorziening 2020-2025 en nieuwe IV-diensten aan veiligheidsregio's. Onderdeel hiervan is het voorstel om de LCMS-bijdrage vanaf 2021 voor participanten niet te verlagen en gedeeltelijk hiervoor te gebruiken en ook voor de structurele doorontwikkeling van LCMS.
- > Naast de in de bovenstaande tabel opgenomen opbrengsten uit kennisontwikkeling, gaat het IFV de komende 4 jaar voor in totaal € 3,2 miljoen (€ 0,8 miljoen per jaar) uitgeven uit eigen middelen om de kennisbasis te versterken.

Doorontwikkeling organisatie

Naast onze inhoudelijke ambities gaan we ook verkennen hoe we onze organisatie kunnen verbeteren in het licht hiervan. Dit betekent dat we onze processen, zoals onze financiering en governance kritisch gaan bezien en waar nodig aanpassen. Het doel hiervan is om de ingezette beweging zoals geschetst in dit jaarplan te faciliteren, maar ook om onze onafhankelijkheid en objectiviteit te versterken en de integraliteit binnen het instituut te vergroten. In het kader van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's gaan we verkennen hoe we na de wetsevaluatie tot een aanpassing van de financieringsmodellen komen.

Bedrijfsvoeringskaders ministerie van JenV

Ook in 2020 geeft het IFV uitvoering aan de in 2017 door het ministerie van JenV geïntroduceerde speerpunten voor bedrijfsvoering. Deze speerpunten worden jaarlijks herijkt en hebben een effectieve bedrijfsvoering tot doel van het ministerie en daaraan gelieerde organisaties. De bedrijfsvoeringskaders, inclusief de wijze waarop het IFV hier uitvoering aan geeft, zijn hieronder uiteengezet.

1. Wendbare organisatie
2. Maatschappelijk verantwoord inkopen
3. Toekomstvast informatievoorziening
4. Zorgvuldige begrotingsuitvoering
5. Huisvesting en facilities
6. Weerbaar JenV

Wim Papperse: "Onze medewerkers zijn betrokken en bevlogen professionals die trots zijn op hun werk en zeer gedreven zijn om echt iets te bereiken voor de partners in het veld."

directeur bedrijfsvoering

1. Wendbare organisatie

Dit speerpunt heeft betrekking op duurzame inzetbaarheid, eigentijds leiderschap en flexibele organisatie. Het IFV is een wendbare organisatie die de uitvoering van zijn taken afstemt op de vraag van zijn klanten, binnen de kaders van de missie en de visie van het IFV. De herstructurering van het IFV per 1 januari 2018 heeft geleid tot het kader waarin het werk en de inzet van medewerkers vraaggericht is georganiseerd. Op basis van de visie op duurzame inzetbaarheid geeft het IFV aandacht aan leren en ontwikkelen, gezondheid en vitaliteit en daarmee aan de arbeidsmarktwaarde van de medewerkers. Met de HR-gesprekscyclus wordt de balans gevonden tussen de inzet en ambities van de individuele medewerker en de opgave van het IFV. Met behulp van een leiderschapsprogramma wordt het management van het IFV versterkt.

2. Maatschappelijk verantwoord inkopen

Maatschappelijk verantwoord inkopen is als proces geborgd binnen het IFV. Sinds het manifest maatschappelijk verantwoord inkopen is ondertekend in 2016, zijn belangrijke stappen gezet. Zo is duurzaamheid, conform ISO20400, geïntegreerd in het inkoopbeleid, de inkoopstrategie en de inkoopprocessen van de organisatie. In de afgelopen jaren zijn op dit gebied tastbare resultaten behaald, bijvoorbeeld bij de inkoop van brandweer- en ambulancekleding. In de periode 2020-2023 wordt dit beleid gecontinueerd en wordt verantwoording afgelegd over de gerealiseerde prestaties

3. Toekomstvast informatievoorziening

De informatievoorziening van het IFV wordt onder Architectuur ontwikkeld, waarbij flexibiliteit en toekomstvastheid van het applicatielandschap belangrijke uitgangspunten zijn. Zo heeft het IFV een toekomst vast inrichting voor de afdeling Informatisering & Automatisering gemaakt, waarbij rollen zijn onderkend die gericht zijn op toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van ICT. Hiernaast is het IFV een certificeringsprogramma gestart dat tot doel heeft om de informatiebeveiliging op orde te hebben. Het IFV sluit aan bij de CISO-board van het ministerie van JenV.

4. Zorgvuldige begrotingsuitvoering

Externe inhuur

Het IFV heeft een grote flexibele schil aan extern personeel voor de uitvoering van zijn taken, waarbij de jaarlijks omvang van de inhuur afhangt van de vraag naar de producten en diensten van het IFV.

Personele bezetting

De afgelopen jaren is de personeelsbezetting aan eigen personeel van het IFV gestaag gegroeid als gevolg van een verschuiving van “materieel en rubber” naar kennisontwikkeling en Informatievoorziening.

5. Huisvesting en faciliteiten

Het IFV is begin 2019 gestart met een strategische verkenning van de eigen koers. Deze verkenning levert op dat onderwerpen als kennis, onderzoek en services een plaats moeten krijgen in het huidige huisvestingsbeleid. Voor de vestigingen Zilverstraat en Chroomstraat in Zoetermeer levert dit op dat er gekeken wordt naar flexibele inzet van ruimtes en kantoren. Voor de vestiging in Arnhem betekent dit dat niet alleen naar het werkplekconcept gekeken wordt maar ook naar de verdeling van het kantooroppervlak en mogelijke uitbreiding van bestaande bebouwing. Het spreekt voor zich dat deze ontwikkelingen meebewegen met de actuele strategische verkenning en uitkomsten daarvan.

Om bovenstaande te realiseren is het noodzakelijk dat de afdeling Facilitaire Zaken gelijke tred houdt en inspeelt op de nieuwe vraag. In die lijn is dan ook een voorgenomen reorganisatie gepresenteerd welke naar verwachting eind 2019 zijn definitieve vorm krijgt.

6. Weerbaar JenV

Binnen het ISO27001 programma vergroot het IFV het bewustzijn van zijn medewerkers voor informatiebeveiliging. Onder andere door bijeenkomsten met medewerkers en aandacht voor informatiebeveiliging in het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers wordt het bewustzijn gestimuleerd. Vanuit ditzelfde programma wordt een systematiek ontwikkeld waarmee informatiebeveiliging organisatorisch wordt geborgd. Onder andere door de implementatie van de rol van de CISO en het borgen van aandacht voor informatiebeveiliging in bedrijfsprocessen. Verder is de rol van Privacy Officer belegd. Deze functionaris heeft een belangrijke rol bij ontwikkelingen waarbij privacy van gegevens een belangrijke rol speelt en onderhoudt nauw contact met de functionaris Gegevensbescherming en met de Chief Information Security Officer.

Personele ontwikkelingen

In 2019 zijn we met meerdere zaken aan de slag gegaan, zoals de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren per 1 januari 2020, strategische talentinzet (kwantitatief en kwalitatief beeld van personeelsbestand, modernisering proces van werving en selectie), opleiding, ontwikkeling en arbeidsmarktwaarde (visie op duurzame inzetbaarheid, IFV Huisacademie en leiderschapstraject), transparante en rechtmatige aanpak van het inhuurproces voor externe medewerkers en HR-aspecten van het koerstraject. In het najaar van 2019 is een werkbelevingsonderzoek gehouden. De resultaten van dit onderzoek (die bij het schrijven van dit jaarplan nog niet bekend zijn) worden breed in de organisatie besproken, waarna in het perspectief van het koerstraject thema's benoemd worden die in 2020 dienen als input voor vervolgcacties.

In 2020 gaan we (verder) aan de slag gaan met de volgende onderwerpen:

- > HR-aspecten samenhangend met het koerstraject. Betrekken van medewerkers bij de uitwerking van de koers. Hoe bewegen we met gemotiveerde en goed gekwalificeerde mensen van de huidige situatie naar het landelijke instituut voor risico- en crisisbeheersing? Hoe gaat de IFV-organisatie van de toekomst er uit zien?
- > Leiderschapstraject.
- > IFV Huisacademie (duurzame inzetbaarheid met uitgebreidere aandacht voor loopbaanstappen en interne en externe arbeidsmarktwaarde).
- > Werven en selecteren met ambitie in een krappe arbeidsmarkt. Hierbij krijgt inclusiviteit, waaronder kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, gericht aandacht.
- > Ziekteverzuimbegeleiding.
- > Activiteiten met betrekking tot de implementatie van de Wnra lopen door in eerste helft van 2020.

Overhead

Het IFV hanteert gedifferentieerde tarieven voor de uitvoering van de verschillende taken en opdrachten. Voor de wettelijke taken en opdrachten voor derden wordt het standaardtarief gehanteerd en voor de gemeenschappelijke opdrachten van de veiligheidsregio's wordt een gereduceerd tarief gehanteerd. De overhead³ van het IFV wordt voor het grootste deel gedekt door de uitvoering van wettelijke taken.

³ De overhead van het IFV is in het verleden gebenchmarkt door Berenschot en licht inmiddels op het niveau van de kwartielscore van de best presterende ZBO's

Investeringsbegroting

Specificatie investeringen 2020 (bedragen in €)

	2020
Vervanging vervoermiddelen	750.000
Gebouwen/terreinen regulier	338.800
Installaties	568.700
Automatisering hardware	459.800
Automatisering projecten*	205.700
Inventarissen	175.450
Beveiliging (ISO)	883.300
Duikregister	100.000
LCMS Plot	620.000
Totaal	4.101.750

Toelichting op de investeringsbegroting:

- > Vervoermiddelen: vervanging van voertuigen uit het wagenpark IFV.
- > Gebouwen/terreinen/vervanging: investeringen in de gebouwen en terreinen van het IFV als gevolg van de meerjaren onderhoudsplanning.
- > Automatisering hardware: reguliere vervanging van PC's en laptops.
- > Automatisering projecten: projecten om automatisering up to date te houden.
- > Inventarissen reguliere vervanging van inventaris van het IFV.
- > Beveiliging (ISO) investeringen in onder andere fysieke beveiliging van pand aan Kemperbergerweg
- > LCMS Plot: investering in Plot module van het landelijk crisismanagement systeem
- > Duikregister: investering in aanpassing van Mijn Examins in verband met aanleggen van duikregister.

Weerstandsvermogen

Met een solvabiliteit van 28,5% per 31-12-2028 voldoet het IFV aan de solvabiliteitsnorm voor een zelfstandig bestuursorgaan.

Het huidige eigen vermogen van het IFV bedraagt € 18,3 miljoen.

Dit bedrag geldt als een buffer om toekomstige tegenvallers op te vangen en belangrijke investeringen te kunnen doen, onder andere in het kader van de koers IFV en ook om bestaande diensten door te ontwikkelen. Het genoemde bedrag is daardoor slechts zeer beperkt vrij besteedbaar.

Voor de periode 2020-2024 heeft de koersverandering effect op het weerstandsvermogen. Financiële ruimte wordt direct geïnvesteerd in kennis, onderzoekscapaciteit en kwalitatieve verbeteringen van systemen ten behoeve een integrale benadering van risico- en crisisbeheersing.

Bedrijfsrisico's

Het IFV heeft bedrijfsrisico's geïdentificeerd die betrekking hebben op veranderende marktomstandigheden en daarmee een vermindering van de omzet. Hierdoor is binnen het eigen vermogen voor deze geïdentificeerde risico's een bestemde reserve bedrijfsrisico's van € 3,3 miljoen gevormd. Naast deze reserve zijn ook de wettelijk verplichte reserve van € 1,5 miljoen en het bestemmingsfonds brandweerkleding van € 0,562 miljoen niet vrij besteedbaar.

Andere financiële risico's zijn:

- > langdurige uitval van medewerkers door ziekte.
- > onvrijwillige beëindigingen van dienstverbanden.
- > het hanteren van verdienmodellen voor de uitvoering van opgedragen gemeenschappelijke taken waarbij het risico voor rekening van het IFV is.
- > het beëindigen van de dienstverlening aan de politie voor het beheer van de bijzondere politiemiddelen.
- > wijzigingen in de kledingdienstverlening die een lagere omzet tot gevolg hebben.

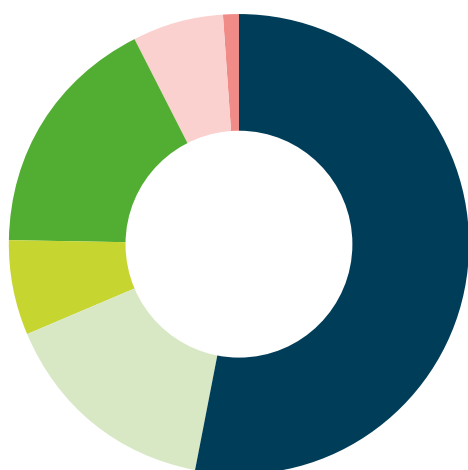
Verbonden partijen

Het IFV heeft in de volgende rechtspersonen een bestuurlijk en financieel belang:

Geconsolideerde vennootschappen	Vestigingsplaats	Aandelenbelang	% consolidatie
NIBHV B.V.	Rotterdam	77,78%	100%
I.E. Beheer B.V.	Woerden	100%	100%

Bijlage 2: Besteding naar opdrachtgevers en stakeholders in 2020

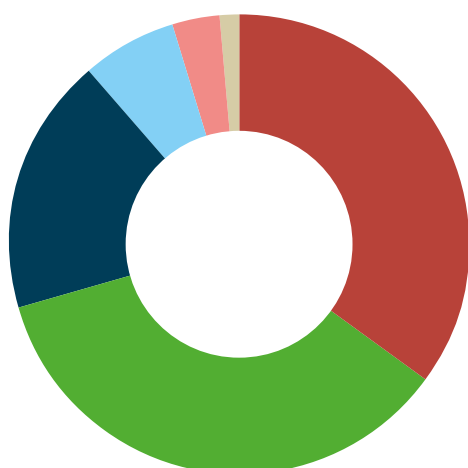
Opdrachtgevers IFV

■ Ministerie J&V	€ 33.876.000
Veiligheidsregio's	
■ Collectief	€ 10.963.000
■ Via BDUR	€ 4.090.000
■ Individueel	€ 9.887.000
■ Derden	€ 4.134.000
■ Partners collectief	€ 588.000

Stakeholders IFV

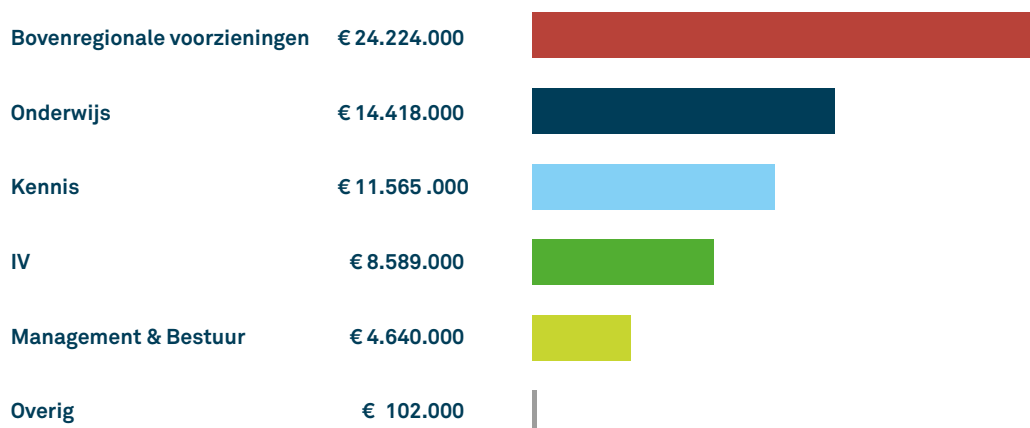

■ Brandweer	€ 22.367.000
■ Veiligheidsregio's*	€ 22.468.000
■ Ministerie J&V	€ 11.641.000
■ Politie	€ 4.150.000
■ Ketenpartners & overige	€ 2.161.000
■ GHOR	€ 751.000

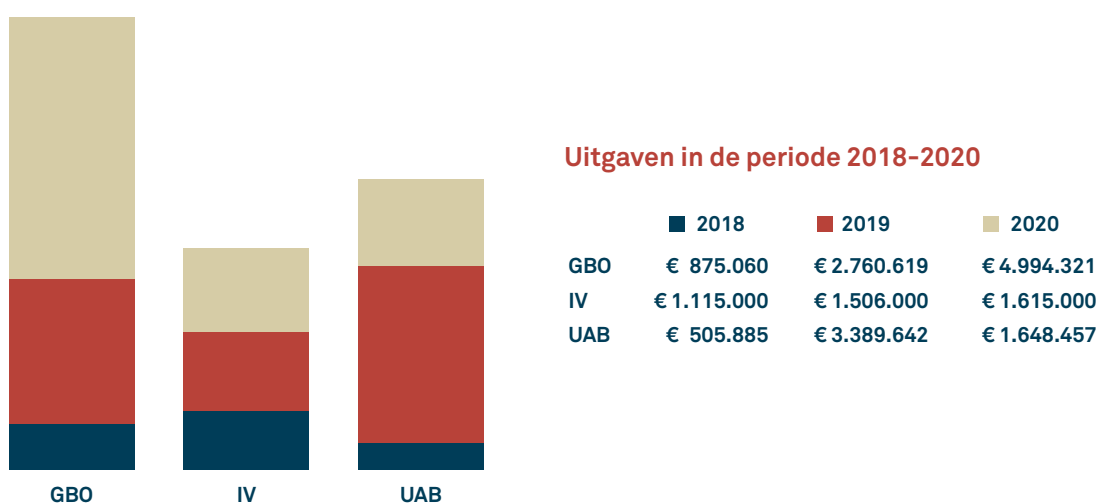
* Inclusief bevolkingszorg

Bijlage 3: Besteding naar productgroepen en programma's in 2020

Productgroepen IFV

Ontwikkelprogramma's IFV

GBO/SO: Grootchalig basisoptreden/Specialistisch optreden

IV: Informatievoorziening

UAB: Uitvoeringsagenda Brandweer

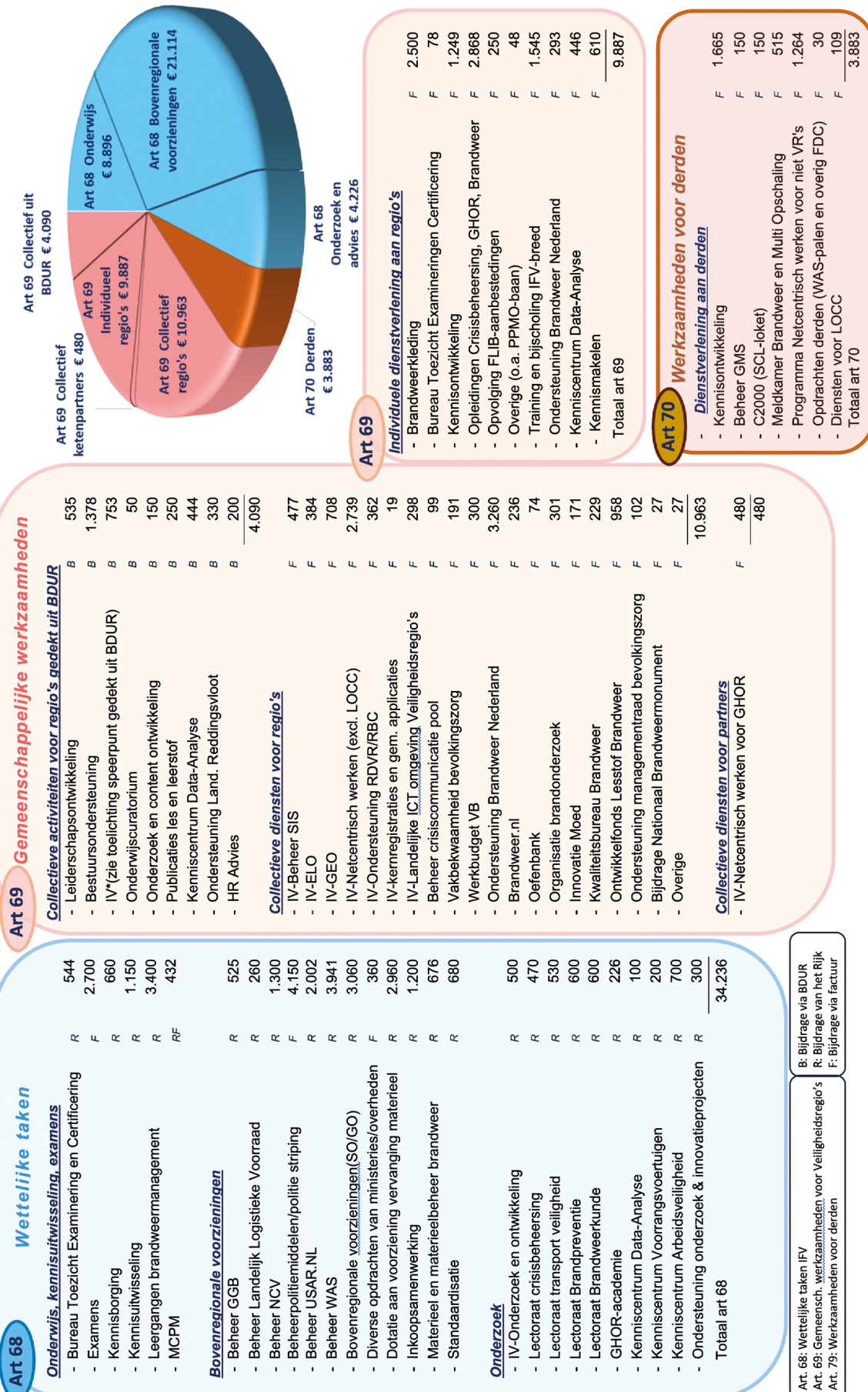
Bijlage 4: Financiering collectieve opdrachten

Bijlage: Overzicht financiële afspraken bij opgedragen werkzaamheden aan IFV behorend bij jaarplan 2020 IFV

Organisatie	Programma risico- en Netcentrisch crisiscommunicatie werken														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
VR	Behaar SIS	GROOTER NL	Algemene bijdrage Bw	Product financiering Bw NL	Bijdrage Stg. Brandweer monument	Ontwikkelo nds Lesstof Brandweer	Elektronische Lesomgeving	Bijdrage programma GEO	Kernregistratie+ gemeenschappelijke applicaties	Landelijke ICT omgeving VR's	Werkbudget VB	Ondersteuning managementraad	Bevolkingssong	TOTAAL	
1	Veiligheidsregio Groningen	€ 3.973	€ 19.070	€ 7.637	€ 110.625	€ 55.260	€ 1.089	€ 32.589	€ 13.080	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 394.004
2	Veiligheidsregio Friesland	€ 103.939	€ 19.070	€ 7.637	€ 122.832	€ 55.260	€ 1.089	€ 42.545	€ 17.076	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 430.491
3	Hulpverleningsdienst Drenthe	€ 79.022	€ 19.070	€ 7.637	€ 93.386	€ 55.260	€ 1.089	€ 32.881	€ 13.197	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 362.586
4	Veiligheidsregio Lisselland	€ 84.089	€ 19.070	€ 7.637	€ 99.374	€ 55.260	€ 1.089	€ 32.654	€ 13.106	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 373.322
5	Veiligheidsregio Twente	€ 100.821	€ 19.070	€ 7.637	€ 119.147	€ 55.260	€ 1.089	€ 36.513	€ 14.655	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 415.235
6	Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	€ 131.864	€ 19.070	€ 7.637	€ 155.832	€ 55.260	€ 1.089	€ 54.381	€ 21.826	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 508.003
7	Veiligheids- en gezondheidsregio Gld Midden	€ 110.029	€ 19.070	€ 7.637	€ 130.028	€ 55.260	€ 1.089	€ 34.762	€ 13.952	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 432.871
8	Veiligheidsregio Gelderland Zuid	€ 88.922	€ 19.070	€ 7.637	€ 105.085	€ 55.260	€ 1.089	€ 33.692	€ 13.523	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 385.320
9	Veiligheidsregio Utrecht	€ 208.030	€ 19.070	€ 7.637	€ 245.844	€ 55.260	€ 1.089	€ 76.334	€ 30.637	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 704.945
10	Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€ 105.223	€ 19.070	€ 7.637	€ 124.350	€ 55.260	€ 1.089	€ 50.652	€ 20.329	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 444.653
11	Veiligheidsregio Zeaisstreek-Waterland	€ 53.759	€ 19.070	€ 7.637	€ 63.530	€ 55.260	€ 1.089	€ 28.925	€ 11.609	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 301.923
12	Veiligheidsregio Kennemerland	€ 56.985	€ 19.070	€ 7.637	€ 102.796	€ 55.260	€ 1.089	€ 23.802	€ 9.553	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 367.236
13	Veiligheidsregio Amstelveen-Amstelland	€ 188.045	€ 19.070	€ 7.637	€ 198.350	€ 55.260	€ 1.089	€ 36.643	€ 14.707	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 562.084
14	Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek	€ 40.623	€ 19.070	€ 7.637	€ 48.007	€ 55.260	€ 1.089	€ 15.954	€ 6.403	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 255.087
15	Veiligheidsregio Haaglanden	€ 175.549	€ 19.070	€ 7.637	€ 207.459	€ 55.260	€ 1.089	€ 34.762	€ 13.952	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 575.822
16	Veiligheidsregio Hollands Midden	€ 127.559	€ 19.070	€ 7.637	€ 150.746	€ 55.260	€ 1.089	€ 40.015	€ 16.061	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 478.480
17	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	€ 209.277	€ 19.070	€ 7.637	€ 247.317	€ 55.260	€ 1.089	€ 53.894	€ 21.631	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 676.219
18	Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	€ 78.721	€ 19.070	€ 7.637	€ 93.030	€ 55.260	€ 1.089	€ 30.903	€ 12.403	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 359.157
19	Veiligheidsregio Zeeland	€ 61.391	€ 19.070	€ 7.637	€ 72.550	€ 55.260	€ 1.089	€ 45.009	€ 18.065	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 341.114
20	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant	€ 177.707	€ 19.070	€ 7.637	€ 210.008	€ 55.260	€ 1.089	€ 61.644	€ 24.742	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 616.200
21	Veiligheidsregio Brabant-Noord	€ 105.152	€ 19.070	€ 7.637	€ 124.266	€ 55.260	€ 1.089	€ 36.221	€ 14.538	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 424.276
22	Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost	€ 123.137	€ 19.070	€ 7.637	€ 145.519	€ 55.260	€ 1.089	€ 44.036	€ 17.674	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 474.466
23	Veiligheidsregio Limburg-Noord	€ 83.209	€ 19.070	€ 7.637	€ 98.334	€ 55.260	€ 1.089	€ 32.654	€ 13.106	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 371.403
24	Veiligheidsregio Zuid-Limburg	€ 96.192	€ 19.070	€ 7.637	€ 113.677	€ 55.260	€ 1.089	€ 26.980	€ 10.829	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 391.777
25	Veiligheidsregio Flevoland	€ 66.106	€ 19.070	€ 7.637	€ 78.123	€ 55.260	€ 1.089	€ 19.100	€ 7.666	€ 28.323	€ 7.777	€ 11.902	€ 12.000	€ 4.067	€ 315.094
TOTAAL	€ 2.758.960	€ 99.321	€ 476.759	€ 190.918	€ 3.260.453	€ 1.381.504	€ 27.234	€ 957.547	€ 384.321	€ 708.084	€ 19.428	€ 297.580	€ 300.000	€ 101.680	€ 10.963.769

Bedragen 2020 worden geïndexeerd voor loon- en prijsontwikkeling op basis van de CPB indicatoren zoals gepubliceerd in de meercijferige 2019 van het gemeentefonds. Dit betreft de volgende indicatoren: prijs overheidsconsumptie beloning werknemers (%) en prijs bruto binnenlands product (%) waarbij een gewogen gemiddelde is gehanteerd van 70% loon en 30% materieel.

Bijlage 5: Jaarplan 2020 naar geldstromen Wvr

Art 69 Gemeenschappelijke werkzaamheden

Collectieve activiteiten voor regio's gedekt uit BDUR

- Leiderschapsontwikkeling	B	535
- Bestuursondersteuning	B	1.378
- IV*(zie toelichting speerpunt gedekt uit BDUR)	B	753
- Onderwijscuratorium	B	50
- Onderzoek en content ontwikkeling	B	150
- Publicaties les en leerstof	B	250
- Kenniscentrum Data-Analyse	B	444
- Ondersteuning Land. Reddingsvloot	B	330
- HR Advies	B	200
Totaal art 69	B	4.090

Collectieve diensten voor regio's

- IV-Beheer SIS	F	477
- IV-ELO	F	384
- IV-GEO	F	708
- IV-Netcentrisch werken (excl. LOCC)	F	2.739
- IV-Ondersteuning RDVR/RBC	F	362
- IV-kernregistrarissen en gem. applicaties	F	19
- IV-Landelijke ICT-omgeving Veiligheidsregio's	F	298
- Beheer crisiscommunicatie pool	F	99
- Vakbekwaamheid bevolkingszorg	F	191
- Werkbudget VB	F	300
- Ondersteuning Brandweer Nederland	F	3.260
- Brandweer.nl	F	236
- Oefenbank	F	74
- Organisatie brandonderzoek	F	301
- Innovatie Moed	F	171
- Kwaliteitsbureau Brandweer	F	229
- Ontwikkelingsfonds Lesstof Brandweer	F	958
- Ondersteuning managementtraad bevolkingszorg	F	102
- Bijdrage Nationaal Brandweermuseum	F	27
- Overige	F	27
Totaal art 69	F	10.963

Collectieve diensten voor partners

- IV-Netcentrisch werken voor GHOR	F	480
Totaal art 69	F	480

Art 68 Wettelijke taken

Onderwijs, kennisuitwisseling, examens

- Bureau Toezicht Examinering en Certificering	R	544
- Exams	F	2.700
- Kennisborging	R	660
- Kennisuitwisseling	R	1.150
- Leergangen brandveermanagement	R	3.400
- MCPM	RF	432

Bovenregionale voorzieningen

- Beheer GGB	R	525
- Beheer Landelijk Logistieke Voorraad	R	260
- Beheer NCV	R	1.300
- Beheerpolitie/middelen/politie striping	F	4.150
- Beheer USAR.NL	R	2.002
- Beheer WAS	R	3.941
- Bovenregionale voorzieningen(SO/GO)	R	3.060
- Diverse opdrachten van ministeries/overheden	F	360
- Dotatie aan voorziening vervanging materieel	R	2.960
- Inkoop samenwerking	R	1.200
- Materieel en materieelbeheer brandweer	R	676
- Standaardisatie	R	680

Onderzoek

- IV-Onderzoek en ontwikkeling	R	500
- Lectoraat crisisbeheersing	R	470
- Lectoraat transport veiligheid	R	530
- Lectoraat Brandpreventie	R	600
- Lectoraat Brandveerkunde	R	600
- GHOR-academie	R	226
- Kenniscentrum Data-Analyse	R	100
- Kenniscentrum Voorrangvoertuigen	R	200
- Kenniscentrum Arbeidsveiligheid	R	700
- Ondersteuning onderzoek & innovatieprojecten	R	300
Totaal art 68	R	34.236

B: Bijdrage via BDUR
R: Bijdrage van het Rijk
F: Bijdrage via factuur

Art. 68: Wettelijke taken IFV
Art. 69: Gemeensch. werkzaamheden voor Veiligheidsregio's
Art. 79: Werksaamheden voor derden

Besluitformulier

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	6 december 2019	
Onderwerp:	Tweede bestuursrapportage 2019 (Burap II)	
Nummer:	A19.05.4a	
Naam Steller:	R. Wiemerink/H. Oud/J. Pranger	
Afdeling:	V&S/BV	
Vertrouwelijk:	Nee	
Awb-besluit:	Nee	
Doel:	Ter kennisname	
	Ter besluitvorming	X
	Ter advisering	
Korte inhoud:		
<p>Voor u ligt de bestuursrapportage (Burap) van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW), over de periode januari tot en met augustus 2019. Per jaar wordt drie keer (Burap I, Burap II en Jaarverantwoording) formeel verantwoording afgelegd over de uitgevoerde taken en de daarbij behorende middelen. Voor het Algemeen Bestuur zijn dit tevens de momenten om waar nodig de begroting bij te stellen en bij te sturen.</p> <p>In deze Burap II rapporteren we per programma/product over de voortgang, afwijkingen en verwachte ontwikkelingen. Het financiële resultaat wordt vervolgens weergegeven in twee tabellen: het totaalniveau van baten en lasten en een uitsplitsing per wijziging.</p> <p>Onderstaand wordt op hoofdlijnen hierop ingegaan en het onderliggende stuk geeft daarover meer detail.</p> <p><i>Voortgang Beleidsplan 2019</i></p> <p>Ontwikkelingen binnen de organisatie</p> <p>Naast het uitvoeren van taken op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding, heeft de opgelegde bezuinigingsopdracht (Algemeen Bestuur, d.d. 24 juni 2019) dit jaar gekenmerkt. In dit kader is veel capaciteit binnen de organisatie ingezet om hiermee aan de slag te gaan. De mogelijkheden en onmogelijkheden zijn vervolgens op basis van een gedegen afweging in beeld gebracht. Om hierbij verantwoorde keuzes te kunnen maken, is gekeken naar het huidige beleidsplan VrZW 2017-2020, de inzichten uit het recente visitatietraject, het gehouden benchmarkonderzoek eind 2018 en de actuele maatschappelijke en vakinhoudelijke ontwikkelingen.</p> <p>Tijdens dit proces zijn er daarnaast verschillende momenten van participatie ingepland voor de medewerkers (vrijwilligers en beroeps), leidinggevenden, de Ondernemingsraad, belanghebbenden vanuit de gemeenten en het bestuur. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn uiteindelijk input voor het bepalen van de definitieve richting eind dit jaar. Dit laat onverlet dat onderstaande werkzaamheden en activiteiten met volledige inzet zijn opgepakt en uitgevoerd door VrZW.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Doorontwikkeling</u> In het verlengde van het beleidsplan 2017-2020 is gestart met de doorontwikkeling van de organisatie VrZW; hoe blijven we aangesloten op de veranderingen binnen de samenleving. Het is een traject dat sinds 2017 is ingezet en ook dit jaar weer nader vorm krijgt. We hebben een verdiepingsslag gemaakt inzake het vormgeven van planmatig werken binnen de organisatie, het concept 'zelfsturing' uitgediept binnen het project "Innovatie Brandweerposten" en gekeken naar de interne organisatiestructuur binnen het multi-domein en risicobeheersing. Dit jaar zullen de ingezette trajecten concrete vormen aannemen, met het vervolg qua inbedding in het jaar 2020. • <u>Onderzoek gezamenlijke huisvesting GGD</u> Dit jaar heeft het bestuur een advies mogen ontvangen over de mogelijke samenwerking tussen de GGD en VrZW op het gebied van de bedrijfsvoeringsfuncties en momenteel wordt een onderzoek verricht naar de mogelijkheid om de GGD en VrZW samen te huisvesten. Begin december, in de vergadering waarin ook deze bestuursrapportage wordt besproken, zullen de uitkomsten van dit laatste onderzoek met het bestuur worden gedeeld. 		

- Ontwikkeling omgeving Prins Bernhardplein
In het kader van het te ontwikkelen gebied "Oostzijderveld" rondom het hoofdgebouw aan het Prins Bernhardplein, wordt met de gemeente Zaanstad gesproken over de effecten hiervan op het gebruik van deze locatie.
- Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)
Door het Veiligheidsberaad wordt nagedacht over het systeem dat wordt gebruikt inzake de vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland. Kenmerkend voor het huidige brandweerstelsel in Nederland zijn de uniforme eisen die worden gesteld aan vrijwilligers en beroepsbrandweerlieden. Juridisch gezien kan dit constructief echter in zijn huidige vorm niet blijven bestaan; de rechtspositie van de vrijwilliger is strijdig met Europese regelgeving. Samengevat is het probleem, dat er een risico bestaat dat de brandweervrijwilligers als deeltijdsarbeiders moeten worden beschouwd. Vandaar dat op landelijk niveau een denktank is opgestart om na te denken over de oplossingen voor dit vraagstuk. Deze ontwikkelingen worden nauwlettend door VrZW gevolgd.

Samenwerkingsverbanden

- Brandweerschool Noord-Holland
De Brandweerschool Noord-Holland (BWS NH) heeft op 11 juli 2019 haar deuren geopend als hét gezamenlijke opleidingsinstituut voor de brandweerregio's Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland. Het stafbureau van de BWS NH, van waaruit organisatorisch werk zoals de planning, didactische en onderwijskundige ondersteuning plaatsvindt, is gehuisvest in het pand van VrZW in Zaandam. Met de oprichting van de BWS NH heeft de ambitie om door samenwerking tot kwalitatief beter brandweeronderwijs te komen, definitief vorm gekregen.
- Instelling GHOR Zaanstreek-Waterland
Het oprichten van een eigen GHOR-bureau is voorspoedig verlopen. Per 1 mei 2019 heeft het bureau de "koude taken" overgenomen van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA). Het gaat dan om de contacten en afspraken met zorginstellingen en advisering over gezondheidskundige en geneeskundige aspecten bij evenementen. Daarnaast zijn er crisisfunctionarissen geworven voor de bemensing van de warme (crisis) fase. Deze mensen zijn gestart met hun opleiding en zullen vanaf 1 januari 2020 inzetbaar zijn. Tot die tijd wordt de crisisstructuur van de GHOR nog bemenst vanuit VrAA.
Het bovenregionaal overleg (Noord West 3 en 4 verband) loopt en er zal in het najaar een agenda worden opgesteld om de gedeelde processen op het terrein van acute zorg nauwer op elkaar af te stemmen. Dit geldt eveneens voor de crisisstructuur van de verschillende GHOR-bureaus.
- Instelling Meldkamer Noord-Holland
Vanaf 14 mei 2019 is de meldkamer Noord-Holland een feit. De meldkamer van politie, brandweer en ambulancezorg zijn op de locatie in Haarlem geïntegreerd. De integratie van de marechaussee volgt nog op een nader te bepalen moment. In november wordt het nieuwe pand officieel geopend. De afronding van deze organisatorische ontwikkelingen geeft vervolgens ruimte om de aandacht te verleggen naar cultuuraspecten, harmonisatie van werkprocessen en werkwijzen.

Financiële positie tot en met augustus 2019.

Op 29 juni 2018 is de primaire begroting VrZW 2019 door het algemeen bestuur vastgesteld met een voordelig saldo van € 44.000. Op 24 juni jl. is de 1e bestuursrapportage 2019 door het algemeen bestuur vastgesteld met een nadelig saldo van € 79.000. Met de mutaties uit deze 2^e bestuursrapportage ontstaat een verwacht voordelig resultaat van ca € 433.000.
Een analyse op hoofdlijnen geeft het volgende beeld:

Programma (Bedragen x € 1000)	Product	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Wijziging BURAP II	Eindejaars prognose	
Baten						
Samen voor veilig	Samen voor veilig	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Slagvaardig organiseren	Brandweezorg	-€ 463	-€ 751	-€ 44	-€ 795	
	Geneeskundige hulpverlening	€ 0	€ 0	-€ 136	-€ 136	
	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	€ 0	-€ 87	€ 87	€ 0	
	Kazernes	-€ 1.227	-€ 1.216	€ 0	-€ 1.216	
	Beheer gemeenschappelijke meldkamer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Overhead	Overhead	-€ 16	-€ 124	-€ 444	-€ 568	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	-€ 29.595	-€ 29.182	€ 72	-€ 29.110	
Heffing Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Bedrag onvoorzien	Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal Baten		-€ 31.300	-€ 31.360	-€ 466	-€ 31.826	V
Lasten						
Samen voor veilig	Samen voor veilig	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Slagvaardig organiseren	Brandweezorg	€ 18.995	€ 19.331	-€ 178	€ 19.152	
	Geneeskundige hulpverlening	€ 911	€ 1.170	-€ 58	€ 1.112	
	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	€ 1.054	€ 1.146	-€ 122	€ 1.025	
	Kazernes	€ 1.351	€ 1.374	€ 0	€ 1.374	
	Beheer gemeenschappelijke meldkamer	€ 1.413	€ 1.161	€ 0	€ 1.161	
Overhead	Overhead	€ 6.973	€ 7.269	€ 326	€ 7.595	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	€ 386	€ 20	-€ 15	€ 5	
Heffing Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Bedrag onvoorzien	Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal Lasten		€ 31.082	€ 31.470	-€ 47	€ 31.424	N
Saldo van Baten en Lasten		-€ 218	€ 110	-€ 512	-€ 402	
Onttrekkingen reserves	Mutaties reserves	-€ 31	-€ 31	€ 0	-€ 31	
Onttrekkingen reserves	Mutaties reserves	€ 205	€ 0	€ 0	€ 0	
Resultaat		-€ 44	€ 79	-€ 512	-€ 433	V

De belangrijkste mutaties zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Recapitulatiestaat op hoofdlijnen (bedragen x €1.000)	Voordelig	Nadelig	Saldo	
Vrijval salarisbegroting / extra inzet vrijwilligers	-648	373	-275	V
Inhuizing Brandweerschool (PIOFACH taken)	-432	432	0	
Besparing Meldkamer beheerskosten	-155	0	-155	V
Aframen DVO Politie	0	75	75	N
Lagere doorbelasting VrAA en dotatie / vrijval voorziening	-280	73	-207	V
Bijramen kleding budget	0	80	80	N
Budgettaire neutrale mutaties	-194	194	0	
Overige mutaties	-294	264	-30	V
	-2.003	1.491	-512	V

Vrijval salarisbegroting/extra inzet vrijwilligers

Door een aantal factoren treedt er op de salarisbegroting voor het eigen personeel een aantal wijzigingen op:

- De nieuwe Cao-afspraken leiden tot een lagere kostenstijging dan verwacht ;
- Door te anticiperen op de aankomende bezuinigingsopdracht werd een aantal vacatures vooralsnog niet ingevuld waardoor ook een voordeel ontstaat;
- Op basis van de uitgaven van in het eerste halfjaar van 2019 wordt verwacht dat er een licht voordeel ontstaat op de piketvergoedingen en een nadeel op de vrijwilligersvergoeding.

Door bovenstaande effecten wordt in totaal een voordeel op de salarisbegroting van ca. €275.000 verwacht.

Inhuizing Brandweerschool (PIOFACH taken)

De brandweerschool wordt op het gebied van bedrijfsvoeringstaken (PIOFACH) ondersteunt door VrZW. Kosten die in dit kader gemaakt worden, worden op basis van een afgesproken verdeelsleutel

verdeeld over genoemde regio's. Met de voorgestelde mutatie worden de hiervoor benodigde budgetten toegevoegd aan de begroting van VrZW. Hier tegenover staat eenzelfde voordeel vanwege de doorbelasting van kosten aan de regio's. De technische verwerking van bovenstaande mutatie valt binnen verschillende programma's / producten van de begroting van VrZW.

Meldkamer Noord-Holland

In deze meldkamer worden de meldkamer van politie, marechaussee, brandweer en ambulancezorg geïntegreerd. Met ingang van 14 mei 2019 is de Meldkamer Noord-Holland operationeel. Planning is om 1 januari 2020 het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie over te dragen. In de komende maanden worden de financiële verrekenafspraken voor de Meldkamer Noord-Holland tussen de betrokken veiligheidsregio's verder uitgewerkt. Voorlopig wordt dit jaar door de integratie een voordeel van EUR 155K op de activiteiten van de Meldkamer Product Brandweezorg verwacht. Na definitieve uitwerking van de financiële verrekenafspraken, zal bij de jaarrekening duidelijk worden of er in 2019 nog meer (incidenteel) voordeel optreedt. Dit voordeel wordt voor 2019 incidenteel verwerkt omdat vanaf 2020 de besparing teniet gedaan wordt door een verlaging van de BDUR-bijdrage. De totale verrekening van frictiekosten van de gezamenlijke meldkamer wordt naar verwachting pas in de loop van 2020 gepresenteerd. Om die reden zal de bestemmingsreserve Meldkamer naar verwachting naar 2020 doorlopen.

Dienstovereenkomst Nationale Politie LFO/LTFO

Sinds 20 jaar werken we samen met het team Landelijke Faciliteit Ondersteuning en Ontmanteling (LFO) en het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO) van de Nationale Politie om het (synthetische) drugsprobleem in Nederland te bestrijden en de forensische opsporing en slachtofferidentificatie te ondersteunen. Dit jaar hebben we er op ingezet om die Dienstverleningsovereenkomst voor 2019 voor onze begroting kostendekkend te maken en meerjarige afspraken te maken voor deze dienstverlening. Financieel gezien brengt dit mogelijk nog een negatief saldo voor 2019 bij de VrZW van €75.000 met zich mee, hetgeen bij de Burap wordt afgeraamd. Het betreft met name salariskosten van een door ons geleverde specialistisch medewerker gevaarlijke stoffen. Op dit moment vindt er overleg plaats over de verrekening; de verwachting is dat dit bedrag nog naar beneden toe zal worden bijgesteld. Na het verschijnen van deze Burap kan daarom nog een wijziging optreden.

GHOR: Lagere doorbelasting van VrAA en dotatie / vrijval voorziening BTW

Er is in de begroting voor de GHOR rekening gehouden met aanloopkosten, omwille van de continuïteitsborging tijdens de opstartfase. Om die reden wordt voor verschillende GHOR taken in 2019 de dienstverlening van GHOR Amsterdam-Amstelland (VrAA) ingehuurd. Het bedrag dat door VrAA gefactureerd wordt, valt lager uit dan verwacht. Deze lagere inhuurkosten werken positief door op de geraamde BTW-voorziening. Hierdoor ontstaat een voordeel van ruim €63.000. Door deze twee voordelen passen de aanloopkosten voor de inbedding van het eigen GHOR-bureau goed binnen het budget.

Ophogen kleding budget

De kosten voor (kazerne-) kleding laten een stijging zien; een overschrijding vergelijkbaar met de situatie in 2018. Het budget is niet toereikend en daar is mogelijk een aantal oorzaken voor aan te wijzen. Er zal nader onderzoek plaatsvinden om tot een structurele oplossing te komen.

Voortgang investeringen

In bijlage 1 van de bijgevoegde bestuursrapportage wordt een actualisatie van de lopende investeringsbegroting gegeven. In dit overzicht vindt een budgettair neutrale herschikking tussen enkele investeringen plaats. Bij de beslispunten wordt gevraagd met deze herschikking in te stemmen.

Voorstel om te beslissen:

Het Algemeen Bestuur wordt in de vergadering van 6 december 2019 gevraagd:

1. Kennis te nemen van de inhoud van de 2e bestuursrapportage (Burap-II) over de periode januari tot en met augustus 2019;
2. In te stemmen met de mutaties zoals opgenomen bij de betreffende programma's / producten in deze 1e bestuursrapportage;
3. In te stemmen met het geactualiseerde voortgangsoverzicht investeringen in bijlage I.

Advies Veiligheidsdirectie:	Akkoord
Personele gevolgen:	Geen
Financiële gevolgen:	Conform voorgesteld besluit
Verhouding met ander beleid:	Begroting VrZW 2019
Besproken met:	Portefeuillehouder Bedrijfsvoering en Financiën, dhr. Bijl
Besluit:	

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
in de vergadering van 6 december 2019,
namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

Bestuursrapportage II januari t/m augustus 2019

Versiebeheer

Versie	Datum	Status
1.0	18 oktober 2019	Ter vaststelling in het MT
2.0	24 oktober 2019	Ter vaststelling in DB/AB

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur in de vergadering van 6 december 2019,
namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
1. Inleiding	5
1.1 Wat wilden we bereiken?	5
1.2 Wat hebben we gedaan?	6
1.3 Wat heeft het gekost?	9
2. Programma Samen voor veilig	12
2.1 Wat wilden we bereiken?	13
2.2 Wat hebben we gedaan?	13
3. Programma Slagvaardig organiseren	16
3.1 Product Brandweezorg	17
3.1.1 <i>Wat wilden we bereiken?</i>	17
3.1.2 <i>Wat hebben we gedaan?</i>	17
3.1.3 <i>Wat heeft het gekost?</i>	23
3.2 Product Geneeskundige hulpverlening	26
3.2.1 <i>Wat wilden we bereiken?</i>	26
3.2.2 <i>Wat hebben we gedaan?</i>	26
3.2.3 <i>Wat heeft het gekost?</i>	28
3.3 Product beheer gemeenschappelijke meldkamer	29
3.3.1 <i>Wat wilden we bereiken?</i>	29
3.3.2 <i>Wat hebben we gedaan?</i>	29
3.3.3 <i>Wat heeft het gekost?</i>	30
3.4 Product Rampenbestrijding en crisisbeheersing (incl. Bevolkingszorg)	31
3.4.1 <i>Wat willen we bereiken?</i>	31
3.4.2 <i>Wat hebben we gedaan?</i>	32
3.4.3 <i>Wat heeft het gekost?</i>	35
4. Programma overhead	37
4.1 Wat wilden we bereiken?	37
4.2 Wat hebben we gedaan?	38
4.3 Wat heeft het gekost?	39
5. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	41
Bijlage I Voortgangsoverzicht investeringen	42

1. Inleiding

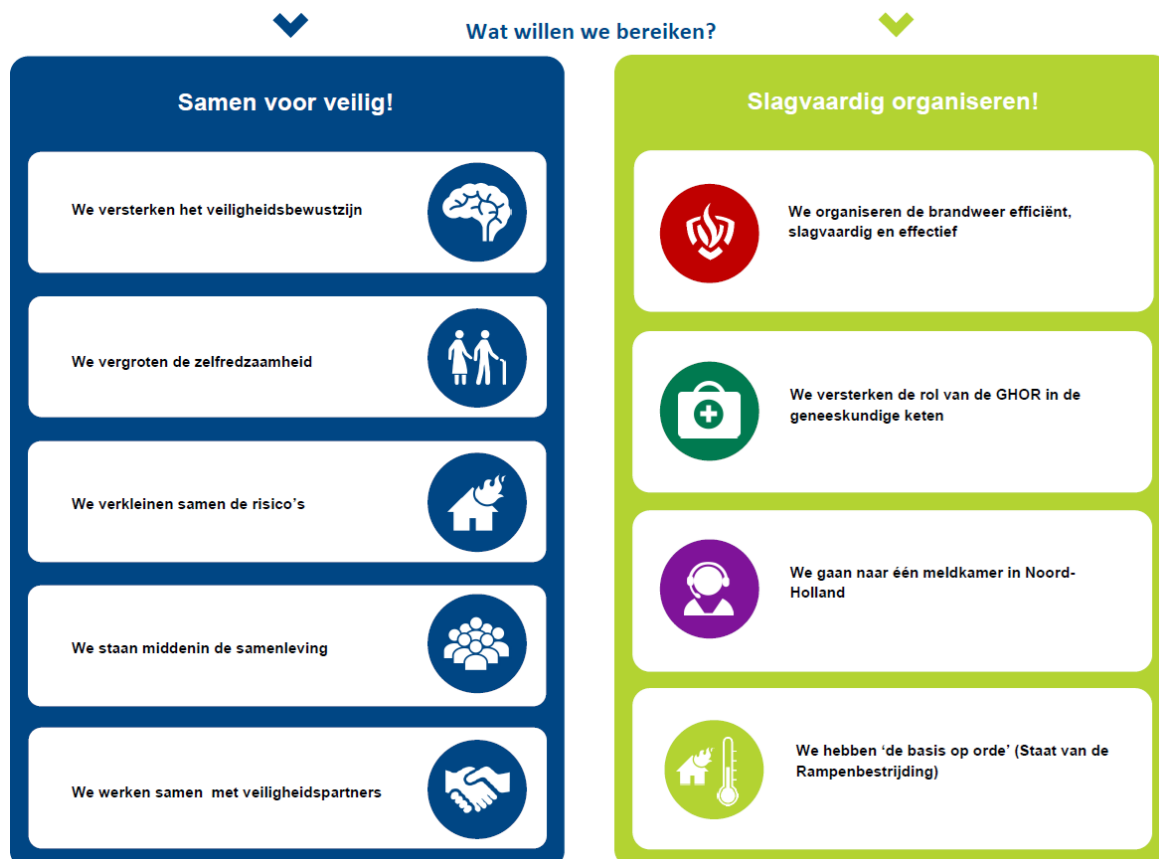
Verantwoording Voor u ligt de bestuursrapportage (Burap) van Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland (VrZW), over de periode januari tot en met augustus 2019.

We leggen drie keer per jaar (Burap I, Burap II en Jaarverantwoording) formeel verantwoording af over de uitgevoerde taken en de daarbij behorende middelen. Voor het Algemeen Bestuur zijn dit tevens de momenten om waar nodig de begroting bij te stellen en bij te sturen.

In deze burap rapporteren we per programma/product over de voortgang, afwijkingen en verwachte ontwikkelingen. Het financiële resultaat wordt vervolgens weergegeven in twee tabellen: het totaalniveau van baten en lasten en een uitsplitsing per wijziging.

1.1 Wat wilden we bereiken?

Beleidsmatig kader Het Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2017-2020 (hierna: Beleidsplan) vormt het beleidsmatig kader voor de Begroting VrZW 2019.

Het Beleidsplan is richtinggevend voor onze activiteiten de komende jaren, waarbij we vastleggen welke maatschappelijke effecten we willen bereiken (*wat willen we bereiken?*). Jaarlijks vertalen we dit in onze begroting in activiteiten (*wat gaan we doen?*) en financiële consequenties (*wat gaat dat kosten?*). Vervolgens rapporteren we in de bestuursrapportages en Jaarverantwoording over wat we gedaan hebben en wat het gekost heeft.

1.2 Wat hebben we gedaan?

Voortgang

Ontwikkelingen binnen de organisatie

Naast het uitvoeren van taken op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing en rampenbestrijding, heeft de opgelegde bezuinigingsopdracht (Algemeen Bestuur, d.d. 24 juni 2019) dit jaar gekenmerkt.

In dit kader is veel capaciteit binnen de organisatie ingezet om hiermee aan de slag te gaan. De mogelijkheden en onmogelijkheden zijn vervolgens op basis van een gedegen afweging in beeld gebracht. Om hierbij verantwoorde keuzes te kunnen maken, is gekeken naar het huidige beleidsplan VrZW 2017-2020, de inzichten uit het recente visitatietraject, het gehouden benchmarkonderzoek eind 2018 en de actuele maatschappelijke en vakinhoudelijke ontwikkelingen.

Tijdens dit proces zijn er daarnaast verschillende momenten van participatie ingepland voor de medewerkers (vrijwilligers en beroeps), leidinggevendenden, de Ondernemingsraad, belanghebbenden vanuit de gemeenten en het bestuur. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn uiteindelijk input voor het bepalen van de definitieve richting eind dit jaar.

Dit laat onverlet dat onderstaande werkzaamheden en activiteiten met volledige inzet van onze gemotiveerde medewerkers zijn opgepakt en uitgevoerd. Slechts een beperkt aantal zaken heeft enige vertraging opgeleverd.

Doorontwikkeling

In het verlengde van het beleidsplan 2017-2020 is gestart met de doorontwikkeling van de organisatie VrZW; hoe blijven we aangesloten op de veranderingen binnen de samenleving. Het is een traject dat sinds 2017 is ingezet en ook dit jaar weer nader vorm krijgt. We hebben een verdiepingsslag gemaakt inzake het vormgeven van planmatig werken binnen de organisatie, het concept 'zelfsturing' uitgediept binnen het project "Innovatie Brandweerposten" en gekeken naar de interne organisatiestructuur binnen het multi-domein en risicobeheersing. Dit jaar zullen de ingezette trajecten concrete vormen aannemen, met het vervolg qua inbedding in het jaar 2020.

Onderzoek gezamenlijke huisvesting GGD

Dit jaar heeft het bestuur een advies mogen ontvangen over de mogelijke samenwerking tussen de GGD en VrZW op het gebied van de bedrijfsvoeringsfuncties en momenteel wordt een onderzoek verricht naar de mogelijkheid om de GGD en VrZW samen te huisvesten. Begin december zullen de uitkomsten van dit laatste onderzoek met het bestuur worden gedeeld.

Ontwikkeling omgeving Prins Bernhardplein

In het kader van het te ontwikkelen gebied "Oostzijderveld" rondom het hoofdgebouw aan het Prins Bernhardplein, wordt met de gemeente Zaanstad gesproken over de effecten hiervan op het gebruik van deze locatie.

Wet Normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Door het Veiligheidsberaad wordt nagedacht over het systeem dat wordt gebruikt inzake de vrijwilligheid bij de brandweer in Nederland. Kenmerkend voor het huidige brandweerstelsel in Nederland zijn de uniforme eisen die worden gesteld aan vrijwilligers en beroepsbrandweerlieden. Juridisch gezien kan dit construct echter in zijn huidige vorm niet meer blijven bestaan; de rechtspositie van de vrijwilliger geeft strijd met de Europese regelgeving. Samengevat is het probleem, dat er een risico bestaat dat de brandweervrijwilligers als deeltijdarbeiders moeten worden beschouwd. Dit heeft tot gevolg dat er op diverse fronten anders moet worden omgegaan met de vrijwilligers.

Het is alleen de vraag of dit wenselijk is. Vandaar dat op landelijk niveau een denktank is opgestart om na te denken over de oplossingen voor dit vraagstuk. Deze ontwikkelingen worden door VrZW gevolgd en gemonitord om de consequenties die dit met zich mee zal brengen voor het jaar 2020 (en volgenden) op dat moment op te kunnen vangen en in goede banen te kunnen leiden.

Samenwerkingsverbanden

Brandweerschool Noord-Holland

De Brandweerschool Noord-Holland (BWS NH) heeft op 11 juli 2019 haar deuren geopend als hét gezamenlijke opleidingsinstituut voor de brandweerregio's Kennemerland, Noord-Holland Noord en Zaanstreek-Waterland. Het stafbureau van de BWS NH, van waaruit organisatorisch werk zoals planning en didactische en onderwijskundige ondersteuning plaatsvindt, is gehuisvest in het pand van VrZW in Zaandam. Met de oprichting van de BWS NH heeft de ambitie om door samenwerking tot kwalitatief beter brandweeronderwijs te komen, definitief vorm gekregen.

Instelling GHOR Zaanstreek-Waterland

Het oprichten van een eigen GHOR-bureau is voorspoedig verlopen. Per 1 mei 2019 heeft het bureau de “koude taken” overgenomen van Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA). Het gaat dan om de contacten en afspraken met zorginstellingen en advisering over gezondheidskundige en geneeskundige aspecten bij evenementen. Daarnaast zijn er crisisfunctionarissen geworven voor de bemensing van de warme (crisis) fase. Deze mensen zijn gestart met hun opleiding en zullen vanaf 1 januari 2020 inzetbaar zijn. Tot die tijd wordt de crisisstructuur van de GHOR nog bemenst vanuit VrAA.

Het bovenregionaal overleg (NoordWest 3 en 4 verband) loopt en er zal in het najaar een agenda worden opgesteld om de gedeelde processen op het terrein van acute zorg nauwer op elkaar af te stemmen. Dit geldt eveneens voor de crisisstructuur van de verschillende GHOR-bureaus.

Instelling Meldkamer Noord-Holland

Vanaf 14 mei 2019 is de meldkamer Noord-Holland een feit. De meldkamer van politie, brandweer en ambulancezorg zijn op de locatie in Haarlem geïntegreerd. De integratie van de marechaussee volgt nog op een nader te bepalen moment. In november wordt het nieuwe pand officieel geopend. De afronding van deze organisatorische ontwikkelingen geeft vervolgens ruimte om de aandacht te verleggen naar cultuuraspecten, harmonisatie van werkprocessen en werkwijzen.

1.3 Wat heeft het gekost?

Financieel resultaat

Op 24 juni is de 1e bestuursrapportage 2019 door het algemeen bestuur vastgesteld met een nadelig saldo van € 79.000.

Met de mutaties uit deze 2^e bestuursrapportage ontstaat per saldo een verwacht voordelig resultaat van ca € 433.000.

Een analyse op hoofdlijnen geeft het volgende beeld:

Programma (Bedragen x €1000)	Product	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Wijziging BURAP II	Eindejaars prognose	
Baten						
Samen voor veilig	Samen voor veilig	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Slagvaardig organiseren	Brandweezorg	-€ 463	-€ 751	-€ 44	-€ 795	
	Geneeskundige hulpverlening	€ 0	€ 0	-€ 136	-€ 136	
	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	€ 0	-€ 87	€ 87	€ 0	
	Kazemes	-€ 1.227	-€ 1.216	€ 0	-€ 1.216	
	Beheer gemeenschappelijke meldkamer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Overhead	Overhead	-€ 16	-€ 124	-€ 444	-€ 568	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	-€ 29.595	-€ 29.182	€ 72	-€ 29.110	
Heffing Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Bedrag onvoorzien	Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal Baten		-€ 31.300	-€ 31.360	-€ 466	-€ 31.826	V
Lasten						
Samen voor veilig	Samen voor veilig	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Slagvaardig organiseren	Brandweezorg	€ 18.995	€ 19.331	-€ 178	€ 19.152	
	Geneeskundige hulpverlening	€ 911	€ 1.170	-€ 58	€ 1.112	
	Rampenbestrijding en crisisbeheersing	€ 1.054	€ 1.146	-€ 122	€ 1.025	
	Kazemes	€ 1.351	€ 1.374	€ 0	€ 1.374	
	Beheer gemeenschappelijke meldkamer	€ 1.413	€ 1.161	€ 0	€ 1.161	
Overhead	Overhead	€ 6.973	€ 7.269	€ 326	€ 7.595	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene dekkingsmiddelen	€ 386	€ 20	-€ 15	€ 5	
Heffing Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Bedrag onvoorzien	Onvoorzien	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
Totaal Lasten		€ 31.082	€ 31.470	-€ 47	€ 31.424	N
Saldo van Baten en Lasten		-€ 218	€ 110	-€ 512	-€ 402	
Onttrekkingen reserves	Mutaties reserves	-€ 31	-€ 31	€ 0	-€ 31	
Onttrekkingen reserves	Mutaties reserves	€ 205	€ 0	€ 0	€ 0	
Resultaat		-€ 44	€ 79	-€ 512	-€ 433	V

De belangrijkste mutaties zijn weergegeven in onderstaande tabel. Een nadere detaillering en toelichting per post is opgenomen bij de afzonderlijke programma's/producten.

Recapitulatiestaat op hoofdlijnen (bedragen x €1.000)	Voordelig	Nadelig	Saldo	
Vrijval salarisbegroting / extra inzet vrijwilligers	-648	373	-275	V
Inhuizing Brandweerschool (PIOFACH taken)	-432	432	0	
Besparing Meldkamer beheerskosten	-155	0	-155	V
Aframen DVO Politie	0	75	75	N
Lagere doorbelasting VrAA en dotatie / vrijval voorziening	-280	73	-207	V
Bijramen kleding budget	0	80	80	N
Budgettair neutrale mutaties	-194	194	0	
Overige mutaties	-294	264	-30	V
	-2.003	1.491	-512	V

Toelichting

Vrijval salarisbegroting/extra inzet vrijwilligers
Door een aantal factoren treedt er op de salarisbegroting voor het eigen

personeel een aantal wijzigingen op:

- *cao afspraken bekend*
Het vaststellen van de cao geeft duidelijkheid over de werkelijke loonindex en premie afdrachten. In de begroting was rekening gehouden met een hoger percentage dan nu afgesproken. Daarnaast is sprake van een latere ingangsdatum waardoor een voordeel optreedt.
- *Anticipatie bezuinigingsopdracht*
VrZW heeft geanticipeerd op de aankomende bezuinigingsopdracht door een aantal vacatures vooralsnog niet in te vullen, waardoor ook een voordeel ontstaat.
- *Piket- / vrijwilligersvergoedingen*
Op basis van de uitgaven van in het eerste halfjaar van 2019 wordt verwacht dat in 2019 er een voordeel ontstaat op de piketvergoedingen en een nadeel op de vrijwilligersvergoeding.

Door bovenstaande effecten wordt in totaal een voordeel op de salarisbegroting van ca. €275.000 verwacht.

Inhuizing Brandweerschool (PIOFACH taken)

De brandweerschool wordt op het gebied van bedrijfsvoeringstaken (PIOFACH) ondersteunt door VrZW. Kosten die in dit kader gemaakt worden, worden op basis van een afgesproken verdeelsleutel verdeeld over genoemde regio's. Met de mutatie worden de hiervoor benodigde budgetten toegevoegd aan de begroting van VrZW. Hier tegenover staat eenzelfde voordeel vanwege de doorbelasting van kosten aan de regio's.

Binnen VrZW zijn (bestaande) opleidingsbudgetten ingezet ter dekking van (het eigen deel van) de doorbelaste kosten (omdat deze kosten voortaan binnen de coöperatie vallen). De technische verwerking van bovenstaande mutatie valt binnen verschillende programma's / producten van de begroting van VrZW.

Besparing Meldkamer Noord-Holland

In deze meldkamer worden de meldkamer van politie, marechaussee, brandweer en ambulancezorg geïntegreerd. Met ingang van 14 mei 2019 is de Meldkamer Noord-Holland operationeel. Planning is om 1 januari 2020 het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie over te dragen.

In de komende maanden worden de financiële verrekenafspraken voor de Meldkamer Noord-Holland tussen de betrokken veiligheidsregio's verder uitgewerkt. Het streven is om hierover bij de jaarrekening 2019 nader inzicht te verschaffen. Voorlopig wordt dit jaar door de integratie een voordeel van EUR 155K op de activiteiten van de Meldkamer Product Brandweerszorg verwacht. Na definitieve uitwerking van de financiële verrekenafspraken, zal bij de jaarrekening duidelijk worden of er in 2019 nog meer (incidenteel) voordeel optreedt.

Dit voordeel wordt voor 2019 incidenteel verwerkt omdat vanaf 2020 de besparing teniet gedaan wordt door een verlaging van de BDUR-bijdrage. De totale verrekening van frictiekosten van de gezamenlijke meldkamer wordt naar verwachting pas in de loop van 2020 gepresenteerd. Om die reden zal de bestemmingsreserve Meldkamer naar verwachting naar 2020 doorlopen.

Aframen Dienstverleningsovereenkomst Politie LFO/LTFO

Sinds 20 jaar werken we samen met het team Landelijke Faciliteit Ondersteuning en Ontmanteling (LFO) en het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO) van de Nationale Politie om het (synthetische) drugsprobleem in Nederland te bestrijden en de forensische opsporing en slachtofferidentificatie te ondersteunen.

Dit jaar hebben we er op ingezet om die Dienstverleningsovereenkomst voor 2019 voor onze begroting kostendekkend te maken en meerjarige afspraken te maken voor deze dienstverlening. Financieel gezien brengt dit mogelijk nog een negatief saldo voor 2019 bij de VrZW van €75.000 met zich mee, hetgeen bij de Burap wordt afgeraamd. Het betreft met name salariskosten van een door ons geleverde specialistisch medewerker gevaarlijke stoffen. Op dit moment vindt er overleg plaats over de verrekening; de verwachting is dat dit bedrag nog naar beneden toe zal worden bijgesteld. Na het verschijnen van deze Burap kan daarom nog een wijziging optreden.

GHOR: Lagere doorbelasting van VrAA en dotatie / vrijval voorziening BTW

Er is in de begroting voor de GHOR rekening gehouden met aanloopkosten, omwille van de continuïteitsborging tijdens de opstartfase. Om die reden wordt voor verschillende GHOR taken in 2019 de dienstverlening van GHOR Amsterdam-Amstelland (VrAA) ingehuurd. Het bedrag dat door VrAA gefactureerd wordt, valt een stuk lager uit.

Jaarlijks wordt BTW op het gefactureerde deel van VrAA toegevoegd aan de voorziening 'BTW Claim GHOR'. Dit om een eventuele BTW naheffing in de toekomst op te kunnen vangen. Hier tegenover staat de komende jaren een vrijval van dotaties uit het verleden (waarvan de BTW herzieningsperiode inmiddels is afgelopen). Doordat de doorbelasting vanuit VrAA in 2019 fors lager is, is ook de toevoeging aan de voorziening fors lager dan verwacht. Omdat de vrijval uit eerdere jaren gelijk blijft, ontstaat aanvullend een voordeel van ruim €63.000.

Door deze twee voordelen zijn de aanloopkosten voor de inbedding van het eigen GHOR-bureau goed binnen het budget, in tegenstelling tot wat in november 2018 nog werd gedacht.

Ophogen kleding budget

De kosten voor (kazerne-) kleding laten een forse stijging zien; een overschrijding vergelijkbaar met de situatie in 2018. Het budget is niet toereikend en daar is mogelijk een aantal oorzaken voor aan te wijzen. Er zal nader onderzoek plaatsvinden om tot een structurele oplossing te komen.

---

2. Programma Samen voor veilig

Doel

Onze focus ligt op het gezamenlijk beperken van risico's en beheersen van (de effecten van) crises.

- Gezamenlijk, omdat veiligheid geen exclusieve taak van de veiligheidsregio is. Samen met inwoners, instellingen en bedrijven kunnen we Zaanstreek-Waterland veiliger maken.
- Beperken van risico's, omdat volledige beheersing van risico's niet realistisch is.
- Beheersen van effecten, omdat als het dan toch misgaat, de veiligheidsregio optreedt om de continuïteit van de samenleving te waarborgen.

Onze speciale aandacht hebben kwetsbare doelgroepen, die niet- of verminderd zelfredzaam zijn.

2.1 Wat wilden we bereiken?

Prioriteiten in 2019

Prioriteit in 2019 heeft:

- Risicocommunicatie
  - Zicht op kwetsbare groepen
  - Betrekken van de samenleving
  - Samenwerking met veiligheidspartners
-

2.2 Wat hebben we gedaan?

Voortgang

Risicocommunicatie

De publiekswaasite www.vrzw.nl is een belangrijk instrument voor risicocommunicatie. Achter de button 'Wat te doen bij...' is informatie te vinden over het voorkomen van én hoe te handelen bij verschillende multidisciplinaire incidenten. Bij het (door)ontwikkelen van risicocommunicatieboodschappen is rekening gehouden met de inventarisatie uit 2018, waarin de informatiebehoefte van inwoners, instellingen en bedrijven beschreven is. Er zijn 2 nieuwe boodschappen voorbereid.

De publiekswaasite wordt ook gebruikt voor crisiscommunicatie. Tijdens een incident wordt de crisis- en risicocommunicatie aan elkaar verbonden. Bij het liveblog over een incident wordt standaard een verwijzing gemaakt naar de betreffende 'wat te doen bij...'-pagina. Doordat mensen meer open staan voor risicocommunicatie wanneer er in hun nabijheid een incident is, wordt de effectiviteit van de risicocommunicatieboodschap verhoogd. In 2019 is tot en met 31 augustus 51 keer een incident geweest waar een liveblog voor is aangemaakt. In 47 gevallen is een koppeling met risicocommunicatie geweest.

Zicht op kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen zijn die groepen die op het gebied van veiligheid meer aandacht nodig hebben. Uit het onderzoek *Verminderd zelfredzaam ten tijde van rampen en crisis* van het IFV blijkt dat het lastig is om een eenduidig antwoord te geven op de vraag wie verminderd zelfredzaam is tijdens een crisis. Dit hangt van veel factoren af, zoals het type crisis, de fase van een crisis (alarmerings- en informatiefase, handelingsfase of nafase), het sociale netwerk, de woonsituatie en de ondersteuning vanuit zorg en/of overheid. Ook kan iemand tijdelijk verminderd zelfredzaam zijn.

VrZW hanteert het onderzoeksrapport als kennisdocument. De aanbevelingen uit het onderzoek zijn gevolgd in de lopende activiteiten, die gericht zijn op verminderd zelfredzaam. Dit wordt onder meer meegenomen in de oefeningen met bewoners en personeel van (zorg)instellingen, in voorlichtingsbijeenkomsten en in risico- en crisiscommunicatie.

Risicogericht werken

Het idee dat alle risico's beheerst of overwonnen kunnen worden, is niet realistisch. Met risicogerichtheid leggen we de focus op concreet beïnvloedbare risico's. Door middel van het Regionaal Risicoprofiel inventariseren en analyseren we de risico's die in de veiligheidsregio aanwezig zijn. Tevens beschrijven we de beïnvloedingsmogelijkheden. Het Regionaal Risicoprofiel 2019-2020 is door het bestuur vastgesteld op 24 juni 2019. Hierbij is afgesproken dat er, op aangeven van de gemeenteraad van Oostzaan, nog dit jaar specifiek aandacht besteed gaat worden aan het risico op een luchtvaart- en/of helikopterongeval.

Betrekken van de samenleving

De zichtbaarheid van hulpverleningsdiensten op straat of bij bedrijven en instellingen is belangrijk. VrZW richt zich op twee belangrijke doelgroepen: de zorginstellingen en senioren die langer zelfstandig thuis wonen.

In de eerste 8 maanden van 2019 zijn er 4 maatschappelijke ontruimingsoefeningen en 2 ontruimingsoefeningen GNBB volgens planning georganiseerd en op één na uitgevoerd.

De samenwerking met de zorginstellingen en woningcorporaties verloopt goed. Beide partners vinden dat de oefeningen een belangrijke bijdrage leveren in het vergroten van het bewustzijn voor brandveilig leven voor personeel, cliënten en bewoners. Ook wordt de samenwerking en communicatie tijdens de oefeningen tussen bedrijfshulpverleners van de zorginstellingen en de lokale brandweerposten als een duidelijke meerwaarde ervaren.

Burgerhulpverleners kunnen een goede aanvulling zijn op reguliere hulpverleners, zeker als het gaat om zorg in een acute fase (calamiteit) aan verminderd zelfredzame zelfstandig wonende senioren. Ouderen wonen steeds langer zelfstandig. Dit betekent dat zij zichzelf in geval van een calamiteit niet altijd zelfstandig in veiligheid kunnen brengen. Dit geldt ook voor een deel van de bewoners van wooncomplex Lambert Melisz te Westzaan. De bewoners hebben om die reden dan ook zelf het initiatief genomen om hun zelfredzaamheid op dit gebied te vergroten. Het is een trend die steeds vaker wordt gezien in Nederland bij locaties waar veel ouderen wonen en waar geen bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV-organisatie) is.

VrZW heeft onderzocht of een inzet van burgerhulpverleners via de applicatie van STAN ALERT¹ effect heeft op de impact van een calamiteit. Samen met STAN² (burgerhulpverleners van de netwerken Hart Veilig Wonen en Hartslag Nu) is in 2019 een pilot uitgevoerd. Aan de pilot wordt geen vervolg gegeven in verband met de hoge kosten voor STAN, om de alarmeringsapplicatie landelijk in de meldkamers te implementeren.

De gemeenten zetten zich in voor het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), VrZW ondersteunt daarbij. We werken hierbij nauw samen met ondernemers en politie. In 2019 zijn er tien KVO-trajecten actief binnen de regio (bedrijventerreinen en winkelcentra). Voor twee van deze KVO-gebieden volgt dit jaar nog een audit. Voor de andere gebieden is de samenwerking geënt op de continuïteit van de veiligheid in en rondom het gebied en het uitvoeren van de vastgestelde maatregelen uit de maatregelenmatrices.

Samenwerking met veiligheidspartners

Het Netwerk Vitale Veiligheid (NVV) is een samenwerking tussen de NoordWest 3-veiligheidsregio's en de vitale partners, zoals Defensie, Hoogheemraadschap, Rijkswaterstaat, PWN, Liander, Provincie, Prorail en De Nederlandse Bank. Het netwerk kent een roulerend voorzitterschap van veiligheidsregio's; in 2018-2019 is het de beurt aan VrZW. Het NVV behandelt onderwerpen als informatiedeling tijdens crises en de afstemming van risico- en crisiscommunicatie. Dit heeft in 2019 geresulteerd in vier nieuwe interregionale informatiekaarten die afspraken bevatten over samenwerking bij een crisis. Daarnaast participeren de leden van het NVV in de uitwerking van acties die voortvloeien uit het regionaal risicoprofiel, zoals gezamenlijk oefenen, trainen en opleiden.

---

¹ <https://stanalert.nl/>

² Momenteel lopen er projecten waarbij de vrijwilligers van STAN worden ingezet bij zorglocaties ter aanvulling op de bestaande BHV-organisatie van de zorginstelling. De kracht van STAN zit hem vooral in hun snelle alarmeringssysteem waarbij zij hun vrijwilligers in een straal van 750 meter rondom een locatie kunnen oproepen.

In 2019 is de samenwerking in NoordWest 4 verband verder aangehaald op het gebied van risicobeheersing. Zo is er een leertafel Omgevingswet voorbereid voor september en wordt er besproken op welke thema's verdere interregionale versterking plaats kan vinden.

De organisatie voor de netwerkdag crisispartners is gestart. De netwerkdag vindt plaats op 19 november en staat in het teken van klimaatverandering en de betekenis daarvan voor het operationeel optreden en de crisisbeheersing. De doelgroep bestaat dit jaar uit (operationeel) leidinggevenden en beleidsmedewerkers op operationeel en tactisch niveau.

Op het gebied van waterveiligheid wordt in 2019 de evacuatiestrategie bij een overstroming uitgewerkt. Dit is een van de onderdelen van het programma 'Watercrises in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal'. Er zijn uitvoeringsprogramma's vastgesteld voor de onderdelen 'evacuatiestrategie', 'risico- en crisiscommunicatie' en 'MOTO'. Deze worden momenteel uitgevoerd.

---

3. Programma Slagvaardig organiseren

Doel Inwoners, instellingen en bedrijven in Zaanstreek-Waterland kunnen erop rekenen dat we onze kerntaken op orde hebben.

Slagvaardig organiseren!

-

We organiseren de brandweer efficiënt, slagvaardig en effectief
-

We versterken de rol van de GHOR in de geneeskundige keten
-

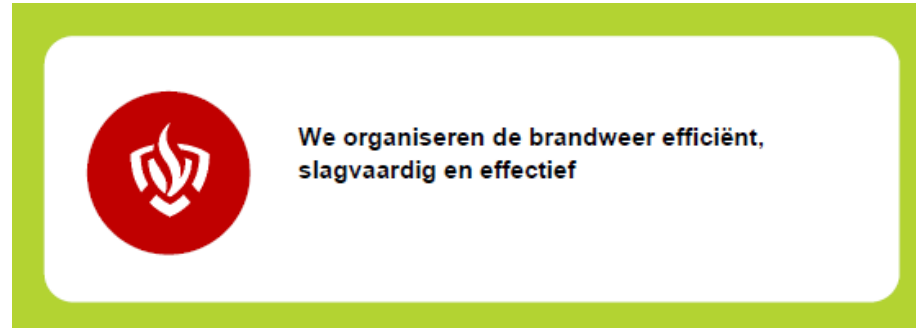
We gaan naar één meldkamer in Noord-Holland
-

We hebben 'de basis op orde' (Staat van de Rampenbestrijding)

3.1 Product Brandweezorg

3.1.1 Wat wilden we bereiken?

Doel

Prioriteiten in 2019

Prioriteit in 2019 heeft:

- Brandveiligheid
- Brandonderzoek
- Brandrisicoprofiel
- Vakbekwaamheid
- Dekkingsplan
- Arbeidshygiëne
- Zelfsturende posten

3.1.2 Wat hebben we gedaan?

Voortgang

Brandveiligheid

In 2019 zet de ontwikkeling naar brandveiligheid en (brand)veilig leven verder door. We richten activiteiten op de voorkant van de veiligheidsketen – op het voorkomen van brand. Met name de rol van inwoners, instellingen, bedrijven en andere organisaties moet worden versterkt. Hiervoor zijn in de afgelopen periode onder andere veelvuldig voorlichtingsbijeenkomsten geweest in de verschillende gemeenten binnen de regio. Daarnaast is het thema brandveiligheid op het eiland Marken verder uitgerold in samenwerking met de lokale brandweerpost. Voor de jeugd en voor verminderd zelfredzame ouderen verrichten we onder andere voorlichtingsactiviteiten. Aan deze activiteiten nemen ook repressieve medewerkers (beroeps en vrijwillig) deel.

In de afgelopen periode zijn voorbereidingen getroffen om aan te sluiten bij de landelijke brandpreventiemaand in oktober. Het thema van de brandpreventieweek is 'Brandweer zoekt speurneuzen'. Met behulp van een game wordt er gezocht naar oorzaken van brand in elektrische apparatuur zoals telefoons en hover-boards. Alle groepen 7 en 8 van basisscholen in de regio zijn uitgenodigd om deze les te volgen. Aansluitend krijgen ze een rondleiding door de brandweerkazerne. Begin september hadden 31 klassen zich aangemeld voor de brandpreventiemaand in Zaanstreek-Waterland.

Beheersmaatregelen behorend bij het Brandrisicoprofiel 2015

Het brandrisicoprofiel 2015 maakt naast de brandrisico's ook inzichtelijk in welke gebieden sprake is van een overschrijding van de zorgnorm. In het actieplan staat beschreven welke beheersmaatregelen kunnen worden getroffen om alsnog aan het gewenste niveau van brandveiligheid te voldoen in de gebieden waar sprake is van een overschrijding. In 2019 is gestart met de uitrol van dit beheersmaatregelenplan. In de periode tot eind mei 2019 zijn de objecten in de risicocategorieën (cel-, gezondheidzorg- en bijeenkomstfunctie) geïnformeerd of bezocht. Zij krijgen informatie over de maatregelen die zij kunnen nemen, zoals het plaatsen van rookmelders, het instrueren van medewerkers en het hebben van een ontruimingsplan. In het vierde kwartaal wordt, in overleg en in afstemming met de gemeenten, gewerkt aan de uitrol van de beheersmaatregelen voor de woonfunctie (wonen boven winkels en portiekwoningen).

Brandrisicoprofiel 2020-2023

In 2019 wordt het Brandrisicoprofiel vernieuwd. De brandrisico's van verschillende gebruiksfuncties worden in kaart gebracht. Hiertoe wordt door een groep experts beoordeeld wat de waarschijnlijkheid is op brand en wat de impact is van brand per gebruiksfunctie. De resultaten worden in een risicodiagram weergegeven. Vervolgens worden de prioritaire risico's bepaald.

KPI	Norm	2019	2018	Toelichting
Percentage van de aangevraagde adviezen is binnen de hiervoor gestelde termijn afgegeven.	100%	92%	94%	Gezien de druk van het aantal aanvragen komt het af en toe voor dat, in overleg met de betreffende gemeenten, de advisering langer heeft geduurd dan de gestelde termijn. Er wordt wel beter afgestemd over de prioritering en eventuele 'spoed zaken'.
Percentage toezicht conform vastgesteld in het gemeentelijke handhavingsuitvoeringsprogramma voor de gemeenten Beemster, Edam-Volendam, Purmerend, Waterland en Zaanstad.	100%	98%	97%	Voortgang conform planning.
Percentage van de vereiste objectinformatie (aanvalsplannen, bereikbaarheidskaarten) is gereed conform het in 2017 geactualiseerde handboek.	100%	76%	77%	Loopt iets achter op de planning van het handboek omdat er aanvullende objectinformatie wordt gemaakt voor woongebouwen waar veel zelfstandig wonende senioren wonen. De waterkaarten moeten in 2019 worden geactualiseerd. Dit gebeurt niet op dit moment omdat de werkwijze herzien gaat worden.

Brandonderzoek

De brandweer kan leren van het onderzoeken van branden. Onderzoeken leveren veel informatie op over oorzaken van branden, brandverloop, de effectiviteit van brandpreventieve voorzieningen en brandbestrijding. Binnen NoordWest4-verband komen de brandonderzoekers twee keer per jaar bijeen voor het bespreken van casuïstiek en het delen van kennis. Daarnaast treffen de coördinatoren elkaar 6 keer per jaar voor nadere afstemming. Alle brandonderzoekers zijn op basis van vrije instroom oproepbaar om bij brandonderzoek in een andere regio te ondersteunen.

Actualisatie gebruik oefencentrum

Het oefencentrum van VrZW wordt intensief gebruikt voor het vakbekwaam worden en blijven van eigen personeel en collega's van partners. Door de oprichting van de brandweerschool Noord-Holland is de verwachting dat het Oefencentrum nog intensiever gebruikt zal worden. Momenteel zijn we met de gemeente Zaanstad in gesprek over de vervanging van de al in 2018 volledig afgeschreven oefeninstallatie voor brandsimulatie (gasinstallatie). Daarbij is het de bedoeling dat een deel van de gasgestookte installatie vervangen zal worden door de functionaliteit van VR (virtuele realiteit). Naar verwachting zal het bestuur van VrZW begin 2020 hierover nader worden geïnformeerd..

Vakbekwaam worden

De Brandweerschool Noord-Holland (BWS NH) is per 11 juli het gezamenlijke opleidingsinstituut voor het district NoordWest 3. BWS NH is gericht op het "vakbekwaam worden".

Op dit moment verzorgt de BWS NH 28 klassen, 16 hiervan waren lopende klassen van de regio's en eind augustus startte 12 nieuwe klassen:

Regio	Manschap 1 ^e en 2 ^e jaar	Bevelvoerder	Overig
VrK	5	2	2
VrNHN	9	2	2
VrZW	3	1	2
Totaal	17	5	6

De processen 'Intake nieuwe opleidingsklas' en 'Bewaken voortgang deelnemers' zijn geüniformeerd. Daarnaast werkt de BWS NH voor de drie regio's aan het standaardiseren van het opleidingsprogramma en de werkwijzen. Hierbij blijft ruimte voor maatwerk binnen de gestelde uitgangspunten van het op 11 juli vastgestelde Organisatie inrichtingsplan 2.0 Brandweerschool Noord-Holland.

De bezetting voor het stafbureau BWS NH is nagenoeg compleet de brandweerschool zich kan richten op de realisatie van de doelstellingen BWS, die zijn vastgelegd in een uitvoeringsplan dat periodiek wordt besproken met medewerkers en bestuur BWS NH.

De BWS NH voert structureel overleg met een financiële commissie, bestaande uit de financieel adviseurs van de regio's en de manager BWS. Onderwerpen van gesprek zijn de reguliere P&C producten BWS en de aansluiting op de regionale (lokale) P&C cyclus. Daarnaast ontwikkelt de commissie de Kritische Prestatie-indicatoren (dashboard) voor de brandweerschool. Met dit dashboard is te monitoren of de brandweerschool aan haar doelstellingen voldoet en geeft het input voor het meerjarenbeleid en toekomstige begrotingen van de brandweerschool.

Vakbekwaam blijven

Met deelname aan werkgroepen draagt VrZW bij aan het (landelijk) project 'Toekomstperspectief Vakbekwaam Blijven'. VrZW vertaalt de ontwikkelingen naar het eigen Vakbekwaamheidsprogramma 2019 en ook bereiden we ons intensief voor op de implementatie van de Basisprincipes Brandweezorg. Deze Basisprincipes kunnen geduid worden als (hernieuwde) doctrine voor brandbestrijding.

In samenwerking met Noord-Holland Noord, Kennemerland en Politie (Eenheid Noord-Holland) zijn de afgelopen maanden Terrorisme Gevolg Bestrijdingsoefeningen georganiseerd. De Brandweer van Zaanstreek-Waterland heeft aan 10 oefeningen (8 reguliere en 2 eindoefeningen) deelgenomen.

Prestatie-indicatoren

KPI	Norm	2019	2018	Toelichting
Percentage sleutelfunctionarissen brandweer dat bij GRIP-incidenten binnen gestelde opkomsttijden opkomt.	100%	100%	100%	
Percentage operationele functionarissen waaraan kwalitatieve toets aangeboden is, op basis van vastgesteld beleid.	100%	OvD: 100% HOvD: 100% AGS: 100%	OvD: 100% HOvD: 100% AGS: 100%	Betreft operationele functionarissen in de rol van OvD, HOvD en AGS.
Percentage operationele functionarissen dat deelgenomen heeft aan kwalitatieve toets.	70%	68%	68%	Met dit (norm)percentage wordt voldaan aan de norm van de leidraad oefenen.
Percentage onderzoekswaardige branden waarbij brandonderzoek is uitgevoerd conform afspraken NW4 en (regionaal) vastgesteld beleid.	90%	100%	100%	Van 11 aanvragen is beoordeeld of brandonderzoek zinvol was; in alle gevallen is het onderzoek uitgevoerd. Daarnaast zijn 11 branden op initiatief van Team Brandonderzoek onderzocht.

Evaluatie dekkingsplan

De evaluatie van het dekkingsplan 2016 - 2020 loopt, waarbij nadere analyses worden uitgevoerd. Het onderzoek naar het organisatieconcept van Purmerend is inmiddels opgeleverd en wordt als onderdeel van de totale evaluatie aan het bestuur aangeboden. De verwachting is dat de evaluatie begin 2020 aangeleverd zal worden vanwege capaciteitsgebrek.

Nationale Reddingsvloot

In het Veiligheidsberaad is in 2017 ingestemd met de vorming van een Nationale Reddingsvloot (NRV), waarbij regionale reddingsgroepen worden gevormd. Binnen VrZW wordt dit op hybride wijze ingevuld met drie brandweervaartuigen en één vaartuig van Reddingsbrigade Nederland (RN) dat bemenst wordt door de Reddingsbrigade Zaanstad (RBZ). In het Veiligheidsberaad is afgesproken dat voor

het gebruik van het vaartuig van RN jaarlijks een vast bedrag wordt betaald. Dekking is gevonden binnen de bestaande begroting van VrZW.

De formele invulling hiervan wordt dit najaar middels een overeenkomst met RN en werkafspraken met RBZ vorm gegeven en door de directeur VrZW ondertekend.

Extra inzet vrijwilligers

Met de vaststelling van het dekkingsplan is een norm bepaald op basis waarvan de poststerkte per post is vastgesteld. Het gaat hier om de zogeheten "ideale grens" van het aantal vrijwilligers per post waar ook een onder- en bovengrens voor is vastgesteld gelet op de beschikbaarheid van vrijwilligers nu en in de komende jaren. In 2018 is gebleken dat een aantal posten is bezet conform voornoemde bovengrens, waardoor er op dat moment een totaal van 70 vrijwilligers extra in dienst is gebleven, waar geen financiële dekking tegenover stond. De verwachting was dat deze kosten binnen de begroting konden worden opgevangen. In 2018 is dat gelukt. Voor 2019 is de verwachting dat dit ook lukt vanwege het niet invullen van andere vacatures.

Doorontwikkeling/Innovatie brandweerposten

Mede naar aanleiding van de uitkomsten van het belevingsonderzoek heeft een verdiepingsslag plaats gevonden op het concept 'zelfsturing'. Dit heeft eind vorig jaar geleid tot de oprichting van het project 'Innovatie Brandweerposten'.

Afgelopen periode is de projectgroep voortvarend aan de slag gegaan met de opdracht vanuit het management om te onderzoeken op welke wijze de brandweerposten het meest effectief en efficiënt kunnen functioneren en het beste aangestuurd en ondersteund kunnen worden. De projectgroep zal in 2019 advies uitbrengen.

Pilot Snel Interventievoertuig (SI2)

Op 24 juni 2019 heeft het algemeen bestuur besloten de pilot met het snelle interventievoertuig met een bezetting van twee personen tot eind 2021 voort te zetten op de posten Purmerend en Volendam.

In het tweede en derde kwartaal dit jaar is gewerkt aan het herzien van de procedures, het opzetten van een risico- inventarisatie & evaluatie en het vakbekwaamheidsprogramma. Dit met als doel in het vierde kwartaal tot uitvoering over te kunnen gaan binnen de vastgestelde financiële kaders. Het voorstel tot verlenging van de pilot SI2 valt onder de taakstelling en is derhalve afhankelijk van besluitvorming op dit onderwerp.

Basisprincipes brandbestrijding

De basisprincipes geven brandweermedewerkers de laatste inzichten op het gebied van brandbestrijding. Deze inzichten zijn tot stand gekomen na wetenschappelijk (inter)nationaal onderzoek. Het is vervolgens van belang deze kennis bekend te maken bij alle operationele brandweercollèga's. VrZW heeft dan ook in het tweede en derde kwartaal 2019 samen met vier andere brandweerkorpsen en de brandweeracademie producten ontwikkeld, die bijdragen aan het uitdragen van deze kennis. Begin oktober tijdens het Brandweercongres wordt het platform landelijk gelanceerd.

Dienstverleningsovereenkomst Politie LFO/LTFO

Sinds 20 jaar werken we samen met het team Landelijke Faciliteit Ondersteuning en Ontmanteling (LFO) en het Landelijk Team Forensische Opsporing (LTFO) van de Nationale Politie om het (synthetische) drugsprobleem in Nederland te bestrijden en de forensische opsporing en slachtofferidentificatie te ondersteunen.

Dit jaar hebben we er op ingezet om die Dienstverleningsovereenkomst voor 2019 voor onze begroting kostendekkend te maken en meerjarige afspraken te maken voor deze dienstverlening. Financieel gezien brengt dit mogelijk nog een negatief saldo voor 2019 bij de VrZW van €75.000 met zich mee, hetgeen bij de Burap wordt afgeraamd. Het betreft met name salariskosten van een door ons geleverde specialistisch medewerker gevaarlijke stoffen. Op dit moment vindt er overleg plaats

over de verrekening; de verwachting is dat dit bedrag nog naar beneden toe zal worden bijgesteld. Na het verschijnen van deze Burap kan daarom nog een wijziging optreden.

Brandstof

De kosten voor brandstof zijn door de ontwikkelingen in de wereldeconomie hoger geworden dan vooraf ingeschat. Nog onbekend is hoe deze tendens zich verder zal voortzetten en vervolgens zal vertalen in de praktijk.

Kleding

Het budget voor kleding blijkt, net als in 2018, niet toereikend. Daar is mogelijk een aantal oorzaken voor aan te wijzen. Er zal nader onderzoek plaatsvinden om tot een structurele oplossing te komen.

Duurzaamheid en Milieu

Voor de vervanging van een voertuig bestemd voor de controle van brandkranen is in het kader van de duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord inkopen naast de gebruikelijke bestelwagens met dieselmotoren uit de LADB (landelijke Aanbesteding Dienstauto's Brandweer) ook gekeken naar de elektrische uitvoeringen. De elektrische uitvoering vraagt echter een extra investering van €20.000,-.

Prestatie-indicatoren

KPI	Norm	2019	2018 ³	Toelichting
Percentage uitrukken brandweer die voldoen aan de wettelijke tijdnormen.	70,9%	74,42%	75,85%	Norm is conform basisscenario Regionaal dekkingsplan.
Aantal dodelijke slachtoffers bij brand	0	0		

Meldingen per categorie

2019 t/m kwartaal 3 (excl. September)			
Classificaties	Prio 1	Prio 2	Totaal
Alarm	129	298	427
Brand gebouw	156	2	158
Brand Buiten	38	163	201
Brand overige	115	49	164
Dienstverlening	50	643	693
Gezondheid	260	79	339
Leefmilieu	45	482	527
Ongeval	156	9	165
Veiligheid en openbare orde	14	23	37
Verkeer	1	66	67
Waterongeval	26	0	26
Ongeval gevaarlijke stoffen	20	10	30
Totaal	1010	1824	2834

3.1.3 Wat heeft het gekost?

Brandweezorg (exclusief kazernes)

Slagvaardig organiseren Brandweezorg	Begroting primair	Begrotings- wijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 18.995	€ 335	€ 19.331	€ 13.761	€ 19.152	€ 178-
Baten	€ 463-	€ 288-	€ 751-	€ 465-	€ 795-	€ 44-
Totaal saldo van baten en lasten	€ 18.532	€ 47	€ 18.579	€ 13.295	€ 18.357	€ 222-

Analyse product 'Brandweezorg'

Lasten	V / N	Incidenteel	Structureel
Vrijval salarisbegroting	€ 629- V	€ 590-	€ 39-
Extra inzet vrijwilligers	€ 373 N	€ 373	
Inhuizen BWS	€ 75 N	€ 75	
Lagere huisvestingskosten ivm verhuizen meldkamer	€ 155- V	€ 155-	
Versneld afschrijven n.a.v. verkoop activa	€ 66 N	€ 66	
Regionale en opgeschaalde Reddingsvloot kst 2018	€ 14 N	€ 14	
Ophogen kleding budget	€ 80 N	€ 80	
Verschuiving opleidingsbudget	€ 32- V	€ 32-	
Aframing opleidingsbudget Koud	€ 10- V	€ 10-	
Verschuiving Budget facilitair	€ 5 N	€ 5	
Ophogen budget door verkoop activa	€ 35 N	€ 35	
Totaal lasten	€ 178- V	€ 139-	€ 39-

Baten	V / N	Incidenteel	Structureel
Verkoop activa	€ 116- V	€ 116-	
Aframen DVO LFO Politie	€ 75 N	€ 75	
Inhuizing BWS	€ 17- V	€ 17-	
Overig	€ 14 N	€ 14	
Totaal baten	€ 44- V	€ 44-	€ -
Saldo	€ 222- V	€ 183-	€ 39-

Toelichting lasten

Vrijval salarisbegroting

Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost').

Extra inzet vrijwilligers

De repressieve brandweerorganisatie van VrZW bestaat voor 80% uit vrijwilligers. In de eindrapportage "Implementatie repressief dekkingsplan 2015 -2020" aan het Algemeen Bestuur, d.d. 29 juni 2018, is aangegeven dat het onwenselijk is de formatie van vrijwilligers verder af te bouwen. Er is toen voorgesteld 70 vrijwilligers meer in dienst te houden dan minimaal noodzakelijk is. De kosten hiervan zijn in 2018 opgevangen binnen de reguliere formatiebegroting. Voor 2019 is de verwachting dat dit ook lukt vanwege het niet invullen van andere vacatures.

Basisprincipes brandbestrijding

Voor alle tankautospuiten wordt het bepakkingsmaterieel, voor de nieuwe kijk op brandbestrijding, aangepast. De kosten die hiermee gepaard gaan vragen een investering van € 5.000,- per voertuig, in totaal € 150.000,- deze zijn niet opgenomen in de meerjaren investeringsbegroting, maar wordt opgevangen door harmonisatie van afschrijftermijnen en niet benodigde investeringskredieten.

Inhuizen Brandweerschool (PIOFACH-taken)

Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 "Wat heeft het gekost"). In aanvulling deze toelichting: de baten (doorbelaste kosten) als gevolg van inhuizing van de Brandweerschool verschillen t.o.v. de opgenomen lasten bij dit product. Dit verschil ontstaat door de technische verwerking van de inhuizing op de begroting. Samen met de mutaties op product 'Overhead' met

betrekking tot de inhuizing, zijn op VrZW niveau baten en lasten aan elkaar gelijk.

Lagere huisvestingskosten ivm verhuizen meldkamer

Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost').

Regionale en opgeschaalde Reddingsvloot kosten 2018

In 2018 zijn er afspraken gemaakt over de Regionale en opgeschaalde Reddingsvloot. Jaarlijks wordt hiervoor een bedrag in rekening gebracht waarvoor structureel dekking in de begroting aanwezig is. In 2019 is eenmalig ook de bijdrage 2018 gefactureerd waardoor in 2019 dubbele kosten ontstaan.

Ophogen kleding budget

Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost').

Verschuiving Opleidingsbudget

In de eerste bestuursrapportage is er een verschuiving geweest in het opleidingsbudget tussen de producten 'Brandweezorg' en 'Overhead'. Omdat het budget niet nodig blijkt, is deze teruggezet. VrZW breed betreft het een neutrale wijziging.

Aframen opleidingsbudget

De verwachting is dat het opleidingsbudget dat beschikbaar is voor de niet-brandweer gebonden opleidingen niet volledig zal worden benut. Belangrijke reden hiervan is de extra werkdruk die zich in 2019 voordoet vanwege de werkzaamheden m.b.t. de bezuinigingsdiscussie en het aanhouden van een aantal vacatures (ter invulling van de bezuinigingsopdracht).

Verschuiving budget facilitair

In de eerste bestuursrapportage is er een verschuiving geweest tussen budget facilitair. Deze is nu weer teruggedraaid. Deze verschuiving heeft geen effect op het resultaat.

Toelichting baten

Ophogen budget door verkoop activa

In 2019 zijn enkele voertuigen verkocht waarvan de opbrengst niet begroot. Deze opbrengsten worden gebruikt voor dekking hogere brandstofkosten en voor dekking onderhoud communicatiemiddelen

Verkoop activa

Zie toelichting onder 'versneld afschrijven'

Aframen Dienstverleningsovereenkomst Politie

Zie toelichting onder "Inleiding" (paragraaf 1.3 "Wat heeft het gekost").

Inhuizing Brandweerschool (PIOFACH-taken)

Zie onder 'toelichting lasten'.

Kazernes in eigendom

Slagvaardig organiseren Kazernes in eigendom	Begroting primaïr	Begrotings- wijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 514	€ 70-	€ 444	€ 269	€ 444	€ -
Baten	€ 514-	€ 70	€ 444-	€ 216-	€ 444-	€ -
Totaal saldo van baten en lasten	€ 0-	€ 0-	€ 0-	€ 53	€ 0-	€ -

Kazernes in gebruik

Slagvaardig organiseren Kazernes in gebruik	Begroting primair	Begrotings- wijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 836	€ 35	€ 871	€ 683	€ 871	€ -
Baten	€ 712	€ -	€ 712	€ 699	€ 712	€ -
Totaal saldo van baten en lasten	€ 124	€ 35	€ 159	€ 16	€ 159	€ -

Kazernes in gebruik onderhoud

Slagvaardig organiseren Kazernes in gebruik onderhoud	Begroting primair	Begrotings- wijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ -	€ 59	€ 59	€ 29	€ 59	€ -
Baten	€ -	€ 59	€ 59	€ 2	€ 59	€ -
Totaal saldo van baten en lasten	€ -	€ -	€ -	€ 31	€ -	€ -

Toelichting

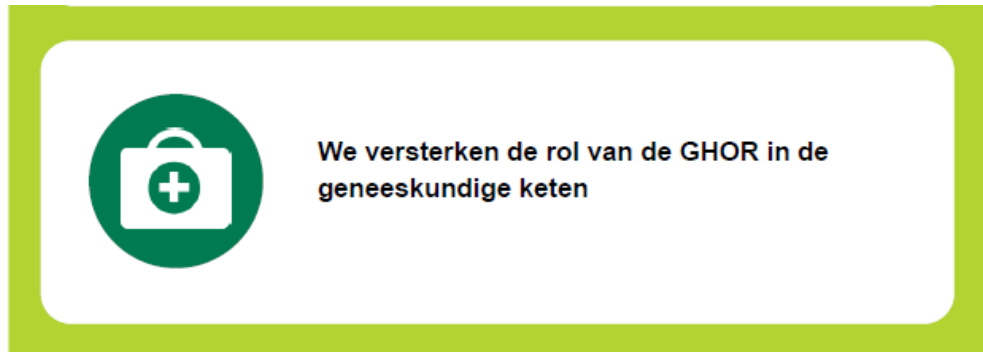
Geen mutaties

3.2 Product Geneeskundige hulpverlening

3.2.1 Wat wilden we bereiken?

Beleidskader

3.2.2 Wat hebben we gedaan?

Prioriteiten in 2019

Versterken rol GHOR in de witte keten

Positionering GHOR

In 2018 wordt gewerkt aan een organisatie- en inrichtingsplan GHOR Zaanstreek-Waterland. In dat kader maken we samenwerkingsafspraken in NoordWest3 en NoordWest4 verband en vullen we het functiehuis in. Het jaar 2019 staat in het teken van verdere inrichting en doorontwikkeling van de GHOR-organisatie in Zaanstreek-Waterland.

Stand van zaken

Het oprichten van een eigen GHOR-bureau is voorspoedig verlopen. Per 1 mei heeft het bureau de “koude taken” overgenomen van VrAA. Het gaat dan om de contacten en afspraken met zorginstellingen en advisering over gezondheidskundige en geneeskundige aspecten bij evenementen. Daarnaast zijn er crisisfunctionarissen geworven voor de bemensing van de warme (crisis) fase. Deze mensen zijn gestart met hun opleiding en zullen vanaf 1 januari 2020 inzetbaar zijn. Tot die tijd wordt de crisisstructuur van de GHOR nog bemenst vanuit VrAA. Bovenregionaal overleg met NoordWest 3 en 4 loopt en er zal in het najaar een agenda worden opgesteld om de gedeelde processen op het terrein van acute zorg nauwer op elkaar af te stemmen. En ook de crisisstructuur van de verschillende GHOR-bureaus.

1. Rol van de GHOR binnen de witte keten te versterken.

- a. Versterking van informatie-uitwisseling binnen de witte keten (onder andere door het borgen van netcentrisch werken).

Stand van zaken

Het nieuwe GHOR bureau heeft het netcentrisch werken overgenomen vanuit Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland (VrAA). Voor de zorginstellingen betekende dat continuïteit.

Naar door ontwikkeling wordt gekeken met de ketenpartners in bovenregionaal verband – omdat veel informatie uitwisseling bij de GHOR de regio grenzen overschrijdt, zeker als dit de acute zorg betreft.

- b. Versterking van bovenregionale afstemming, omwille van uniformiteit (mede in relatie tot de traumacentra die grotere verzorgingsgebieden hebben dan Noordwest 4).

Stand van zaken

Ingegeven door de overgang van het deel Zaanstreek-Waterland van de meldkamer Ambulance Amsterdam naar de meldkamer Noord-Holland op 2 juli zijn de processen zijn waar mogelijk geüniformeerd op de schaal van Noordwest 3. Daarnaast is de acute zorgketen georganiseerd op NW-7 niveau, wat ook om afstemming en uniformering vraagt. Momenteel bereidt GHOR ZW met de andere regio's in NW7-verband een jaarplan 2020 voor, om de processen te uniformeren en nauwer samen te werken bij informatiemanagement en acute zorg.

Dit alles met doel: uniformeren en elkaar goed kennen en daarmee een betere afstemming op deze schaal, een betere kwaliteit. Waar mogelijk wordt gekeken naar efficiencyvoordelen (op NW3-of NW7-schaal).

c. Versterking zorgcontinuïteit bij acute zorg, maar ook andere zorginstellingen (care, cure, thuiszorg); het blijven stimuleren en de ketenregie verder door ontwikkelen. Dit houdt onder andere in de mate van voorbereiding van zorginstellingen op rampen en crisis in kaart brengen, en het organiseren van een jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor de ketenpartners in de witte kolom.

Stand van zaken

Na de overdracht vanuit GHOR Amsterdam-Amstelland hebben de GHOR-medewerkers kennismakingsbezoeken gebracht aan de zorginstellingen, waarbij onder meer het vigerende beleid, de preparatie op rampen en crisis, zorgcontinuïteit en risico's geagendeerd zijn. De output uit de gesprekken wordt gebruikt bij het opstellen van een beleidsplan ketenregie voor 2020. De convenanten van de GHOR met de ziekenhuizen zijn herzien en bovenregionaal geüniformeerd, opdat de Acute Zorgprocessen regio overstijgend beter op elkaar aansluiten. Deze worden in het najaar getekend. De voorbereiding voor de jaarlijkse netwerkbijeenkomst voor ketenpartners is in volle gang. Deze is gepland op 27 november. Onderwerp is de gevolgen voor de keten als een zorginstelling plotseling haar deuren sluit, bijvoorbeeld ten gevolge van een faillissement.

2. Preparatie op een mogelijke terroristische aanslag

Onder regie van de GHOR bereiden de partners in de witte keten (ambulancezorg, ziekenhuizen en andere ketenpartners, ook in buurregio's) zich voor op een terroristische aanslag. Dit gebeurt zowel door specifieke scholing als door oefenen.

Stand van zaken

Dit doel is nog geformuleerd toen het GHOR-bureau van VrAA de taken ook voor VrZW uitvoerde. De huidige piketfunctionarissen vanuit VrAA zijn hierop ook getraind. De functionarissen die nu in opleiding zijn en vanaf 2020 piket voor GHOR ZW zullen hebben, worden eerst generiek getraind.

Binnen de keten bestond overigens reeds veel aandacht voor dit specifieke scenario, blijkend uit het symposium dat het Dijklanderziekenhuis organiseerde over terrorismegevolgbestrijding.

Evenementenadvisering

Ook in 2019 adviseren we gemeenten over de gezondheidskundige aspecten bij evenementen.

Stand van zaken

De evenementenadvisering is vanaf 1 mei overgenomen van GHOR Amsterdam-Amstelland. Waar mogelijk wordt in lijn geadviseerd met de adviezen vanuit GHOR Amsterdam-Amstelland, opdat de GHOR hierin een constante en betrouwbare partner vormt voor de gemeenten en organisatoren.

De ervaring die hiermee wordt opgedaan, vormt input voor de verdere beleidsontwikkeling op dit gebied. Daarbij worden ook nieuwe landelijke normen betrokken en geïmplementeerd, waaronder de Veldnorm Evenementen.

Prestatie-indicatoren

Het nieuwe GHOR bureau bekijkt nog welke prestatie indicatoren een goed beeld geven van haar prestaties. Deze worden in 2020 geïmplementeerd.

3.2.3 Wat heeft het gekost?

Slagvaardig organiseren Product geneeskundige hulpverlening	Begroting primair	Begrotingswijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 911	€ 258	€ 1.170	€ 746	€ 1.112	€ 58-
Baten	€ 0-	€ -	€ 0-	€ -	€ 136-	€ 136-
Totaal saldo van baten en lasten	€ 911	€ 258	€ 1.169	€ 746	€ 976	€ 194-

Analyse product 'Geneeskundige hulpverlening'

Lasten		V / N	Incidenteel	Structureel
Vrijval salarisbegroting	€ 16-	V	€ 16-	
Lagere doorbelasting vanuit VrAA	€ 144-	V	€ 144-	
Dotatie voorziening BTW Claim (deel 2019)	€ 73	N	€ 73	
Hogere bijdrage GGD-ZW	€ 33	N	€ 33	
Overig	€ 4-	N	€ 4-	
Totaal lasten	€ 58-	N	€ 58-	€ -

Baten		V / N	Incidenteel	Structureel
Vrijval voorziening BTW Claim (deel 2014)	€ 136-	V	€ 136-	
Totaal baten	€ 136-	V	€ 136-	€ -
Saldo	€ 194-	V	€ 194-	€ -

Toelichting lasten

Vrijval salarisbegroting

Zie de toelichting in par. 1.3 'Wat heeft het gekost'

Lagere doorbelasting van VrAA en dotatie / vrijval voorziening BTW claim

Zie de toelichting in par. 1.3 'Wat heeft het gekost'

Hogere bijdrage aan GGD-ZW

Er zijn frictiekosten aan de zijde van GGD omtrent de personele inzet voor de GHOR (€ 23.000). Daarnaast lopen de kosten voor leider kernteam psychosociale hulpverlening (PSH) al met ingang van dit jaar niet meer via GHOR AA. Deze worden rechtstreeks gefactureerd aan VrZW (€ 20.000). Voor de huisvesting van de GHOR in het pand van de GGD is € 10.000 minder in rekening gebracht dan begroot, omdat de GHOR pas na de verbouwing haar intrek kon nemen. In totaal is naar verwachting een overschrijding van € 33.000 op bijdrage/dienstverlening GGD ZW in 2019.

Toelichting baten

Vrijval voorziening BTW Claim

Zie onder 'toelichting lasten'.

3.3 Product beheer gemeenschappelijke meldkamer

Doel

3.3.1 Wat wilden we bereiken?

Prioriteiten in 2018

Prioriteit in 2019 heeft:

- Voltooiing samenvoegingstraject Meldkamer Noord-Holland;
- Afstemming culturen, procedures en verschillende werkwijzen.

3.3.2 Wat hebben we gedaan?

Voortgang

Na de verschillende momenten van samenvoegen om te komen tot de Meldkamer Noord-Holland, wordt nu een rustiger vaarwater bereikt. Er ontstaat ruimte om meer invulling te geven aan onderstaande randvoorwaarden:

- *Stabiele ICT omgeving;*
Vanaf de overgang naar de LMS omgeving ervaart de Meldkamer Noord-Holland verstoringen aan het netwerk of in de applicaties. Dit bemoeilijkt het werk, vanuit LMS is hier vol op ingezet door een medewerker te leveren die op de Meldkamer Noord-Holland monitort welke verstoringen er zijn en dit in het landelijk kader weer te geven.
- *Vakbekwaamheid van de centralisten;*
Roosterdruk en andere prioriteiten hebben het vakbekwaamheidsgehalte tot dusver op basis niveau gehouden. De komende tijd is er ruimte voor meer inzet op vakbekwaamheid. Het implementeren van geprotocolleerde intake en Manual Master (procedure systeem) gaat hierin ook van toegevoegde waarde zijn.
- *Harmoniseren werkprocessen en procedures.*
Voor centralisten is het lastig dat de werkwijzen per regio afwijken op sommige vlakken. Daar waar mogelijk en wenselijk worden deze werkprocessen de komende tijd geharmoniseerd.

Daarnaast ligt er de planning om 1 januari 2020 het beheer van de meldkamer aan de Nationale Politie over te dragen. Op dit moment worden hier voorbereidende werkzaamheden voor verricht.

Financieel gezien is de Meldkamer Noord-Holland 1 juni 2019 operationeel. Dit heeft tot gevolg dat dit jaar de afspraken inzake financiële aangelegenheden verder worden uitgewerkt. Het streven is bij de jaarrekening 2019 hierover nader inzicht te verschaffen.

Prestatie-indicatoren

KPI	Norm	2019	2018 ⁴	Toelichting
Aantal meldingen	n.v.t.	1008	-	Voor de periode van 1 juni tot 1 september 2019
Afname aantal ongewenste en onechte meldingen t.o.v. 2011 (n-jaar) (1807 meldingen)	50% (904)	50% (601)	48% (941)	Het aantal (601) ongewenste en onechte meldingen is van de eerste 8 maanden van 2019. Als dit aantal 'loze' meldingen doorgetrokken wordt over het hele jaar dan zal de afname van het aantal 'loze' meldingen op 50 % uitkomen.
Aantal afgevangen meldingen ten opzichte van totaal aantal meldingen.	n.v.t.	202		- Betreft OMS-meldingen
Verwerkingstijd meldkamer brandweer	1 minuut	1,04	1 min. 14 sec	De vastgestelde gemiddelde verwerkingstijd is 1 minuut voor binnenbranden

3.3.3 Wat heeft het gekost?

Slagvaardig organiseren Product beheer gemeenschappelijke meldkamer	Begroting primair	Begrotingswijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 1.413	€ 252-	€ 1.161	€ 494	€ 1.161	€ -
Baten	€ 0-	€ -	€ 0-	€ -	€ 0-	€ -
Totaal saldo van baten en lasten	€ 1.413	€ 252-	€ 1.161	€ 494	€ 1.161	€ -

Analyse product 'beheer gemeenschappelijke meldkamer'

Lasten	V / N	Incidenteel	Structureel
	N		
Totaal lasten	€ -	€ -	€ -

Baten	V / N	Incidenteel	Structureel
	V		
	N		
Totaal baten	€ -	€ -	€ -
Saldo	€ -	€ -	€ -

Toelichting lasten Geen mutaties

Toelichting baten Geen mutaties

⁴ Bron: Jaarstukken 2017

3.4 Product Rampenbestrijding en crisisbeheersing (incl. Bevolkingszorg)

3.3.4.1 Wat willen we bereiken?

Beleidskader

Deze paragraaf beschrijft het beleidskader voor het product Rampenbestrijding en crisisbeheersing. Onderdeel hiervan vormt het product Bevolkingszorg. Dit kader komt overeen met het kader dat de Inspectie Justitie & Veiligheid hanteert bij het opstellen van de Staat van de rampenbestrijding.

Netwerk en samenleving

Deze paragraaf richt zich specifiek op de samenwerking binnen de veiligheidsregio met de traditionele partners (brandweer, GHOR, politie en gemeenten). De samenwerking met de externe partners komt aan bod in hoofdstuk 2 Programma 'Samen voor veilig'.

Planvorming

De veiligheidsregio kent een aantal wettelijk verplichte planvormen. We beheren deze plannen actief om te voorkomen dat dit slechts papieren werkelijkheden zijn.

Planvorm	Planperiode binnen VrZW
Regionaal Risicoprofiel	2019-2020
Regionaal Crisisplan	2019-2020
Meerjarenbeleidsplan	2017-2020
Meerjarenbeleidsplan Multidisciplinair	2017-2020
Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO)	
Ontwikkelpun Netcentrische Crisisbeheersing	2016-2020

Operationele prestaties

De prestaties die van de veiligheidsregio worden gevraagd liggen vast in verschillende wet- en regelgeving (onder meer de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) Het gaat daarbij om normen voor:

- Melding en alarmering
- Op- en afschaling
- Leiding en coördinatie
- Informatiemanagement
- Opkomst van (crisis)functionarissen

De geldende kwantitatieve normen zijn opgenomen in de prestatie indicatoren in deze begroting. Het blijft echter van belang de kwalitatieve toelichting daarbij in ogenschouw te nemen (tellen én vertellen).

3.4.2 Wat hebben we gedaan?

Prioriteiten in 2019

Inspelen op actuele (maatschappelijke) ontwikkelingen

VrZW volgt de ontwikkelingen die in meer of mindere mate consequenties kunnen hebben voor de continuïteit van de samenleving. Zo monitorde we tijdens de zomer de impact van de droogte en verkennen we de rol van de veiligheidsregio voor wat betreft crisisbeheersing bij vraagstukken in het kader van Klimaatadaptatie. We operationaliseren de impactanalyse Water en Evacuatie waarbij het gaat om het in kaart brengen van de problemen als gevolg van ernstige wateroverlast of overstromingen.

Wat betreft extreme geweldsituaties zijn er interregionaal (Noord-Holland Noord, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland) 54 gezamenlijke oefeningen georganiseerd, waarbij door Zaanstreek-Waterland bij 10 oefeningen eenheden zijn geleverd. Aan deze oefeningen hebben de first responders van de verschillende disciplines deelgenomen en specialistische eenheden vanuit de politieorganisatie.

Vervolgens vroegen landelijke incidenten om aandacht, zoals de storing 112 die Nederland in juni trof. Naast het verifiëren van onze interne procedures bij uitval, leverden we input voor het onderzoek dat de Inspectie van Justitie en Veiligheid. Als uitvloeisel van de aardbeving in Warder in 2018 brengen we dit jaar partijen bijeen voor het verhelderen van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij aardbevingen en deze in een toegankelijke matrix weer te geven. Een informatiekaart voor crisisfunctionarissen is inmiddels gereed en een werkgroep is ingericht om voorbereide risico- en crisiscommunicatieberichten op te stellen.

Binnen de regio hebben zich daarnaast in de eerste acht maanden van 2019 vijf GRIP-incidenten voorgedaan:

- 25 januari was sprake van een GRIP 1-situatie vanwege een brand in een elektrische bus in Edam.
- 25 maart leidde een gaslek in een kruipruimte van een woning in Landsmeer tot een GRIP 1-opschaling.
- 25 april 2019 werd opgeschaald naar GRIP 1 bij een zeer grote brand uit op een boerderij in de Purmer, waar mogelijk asbest aanwezig was.
- 31 mei 2019 vond opschaling naar GRIP 1 plaats vanwege een zeer grote brand in twee houten monumentale woningen op Marken.
- 06 juni 2019 zorgde een plofkraak bij een geldautomaat in Purmerend met een resterend explosief voor opschaling naar GRIP 1.

Netwerk en samenleving

In de zomerperiode is toegewerkt naar de eerste multidisciplinaire oefening op CoPI-niveau met een zorginstelling. De oefening heeft op 9 oktober jl. plaatsgevonden bij Breidablick in Middenbeemster en was een combinatie met een ontruimingsoefening in het kader van Brandveilig Leven (BVL). De oefening heeft veel inzichten opgeleverd over onder andere de samenwerking en afstemming in taken en verantwoordelijkheden tussen onze crisisorganisatie en het crisisteam van de instelling.

Planvorming

Van incidenten waarvan het aannemelijk is dat ze onze regio kunnen treffen maken we informatiekaarten voor de crisisorganisatie met daarin. In 2019 hebben we de volgende informatiekaarten opgesteld: Uitval drinkwater, Uitval telecom, Aardbevingen en Markermeerdijken. De kaarten van regiogrensoverschrijdende risico's zijn opgesteld in NoordWest3-verband.

Het Algemeen Bestuur stelde op 15 februari 2019 ons Regionaal Crisisplan (RCP) 2019-2020 vast. Als praktisch naslagwerk is een digitale infographic van het crisisplan gemaakt, die samen met het RCP is verspreid onder crisisfunctionarissen VrZW en gepubliceerd op onze website. Vanuit het belang

van de gedeelde meldkamer verkennen we de mogelijkheid om voor de volgende planperiode een NoordWest3-crisisplan op te stellen

Tevens stelde het Algemeen Bestuur op 24 juni 2019 het Regionaal Risicoprofiel 2019-2020 van VrZW vast.

Operationele prestaties

De systeemtest 2019 is op 21 maart succesvol uitgevoerd met medewerking van de betrokken disciplines en door de inspectie Justitie en Veiligheid goedgekeurd. De evaluatie van de systeemtest is door een externe partij opgesteld en gaat in september het (bestuurlijk) besluitvormingstraject in. Het algemene beeld is dat we onze crisisorganisatie op orde hebben. De kwaliteit van informatieverwerking en afstemming van besluitvorming ontwikkelt zich in een stijgende lijn waardoor de organisatie aan professionaliteit wint. De aandachtspunten zijn verwerkt in werkwijzen en oefenprogramma's.

In 2019 brengt de Inspectie JenV een periodiek beeld uit over de stand van zaken van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in het land, voorheen genoemd de 'Staat van de rampenbestrijding'. Voor dit beeld heeft de Inspectie verdiepend onderzoek gedaan naar vier onderwerpen, waarvan we het definitief regiobeeld van het deelonderwerp 'Borging vakbekwaamheid crisisfunctionarissen' hebben ontvangen. Hierin stelt de Inspectie dat VrZW de stappen van de 'life long learning loop' in samenhang doorloopt. VrZW heeft daardoor inzicht in de vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen en heeft het borgen van vakbekwaamheid op orde.

Netcentrische crisisbeheersing

Samen met onze omliggende veiligheidsregio's hebben we een digitaal Veiligheid Informatie Centrum (VIC) ingericht. In het VIC nemen we informatie op die relevant kan zijn voor de veiligheid binnen de deelnemende regio's. Denk hierbij aan de droogte deze zomer, maar ook informatie voor evenementen, zoals de Dam tot Damloop of SAIL Amsterdam 2020.

Ook zijn we samen met de veiligheidsregio's Kennemerland, Amsterdam-Amstelland volop bezig met de voorbereiding op SAIL Amsterdam 2020. Als onderdeel van de voorbereiding is ook het Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaal geactualiseerd.

Kwaliteit

De implementatie van de waarnemingstool Enquiry is gestart en zal in september gebruikt gaan worden voor het intern (collegiaal) waarnemen van crisisfunctionarissen (bevolkingszorg, geneeskundig, leiding & coördinatie en informatiemanagement). Aan deze tool is een digitaal portfolio gekoppeld waarin de vakbekwaamheid kwantitatief en kwalitatief wordt geregistreerd. Op basis van de ervaringen die opgedaan worden bepalen we of Enquiry breder toepasbaar is als registratie- en evaluatie-instrument.

Bevolkingszorg

Een blijvend punt van aandacht voor Bevolkingszorg is het voldoende bemensen van de piketpools Bevolkingszorg. Dit geldt met name voor de crisiscommunicatiefuncties. Door actief in te zetten op het werven en hierbij nauw samen te werken met de adviseurs crisisbeheersing, afdelingshoofden en gemeentesecretarissen, lukt het, met moeite, de pools op peil te houden. Mede omdat onze buurregio's dit knelpunt ook ervaren, onderzoeken we in NoordWest3-verband waar de mogelijkheden voor een gezamenlijke aanpak liggen.

Door opleiden, trainen en oefenen én het actief evalueren, delen en oppakken van verbeterpunten werkt Bevolkingszorg aan het lerend vermogen van haar organisatie. We nemen daartoe actief deel aan de multidisciplinaire evaluaties van incidenten en evalueren ook binnen onze eigen processen en teams.

De crisisfunctionarissen draaien mee in de oefeningen van het Commando Plaats Incident (CoPI), Regionaal Operationeel Team (ROT) en Beleidsteam (BT). Bij de multidisciplinaire themabijeenkomsten voor CoPI en ROT staan dit jaar de bevolkingszorgprocessen centraal.

Daarnaast organiseerde Bevolkingszorg trainingen voor het Actiecentrum crisiscommunicatie en de nieuwe Officieren van Dienst Bevolkingszorg, Algemeen Commandanten Bevolkingszorg, Communicatieadviseurs ROT en Hoofden Crisiscommunicatie. In overleg met de piketpools hebben we de trainingen voor de overige processen voor het najaar voorbereid.

Prestatie-indicatoren

KPI	Norm	BURAP II 2019	BURAP II 2018	Toelichting
Netwerk en samenleving				
Op actuele ontwikkelingen wordt tijdig en conform behoefte geacteerd.	100%	100%	100%	
Bij uitvoeren van multidisciplinaire jaarplan opleiden, trainen en oefenen is waar mogelijk samenwerking gezocht met de omliggende veiligheidsregio's (NW4)	100%	100%	100%	
Planvorming				
Beschikken over geactualiseerd Regionaal Crisisplan conform referentiekader RCP '16	Ja	Ja	n.v.t.	
Percentage multidisciplinaire informatiekaarten dat op basis van Regionaal Risicoprofiel is opgesteld.	90%	67%	50%	
Operationele prestaties				
Percentage GRIP-incidenten waarbij de crisisteams uit het Bvr binnen de wettelijke termijnen met de uitvoering van hun taken zijn begonnen.	90%	99%	100%	
Systeemtest is uitgevoerd conform de wettelijke vereisten.	Ja	Ja	n.v.t.	
Bij het uitvoeren van het Ontwikkelplan netcentrische crisisbeheersing is waar mogelijk samenwerking gezocht met omliggende veiligheidsregio's (NW4).	Ja	100%	100%	

Percentage opgeleide (en gecertificeerde) functionarissen binnen het CoPI, ROT en BT.	100%	100%	100%	
Kwaliteit				
Percentage GRIP-incidenten waarbij wordt gerapporteerd conform het vastgestelde beleid.	100%	100%	100%	
Percentage GRIP-incidenten die voldoen aan de criteria om geëvalueerd te worden is daadwerkelijk geëvalueerd	90%	100%	100%	
De registratie van de vakbekwaamheid van de operationele functionarissen van de VrZW die acteren in de hoofdstructuur is actueel en direct opvraagbaar.	Ja	Ja	100%	
De registratie van de vakbekwaamheid van de operationele functionarissen bevolkingszorg die acteren in de hoofdstructuur is actueel en direct opvraagbaar.	Ja	Ja	100%	
Mate waarin het multidisciplinaire jaarplan opleiden, trainen en oefenen is uitgevoerd.	90%	95%	50%	Eén themabijeenkomst voor het Beleidsteam is afgelast vanwege te weinig aanmeldingen
Mate waarin het multidisciplinaire jaarplan opleiden, trainen en oefenen is uitgevoerd voor bestuurders.	100%	95%	100%	Eén themabijeenkomst voor het Beleidsteam is afgelast vanwege te weinig aanmeldingen
Percentage burgemeesters en eerste loco's die deel hebben genomen aan de aan hen aangeboden MOTO momenten.	n.v.t.	95%	n.v.t.	Voor loco's zijn geen aparte momenten aangeboden.

3.3 Wat heeft het gekost?

Slagvaardig organiseren Product rampenbestrijding en crisisbeheersing	Begroting primair	Begrotingswijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 1.054	€ 93	€ 1.146	€ 623	€ 1.025	€ 122-
Baten	€ -	€ 87-	€ 87-	€ -	€ -	€ 87
Totaal saldo van baten en lasten	€ 1.054	€ 6	€ 1.059	€ 623	€ 1.025	€ 34-

Analyse product 'Rampenbestrijding en Crisisbeheersing'

Lasten	V / N	Incidenteel	Structureel
Vrijval salarisbegroting	€ 93-	V	€ 84-
Aframing (deel)budget multidisciplinair oefenen en systeemtest	€ 28-	V	€ 28-
Totaal lasten	€ 121-	N	€ 112-

Baten	V / N	Incidenteel	Structureel
Actualisatie detacheringen	€ 87	N	€ 87
Totaal baten	€ 87	V	€ 87
Saldo	€ 34-	V	€ 25-

- Toelichting lasten** *Vrijval salarisbegroting*
Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost').
- Aframing (deel)budget multidisciplinair oefenen en systeemtest*
De verwachting is dat een deel van deze budgetten ongebruikt blijft (en daardoor incidenteel kan worden afgeraamd). Dit mede omdat er weinig verloop is in de pool van crisisfunctionarissen.
- Toelichting baten** *Vervallen detachingsopbrengsten*
In de eerste bestuursrapportage is rekening gehouden met aanvullende detachingsopbrengsten. Inmiddels is duidelijk dat deze opbrengsten niet gerealiseerd worden.
-

4. Programma overhead

Doel	<p>Het realiseren van de ambities van de organisatie gaat niet vanzelf. Als samenwerkingsverband en uitvoeringsorganisatie vragen wij veel van elkaar en onze mensen. Het realiseren van de ambities vraagt gerichte sturing en aandacht op het gebied van personeel, financiën en informatiemanagement. Mede daarom is in het beleidsplan ook een ondersteunende agenda opgenomen. Deze vormt de basis voor de ontwikkelrichting binnen het programma overhead.</p> <p>De afdeling Bedrijfsvoering en het team Veiligheidsbeleid en Strategie staan voor een effectieve en efficiënte ondersteuning van de andere organisatiedelen bij de uitvoering van haar taken. Medewerkers met diverse specialismen leveren zo samen een belangrijke bijdrage aan de slagvaardige organisatie die VrZW wil zijn.</p>
-------------	---

4.1 Wat wilden we bereiken?

Prioriteiten in 2019	<p><i>Personeel</i></p> <p>Onze medewerkers zijn mensen met hart voor de (veiligheids-)zaak. Zij zetten zich 24/7 in voor de veiligheid van de medeburger. We vinden het belangrijk dat ons personeel ook in de toekomst goed blijft aansluiten op onze doelstellingen en zich blijft ontwikkelen. Daarnaast stimuleren wij diversiteit omdat wij een afspiegeling willen zijn van de maatschappij en dit eveneens een bijdrage kan leveren aan de krapper wordende arbeidsmarkt.</p> <p><i>Financiën</i></p> <p>Als overheidsorganisatie hebben wij de ambitie zo efficiënt mogelijk te werken om zoveel mogelijk kwaliteit te realiseren tegen beperkte kosten. Nieuwe ambities moeten in principe gefinancierd worden vanuit de bestaande middelen. Om dit meerjarig te realiseren hebben wij veel aandacht voor de inrichting van onze processen, helemaal waar die raken aan de processen van partnerorganisaties. Begin van 2018 hebben wij een nieuw financieel systeem geïmplementeerd. Dit jaar zijn wij bezig dit systeem verder in te regelen/te verfijnen.</p> <p><i>Informatie</i></p> <p>Het inspelen op de mogelijkheden van het digitale tijdperk vraagt meer van onze organisatie dan ooit tevoren. We moeten efficiënt omgaan met geld en capaciteit. Daarnaast dient er tevens te worden geanticipeerd op mogelijke dreigingen op het vlak van de informatieveiligheid. We moeten de juiste afwegingen en keuzes maken in het toepassen van informatietechnologie (IT) in onze processen. Er is geen 'one-size-fits-all' oplossing. We moeten constant rekening houden met het hoge tempo van de ontwikkelingen binnen de digitale samenleving en met name de informatiebehoefte van de inwoners, bedrijven en partners bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Zaanstreek-Waterland.</p> <p>VrZW heeft een visiedocument opgesteld met betrekking tot haar informatievoorziening. In deze visie is vastgelegd waar de organisatie met de informatievoorziening wil staan in 2020. Het gaat met name om het bepalen van uitgangspunten en inrichtingsprincipes om de doelen daadwerkelijk te bereiken. Hier ligt ook de afbakening met beleid en plannen. Deze visie vormt het vertrekpunt voor het herijken van het informatiebeleid en het informatiebeveiligingsbeleid met betrekking tot de keuzes, prioriteiten, richtlijnen en de benodigde middelen. In specifieke actieplannen zijn diverse beleidsthema's concreet uitgewerkt. Op een projectmatige wijze wordt er vervolgens invulling gegeven aan deze actieplannen</p>
-----------------------------	--

4.2 Wat hebben we gedaan?

Voortgang

Personeel

In het vierde kwartaal van 2018 is een medewerkersonderzoek gehouden, waarvan de uitkomsten dit jaar nader zijn uitgewerkt en meegenomen bij de huidige organisatieontwikkelingen. Eén van de speerpunten is het investeren op diversiteit binnen de organisatie. De projectgroep diversiteit geeft dit beleid op diverse aandachtsgebieden vorm; het is dit jaar bijvoorbeeld concreet naar voren gekomen bij de vervanging van operationele functionarissen. Daarnaast is de samenwerking gezocht met gemeente Zaanstad om te onderzoeken hoe wij elkaar op dit thema kunnen versterken. Eveneens vindt er dit jaar een heroriëntatie plaats op de inrichting van de organisatie naar aanleiding van het vertrek van vier managers, de resultaten uit het medewerkersonderzoek, de oprichting van de brandweerschool alsmede de wens om multidisciplinaire sturing en - samenwerking te versterken.

In het kader van de Wnra worden de ontwikkelingen nauwlettend gevolgd ten aanzien van het opvangen van de mogelijke consequenties die dit met zich zal gaan brengen voor de organisatie in 2020.

Ter bevordering van de (loopbaan)ontwikkeling van ons personeel, hebben wij deelgenomen aan de Week van de Mobiliteit en hebben wij een Summerschool georganiseerd.

Financiën

De optimalisatie van het financiële systeem is in 2019 -net als in 2018- verder opgepakt. Zo is de mogelijkheid van zogeheten E-Facturering in het afgelopen voorjaar geïmplementeerd en voldoet VrZW hiermee aan de formele vereisten voor overheidsorganisaties. Ook is begin 2019 gebleken dat de extern accountant het nieuwe financiële als voldoende robuust heeft beoordeeld door over het boekjaar 2018 een goedkeurende verklaring af te geven.

Informatie

Er is onderzoek verricht naar de mogelijkheden voor vervanging van verschillende IT-componenten. Dit heeft geresulteerd in een programma van eisen en een ontwerp voor een nieuwe IT-omgeving.

De hedendaagse ICT-ontwikkelingen vragen namelijk meer capaciteit van de servers, dataopslag en netwerken. Er wordt gewerkt met zwaardere ICT-toepassingen zoals voor geografische informatie, virtual reality en audio/videobestanden. De huidige ICT-omgeving van VrZW is daar niet goed meer op berekend en wordt daarom vervangen. Naast de vervanging van de netwerkapparatuur wordt ook de werkplekautomatisering vervangen. De investeringen worden gedekt vanuit de bestaande begroting.

Informatiegestuurd en datagedreven werken is een belangrijk thema binnen de informatievoorziening.

Er zijn verdere stappen gezet op het gebied van data-analyse en business intelligence. Er zijn nieuwe dashboards en rapportages ontwikkeld. Op basis van betrouwbare en actuele informatie kan onze organisatie zich beter voorbereiden en de juiste maatregelen treffen, zoals het plannen van de personele capaciteit en inzet van materieel. Er dient daardoor zo weinig mogelijk sprake te zijn van overcapaciteit in materiaal en mensen zodat de beschikbare middelen efficiënter worden benut.

Dit zorgt uiteindelijk ook voor een efficiëntere en effectievere rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Er zijn diverse acties ondernomen op het gebied van de informatieveiligheid en privacybescherming. Een gespecialiseerd bedrijf heeft testen uitgevoerd met betrekking tot de veiligheid van het IT-netwerk. Daarnaast is er een audit uitgevoerd op de bestaande beheersmaatregelen. De uitkomst van de rapportage laat zien dat er verbeteringen zijn doorgevoerd op het gebied van

de informatieveiligheid ten opzichte van de vorige onderzoeken.

Informatieveiligheid en privacybescherming blijft echter een constant aandachtspunt binnen het informatiebeleid. Naast controle van de beheersmaatregelen is de afgelopen tijd ook meer aandacht uitgegaan naar het verhogen van bewustwording bij medewerkers.

De afgelopen periode is veel tijd gestoken in het traject voor de vervanging van het huidige document management systeem (DMS). Denk hierbij aan marktverkenning, opstellen van een programma van eisen en de inkoopprocedure. Dit heeft nog niet geleid tot een keuze voor een geschikte toepassing. Het project heeft daardoor vertraging opgelopen. Het huidige systeem voldoet nu nog wel aan de eisen, zoals van de Archiefwet, maar is minder voorbereid op toekomstige ontwikkelingen. Denk aan de Omgevingswet die naar verwachting in 2021 in werking zal treden. Op korte termijn vindt een heroriëntatie plaats op de te volgen procedure en zal er een nieuw inkooptraject worden gestart

Prestatie-indicatoren

KPI	Norm	2019	2018	Toelichting
Ziekteverzuimpercentage	< 5,2%	3,58	3,49	
Ziekteverzuim-frequentie	< 1,21	0,59	0,87	

Toelichting

Het ziekteverzuimpercentage is nog steeds laag. Hiervoor is blijvende aandacht binnen de organisatie, met name de zorg voor het behoud van inzetbaarheid (aandacht voor lifestyle/inspelen op eigen belangen) en het ontwikkelen van inzetbaarheid (o.a. het tijdig betrekken van medewerkers bij organisatieveranderingen).

4.3 Wat heeft het gekost?

Overhead	Begroting primair	Begrotingswijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 6.973	€ 296	€ 7.269	€ 4.933	€ 7.595	€ 326
Baten	€ 16-	€ 108-	€ 124-	€ 55-	€ 568-	€ 444-
Totaal saldo van baten en lasten	€ 6.957	€ 188	€ 7.145	€ 4.879	€ 7.027	€ 118-

Analyse product 'Bedrijfsvoering / Veiligheidsbeleid & Strategie'

Lasten		V / N	Incidenteel	Structureel
Vrijval salaris begroting	€ 26	V	€ 7-	€ 33
Inhuizing BWS	€ 358	N	€ 358	
Verschuiving opleidingsbudget	€ 32	N	€ 32	
Aframing opleidingsbudget Koud	€ 60-	V	€ 60-	
Aframen budget facilitaire kosten	€ 40-	V	€ 40-	
Quicksan huisvesting GGD	€ 15	N	€ 15	
Overig	€ 5-	V	€ 5-	
Totaal lasten	€ 326	N	€ 293	€ 33

Baten		V / N	Incidenteel	Structureel
Inhuizing BWS	€ 415-	V	€ 415-	
Actualisatie detachering	€ 29-	N	€ 29-	
Totaal baten	€ 444-	V	€ 444-	€ -
Saldo	€ 118-	V	€ 151-	€ 33

Toelichting lasten	<p><i>Vrijval salaris begroting</i> Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost').</p> <p><i>Inhuizing BWS (PIOFACH-taken)</i> Zie toelichting onder 'Inleiding' (paragraaf 1.3 'Wat heeft het gekost'). In aanvulling deze toelichting: de baten (doorbelaste kosten) als gevolg van inhuizing van de Brandweerschool verschillen t.o.v. de opgenomen lasten bij dit product. Dit verschil ontstaat door de technische verwerking van de inhuizing op de begroting. Samen met de mutaties op product 'Brandweezorg' met betrekking tot de inhuizing, zijn op VrZW niveau baten en lasten aan elkaar gelijk.</p> <p><i>Verschuiving Opleidingsbudget</i> In de eerste bestuursrapportage is er een verschuiving geweest in het opleidingsbudget tussen de producten 'Brandweezorg' en 'Overhead'. Omdat het budget niet nodig blijkt, is deze teruggezet. VrZW breed betreft het een neutrale wijziging.</p> <p><i>Aframen opleidingsbudget Koud</i> Zie toelichting product Brandweezorg: Aframen opleidingsbudget koud</p> <p><i>Aframen budget facilitair kosten</i> Naar verwachting valt een deel van de facilitaire kosten in 2019 lager uit dan oorspronkelijk begroot. Het verschil kan incidenteel worden afgeraamd.</p> <p><i>Quickscan huisvesting GGD</i> Samen met GGD Zaanstreek-Waterland worden de mogelijkheden voor een gezamenlijke huisvesting onderzocht. Extern wordt via een onderzoeksbureau ondersteunt. De opgenomen kosten betreffen het aandeel van VrZW.</p>
Toelichting baten	<p><i>Inhuizing BWS (PIOFACH-taken)</i> Zie onder 'toelichting 'lasten'.</p> <p><i>Actualisatie detachering</i> De detacheringsofbrengsten en (interne) doorbelastingen zijn aangepast naar de actuele situatie.</p> <hr/>

5. Overzicht Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting primair	Begrotingswijzigingen	Begroting na wijziging	Realisatie per 1-9-2019	Eindejaars prognose	Mutaties Burap II
Lasten	€ 386	€ 366	€ 20	€ 171	€ 5	€ 15
Baten	€ 29.595	€ 413	€ 29.182	€ 28.122	€ 29.110	€ 72
Totaal saldo van baten en lasten	€ 29.209	€ 46	€ 29.162	€ 28.293	€ 29.106	€ 57

Analyse product 'Bedrijfsvoering / Veiligheidsbeleid & Strategie'

Lasten	V / N	Incidenteel	Structureel
Aframen verwachte rentelasten nieuwe geldleningen	€ 15	V	€ 15
Totaal lasten	€ 15	N	€ 15

Baten	V / N	Incidenteel	Structureel
BDUR Loonindex 2019	€ 72	N	€ 72
Totaal baten	€ 72	N	€ 72
Saldo	€ 57	N	€ 15

Toelichting lasten *Aframen verwachte rentelasten nieuwe geldleningen.*
 Door het grote investeringsvolume wordt VrZW sinds 2018 geconfronteerd met liquiditeitstekorten. Op termijn zijn enkele (langlopende) geldleningen noodzakelijk om deze tekorten structureel op te kunnen lossen. Vanwege de zeer lage rentestanden is er in 2019 voor gekozen om enkele (kortlopende) kasgeldleningen aan te trekken. Op deze leningen was geen rente verschuldigd waardoor de geraamde budgetten incidenteel kunnen vrijvallen.

Toelichting baten *Aanpassing Brede Doeluitkering (BDUR) 2019*
 De BDUR uitkering is aangepast conform de laatste raming van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De minister heeft besloten om geen prijsindexatie toe te kennen. Omdat in de eerdere raming is uitgegaan van een loon- en prijsindexatie ontstaat per saldo voor VrZW een structureel nadeel van ca. €72.000

Bijlage I Voortgangsoverzicht investeringen

Afd	Categorie MVA	krediet nr	Doorgeschoven eerdere jaren	Primaire begroting	Burap I	Burap II	Doorschrijven 2020-2021	Begroting na wijziging	Realisatie voor 2019	Realisatie tm aug 2019	Nog te besteden	Afgerond in 2019?	Toelichting
IB	uniformen (service dress)	816066	191.750	0	0	0		191.750	138.752	22.994	30.004	Ja	
IB	ademlucht vulinstallatie / compressor	816092	40.224	0	0	0	-40.224	0	0	0	0		1
IB	tankautospuit	816105	310.000	0	0	0		310.000	0	0	310.000	Ja	
IB	ademlucht vulinstallatie / compressor	816112	88.830	0	0	0	-88.830	0	0	0	0		1
IB	stelpost uitgaven	816113	227.933	0	0	0		227.933	58.641	20.672	148.620		1
IB	duikkleding en uitrusting	817139	13.842	0	0	0		13.842	0	0	13.842	Ja	
IB	haakarmbak operationeel	817141	302.500	0	0	-302.500		0	0	0	0		5
IB	hulpverleningswagen groot	817151	1.000.000	0	100.000	0	-1.100.000	0	0	0	0		11
IB	piketvoertuig	817159	72.693	0	-13.500	0		59.193	0	58.102	1.091	Ja	
IB	slagboom	817184	42.350	0	0	0	-42.350	0	0	0	0		2
IB	toestellen	818002	181.500	0	0	0		181.500	106.601	0	74.899	Ja	
IB	ademlucht vulinstallatie / compressor	818006	95.590	0	0	0	-95.590	0	0	0	0		1
IB	haakarmbak operationeel	818011	289.146	0	0	-264.146		25.000	25.000	0	0	Ja	5
IB	haakarmbak operationeel	818012	53.736	0	0	-53.736		0	0	0	0		5
IB	piketvoertuig	818013	47.880	0	0	0		47.880	0	56.601	-8.722	Ja	7
IB	bromfietsen / scooters	818018	60.500	0	0	0		60.500	0	59.052	1.448	Ja	
IB	personenauto	818019	33.015	0	0	0		33.015	0	30.406	2.609	Ja	
IB	personenauto	818020	25.197	0	0	-4.214		20.983	0	20.983	0	Ja	
IB	SI-OGS	818021	242.000	0	0	0	-242.000	0	0	0	0		2
IB	SI-brand	818022	310.000	0	0	0		310.000	0	0	310.000	Ja	
IB	haakarmbak operationeel	818023	302.500	0	17.500	0		320.000	0	3.884	316.116	Ja	
IB	haakarmbak operationeel	818024	302.500	0	17.500	0		320.000	0	3.884	316.116	Ja	
IB	haakarmbak operationeel	818025	302.500	0	-302.500	0		0	0	0	0	Ja	
VK	PPMO staimaster	818028	13.414	0	0	0		13.414	0	0	13.414		12
BV	servers en dataopslag	818029	165.000	0	0	0		165.000	0	49.129	115.871	Ja	
BV	Software (investering)	818030	112.000	0	0	0		112.000	0	47.587	64.413		3
BV	werkplek automatisering	818033	50.000	0	0	0		50.000	0	1.409	48.591		3
BV	printers en multifunctionals	818036	16.000	0	0	0		16.000	0	0	16.000	Ja	
BV	servers en dataopslag	818037	30.000	0	0	0		30.000	0	9.381	20.619	Ja	
BV	Software (investering)	818038	22.500	0	0	0		22.500	0	15.621	6.879	Ja	
BV	Software (investering)	818039	90.000	0	0	0		90.000	0	0	90.000		6
BV	Software (investering)	818040	25.000	0	0	0		25.000	0	0	25.000	Ja	
BV	Software (investering)	818041	75.000	0	0	0		75.000	0	6.262	68.738	Ja	
BV	Software (investering)	818043	25.000	0	0	0		25.000	0	27.228	-2.228	Ja	
BV	Telefonie vast	818044	15.000	0	-15.000	0		0	0	0	0	Ja	

Afd	Categorie MVA	krediet nr	Doorgeschoven eerdere jaren	Primaire begroting	Burap I	Burap II	Doorschuiven 2020-2021	Begroting na wijziging	Realisatie voor 2019	Realisatie tm aug 2019	Nog te besteden	Afgerond in 2019?	Toelich ting
BV	Telefonie vast	818045	58.000	0	15.000	0		73.000	9.527	62.650	823	Ja	
VK	overige kosten	818046	17.000	0	0	0		17.000	0	0	17.000		9
IB	maskers	819001	0	112.751	0	56.374		169.125	0	0	169.125	Ja	
IB	hydraulisch gereedschap	819002	0	126.627	0	-111.627		15.000	0	9.479	5.521	Ja	
IB	bestelauto	819003	0	78.626	17.124	0		95.750	0	0	95.750	Ja	
IB	haakarmvoertuig	819004	0	199.650	0	-199.650		0	0	0	0		5
IB	personenauto	819005	0	34.335	0	-2.727		31.608	0	31.608	0	Ja	
IB	personenauto	819006	0	35.979	0	-4.371		31.608	0	31.608	0	Ja	
IB	bestelauto	819007	0	62.000	13.500	0		75.500	0	0	75.500	Ja	
IB	haakarmbak gesloten	819008	0	235.783	0	-235.783		0	0	0	0		5
IB	piketvoertuig	819009	0	31.500	16.875	21.625	-70.000	0	0	0	0		2
BV	Mobiele Data Terminal (MDT)	819010	0	30.000	0	0		30.000	0	0	30.000	Ja	
BV	audiovisuele middelen / beamers	819011	0	10.000	0	0		10.000	0	0	10.000		6
BV	audiovisuele middelen / beamers	819012	0	40.000	0	0		40.000	0	22.505	17.495	Ja	
BV	mobiele telefoons	819013	0	50.000	0	0		50.000	0	25.476	24.524	Ja	
BV	tablets / i-pads	819014	0	50.000	0	0		50.000	0	21.526	28.474	Ja	
BV	servers en dataopslag	819015	0	100.000	0	0		100.000	0	0	100.000	Ja	
BV	servers en dataopslag	819016	0	100.000	0	0		100.000	0	13.344	86.656	Ja	
BV	werkplek automatisering	819017	0	100.000	0	0		100.000	0	6.297	93.703		3
BV	werkplek automatisering	819018	0	50.000	0	0		50.000	0	12.423	37.577		3
BV	werkplek automatisering	819019	0	75.000	0	0		75.000	0	31.697	43.303		3
BV	werkplek automatisering	819020	0	25.000	0	0		25.000	0	0	25.000		6
BV	werkplek automatisering	819021	0	50.000	0	0		50.000	0	10.190	39.810		6
BV	Software (investering)	819022	0	75.000	0	0		75.000	0	12.016	62.984	Ja	
BV	Software (investering)	819023	0	25.000	0	0		25.000	0	0	25.000		6
IB	SI-OGS	819024	0	242.000	-242.000	0		0	0	0	0	Ja	8
BV	servers en dataopslag	819025	0	165.000	-165.000	0		0	0	0	0	Ja	8
BV	Software (investering)	819026	0	112.000	-112.000	0		0	0	0	0	Ja	8
BV	Software (investering)	819027	0	90.000	-90.000	0		0	0	0	0	Ja	8
BV	Software (investering)	819028	0	75.000	-75.000	0		0	0	0	0	Ja	8
IB	personenauto	819029	0	0	21.144	11.312		32.456	0	28.261	4.195	Ja	
VK	overige kosten	819030	0	0	100.000	0		100.000	0	114.991	-14.991	Ja	4
IB	haakarmbak gesloten	819031	0	0	85.000	167.440		252.440	0	56.265	196.175	Ja	

Afd	Categorie MVA	krediet nr	Doorgeschoven eerdere jaren	Primaire begroting	Burap I	Burap II	Doorschuiven 2020-2021	Begroting na wijziging	Realisatie voor 2019	Realisatie tm aug 2019	Nog te besteden	Afgerond in 2019?	Toelichting
IB	meetapparatuur AGS	819032	0	0	65.000	0		65.000	0	0	65.000		10
IB	piketvoertuig	819033	0	0	13.500	0		13.500	0	13.523	-23	Ja	
IB	haakarmbak gesloten	819034	0	0	22.500	0		22.500	0	21.290	1.210	Ja	
IB	tankautospuit	819035	0	0	0	800.000		800.000	0	0	800.000		5,9
IB	tankautospuit	819036	0	0	25.000	0		25.000	0	0	25.000	Ja	
IB	tankautospuit	819037	0	0	25.000	0		25.000	0	0	25.000	Ja	
IB	explosiegevaar meter	819038	0	0	35.000	0		35.000	0	0	35.000	Ja	
IB	duikkleding en uitrusting	819039	0	0	40.000	0		40.000	0	36.636	3.364	Ja	
IB	piketvoertuig	819040	0	0	0	45.000		45.000	0	0	45.000	Ja	
IB	piketvoertuig	819041	0	0	0	45.000		45.000	0	0	45.000	Ja	
BV	tablets / i-pads	819042	0	0	0	13.000		13.000	0	0	13.000	Ja	
IB	piketvoertuig	819044	0	0	0	22.000		22.000	0	0	22.000	Ja	
			5.250.100	2.381.251	-385.357	2.997	-1.678.994	5.569.997	338.521	994.980	4.236.495		

Toelichting mutaties investeringen

(Zie nummering rechterkolom voorgaand overzicht)

1. Vervanging van de apparatuur zal plaatsvinden na/tijdens de verbouwing, zodat wijziging van de installatie niet hoeft te gebeuren. Het is nog niet duidelijk wanneer de verbouwing zal plaats vinden.
2. Doorschuiven naar 2020.
3. Vervanging ICT apparatuur, in de planning is een doorlooptijd (tot implementatie) opgenomen t/m maart 2020 (MT besluit 16-7-2019).
4. Voor openhouden van het oefencentrum was het van essentieel belang dat de telemetrie, brandhaarden en veiligheidsvoorzieningen vervangen zouden worden. Tijdens deze werkzaamheden is er geconstateerd dat er meer achterstallig onderhoud was dan voorzien. Hierdoor zijn er extra herstel werkzaamheden uitgevoerd. De ombouw van de brandhaarden, toevoerleidingen en gasdetectie zijn vervangen of gerepareerd. Dit verklaart de overschrijding.
5. Door binnen Noord-West 4 een interregionaal dekkend materieelplan voor Inzetten Gevaarlijke Stoffen uit te rollen zijn er haakarmbakken uitgeruild en gewisseld. Hierdoor hoeven er minder haakarmbakken vervangen te worden. Dit levert voor VrZW een besparing op. Anderzijds dient VrZW voor dit dekkingsplan over een schuimblusvoertuig in plaats van een container te beschikken. Door deze wisseling hoeft echter een haakarmvoertuig niet vervangen te worden. Uiteindelijk levert dit een besparing op de investeringen op.
6. Op dit moment nog onduidelijk of dit in 2019 of 2020 gerealiseerd wordt.
7. Overschrijding wordt veroorzaakt door de BPM, deze ontvangen wij in 2019 terug van de Belastingdienst.
8. Investeringen waren reeds in een ander krediet opgenomen, budget wordt afgeraamd.
9. In verband met de bezuinigingsopdracht is in onderzoek of dit krediet wordt uitgegeven.
10. Het advies over de aanschaf zal genomen worden vanuit de vakgroep IBGS, afhankelijk daarvan dient in MOBz nog een beslissing te worden genomen. Het te nemen besluit over wel of geen aanschaf zal in Oktober genomen worden.
11. Dit krediet betreft 2 hulpverleningsvoertuigen. 1 voertuig wordt geleverd in 2020. In verband met de taakstelling is in onderzoek of het krediet voor 1 hulpverleningsvoertuig wordt uitgegeven.
12. Er is landelijk veel discussie over het gebruik van de PPMO stairmaster vanwege het ontstaan van letsel bij gebruikers. VrZW zal daarom gebruik blijven maken van de reguliere traplooptest. Deze investering zal nu aangewend worden voor de aanschaf van leermiddelen ten behoeve van de implementatie van de basis principes van brandbestrijding.

Besluitformulier

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	6 december 2019
Onderwerp:	Brandrisicoprofiel 2020-2023
Nummer:	A19.05.5a
Naam Steller:	Petra Smits
Afdeling:	Risicobeheersing
Korte inhoud:	
<i>Wettelijk kader</i> De Wet veiligheidsregio's bepaalt dat iedere veiligheidsregio dient te beschikken over een risicoprofiel (artikel 15 Wet veiligheidsregio's) en over een beleidsplan waarin het beleid is vastgesteld ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. De Wet veiligheidsregio's stelt dat het risicoprofiel mede de basis dient te zijn voor het beleidsplan dat iedere 4 jaar vastgesteld wordt door het bestuur. Ook levert het risicoprofiel input voor het dekkingsplan van de brandweer.	
<i>Rol Brandrisicoprofiel</i> In het Regionaal Risicoprofiel worden de brand-, ramp-, en crisisscenario's binnen de veiligheidsregio beschreven. Het huidige Regionaal Risicoprofiel Zaanstreek-Waterland 2019-2020 is op 24 juni 2019 door het Algemeen Bestuur van VrZW vastgesteld. Dit profiel beschrijft onder andere de grootschalige brandscenario's. In aansluiting daarop geeft het Brandrisicoprofiel de brandrisico's voor de basisbrandweezorg en gaat specifiek over het scenario 'kleine brand'. Het huidige BRP stamt uit 2015 en moet geactualiseerd worden.	
<i>Beleidscyclus (brand)risicoprofiel, regionaal Beleidsplan en dekkingsplan Brandweer</i> Het nog te actualiseren dekkingsplan Brandweer 2021-2024 wordt onder andere gebaseerd op het Brandrisicoprofiel. Mocht er zich een gebied voordoen binnen de regio waar de opkomsttijd voor een specifiek risico niet conform de norm is dan blijkt dit uit de integrale analyse van het Brandrisicoprofiel en de opkomsttijden uit het dekkingsplan. Het bestuur mag onder bepaalde voorwaarden afwijken van de opkomsttijden, maar dient de afwijkingen te motiveren en moet eventueel extra (preventieve) maatregelen treffen ter compensatie van de verlengde opkomsttijd. De bestuurlijke keuzes en aanvullende maatregelen hieromtrent worden in het eveneens nog op te stellen Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2021-2014 geborgd. Per risicovolle gebruiksfunctie worden beheersmaatregelen uitgewerkt en afgestemd met betrokken gemeenten in de regio.	
<i>Methode en werkwijze Brandrisicoprofiel</i> In eerste instantie is onderzocht welke gebruiksfuncties relevant zijn voor het Brandrisicoprofiel. Het Brandrisicoprofiel richt zich op de gebruiksfuncties van gebouwen uit het Bouwbesluit, omdat het soort gebruik van een gebouw bepaald welk brandrisico er aanwezig is. Relevante nieuwbouwprojecten in de regio, die op stapel staan voor de komende vier jaar, vallen onder de bestaande gebruiksfuncties en zijn daarom niet apart opgenomen in het brandrisicoprofiel. Deze ontwikkelingen zijn wel inzichtelijk en worden als input voor het dekkingsplan 2021-2024 gebruikt. De gebruiksfuncties zijn beoordeeld op impact van brand en waarschijnlijkheid op brand, de risicobeoordeling. Ook is gekeken naar de werking van de beheersmaatregelen die genomen zijn naar aanleiding van de Brandrisicoprofiel uit 2015. Beheersmaatregelen zijn voor die risico's waar de opkomsttijd overschreden wordt en bieden een compensatie in veiligheid voor de verlengde opkomsttijd.	
Brandrisico's die niet genoemd zijn bij de gebruiksfuncties, zoals nieuwe energievormen, en specifieke risico's binnen externe veiligheid vormen geen onderdeel van dit brandrisicoprofiel. Deze risico's vallen onder specifieke regelgeving en/of externe veiligheid.	

Risicobeoordeling

De risicobeoordeling heeft geresulteerd in een risicodiagram. De prioritaire gebruiksfuncties met een hoog brandrisico zijn vastgesteld aan de hand van de risicobeoordeling.

Het betreft de volgende gebruiksfuncties:

- Bijeenkomstfunctie < 4 jaar (kinderopvang)
- Celfunctie
- Gezondheidszorgfunctie bed gebonden
- Zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen met 24-uurs zorg
- Woonfunctie voor en na 2003
- Woonfunctie overig (seniorencomplex)
- Logiesfunctie

Betrokkenheid gemeenten en gemeenteraden

De komende tijd vindt de integrale analyse plaats van het onderliggend Brandrisicoprofiel in relatie tot het nog op te stellen dekkingsplan. De eventueel daaruit voortvloeiende beheersmaatregelen worden in samenspraak met betrokken gemeenten ingevuld.

Dit Brandrisicoprofiel 2020-2023 wordt gelijktijdig met het dekkingsplan 2021-2024 voor een zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden. Op dat moment worden de raden gevraagd de brandrisico's vast te stellen. Tevens wordt de vraag gesteld of er aanleiding is voor specifieke beheersmaatregelen in de betreffende gemeente.

Voorstel om te beslissen:

1. Het Brandrisicoprofiel 2020-2023 voorlopig vast te stellen;
2. Het Brandrisicoprofiel na vaststelling aansluitend voor kennisgeving aan te bieden aan de raden;
3. Het Brandrisicoprofiel als bouwsteen voor het dekkingsplan tegelijkertijd met het dekkingsplan 2021-2024 aan te bieden aan de raden voor zienswijze.

Advies Veiligheidsdirectie:	-
Advies Dagelijks Bestuur:	Akkoord; stuk door te geleiden naar het AB
Personele gevolgen:	Binnen huidige formatie
Financiële gevolgen:	Conform reguliere begroting
Verhouding met ander beleid:	<ul style="list-style-type: none"> • Artikel 15 Wvr • Brief van de Minister van justitie en veiligheid over de gebiedsgerichte opkomsttijden
Besproken met:	
Besluit:	

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de vergadering van 6 december 2019, namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

**Veiligheidsregio
Zaanstreek - Waterland**

Brandrisicoprofiel 2020-2023

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds 1 oktober 2010 is de Wet veiligheidsregio's van kracht. Hierin is bepaald dat iedere veiligheidsregio dient te beschikken over een risicoprofiel (artikel 15 Wet veiligheidsregio's) en per juli 2011 over een beleidsplan waarin het beleid is vastgesteld ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. De Wet veiligheidsregio's stelt dat het risicoprofiel mede de basis dient te zijn voor het beleidsplan dat iedere 4 jaar vastgesteld wordt door het bestuur. Ook levert het risicoprofiel input voor het dekkingsplan van de brandweer.

In het Regionaal Risicoprofiel (RRP) worden de brand-, ramp, en crisisscenario's binnen de veiligheidsregio beschreven. In 2018 is het RRP geactualiseerd. Dit geactualiseerde RRP Zaanstreek-Waterland 2019-2020 is op 24 juni 2019 door het Algemeen Bestuur van VrZW vastgesteld. Naast grootschalige scenario's worden brandrisico's voor de basisbrandweezorg beschreven in het brandrisicoprofiel (BRP). Het bepalen van de brandrisico's is van belang voor die situaties waar de opkomsttijden worden overschreden. Het bestuur mag onder bepaalde voorwaarden afwijken van de opkomsttijden, maar dient de afwijkingen te motiveren en moet eventueel extra (preventieve) maatregelen treffen ter compensatie van de verlengde opkomsttijd.

1.2 Het brandrisicoprofiel 2020-2023

Het BRP geeft inzicht in de brandrisico's in de regio voor de basisbrandweezorg en gaat over het scenario 'kleine brand'. Het BRP richt zich op de gebruiksfuncties van gebouwen omdat het soort gebruik van een gebouw bepaald welk brandrisico er aanwezig is. Het huidige BRP stamt uit 2015 en moet geactualiseerd worden.

1.3 Het brandrisicoprofiel 2020-2023 in relatie tot het op te stellen dekkingsplan

De actuele brandrisico's worden meegenomen in het dekkingsplan 2021-2024, dat in 2020 wordt opgesteld. Overschrijding van de opkomsttijden van gebruiksfuncties met een prioritair brandrisico kan pas worden vastgesteld nadat het dekkingsplan 2021-2024 gereed is. De opkomsttijden gaan mogelijk veranderen omdat het Veiligheidsberaad in maart 2019 het rapport 'gebiedsgerichte opkomsttijden' heeft vastgesteld. De handreiking die uitsluitel geeft hoe er met de opkomsttijden wordt omgegaan, is pas einde van dit jaar gereed. VrZW is voornemens om het dekkingsplan 2021-2024 conform deze handreiking op te stellen. Hierna kan het beheersmaatregelenplan, voor die bouwwerken waar de opkomsttijden worden overschreden, worden geactualiseerd. In de tussentijd wordt nog uitvoering gegeven aan het huidige beheersmaatregelenplan dat doorloopt tot 2021.

1.4 Leeswijzer

Deze rapportage bestaat uit een beschrijving van de werkwijze (hoofdstuk 2) en een risicobeoordeling (hoofdstuk 3). Vervolgens worden aan de risicobeoordeling prioriteiten toegekend (hoofdstuk 4) en wordt aangegeven hoe met deze prioriteiten wordt omgegaan (hoofdstuk 5).

2 Werkwijze

2.1 Inleiding

Op 30 september 2019 heeft een expertsessie plaatsgevonden om de brandrisico's te bepalen. Hier hebben experts van de afdelingen brandweezorg i.o. (BZ i.o.) en risicobeheersing (RB) aan deelgenomen. In eerste instantie is onderzocht welke gebruiksfuncties relevant kunnen zijn voor het brandrisicoprofiel. Vervolgens zijn deze gebruiksfuncties beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid, de risicobeoordeling.

2.2 De gebruiksfuncties

Tijdens de expertsessie zijn de gebruiksfuncties die in 2015 zijn benoemd tegen het licht gehouden en geactualiseerd. Door maatschappelijke ontwikkelingen is er een verschuiving te zien in de gebruiksfuncties die mogelijk risicovol zijn ten opzichte van 2015. De geactualiseerde gebruiksfuncties zijn beschreven in tabel 1.

Tabel 1

Gebruiksfuncties brandrisicoprofiel 2020-2023
Woonfunctie voor 2003
Woonfunctie na 2003
Woonfunctie overig (seniorencomplex)
Zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen met 24-uurszorg
Celfunctie
Gezondheidszorgfunctie bed gebonden
Gezondheidszorgfunctie niet bed gebonden
Logiesfunctie
Kantoorfunctie
Winkelfunctie
Onderwijsfunctie
Industriefunctie
Sportfunctie
Bijeenkomstfunctie overige
Bijeenkomstfunctie bestemd voor opvang van kinderen jonger dan 4 jaar
Overige gebruiksfunctie

De actualisatie van de gebruiksfuncties laat een aantal verschillen zien ten opzichte van 2015. De gezondheidszorgfunctie is nu bijvoorbeeld onderscheiden in de gezondheidszorgfunctie bed gebonden en niet bed gebonden. Deze keuze is gemaakt omdat de experts van mening zijn dat de impact van brand in een gezondheidszorgfunctie waar de mensen aan bed gebonden (ziekenhuizen, verpleeghuizen) zijn aanzienlijk verschilt van een gezondheidszorgfunctie waar mensen niet aan bed gebonden zijn (huisartspraktijk, tandarts, fysiotherapiepraktijk). Ook uit landelijk onderzoek¹ blijkt dat verminderd zelfredzamen (bed gebonden) een risicogroep zijn bij brand. In een gezondheidszorgfunctie waar mensen aan bed gebonden zijn zullen hoogstwaarschijnlijk eerder slachtoffers vallen bij brand doordat deze mensen in veel gevallen niet in staat zijn zelfstandig te vluchten. Daarnaast is de woonfunctie overig toegevoegd. In deze context worden hier seniorencomplexen mee bedoeld. Ook is de gebruiksfunctie zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen toegevoegd. Dit is een groep mensen die 24-uurs zorg krijgen vanwege verminderde zelfredzaamheid.

De onderwijsfunctie wordt in 2019 niet meer onderscheiden in een onderwijsfunctie basisonderwijs tot en met 12 jaar en een overige onderwijsfunctie. Er zit volgens de experts geen verschil in de redzaamheid van deze groepen waardoor voor deze onderwijsfuncties geen aparte risicobeoordeling plaats hoeft te vinden. De jachthavenfunctie is vervallen bij de gebruiksfuncties. Op basis van repressieve ervaring is de conclusie getrokken dat bij een brand op een boot in een jachthaven de impact minimaal is. De jachthavenfunctie is daarom niet relevant is voor het BRP 2020-2023.

¹ 'Risicogroepen en brandveiligheid'. Brandweeracademie, juli 2019

2.3 Risicobeoordeling

Omdat er geen landelijke handreiking is om het brandrisico te bepalen, zijn voor de risicobeoordeling de criteria voor impact en waarschijnlijkheid zoals die ook in 2015 zijn gebruikt, als basis gehanteerd. De criteria zijn aangepast aan de huidige ontwikkelingen. Zo zijn bijvoorbeeld kwetsbare bevolkingsgroepen uitgebreid tot risicogroepen en zijn deze risicogroepen beschreven². Vervolgens zijn de gebruiksfuncties gewogen op de criteria van waarschijnlijkheid op brand en impact van brand.

Relevante nieuwbouwprojecten in de regio, die op stapel staan voor de komende vier jaar, vallen onder de bestaande gebruiksfuncties en zijn daarom niet apart opgenomen in het brandrisicoprofiel. Deze ontwikkelingen zijn wel inzichtelijk en worden als input voor het dekkingsplan 2021-2024 meegenomen.

2.3.1 Impactcriteria:

Een impactcriterium is een graadmeter voor de mate van (maatschappelijke) impact van een incident. Hierbij zijn eigenschappen van een gebruiksfunctie maatgevend. Gedacht wordt dan aan het soort gebouw en de gebruikers.

- **Impact 1:** De aanwezigheid van risicogroepen (verminderd/verhinderd/niet zelfredzamen) *Met risicogroepen worden personen bedoeld met een lichamelijke en/of een cognitieve beperking (inclusief dementie), ouderen, bewoners van zorginstellingen, personen met verward gedrag of andere kwetsbare bevolkingsgroepen. Ook justitiabelen worden gezien als een risicogroep. Incidenten waar deze risicogroepen bij betrokken zijn worden meestal breed uitgemeten in de media. Dit wordt veroorzaakt door het maatschappelijke gevoel van de omgeving. Daarnaast wordt het repressief optreden van de brandweer bemoeilijkt door de beperkte (zelf)redzaamheid van deze mensen. Redden, ontruimen of evacueren kost daardoor meer tijd. Er is daarom een verhoogde kans voor deze risicogroepen om slachtoffer te worden bij brand.*

- **Impact 2:** De aanwezigheid van kinderen en gezinnen *Incidenten waarbij een gezin om het leven komt, of (meerdere) kinderen slachtoffer worden hebben maatschappelijke verontwaardiging tot gevolg en moeten zoveel als mogelijk voorkomen worden. De (lokale) impact is groot en blijvend. Veiligheid van gezinnen en kinderen weegt zwaar binnen de maatschappelijke norm.*

2.3.2 Waarschijnlijkheidscriteria:

Een bepalende factor voor de risicoanalyse is de kans dat een incident optreedt en dat er daadwerkelijk slachtoffers vallen. Bij de keuze voor de waarschijnlijkheidscriteria is uitgegaan van de eigenschappen van de (gebruikers van) de gebruiksfunctie. Daarnaast is gekeken naar de werkelijkheid; Waardoor ontstaat brand meestal?

- **Waarschijnlijkheid 1:** Slappend aanwezig zijn *Personen die slapend ergens verblijven hebben een verhoogde kans om slachtoffer te worden in geval van brand.*
- **Waarschijnlijkheid 2:** Verhoogde kans door activiteiten en/of gebruik *In iedere gebruiksfunctie vinden kenmerkende activiteiten plaats of is specifieke apparatuur aanwezig. Deze activiteiten of apparatuur kunnen de oorzaak zijn van een verhoogde kans op brand. Daarnaast kan het gebruik van medicatie, alcohol en drugs van invloed zijn. Maar ook opzet verhoogt de kans op brand.*

2.3.3 Risicobeoordeling in relatie tot het beheersmaatregelenplan 2018-2020

De gebruiksfuncties (par. 2.2) zijn door de experts gewogen op 'impact en waarschijnlijkheid'. Hierbij is een link gelegd naar de reeds genomen beheersmaatregelen conform het beheersmaatregelenplan 2018-2020 (vastgesteld op 29 juni 2018). Dit beheersmaatregelenplan is opgesteld naar aanleiding van het BRP uit 2015. In dit plan is beschreven welke extra maatregelen genomen worden bij die gebruiksfuncties die liggen in een gebied waar de opkomsttijden worden overschreden. Deze extra maatregelen gelden voor die gebruiksfuncties die in 2015 risicovol zijn bevonden, de prioritaire brandrisico's (celfunctie, gezondheidszorgfunctie, de bijeenkomstfunctie kinderopvang en de

---

² Risicogroepen en brandveiligheid. Brandweeracademie, juli 2019

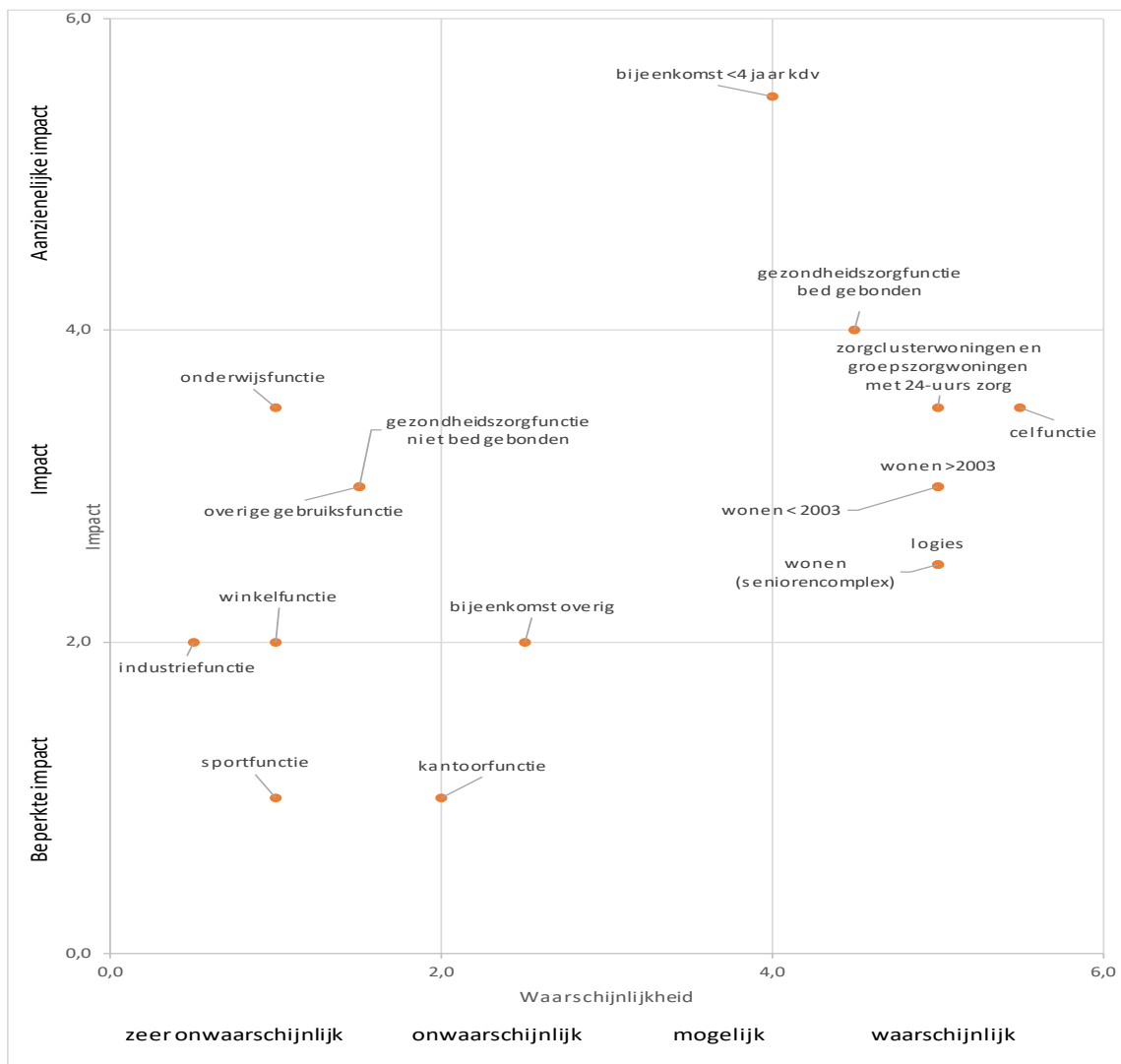
woonfunctie). Voor de uitvoering van de beheersmaatregelen is de woonfunctie onderverdeeld in wonen boven winkels, portiekwoningen/portieklflats en overige woonfuncties). Door beheersmaatregelen toe te passen bij die gebruiksfuncties waar het brandrisico hoog is en waar de opkomsttijden worden overschreden wordt er expliciet gekozen voor een risicogerichte aanpak.

Er is gekozen voor een aantal beheersmaatregelen die het brandrisico verlagen en die specifiek toegespitst zijn op een bepaalde gebruiksfunctie. Dit zijn: voorlichting voor doelgroepen, het stimuleren van de aanwezigheid van rookmelders in woningen, het uitvoeren van veiligheidschecks, het houden van ontruimingsoefeningen, het uitvoeren van een risicogerichte controle en het Keurmerk Veilig Ondernemen. De reeds genomen maatregelen zullen in een aantal gevallen leiden tot verlaging van het risico.

3 Risicobeoordeling

Voor de risicobeoordeling is de totale groep experts gesplitst in 2 groepen. Deze groepen hebben onafhankelijk van elkaar de verschillende gebruiksfuncties gescoord op basis van de criteria van waarschijnlijkheid en impact. Per gebruiksfunctie zijn de waarschijnlijkheids- en de impactcriteria zorgvuldig gewogen en beargumenteerd. De scoringsmethode en de uitkomsten van de scoring is in bijlage 1 opgenomen. Dit heeft geresulteerd in het brandrisico per gebruiksfunctie, welke is weergegeven in het onderstaande risicodiagram.

Risicodiagram

4. Prioritering brandrisico's

Op basis van de risicobeoordeling is vast komen te staan welke gebruiksfuncties een hoog brandrisico hebben. Het betreft de gebruiksfuncties:

- Bijeenkomstfunctie < 4 jaar (kinderopvang)
- Celfunctie
- Gezondheidszorgfunctie bed gebonden
- Zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen met 24-uurs zorg
- Woonfunctie voor en na 2003
- Woonfunctie overig (seniorencomplex)
- Logiesfunctie

De prioritaire brandrisico's zijn die risico's waar je als eerste iets aan wil doen omdat deze gebruiksfuncties het meest risicovol zijn. De prioritaire brandrisico's in het BRP 2020-2023 komen voor een groot deel overeen met de prioritaire brandrisico's die in 2015 zijn vastgesteld.

In 2015 waren de prioritaire brandrisico's de volgende: de celfunctie, de gezondheidszorgfunctie, de bijeenkomstfunctie kinderopvang en de woonfunctie.

Het BRP 2020-2023 bevat een aantal wijzigingen ten opzichte van het BRP uit 2015. De gezondheidszorgfunctie is nu onderscheiden in de gezondheidszorgfunctie voor bed gebonden patiënten en de gezondheidszorgfunctie voor niet bed gebonden patiënten. De gezondheidszorgfunctie die als risicovol wordt gezien, is alleen de gezondheidszorgfunctie voor bed gebonden patiënten. De gezondheidszorgfunctie voor niet bed gebonden patiënten wordt als veel minder risicovol beoordeeld. Daarnaast zijn de functies zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen met 24-uurszorg toegevoegd aan de lijst met gebruiksfuncties waarop een risicobeoordeling heeft plaats gevonden. Deze gebruiksfuncties zijn in het Bouwbesluit 2012 toegevoegd en waren nog niet meegenomen in het BRP 2015. Deze gebruiksfuncties zijn nu ook als risicovol beoordeeld.

Het brandrisico van een seniorencomplex is voornamelijk toegenomen door een wijziging in de bouwregelgeving, waardoor het niveau van brandveiligheid lager ligt dan in het verleden. Daarnaast worden door de vergrijzing senioren steeds minder zelfredzaam terwijl ze toch zelfstandig wonen. Het feit dat de logiesfunctie nu ook als een prioritair risico wordt gezien komt door de toename van toeristen en dus ook van logiesvoorzieningen voor toeristen. Hierdoor neemt de waarschijnlijkheid op brand toe.

5. Vervolg

In 2020 wordt het dekkingsplan 2021-2024 opgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de input vanuit dit BRP. De opkomsttijden gaan in 2020 mogelijk veranderen omdat het Veiligheidsberaad in maart 2019 het rapport 'gebiedsgerichte opkomsttijden' heeft vastgesteld. De handreiking die uitsluitsel geeft hoe er met de opkomsttijden wordt omgegaan, is pas eind 2019 gereed. VrZW is voornemens om het dekkingsplan 2021-2024 conform deze handreiking op te stellen.

Op het moment dat in het dekkingsplan invulling gegeven is aan de opkomsttijden, kunnen ook de overschrijdingen van de opkomsttijden worden vastgesteld. In die gevallen waar de opkomsttijden worden overschreden, zal de aanwezigheid van gebruiksfuncties met een prioritair risico in die gebieden in kaart worden gebracht. De combinatie van het dekkingsplan en het BRP geeft vorm aan de kwaliteit van de brandweezorg. Voor die objecten waar de opkomsttijden worden overschreden, moeten aanvullende maatregelen ter compensatie, oftewel beheersmaatregelen, worden genomen om een gelijkwaardig niveau van veiligheid te benaderen. Hiertoe zal in 2021 een nieuw beheersmaatregelenplan worden opgesteld waarin die maatregelen worden uitgewerkt.

Bijlage 1

Per gebruiksfunctie zijn de waarschijnlijkheids- en de impactcriteria zorgvuldig gewogen en beargumenteerd en gescoord. De volgende scores waren van toepassing:

- 0 Criterium is geheel niet van toepassing
- 1 Criterium is enigszins van toepassing
- 2 Criterium is van toepassing
- 3 Criterium is zeer van toepassing

Dit heeft geresulteerd in het brandrisico per gebruiksfunctie door het optellen van de scores (tabel 2). De scores zijn hierna gemiddeld zodat ze te vergelijken zijn met de scores van 2012 en 2015. In de kolom beheersmaatregelen wordt middels een X aangegeven of er bij deze gebruiksfunctie al beheersmaatregelen zijn toepast bij die objecten waar de opkomsttijd wordt overschreden. Voor de gebruiksfuncties waar in de kolom X2 staat, worden in overleg met de gemeenten vanaf 2020 gefaseerd beheersmaatregelen toegepast.

Tabel 2

	Imp 1	Imp 2	W 1	W 2	Beheersmaatregelen
bijeenkomstfunctie <4 jaar (kinderopvang)	3	2,5	3	1	X
Celfunctie	3	0,5	2,5	3	X
Gezondheidszorgfunctie bed gebonden	3	1	3	1,5	X
Zorgclusterwoningen en groepszorgwoningen met 24-uurszorg	2,5	1	2,5	2,5	X2
Wonen > 2003	1	2	2,5	2,5	X2
wonen < 2003	1	2	2,5	2,5	X2
Wonen overig (seniorencomplex)	2	0,5	2,5	2,5	X2
logiesfunctie	1,5	1	3	2	
Gezondheidszorgfunctie niet bed gebonden	2	1	0,5	1	X
onderwijsfunctie	1,5	2	0	1	
bijeenkomstfunctie overig	1	1	1	1,5	
Overige gebruiksfunctie (tunnel/parkeergarage)	1	1	0,5	1	
winkelfunctie	1	1	0	1	
industriefunctie	1	0	0	2	
sportfunctie	1	1	0	0,5	
kantoorfunctie	1	0	0	1	

Besluitformulier
Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	6 december 2019
Onderwerp:	Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2018-2021 en Model aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweren
Nummer:	A19.05.5b
Naam Steller:	M.A. den Arend P.R. Molag
Afdeling:	Risicobeheersing
Korte inhoud:	<p>In 2014 is door het Algemeen Bestuur het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2014-2018 vastgesteld. Dit beleid is opgesteld naar landelijk model en dient nu voor een nieuwe periode 2018-2021 te worden opgevolgd. Dit beleid geldt voor de zwaardere risicobedrijven die vallen onder het Besluit risico's en zware ongevallen. Zij worden aangeduid als Seveso-bedrijven.</p> <p>In 2010 heeft het Algemeen Bestuur een werkwijze vastgesteld voor het aanwijzen van bedrijfsbrandweren. Deze is gebaseerd op een oude versie van de Landelijke Werkwijzer bedrijfsbrandweren en dient daarom te worden geactualiseerd.</p> <p><i>Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid</i> Het nieuwe beleid is opgesteld door het landelijk Expertisecentrum Brzo (Besluit Risico's en Zware Ongevallen) en wordt aan alle veiligheidsregio's ter vaststelling aangeboden, waardoor uniformiteit in toezicht en handhaving van Seveso-bedrijven wordt bereikt.</p> <p>In dit nieuw beleid wordt rekening gehouden met nieuwe en aangepaste wet- en regelgeving en richtlijnen.</p> <p>Het toezicht op de Seveso-bedrijven gebeurt door brandweer Amsterdam-Amstelland. Dit is vastgelegd met een dienstverleningsovereenkomst. In Zaanstreek-Waterland gaat het om 1 bedrijf (te weten Eurofill in Zaandam Indien handhavend moet worden opgetreden dan ligt die taak bij VrZW en de desbetreffende gemeente dan wel Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied. Voorliggend Handhavingsbeleid vormt hiervoor de inhoudelijke basis. Tot nu toe heeft zich geen situatie voorgedaan waarin handhaving noodzakelijk is geweest. Mocht zich dit in de toekomst wel voordoen, dan geldt dit handhavingsbeleid.</p> <p><i>Aanwijzing bedrijfsbrandweren</i> Ter ondersteuning van veiligheidsregio's heeft het landelijk Expertisecentrum Brzo een nieuw document opgesteld. Het gaat om het Model aanwijsbeleid bedrijfsbrandweren. Deze is van belang om vast te stellen om zo te zorgen voor landelijke uniformiteit. Het eerdere besluit van 2010 komt hierdoor te vervallen.</p> <p>In regio Zaanstreek-Waterland zijn geen verplicht aangewezen bedrijfsbrandweren. Er zijn alleen vrijwillige bedrijfsbrandweren en BHV+ organisaties actief. Met deze organisaties (te weten Forbo Flooring Assendelft, Olam Cocoa Koog aan de Zaan, Olam Cocoa Wormer, Cargill Zaandam, Tate&Lyle Koog aan de Zaan, Cabot/Norit Zaandam) houdt VrZW regulier overleg.</p> <p>Met de vrijwillige bedrijfsbrandweren, te weten Forbo Flooring, ADM Cocoa Koog aan de Zaan, ADM Cocoa Wormer, heeft VrZW een convenant afgesloten. Deze dateert uit 2013 en is gebaseerd op een eerdere versie van de Landelijke werkwijzer bedrijfsbrandweren. Nu er een Model aanwijsbeleid en nieuwe Werkwijzer bedrijfsbrandweren zijn zou het convenant geactualiseerd kunnen worden.</p>
Voorstel om te beslissen:	

<p>Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid 2018-2021 vast te stellen; 2. het Model Aanwijsbeleid bedrijfsbrandweer vast te stellen en het eerder genomen besluit van 12 november 2012 in te trekken; 	
Advies Veiligheidsdirectie:	-
Advies Dagelijks Bestuur:	Akkoord; door te geleiden naar het AB
Personele gevolgen:	nvt
Financiële gevolgen:	<ul style="list-style-type: none"> • de mogelijkheid bestaat dat er handhavingsacties bij Seveso-bedrijven zullen plaatsvinden. De verwachting is dat dit met de bestaande middelen kan worden opgevangen. • Met BRAA is een Brzo-dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor Brzo-inspecties, waarbij dit handhavingsbeleid wordt nagekomen
Verhouding met ander beleid:	<ul style="list-style-type: none"> • Mandaat- en machtigingsbesluit Brzo aan BRAA in 2015, blijft ongewijzigd van kracht
Besproken met:	<ul style="list-style-type: none"> • Dagelijks Bestuur • Veiligheidsdirectie • Managementteam VrZW • Management afdeling Risicobeheersing • Management afdeling Incidentbestrijding • mevr. P. Stevens, adviseur juridische zaken
Besluit:	

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de vergadering van 6 december 2019, namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

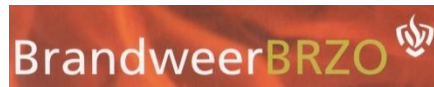
Handhavingsbeleid Industriële Veiligheid

Veiligheidsregio's Noordwest
*Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland,
Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Utrecht, Flevoland*

2018-2021

Colofon

Landelijk Expertise Centrum BrandweerBRZO
info@brandweerbrzo.nl
www.brandweerbrzo.nl

Versie : 2.1

Datum : 11 januari 2018

Geaccordeerd door:

BrandweerBRZO coördinatoren veiligheidsregio's d.d. 11 januari 2018
Directeuren van de zes Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden, maart 2018

Voorwoord

Sinds 1 oktober 2010 hebben de veiligheidsregio's een aantal wettelijke taken en bevoegdheden op het gebied van industriële veiligheid. Naast het aanwijzen van inrichtingen die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken hebben deze taken en bevoegdheden betrekking op het houden van toezicht op de naleving van wettelijke verplichtingen en het zo nodig sanctioneren van geconstateerde overtredingen. De wettelijke verplichtingen waar het om gaat staan in het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo), artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's. Vóór de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's voerde de brandweer deze taken uit in opdracht van gemeenten, die toen verantwoordelijk en bevoegd waren voor de uitvoering.

Toezicht en handhaving genieten de afgelopen jaren een brede belangstelling. Na het incident bij Chemie-Pack Moerdijk in 2011 en de problemen bij Odfjell Terminals Rotterdam in 2012/2013 is de roep van de politiek en de maatschappij om strikter toezicht en strengere handhaving steeds sterker geworden. Uit diverse rapportages, waaronder de rapporten van de Onderzoeksraad voor Veiligheid, blijkt dat er nog veel valt te verbeteren in het toezicht op risicovolle bedrijven.

Sinds begin 2007 is het Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO (LEC) actief. Het LEC, dat een samenwerkingsverband is tussen Infopunt Veiligheid van het IFV en de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR), ondersteunt veiligheidsregio's bij de uitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 en artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's (bedrijfsbrandweren). Dit doet het LEC door kennis te bundelen en toegankelijk te maken. Het LEC heeft in de loop der jaren een aantal producten ontwikkeld waarvan veiligheidsregio's gebruik kunnen maken. Een van deze producten was het model handhavingsbeleid voor industriële veiligheid 2014-2018. Het inwerkingtreden van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015) en de naar aanleiding daarvan gewijzigde de Landelijke Handhavingsstrategie Brzo '99 maken een herziening van dit model noodzakelijk. Daarbij wordt opgemerkt dat voor overtredingen van het Brzo 2015 de Landelijke Handhavingsstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 moet worden gevolgd. Dit is ook als zodanig in dit beleid verwoord.

Dit handhavingsbeleid biedt een uniform en consistent kader waarbinnen de veiligheidsregio's invulling geven aan hun toezichthoudende en handhavende taken. De besturen van de veiligheidsregio's houden zich aan dit document dat de basis vormt voor de handhaving van de verplichtingen van het Brzo, artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's.

Inhoud

1	Inleiding.....	4
2	Wettelijk kader industriële veiligheid	7
2.1	Wettelijke grondslag	7
2.2	Reikwijdte	8
2.3	Te handhaven verplichtingen	9
2.4	Advisering en signaleringstoezicht	11
3	Toezichtstrategie	11
3.1	Toezicht op eisen bedrijfsbrandweeraanwijzing.....	11
3.1.1	Opleveringscontrole	11
3.1.2	Reguliere controle	12
3.1.3	Toezicht op de geoefendheid bedrijfsbrandweer	12
3.2	Toezicht op eisen Brzo.....	12
3.3	Signaaltoezicht.....	13
3.4	Incidenten, klachten en meldingen	14
4	Sanctiestrategie	15
4.1	Ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen.....	15
4.2	In te zetten handhavingsmiddelen	15
4.3	Strafrechtelijke aanpak.....	19
5	Organisatie.....	21
5.1	Organisatorische aspecten	21
5.2	Monitoring en rapportage.....	21
5.3	Actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten (optioneel)	21
5.4	Samenwerking met andere organisaties	22
	Bijlage 1: Handhavingsmogelijkheden Brzo /Rrzo	
	Bijlage 2: Voorbeelden van ernstige en niet-ernstige overtredingen	
	Bijlage 3: Afwegingskader voor keuze bestuursdwang of dwangsom.....	

1 Inleiding

De veiligheidsregio's hebben wettelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van industriële veiligheid. Deze betreffen onder andere het uitvoeren van toezicht op en handhaving van de verplichtingen die zijn gesteld op grond van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo). Ten aanzien van het Brzo hebben ook het bevoegd gezag Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Inspectie SZW toezichts- en handhavingstaken. Samen vormen zij de toezichthouders zoals bedoeld in artikel 1 van het Brzo 2015.

Doel

Met dit handhavingsbeleid leggen de besturen van de veiligheidsregio's in Regio Noordwest (Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland, Kennemerland, Amsterdam-Amstelland, Gooi en Vechtstreek, Utrecht en Flevoland) beleid vast voor de handhaving van de artikelen 31 en 48 van de Wvr en de artikelen van het Brzo die een nadere uitwerking geven aan artikel 48 Wvr¹. Dit handhavingsbeleid bestaat uit een toezicht- en een sanctiestrategie. De toezichtstrategie geeft aan hoe de veiligheidsregio's invulling geven aan hun toezichthoudende taak. Uit de sanctiestrategie volgt hoe de besturen van de veiligheidsregio's reageren op een geconstateerde overtreding. Daarbij wordt opgemerkt dat voor overtredingen van het Brzo 2015 de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 wordt gevolgd. Dit is ook als zodanig in dit beleid verwoord.

Op 8 juli 2015 is het Brzo 1999 ingetrokken en vervangen door het Brzo 2015. Dit heeft gevolgen voor het eerder vastgestelde handhavingsbeleid. Dit handhavingsbeleid betreft een aanpassing naar aanleiding van deze wijziging in regelgeving.

Dit handhavingsbeleid biedt de basis voor het maken van transparante keuzes en het stellen van prioriteiten, zodat adequaat met de handhavingstaak kan worden omgegaan. Met handhaving willen de veiligheidsregio's bereiken dat de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van industriële veiligheid wordt bevorderd. Achterliggend doel is beheersing van de risico's die samenhangen met activiteiten binnen risicovolle bedrijven. Bedrijven dragen de primaire verantwoordelijkheid voor de interne en externe veiligheid en moeten ervoor zorgen dat ze hun bedrijfsprocessen beheersen. Om dat te realiseren zullen bedrijven de maatregelen moeten treffen die nodig zijn om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken. Het handhavend optreden van de veiligheidsregio's is gericht op het bevestigen van die verantwoordelijkheid. Met het beschikbare instrumentarium zullen de veiligheidsregio's ervoor zorgdragen dat de risicovolle bedrijven hun verantwoordelijkheid waar maken. Toepassing van handhavingsinstrumenten is daarbij van wezenlijk belang. Niet alleen voor de geloofwaardigheid van de overheid en van de regels die zij stelt, maar ook vanwege het gegeven dat handhaving een essentieel onderdeel vormt van succesvol veiligheidsbeleid. De veiligheidsregio's streven een eenduidige en stringente handhaving na die is gericht op het zo volledig mogelijk naleven van de verplichtingen van artikel 48 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het Brzo alsmede artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr).

Aanleiding

Er zijn verschillende redenen geweest om dit handhavingsbeleid op te stellen. In de eerste plaats is door de Landelijke Aanpak Toezicht Risicobeheersing Bedrijven (LAT-RB) in 2013 een handhavingstrategie (Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999: 2013) opgesteld. Het LAT-RB heet inmiddels BRZO+. In het BRZO+ zijn de drie toezichthouders op het Brzo vertegenwoordigd. De door het LAT-RB opgestelde handhavingstrategie betreft een aanvulling op de Brzo Werkwijzer met uniforme procedures en werkwijzen voor handhaving op het Brzo. Het is de bedoeling dat de bestuursorganen die belast zijn met de toezicht- en handhaving op het Brzo zich committeren aan toepassing van deze strategie door dit vast te leggen in het eigen toezichts- en handhavingsbeleid. De Landelijke Handhavingstrategie is voor het

---

¹ Artikel 31 betreft de aanwijzing van inrichtingen die over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken en artikel 48 bevat de verplichting om veiligheidstechnische gegevens te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft voor de voorbereiding op de rampenbestrijding.

uitwerken van dit handhavingsbeleid een belangrijk uitgangspunt geweest. In de tweede plaats was de wens van de politiek en de maatschappij om scherper en meer uniform toezicht een belangrijke drijfveer geweest voor het opstellen van dit handhavingsbeleid. Het ernstige incident bij Chemie-Pack en de problemen rondom de handhaving bij Odfjell Terminals Rotterdam vormden hiervoor de opmaat. Op 8 juli 2015 is het Brzo 1999 ingetrokken en vervangen door het Brzo 2015. Dit heeft gevolgen voor het eerder vastgestelde handhavingsbeleid en voor de Landelijke Handhavingstrategie. De tabel van bijlage A van de Landelijke Handhavingstrategie is naar aanleiding van het Brzo 2015 aangepast, waarbij in een oplegnotitie is aangegeven dat waar in de Landelijke Handhavingstrategie over Brzo'99 en Rrzo'99 wordt gesproken, Brzo 2015 en Rrzo moeten worden gelezen.

Het opstellen van handhavingsbeleid is bovendien steeds minder een vrijblijvende aangelegenheid geworden. Voor de handhaving van de omgevingswetgeving zijn in het Besluit omgevingsrecht bijvoorbeeld (kwaliteits)eisen opgenomen waaraan de handhaving dient te voldoen. Kort gezegd houden deze eisen in dat het bevoegd gezag (provincie of gemeente) handhavingsbeleid moet vaststellen, dit moet afstemmen met de handhavingspartners (waaronder de veiligheidsregio) en organisatorische maatregelen moet treffen om de uitvoering van het beleid te waarborgen. Volgens het Besluit omgevingsrecht moet in het handhavingsbeleid, dat is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich met betrekking tot de naleving kunnen voordoen, gemotiveerd worden aangegeven welke doelen het bevoegd gezag zichzelf stelt bij de handhaving en welke activiteiten het daartoe zal uitvoeren. Regelmatig moet worden bezien of het beleid moet worden aangepast, bijvoorbeeld naar aanleiding van de evaluatie van het uitvoeringsprogramma dat ieder jaar moet worden opgesteld ter uitwerking van het handhavingsbeleid. Verder is bepaald dat het beleid inzicht moet geven in de prioriteiten die het bevoegd gezag stelt met betrekking tot de handhavingsactiviteiten. In het Besluit omgevingsrecht is ook bepaald dat het handhavingsbeleid moet bestaan uit zowel een toezichtstrategie als een sanctiestrategie. Hoewel het Besluit omgevingsrecht niet van toepassing is op veiligheidsregio's vormen de kwaliteitseisen uit dat besluit wel voor dit handhavingsbeleid een belangrijk uitgangspunt. Een handhavingspartner van de veiligheidsregio's (bevoegd gezag Wabo) moet er namelijk wel aan voldoen. Bovendien past het binnen het kwaliteitssystem dat de veiligheidsregio's op grond van artikel 23 Wvr moeten hanteren. Tot slot kunnen de veiligheidsregio's niet achterblijven bij de handhavingspartners. Provincies en de Inspectie SZW hebben immers op het gebied van het Brzo ook handhavingsbeleid vastgesteld.²

De veiligheidsregio's willen invulling geven aan hun eigen rol en verantwoordelijkheid voor de handhaving. De veiligheidsregio's streven een verdere professionalisering na van de uitvoering van hun handhavingstaken. Naast het vaststellen van handhavingsbeleid gaat het daarbij om een kwalitatief hoogwaardige uitvoering.

Wie doet wat

Het houden van toezicht wordt uitgevoerd door toezichthouders in dienst van de veiligheidsregio's. Dat zijn ambtenaren (inspectiemedewerkers) die door de besturen van de veiligheidsregio's op grond van artikel 61 van de Wvr zijn aangewezen als toezichthouders. De aangewezen toezichthouders kunnen bij de uitoefening van hun taken gebruik maken van de toezichthoudende bevoegdheden die de Algemene wet bestuursrecht (in titel 5.2) aan hen toekent. Het betreft hier het toezicht in het kader van het bestuursrecht. Daarnaast is het mogelijk dat de veiligheidsregio buitengewone opsporingsambtenaren (verder: BOA's) voor een bepaald domein in dienst heeft. Deze BOA's zijn bevoegd tot de opsporing van bepaalde strafbare feiten (afhankelijk van het domein waarin zij werken). Het opmaken van proces-verbaal naar aanleiding van een geconstateerd strafbaar feit geschiedt door deze BOA's. Op basis van het proces-verbaal besluit de officier van justitie om al dan niet tot vervolging van de verdachte over te gaan (zie verder over de strafrechtelijke handhaving paragraaf 4.3).

---

² Zie bijvoorbeeld: Handhavingsbeleid Brzo99 en ARIE, 1 februari 2012 (Inspectie SZW).

Het naar aanleiding van een geconstateerde overtreding vaststellen op welke wijze daarop wordt gereageerd is een verantwoordelijkheid van het bestuur van een veiligheidsregio. Het bestuur kan deze taak mandateren aan de leidinggevende van de inspecteur. Ook bij gemandateerde bevoegdheden dient dit handhavingsbeleid te worden gevolgd.

Het opleggen van een bestuurlijke sanctie geschiedt door het bestuur van de veiligheidsregio waarbinnen de desbetreffende inrichting is gelegen op grond van artikel 48, tweede lid van de Wvr (bevel tot niet in werking stellen of houden van een inrichting) of artikel 63 van de Wvr (last onder bestuursdwang). Op grond van artikel 5:32 van de Algemene wet bestuursrecht mag een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen.

Afbakening

Dit beleid is beperkt tot het toezicht en de handhaving van de verplichtingen waarvoor het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd is. Het gaat hierbij om het:

- houden van toezicht (controleren/inspecteren);
- (dreigen met) toepassing van bestuurlijke sancties.

Het volgende hoofdstuk bevat een beschrijving van de wettelijke verplichtingen ten aanzien waarvan de veiligheidsregio's toezichthoudende en handhavende bevoegdheden hebben.

Voor de overtreding van een aantal artikelen van het Brzo en van de verplichtingen met betrekking tot de bedrijfsbrandweeraanwijzing geldt dat hiertegen niet alleen bestuursrechtelijk kan worden opgetreden, de betreffende bepalingen zijn ook strafbaar gesteld in de Wet veiligheidsregio's en het Brzo. In paragraaf 4.3 wordt nader in gegaan op de strafrechtelijke handhaving.

Uitvoeringsprogramma

Voor het toezicht op Brzo-bedrijven wordt jaarlijks een inspectiejaarplan opgesteld in overleg met de handhavingpartners. Dit jaarplan wordt gebaseerd op de risico's bij de betrokken bedrijven. Daarbij spelen factoren als bedrijfsomvang en -complexiteit een rol, maar ook zaken als naleefgedrag en veiligheidscultuur. Indien in de loop van het jaar blijkt dat een bijstelling van prioriteiten noodzakelijk is, dan gebeurt dit in afstemming tussen de Brzo-partners.

Inspecties van de bedrijfsbrandweer worden zoveel mogelijk geïntegreerd in aansluiting op de geplande Brzo-inspecties. Elke bedrijfsbrandweer wordt binnen een cyclus van drie jaar volledig getoetst op het voldoen aan de eisen uit de aanwijsbeschikking. Deze controle kan verdeeld worden over meerdere inspecties. Hiervoor wordt een meerjaren inspectieprogramma opgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een algemene beschrijving van de relevante wet- en regelgeving. Daarbij gaat het om de wettelijke verplichtingen waaraan bedrijven moeten voldoen en waarop het toezicht en de handhaving van de veiligheidsregio's zich richten.

Hoofdstuk 3 en 4 bevatten de toezicht- en sanctiestrategie die door de veiligheidsregio's worden toegepast. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de organisatorische aspecten.

2 Wettelijk kader industriële veiligheid

2.1 Wettelijke grondslag

De bevoegdheden voor toezicht en handhaving zijn opgenomen in de artikelen 48, 61 en 63 van de Wvr. Op grond van artikel 48 Wvr geldt de verplichting veiligheidstechnische gegevens die nodig zijn voor een adequate voorbereiding van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing, te verstrekken aan het bestuur van de veiligheidsregio. Deze algemene verplichting is nader uitgewerkt in de artikelen 6, eerste tot en met derde, vijfde tot en met zevende lid, 8 derde en vierde lid, 9, eerste en tweede lid, 10 tweede tot en met vierde en zesde tot en met negende lid, 11 eerste en tweede en vijfde lid, 12 eerste en tweede lid van het Brzo 2015.

Toezicht op de naleving

In artikel 61 Wvr is bepaald dat met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens artikel 31 en 48 bepaalde zijn belast de door het bestuur van de veiligheidsregio aangewezen ambtenaren³. Voor zover het verplichtingen betreft van artikel 31 Wvr en hoofdstuk 7 van het Bvr zijn deze toezichthouders bevoegd toezicht te houden bij alle inrichtingen die *kunnen* worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig. Als het gaat om de verplichtingen van artikel 48 en het Brzo dan zijn de toezichthouders alleen bevoegd ten aanzien van inrichtingen waarvoor een veiligheidsrapport moet worden opgesteld (hogedrempelinrichtingen).⁴

Handhaving

Artikel 63 Wvr bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd is tot oplegging van een last onder bestuursdwang ter handhaving van het bepaalde bij of krachtens artikel 31 van de Wvr (bedrijfsbrandweten) en artikel 48 van de Wvr (inclusief Brzo). In plaats van een last onder bestuursdwang kan het bestuur van de veiligheidsregio een last onder dwangsom opleggen (artikel 5:32 Algemene wet bestuursrecht). De handhavingsbevoegdheid ten aanzien van artikel 48 (inclusief Brzo) is beperkt tot inrichtingen waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld. Dat betreft de hogedrempelinrichtingen. In artikel 63 Wvr is verder aangegeven dat onder de bevoegdheid om een last onder bestuursdwang op te leggen mede de bevoegdheid behoort om een inrichting stil te leggen, gedeeltelijk buiten werking te stellen of te verzegelen dan wel het verzegelen of verwijderen van hetgeen zich in de inrichting bevindt.

Bevel tot niet in werking stellen of houden

Een bijzondere handhavingsbevoegdheid is opgenomen in artikel 48, tweede lid Wvr waarin is bepaald dat het bestuur van de veiligheidsregio kan bevelen dat een inrichting waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld (hogedrempelinrichtingen) niet in werking gesteld of gehouden wordt, indien degene die de inrichting in werking zal hebben of heeft, niet aan de verplichting tot informatieverschaffing van het eerste lid heeft voldaan. Omdat de aan het begin van deze paragraaf genoemde artikelen van het Brzo 2015 mede zijn gebaseerd op artikel 48 Wvr kan het bevel van het tweede lid van dat artikel ook worden opgelegd als niet is voldaan aan de informatieverplichting van een van die artikelen van het Brzo 2015. Als in een veiligheidsrapport gegevens en beschrijvingen ontbreken die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding is het bijvoorbeeld mogelijk een bevel uit te vaardigen op grond waarvan de inrichting niet meer in werking mag worden gehouden. Om het bevel te handhaven is het wel nodig om ook een last onder bestuursdwang of dwangsom op te leggen. Daarmee kan bijvoorbeeld worden bepaald dat een dwangsom wordt verbeurd voor iedere dag dat geen gevolg is gegeven aan het bevel tot buiten werking stellen (sluiting) van de inrichting. Het niet opvolgen van het bevel is bovendien strafbaar krachtens artikel 184 Wetboek van Strafrecht.

³ Het besluit waarmee de ambtenaren worden aangewezen moet volgens artikel 61 Wvr worden gepubliceerd in de Staatscourant.

⁴ Uit artikel 61 en artikel 17 van de Wvr vloeit namelijk voort dat de toezichthouders voor wat betreft artikel 48 (inclusief het Brzo) alleen kunnen worden aangewezen voor inrichtingen waarvoor een rampbestrijdingsplan moet worden opgesteld. Alleen voor hogedrempelinrichtingen geldt deze verplichting.

De bevelsbevoegdheid vindt haar grondslag in de Seveso- III richtlijn. Ingevolge artikel 19, eerste lid, derde volzin, van de richtlijn kunnen de exploitatie of de inbedrijfstelling van een inrichting worden verboden, indien de exploitant de krachtens de richtlijn verlangde gegevens niet binnen de daarvoor gestelde termijn heeft ingediend. Het bestuur van de veiligheidsregio zal volgens de wetgever⁵ alvorens een niet-inbedrijfstelling te bevelen overleg moeten voeren met de handhavingspartners, met name het bevoegd gezag Wabo. Dit in verband met de nauwe relatie tussen de rampenbestrijding, de voorbereiding daarop en de externe veiligheid. In dit overleg zal aan de orde kunnen komen welke gegevens in het kader van de voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen ten aanzien van de betrokken inrichting relevant zijn en in hoeverre deze relevante gegevens wel of niet zijn verstrekt.

2.2 Reikwijdte

Gezien de wettelijke grondslag is dit handhavingsbeleid beperkt tot het toezicht op en de handhaving van:

- artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's (verplichtingen met betrekking tot bedrijfsbrandweren die gelden voor inrichtingen die zijn of kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig);
- artikel 48 van de Wvr en de daarop gebaseerde artikelen van het Brzo, voor zover het gaat om hogedrempelinrichtingen⁶ en de verplichting om informatie te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding.

In de tabel hieronder is aangegeven voor welke wettelijke verplichtingen en ten aanzien van welke inrichtingen de toezichthouders van de veiligheidsregio's toezichthoudende bevoegdheden hebben en het bestuur van een veiligheidsregio handhavingsbevoegdheden heeft.

---

⁵ Zie de memorie van toelichting bij de wet tot wijziging van de Wet milieubeheer, de Wet rampen en zware ongevallen en de Arbeidsomstandighedenwet ter uitvoering van de EG-richtlijn betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken (Seveso II), Kamerstukken II 1997/98, 25972, nr. 3. Een vergelijkbare passage is opgenomen in de memorie van toelichting bij de Wet veiligheidsregio's (Kamerstukken II 2006/07, 31117, nr. 3).

⁶ Op grond van artikel 48 van de Wvr geldt de verplichting weliswaar voor een ieder maar de handhaving kan zich alleen richten tot hogedrempelinrichtingen (dat volgt uit artikel 63 Wvr). De handhavingsbevoegdheid strekt zich ook niet uit tot de in de artikelen 6.2.1 en 6.3.1 Bvr genoemde exploitant van een burgerluchthaven, de basiscommandant van een militaire luchthaven en degene die een afvalvoorziening categorie A drijft. Voor deze luchthavens en afvalvoorziening moet wel een rampbestrijdingsplan worden opgesteld. De afvalvoorziening categorie A komt overigens in Nederland niet voor.

Categorieën inrichtingen	Verplichtingen		
	Informatieverplichting artikel 48 Wvr	Informatieverplichtingen Brzo	Verplichtingen bedrijfsbrandweeraanwijzing
hogedrempelinrichtingen	Ja	Ja	Ja
lagedrempelinrichtingen	Nee	Nee	Ja
ARIE-plichtige inrichtingen voor zover deze: <ul style="list-style-type: none"> - (nagenoeg) geheel zijn bestemd voor de opslag in verband met vervoer van gevaarlijke stoffen - spoorwegemplacements betreffen en geen onderdeel zijn van een inrichting waarop het Brzo van toepassing is 	Nee	N.v.t.	Ja
Inrichtingen waarin kernenergie kan worden vrijgemaakt of splijtstoffen kunnen worden bewerkt	Nee	N.v.t.	Ja

2.3 Te handhaven verplichtingen

De tabel hieronder benoemt de wettelijke artikelen waarvoor de toezichthouders van de veiligheidsregio's toezichthoudende bevoegdheden hebben en het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid heeft deze te handhaven. Daarbij geeft de tabel aan wie verantwoordelijk is om deze verplichtingen na te leven. Sancties moeten over het algemeen worden gericht tot de overtreder. De overtreder is degene die een voor hem geldende verplichting niet heeft nageleefd. Bij bedrijven kan over het algemeen de directie verantwoordelijk worden gehouden voor de juiste naleving van de wettelijke verplichtingen. Handhavingsbesluiten kunnen dan ook meestal worden gericht tot de directie.

Verplichting	Artikel	Wet/AMvB	Verantwoordelijk voor de naleving
Verstrekken nodige inlichtingen voor het uitoefenen van de aanwijzingsbevoegdheid (in de meeste gevallen zullen de inlichtingen worden verstrekt n.a.v. een door de veiligheidsregio gedaan verzoek op grond van artikel 7.2, lid 1 of 4 of artikel 7.4, lid 1).	31, lid 5	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Bedrijfsbrandweer moet voldoen aan eisen van de aanwijzing	31, lid 2	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting

Bedrijfsbrandweer moet aanwijzingen opvolgen van degene die op grond van een wettelijk voorschrift met de feitelijke leiding van die bestrijding is belast	31, lid 7	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Voor 1 februari toezenden overzicht werkelijke sterkte bedrijfsbrandweer op 1 januari	31, lid 6	Wvr	Hoofd of bestuurder v/d inrichting
Verstrekken van veiligheidstechnische gegevens die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding	48, lid 1	Wvr	Drijver van hogedrempelinrichting
Kennisgeving doen en groepsrisico en plaatsgebondenrisico daarin opnemen	6, lid 1 en 2		Drijver van hogedrempelinrichting
Melden significante wijzigingen en tijdig melden	6, lid 5 en 6	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Raadpleegbare lijst gevaarlijke stoffen in kennisgeving	6, lid 7	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Uitwisseling gegevens domino-inrichtingen en samenwerking voorlichting publiek en bedrijven	8 lid 3 en 4	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Bijwerken kennisgeving en VR i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	9, lid 1 en 2	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
VR bevat de aangegeven gegevens en beschrijvingen	10, lid 2 en bijlage II	Brzo 2015 Rzo	Drijver van hogedrempelinrichting
Gewijzigde delen in begrijpelijke vorm binnen de termijn genoemd in artikel 10 vierde lid verstrekken	10, lid 6	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
VR elke 5 jaar bezien en indien nodig bijwerken en onverwijld toezenden	10, lid 7 en 9	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
VR bezien en indien nodig bijwerken na een zwaar ongeval en of op enig ander tijdstip bij nieuwe feiten en/of nieuwe technische kennis aangaande veiligheid en onverwijld toezenden	10, lid 8 en 9		Drijver van hogedrempelinrichting
Intern noodplan informatie externe communicatie en eens per 3 jaar bijwerken	11, lid 1 en 2	Brzo 2015	Drijver van hogedrempelinrichting
Bijhouden stoffenlijst en toegang stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten	12, lid 1 en 2	Brzo 2015 Rzo	Drijver van hogedrempelinrichting

Opmerkingen:

- de drijver van de inrichting is meestal dezelfde als het hoofd of de bestuurder van de inrichting; hierbij gaat het in de meeste gevallen om de directie van het bedrijf die verantwoordelijk kan worden gehouden voor de naleving van de wettelijke verplichtingen; bij de Kamer van Koophandel kan worden nagegaan wie de bestuurder is van het bedrijf (rechtspersoon) die de inrichting drijft;
- in aanwijsbeschikkingen worden eisen opgenomen waarbij gebruik wordt gemaakt van standaardvoorschriften;
- de artikelen van het Brzo 2015 kunnen alleen worden gehandhaafd voor zover deze een verplichting inhouden voor hogedrempelinrichtingen informatie te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding. Voor handhaving op overtredingen van het Brzo 2015 wordt de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 gevolgd.

2.4 Advisering en signaleringstoezicht

Hoewel de veiligheidsregio's ten aanzien van de informatieverplichtingen van het Brzo geen toezichthoudende en handhavende bevoegdheden hebben bij niet hogedrempelinrichtingen, hebben de veiligheidsregio's voor die inrichtingen wel een adviserende taak. Deze adviserende taak geldt ook voor de bepalingen van het Brzo waarop de veiligheidsregio geen handhavende bevoegdheden heeft. Dat volgt uit de taakomschrijving van het bestuur van de veiligheidsregio. Volgens artikel 10 van de Wvr is een van de taken van het bestuur van de veiligheidsregio het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises. Medewerkers van veiligheidsregio's kunnen in dat kader ondersteuning verlenen aan de Omgevingsdiensten die namens het bevoegd gezag Wabo (provincies) toezicht en handhaving op het Brzo 2015 uitvoeren, en de Inspectie SZW. Zij kunnen daarbij bijvoorbeeld adviseren bij het constateren van gebreken of over te treffen veiligheidsmaatregelen binnen een bepaalde inrichting. Dit advies kan het bevoegd gezag Wabo (Omgevingsdienst) betrekken bij het toepassen van een bestuurlijk handhavingsinstrument

Tijdens een inspectie geconstateerde overtredingen die liggen op het terrein van milieu (waaronder externe veiligheid) of arbeidsomstandigheden worden doorgegeven aan het bevoegd gezag Wabo respectievelijk de Inspectie SZW voor verdere afdoening.

3 Toezichtstrategie

Het houden van toezicht betekent dat erop wordt toegezien dat wettelijke voorschriften worden nageleefd. Deze taak wordt uitgevoerd door toezichthouders/inspecteurs. Onder toezichthouder wordt, volgens artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht verstaan: "een persoon, bij of krachtens wettelijk voorschrift belast met het houden van toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens enig wettelijk voorschrift".⁷ Het gaat dus om personen die bij of krachtens een wettelijk voorschrift zijn belast met het houden van toezicht. Voor het toezicht op de in hoofdstuk 2 genoemde wettelijke verplichtingen is het bestuur van de veiligheidsregio bevoegd om de toezichthouders aan te wijzen (zie paragraaf 2.1).

De toezichtstrategie geeft inzicht in de wijze waarop de veiligheidsregio's invulling geven aan hun toezichthoudende taken om het in hoofdstuk 1 beschreven doel te bereiken. Daarbij gaat het om de wijze waarop controles (inspecties) worden voorbereid en worden uitgeoefend en de frequentie waarmee controlebezoeken worden afgelegd.

3.1 Toezicht op eisen bedrijfsbrandweeraanwijzing

Voor het toezicht op de verplichtingen voor bedrijfsbrandweren geldt de in deze paragraaf beschreven aanpak. Hierbij gaat het alleen om de activiteiten die plaatsvinden in het kader van toezicht (controle). De fase waarin activiteiten worden uitgevoerd om te komen tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing, zoals het opvragen van een bedrijfsbrandweerrapport, het horen van de directie, het vragen van aanvullende gegevens en het opstellen en afgeven van de beschikking, valt daar buiten. In die fase kan het overigens wel nodig zijn gebruik te maken van wettelijke sanctiemiddelen. Wanneer bijvoorbeeld geen bedrijfsbrandweerrapport of aanvullende gegevens worden ingediend nadat het bestuur van de veiligheidsregio daarom heeft verzocht, kan met een last onder dwangsom alsnog worden afgedwongen dat het rapport of de informatie wordt geleverd.

3.1.1 Opleveringscontrole

Deze controle markeert de overgang van het aanwijzen van de inrichting naar de toezichtfase. Wanneer tijdens deze eerste controle wordt geconstateerd dat de bedrijfsbrandweer niet (volledig) voldoet, geeft de veiligheidsregio concrete aanwijzingen en voorlichting. Daarbij wordt in een brief vastgelegd binnen

---

⁷ Volgens de begripsbepalingen van het Brzo 2015 betreft een toezichthouder: een door het bevoegd gezag daartoe aangewezen persoon, de toezichthouder bedoeld in artikel 1 derde lid onderdeel d van de Arbeidsomstandighedenwet of de op basis van artikel 61, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's aangewezen personen.

welke termijn het bedrijf welke maatregelen moet treffen om aan de aanwijsbeschikking en de daarin opgenomen eisen te voldoen. De opleveringscontrole is niet primair gericht op sanctionering.

3.1.2 Reguliere controle

Deze controle is aan de orde nadat de opleveringscontrole heeft plaatsgevonden. Een inrichting beschikt geheel of gedeeltelijk over een eigen bedrijfsbrandweer. Hierbij wordt een uitgebreide controle gehouden, in de vorm van een audit. Naast de controle op de aanwezigheid, het testen, het inspecteren en het onderhouden van het materieel van de bedrijfsbrandweer, wordt tijdens de controle aandacht besteed aan de organisatie van de bedrijfsbrandweer. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn opleiding en oefening van het bedrijfsbrandweerpersoneel.

Om ervoor te zorgen dat de noodzakelijke informatie voorhanden is en de relevante medewerkers aanwezig zijn, zullen deze controles over het algemeen vooraf worden aangekondigd. Vooral in het geval van de audits is een vroegtijdige planning van belang omdat de aanwezigheid van meerdere personen binnen de inrichting verlangd is voor de uitvoering van de audit. Indien gewenst zal de paraatheid van de bedrijfsbrandweer wel worden gecontroleerd tijdens een niet aangekondigde inspectie.

3.1.3 Toezicht op de geoefendheid bedrijfsbrandweer

Deze controle bestaat uit twee delen:

1. Beoordelen van de jaarlijkse oefenroosters en –programma's.
2. Bijwonen en beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen.

Ad. 1: beoordelen oefenroosters en –programma's

In de standaardvoorschriften is bepaald dat een aangewezen inrichting jaarlijks voor 1 februari een oefenrooster en -programma in moet dienen voor het lopende jaar. De inhoudelijke eisen aan het oefenprogramma maken onderscheid tussen:

- onderhouden van de kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau;
- onderhouden van kennis en vaardigheden op specifieke bedrijfsbrandweerelementen, zoals de inrichting, stationaire voorzieningen en incidentbestrijdingsmiddelen;
- aansluiten van de interne noodorganisatie op de commandostructuur van de overheidsbrandweer.

Ad. 2: Bijwonen en beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen

De daadwerkelijke beoordeling van het behalen van de oefendoelen en de implementatie van procedures bij de bedrijfsbrandweer vindt plaats tijdens het bijwonen van bedrijfsbrandweeroefeningen. De beoordeling richt zich niet alleen op de bedrijfsbrandweer, maar ook op de bedrijfsonderdelen die een taak verrichten in de bedrijfsnoodorganisatie.

Het bijwonen en het beoordelen van bedrijfsbrandweeroefeningen worden ten minste eenmaal per jaar uitgevoerd. Van deze frequentie kan worden afgeweken op grond van een systematische evaluatie van de risico's en de resultaten van eerdere controles.

3.2 Toezicht op eisen Brzo

Het toezicht is gericht op de verplichtingen om veiligheidstechnische gegevens te verschaffen die het bestuur van de veiligheidsregio nodig heeft ter voorbereiding van de rampenbestrijding. Voor overtredingen van het Brzo 2015 dient de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 te worden gevolgd.

De Brzo-inspectie wordt uitgevoerd conform de Nieuwe Inspectie Methodiek Brzo99 (NIM). Op dit moment wordt gewerkt aan de Landelijke Benadering Risicobedrijven (LBR) welke op termijn de NIM gaat vervangen. Tijdens het vooroverleg stelt het inspectieteam gezamenlijk een inspectieplan op. Onderdelen daarvan zijn de te inspecteren onderwerpen en de samenstelling van het inspectieteam. Tijdens de afsluiting (close-out) van de Brzo-inspectie wordt de te volgen werkwijze van de gezamenlijke rapportage, de afgestemde handhaving en de wijze van aanbieding gecommuniceerd met de directie van de inrichting.

Na de close-out wordt het gezamenlijk inspectierapport aan het bedrijf toegezonden. Dit geschiedt bij voorkeur binnen 8 weken na afronding van de inspectie. Als tijdens de inspectie echter ernstige overtredingen zijn geconstateerd waarbij direct handhavend optreden is geboden, dan wordt de handhavingsbrief (beschikking) eerder verzonden dan het inspectierapport.

De handhavingspartners bepalen in gezamenlijkheid wie welke overtreding handhaaft. Overeenkomstig de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 ligt het primaat voor het opleggen van de sanctie bij de organisatie die verantwoordelijk is voor de door de overtreding bedreigde 'waarde'. Dat betekent dat het bestuur van de veiligheidsregio handhavend optreedt als het belang van de voorbereiding van de rampenbestrijding in het geding is. Wanneer een overtreding meerdere 'waarden' bedreigt, beoordelen de handhavingspartners wat logisch is vanuit de wetgeving en wat het meest effectief is. In dat verband is bijvoorbeeld van belang welke organisatie gegeven de situatie de meest effectieve handhavingsinstrumenten ter beschikking heeft⁸.

Indien een bedrijf een ondernemingsraad heeft krijgt deze altijd een afschrift van het Brzo-inspectierapport en ook van eventuele handhavingscorrespondentie.

Er wordt ook een afschrift gestuurd naar de handhavingspartners, zodat later kan worden aangetoond dat handhavingscorrespondentie daadwerkelijk naar de drijver/werkgever is opgestuurd. Dit volgt ook uit artikel 4 van het Brzo 2015 en artikel 2 van het Rrzo, deze artikelen hebben betrekking op de uitwisseling van gegevens tussen inspectiepartners.

De hercontrole (na afloop van de hersteltermijn) geschiedt ook zoveel mogelijk gezamenlijk met de handhavingspartners. Het streven is om de gehele handhaving zoveel mogelijk gezamenlijk in te zetten en af te handelen⁹. De hercontrole wordt kort (in principe binnen twee weken) na het verstrijken van de hersteltermijn uitgevoerd. Voor verstrijken van de termijn wordt afgestemd welke teamleden de hercontrole uitvoeren. Hierbij wordt ook bekeken of hercontrole van onderdelen door inspecteurs van een andere dienst kan plaatsvinden (signaaltoezicht).

Alle handhavingscorrespondentie wordt in de Inspectieruimte Brzo gekoppeld aan de inspectiezaak. Pas als alle geconstateerde overtredingen zijn opgeheven kan de zaak in de Inspectieruimte Brzo worden afgesloten.

In artikel 13, achtste lid, Brzo 2015 is bepaald dat de periode tussen twee opeenvolgende inspecties ten hoogste één jaar mag bedragen bij hogedrempelinrichtingen en ten hoogste drie jaar mag bedragen bij lagedrempelinrichtingen. Van die frequentie kan worden afgeweken op grond van een systematische evaluatie van de gevaren van zware ongevallen bij de betrokken inrichtingen. (artikel 13, negende lid Brzo 2015). Deze systematische evaluatie dient te zijn gebaseerd op de gegevens zoals opgenomen in artikel 13, tiende lid Brzo 2015.

3.3 Signaaltoezicht

Geconstateerde overtredingen van voorschriften waarvoor niet het bestuur van de veiligheidsregio maar het bevoegd gezag Wabo of de Inspectie SZW bevoegd is, worden aan deze organisaties doorgegeven. Dat gebeurt niet alleen telefonisch maar ook per brief. De veiligheidsregio gaat na of opvolging is gegeven na het doorgegeven signaal. Zo nodig wordt de betreffende organisatie aangespoord om alsnog actie te ondernemen (zie ook 2.4).

---

⁸ Dit volgt ook uit de nota van toelichting op het Brzo 2015, Staatsblad 2015, 272 pag. 43

⁹ Zie Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999

3.4 Incidenten, klachten en meldingen

Naast het geplande toezicht voeren toezichthouders van de veiligheidsregio ook controles en onderzoeken uit naar aanleiding van een incident, een klacht of een melding. In artikel 13, twaalfde lid Brzo 2015 is ten aanzien van Brzo-inrichtingen ook expliciet opgenomen dat niet-routinematige inspecties worden uitgevoerd om ernstige klachten, ernstige ongevallen en bijna-ongevallen, incidenten en gevallen van niet-naleving zo spoedig mogelijk te onderzoeken. Op de afhandeling van de bevindingen is de sanctiestrategie van dit handhavingsbeleid van toepassing. Indien nodig wordt bij deze niet reguliere controles afgeweken van de hiervoor in dit hoofdstuk beschreven aanpak.

4 Sanctiestrategie

Dit hoofdstuk geeft weer op welke wijze de veiligheidsregio's reageren op geconstateerde overtredingen van de in hoofdstuk 2 weergegeven wettelijke verplichtingen, niet zijnde overtredingen van het Brzo 2015. De reactie is afhankelijk van de ernst van de overtreding waarbij de (potentiële) gevolgen van een overtreding en de omstandigheden waaronder de overtreding is begaan een belangrijke rol spelen. Voor overtredingen van het Brzo 2015 dient de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017 te worden gevolgd.

4.1 Ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen

De omstandigheden waaronder een overtreding plaatsvindt en de (potentiële) gevolgen daarvan bepalen de wijze waarop de veiligheidsregio's daartegen optreden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen ernstige overtredingen en niet-ernstige overtredingen.

Ernstige overtredingen

Dit betreffen overtredingen:

- met aanzienlijke (potentiële) negatieve effecten (niet beheersen van de risico's om de gevolgen van zware ongevallen te beperken waardoor er gevaar is voor de omgeving, ontbreken of niet functioneren van een line of defence), of
- die belemmerend (kunnen) werken voor het optreden van de brandweer, of
- die gevaar (kunnen) opleveren voor het brandweerpersoneel, of
- die door het bedrijf doelbewust (opzettelijk) zijn begaan; hieronder worden mede begrepen het willens en wetens nalaten van bepaalde verplichtingen, zoals het onderhoud van brandbeveiligingsinstallaties of het houden van bedrijfsbrandweeroefeningen, of
- die het gevolg zijn van calculerend gedrag (eventuele boetes kosten minder dan het naleven van de verplichting), of
- die opnieuw zijn/worden begaan (recidive).

Niet-ernstige overtredingen

Dit zijn overtredingen die niet als ernstig zijn te kwalificeren op basis van de hiervoor genoemde criteria.

In bijlage 2 zijn voorbeelden opgenomen van overtredingen die als ernstig en als niet-ernstig worden beschouwd. De opsomming in die bijlage is niet limitatief.

4.2 In te zetten handhavingsmiddelen

In deze paragraaf is uitgewerkt welke handhavingsmiddelen de veiligheidsregio's toepassen na een geconstateerde overtreding.

Ernstige overtreding: reactie 1

Na constatering van een ernstige overtreding wordt één van de volgende bestuurlijke sancties toegepast:

- een last onder dwangsom;
- een last onder bestuursdwang, of
- een bevel tot niet inwerking stellen of houden van de inrichting.

Last onder dwangsom/bestuursdwang

In de last wordt duidelijk aangegeven wat het bedrijf moet doen of nalaten om de overtreding te beëindigen. Daarbij wordt ook een (begunstigings)termijn gesteld. Gedurende deze termijn krijgt het bedrijf de tijd om de vereiste actie te ondernemen zonder dat een dwangsom wordt verbeurd of de bestuursdwang wordt uitgeoefend. In de gevallen waarbij er sprake is van acuut gevaar en onmiddellijk handelen is vereist om het gevaar af te wenden wordt direct bestuursdwang uitgeoefend zonder voorafgaande last (spoedeisende bestuursdwang). Bijlage 3 bevat een afwegingskader voor de keuze tussen (spoedeisende) bestuursdwang en dwangsom.

Bevel

Als artikel 48, eerste lid Wvr of een informatieverplichting van het Brzo is overtreden kan het bestuur van de veiligheidsregio ook bevelen dat de inrichting niet in werking wordt gesteld of gehouden. Van deze bevelsbevoegdheid, die is opgenomen in artikel 48, tweede lid van de Wvr, zal gebruik worden gemaakt als de schending van de informatieverplichting ertoe leidt dat de veiligheidsregio wordt belemmerd in de uitvoering van zijn taak om de rampenbestrijding adequaat voor te bereiden. Dat is bijvoorbeeld het geval als de informatie die in artikel 6.1.3 van het Bvr is opgesomd en nodig is om een rampbestrijdingsplan op te stellen, niet is verstrekt. Voordat een bevel wordt afgegeven voert de betrokken veiligheidsregio eerst overleg met de handhavingspartners, met name het bevoegd gezag Wabo. In dit overleg wordt in elk geval besproken welke gegevens in het kader van de voorbereiding op de bestrijding van rampen en zware ongevallen ten aanzien van de betrokken inrichting relevant zijn en in hoeverre deze relevante gegevens wel of niet zijn verstrekt.

Als een bevel is opgelegd en dit bevel wordt niet opgevolgd (de inrichting wordt toch in werking gebracht of niet buiten werking gesteld) zal een last onder dwangsom/bestuursdwang worden opgelegd om het bedrijf te dwingen uitvoering te geven aan het bevel. Daarvoor zal echter eerst het bedrijf gelegenheid moeten krijgen een zienswijze in te dienen. Voor het niet opvolgen van het bevel zal bovendien aangifte moeten worden gedaan¹⁰. Dit is namelijk strafbaar krachtens artikel 184 Wetboek van Strafrecht.

Afstemming over sanctionering

Wanneer het gaat om een overtreding van het Brzo wordt samen met het bevoegd gezag Wabo en de Inspectie SZW bepaald welke van deze organisaties het sanctiebesluit neemt. Een en ander in overeenstemming met de uitgangspunten die daarover zijn opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel A van september 2017. In de beschrijving hieronder wordt ervan uit gegaan dat het bestuur van een veiligheidsregio de sanctie oplegt.

Procedure handhavingsbeschikking

De procedure verloopt als volgt:

– *Opstellen zienswijzebrief (hoorbrief)*

Er wordt een brief opgesteld waarin de bevindingen van de controle zijn opgenomen en waarin het bedrijf de gelegenheid krijgt om binnen twee weken een zienswijze in te dienen (mondeling of schriftelijk) over de geconstateerde feiten, de belangen en de voorgenomen bestuurlijke sanctie. Deze brief wordt binnen acht weken na afronding van de inspectie toegezonden aan het bedrijf. Het bedrijf de gelegenheid bieden een zienswijze in te dienen is verplicht op grond van de Algemene wet bestuursrecht (artikel 4:8).

– *Opstellen handhavingsbeschikking*

De last onder dwangsom, de last onder bestuursdwang of het bevel wordt binnen vier weken na binnenkomst van de zienswijze of na afloop van de zienswijzetermijn (twee weken) naar het bedrijf gezonden. De last onder dwangsom/bestuursdwang bevat altijd een begunstigingstermijn waarbinnen de overtreding moet zijn beëindigd. Bij het bepalen van de termijn is van belang wat de risico's zijn bij voortdurend van de overtreding (spoedeisendheid van de situatie). In principe dient te worden gekozen voor de kortst mogelijke termijn. Het is echter ook relevant om te bezien hoeveel tijd het redelijkerwijs kost om de overtreding te beëindigen (bijvoorbeeld levertijden van leveranciers). De gestelde termijn dient met andere woorden ook haalbaar te zijn. Een bevel tot buitenwerking stellen of houden van een inrichting bevat ook een termijn waarbinnen het bevel moet worden opgevolgd.

In de uitzonderlijke situatie dat bestuursdwang zonder voorafgaande last wordt toegepast voeren de medewerkers (met machtiging van het bestuur van de veiligheidsregio direct de feitelijke

---

¹⁰Indien de veiligheidsregio Buitengewone opsporingsambtenaren (BOA's) in dienst heeft kan proces-verbaal worden opgemaakt.

handelingen (zoals stillegging) uit. De beschikking wordt dan achteraf naar het bedrijf gezonden. Hierbij gaat het om zeer spoedeisende situaties waarbij direct ingrijpen door het bestuur van de veiligheidsregio noodzakelijk is (zie ook bijlage 3).

– *Hercontrole*

Na afloop van de begunstigingstermijn zoals opgenomen in de last onder dwangsom/bestuursdwang voert de toezichthouder een hercontrole uit. Wanneer blijkt dat de overtreding is beëindigd:

- stopt het handhavingsproces (intrekken handhavingsbeschikking), of
- wordt periodiek gecontroleerd of de beschikking wordt nageleefd.

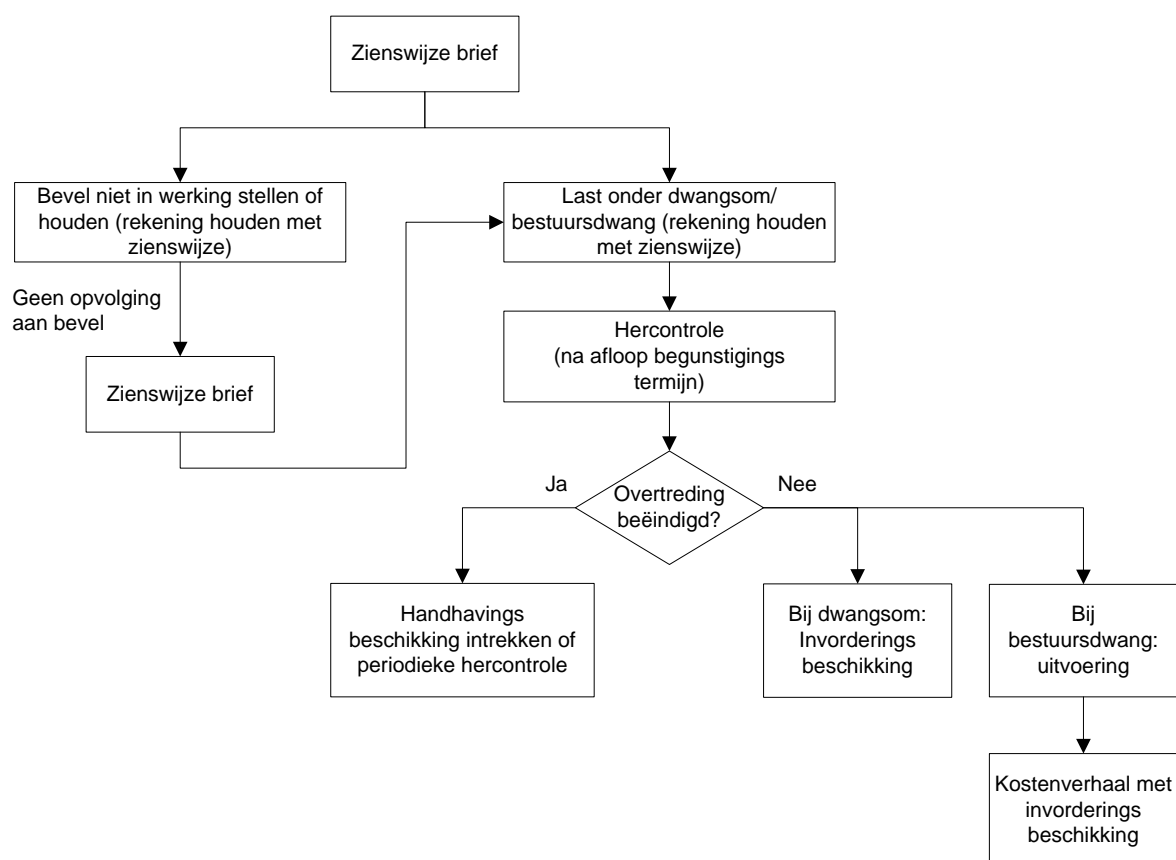
De handhavingsbeschikking vervalt niet van rechtswege, ook niet als de dwangsommen zijn verbeurd tot het maximale te verbeuren bedrag. Als een last onder dwangsom een jaar van kracht is geweest zonder dat een dwangsom is verbeurd kan het bedrijf verzoeken om de handhavingsbeschikking in te trekken.

Wanneer blijkt dat de overtreding niet is beëindigd brengt de veiligheidsregio de beschikking ten uitvoer. Bij een last onder bestuursdwang betekent dat feitelijk uitvoering geven aan de last (bijvoorbeeld stillegging en verzegeling van een installatie).

Bij een last onder dwangsom is dat het innen van verbeurde dwangsommen met een invorderingsbeschikking.

Wanneer uitvoering is gegeven aan de last onder bestuursdwang kunnen de daarmee gemoeide kosten worden verhaald op de overtreder met een kostenbeschikking. Dit moet dan wel in de last onder bestuursdwang zijn aangegeven.

Op de volgende pagina is een schematische weergave opgenomen van reactie 1.

Schema reactie 1

Niet-ernstige overtreding: reactie 2

Er wordt een waarschuwingsbrief opgesteld die naar het bedrijf wordt verzonden. Wanneer het gaat om een overtreding van het Brzo 2015 wordt samen met het bevoegd gezag Wabo en de Inspectie SZW bepaald welke van deze organisaties het handhavingstraject in gang zet. Een en ander in overeenstemming met de uitgangspunten die daarover zijn opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 met de daarbij behorende oplegnotitie en de nieuwe tabel van bijlage A van september 2017. In de beschrijving hieronder wordt ervan uit gegaan dat het bestuur van een veiligheidsregio handhaaft.

De procedure verloopt als volgt:

– *Opstellen waarschuwingsbrief*

Deze brief wordt binnen acht weken na afronding van de inspectie aan het bedrijf gezonden. In de brief wordt aangegeven wat de overtreding is en binnen welke (redelijke) termijn deze moet worden beëindigd. Bij het bepalen van de termijn is van belang wat de risico's zijn bij voortduring van de overtreding. In principe dient te worden gekozen voor de kortst mogelijke termijn. Het is echter ook relevant om te bezien hoeveel tijd het redelijkerwijs kost om de overtreding te beëindigen (bijvoorbeeld levertijden van leveranciers). De gestelde termijn dient met andere woorden ook haalbaar te zijn.

De waarschuwingsbrief vermeldt ook dat indien de overtreding niet binnen de gestelde termijn is beëindigd het bestuur van de veiligheidsregio een bestuurlijke sanctie oplegt.

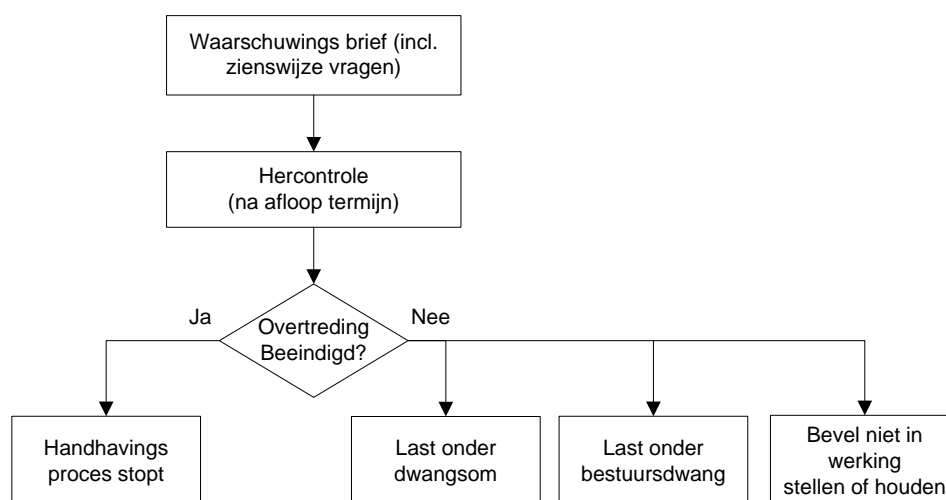
Met de brief wordt het bedrijf tevens in de gelegenheid gesteld om binnen twee weken een zienswijze in te dienen met betrekking tot de geconstateerde feiten, de belangen en de voorgenomen bestuurlijke sanctie.

– *Hercontrole*

Na afloop van de termijn die in de waarschuwingsbrief is genoemd, wordt een hercontrole uitgevoerd. Als tijdens deze controle blijkt dat de overtreding nog steeds voortduurt dan wordt vanaf dat moment de aanpak bij reactie 1 gevolgd, beginnende met de handhavingsbeschikking (een zienswijze hoeft niet meer te worden gevraagd want dat is al gebeurd in de waarschuwingsbrief).

Hieronder is een schematische weergave opgenomen van reactie 2.

Schema reactie 2

4.3 Strafrechtelijke aanpak

In artikel 16 Brzo 2015 is opgenomen dat het handelen of nalaten in strijd met het bij of krachtens artikel 48, zesde lid Wvr in de artikelen 10, derde en zevende tot en met negende lid, artikel 12, eerste en tweede lid, bepaalde als strafbaar feit wordt aangemerkt. De verplichtingen met betrekking tot bedrijfsbrandweren zijn strafbaar gesteld in artikel 64, vierde lid en vijfde lid van de Wvr.

In de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 is aangegeven dat bestuursrecht en strafrecht elkaar aanvullen. Handhaving berust op zowel bestuurlijke als strafrechtelijke pijlers.¹¹ Deze pijlers richten zich op twee doelen: afdwingen dat overtredingen worden opgeheven en bestraffen van gepleegde overtredingen. Het uitgangspunt is om eerst zoveel mogelijk via het bestuursrecht op te treden en strafrecht als ultimum remedium in te zetten. Tenzij direct al blijkt dat het bestuursrecht te beperkte mogelijkheden biedt om op te treden. Dan worden beide pijlers complementair ingezet.

In lijn met de Landelijke Handhavingstrategie kiezen de veiligheidsregio's voor een op elkaar afgestemd bestuurlijk en strafrechtelijk optreden tegen overtredingen. Uit onderstaand stroomschema vloeit voort met welk sanctie-instrumentarium gehandhaafd wordt indien er sprake is van een te handhaven overtreding:

- alleen bestuurlijk;
- alleen strafrechtelijk of
- een combinatie van bestuurs- en strafrechtelijk handhaven.

De keuze voor bestuursrecht en/of strafrecht hangt af van factoren die samenhangen met de overtreding en de overtreder. Uitgangspunt is dat het bestuursrecht (met uitzondering van de bestuurlijke boete) vooral gericht is op herstel, terwijl het strafrecht vooral op straffen is gericht. Indien een overtreding en de gevolgen ervan niet meer ongedaan te maken zijn, is een bestuurlijke herstelactie niet aan de orde en blijft bestraffing over. Wanneer de overtreding en de gevolgen wel ongedaan te maken zijn, hangt het van een aantal aspecten af of het strafrecht ook een rol moet spelen. Deze zijn:

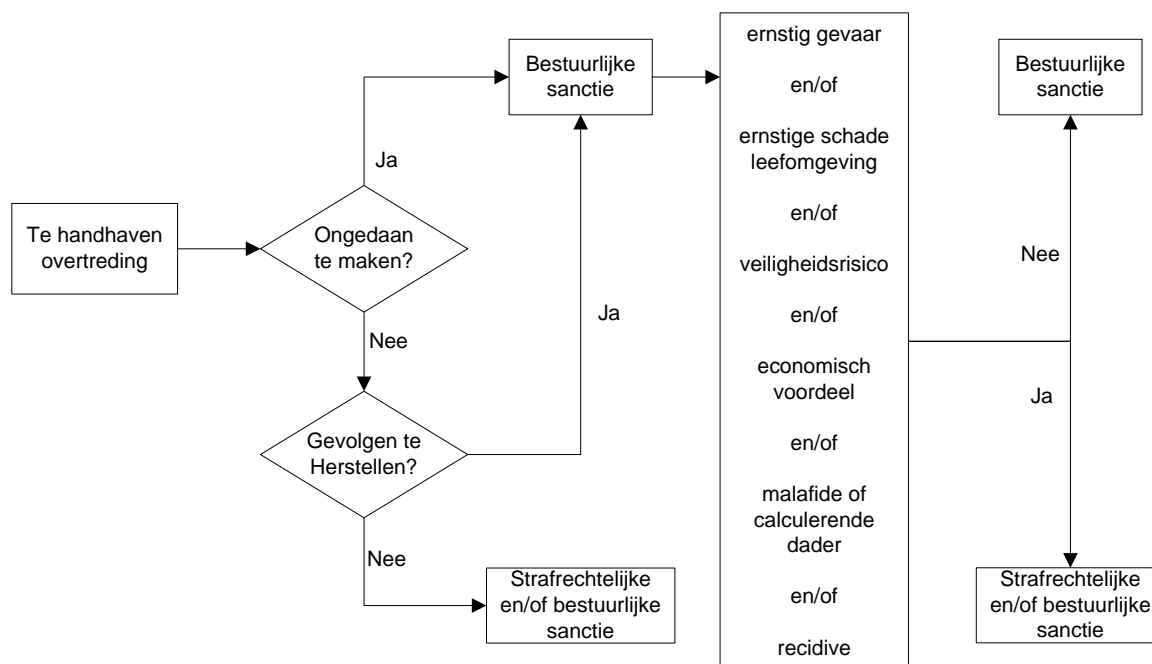
- ernstig gevaar;
- ernstige schade;
- economisch voordeel;
- een malafide, calculerende, recidiverende of belemmerende dader.

Recidive en de andere genoemde omstandigheden maken dat naast herstel een zogenaamde 'tik op de vingers' op zijn plaats is.

Het afwegingskader om te komen tot een bestuurlijke en/of strafrechtelijke sanctie is weergegeven in het figuur hieronder.

---

¹¹ Zie kabinetsstandpunt inzake 'Bijzondere opsporingsdiensten' (1999/2000) en 'kaderstellende visie op toezicht' (2001)

Omdat de toezichthouders van de veiligheidsregio's op dit moment geen opsporingsbevoegdheid hebben zullen deze toezichthouders in de gevallen die volgens het hiervoor genoemde schema leiden tot een strafrechtelijke aanpak, voorlopig aangifte doen bij een opsporingsambtenaar (politie of OM). De veiligheidsregio's kunnen ook zelf een BOA aanstellen. Daartoe kan één veiligheidsregio worden aangewezen die één of twee BOA's aanstelt. Op basis van een opgemaakt proces-verbaal kan het OM besluiten de verdachte te vervolgen.

Aangifteplicht

Ambtenaren die in de uitoefening van hun bediening kennis krijgen van bepaalde misdrijven, zijn verplicht daarvan onverwijld aangifte te doen aan de officier van justitie of aan een van zijn hulpofficieren (zie artikel 162 van het Wetboek van strafvordering). Daarbij gaat het onder andere om misdrijven waarmee inbreuk is gemaakt op een regeling waarvan de uitvoering of de zorg voor de naleving aan hen is opgedragen. Aangezien toezichthouders van veiligheidsregio's de zorg hebben om toe te zien op de naleving van regels op het gebied van industriële veiligheid, zal na een geconstateerde overtreding, die is aan te merken als misdrijf, aangifte moeten worden gedaan. Per geval zal moeten worden vastgesteld of er sprake is van een misdrijf en dus een verplichting om daarvan aangifte te doen¹².

¹² Bij opzettelijke overtreding van de artikelen 10, derde en zevende tot en met negende lid of artikel 12, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015 is er sprake van een misdrijf en zal dus altijd aangifte moeten worden gedaan (zie artikel 16, van het Brzo 2015 j.o. artikel 2 Wet op de economische delicten). Bij overtreding van artikel 31 van de Wvr is er nooit sprake van een misdrijf. Dergelijke feiten worden altijd aangemerkt als overtredingen (zie artikel 64, zevende lid van die wet). Van deze overtredingen zijn toezichthouders dus niet verplicht om daarvan aangifte te doen.

5 Organisatie

5.1 Organisatorische aspecten

De veiligheidsregio's richten hun organisatie zodanig in dat een adequate en behoorlijke uitvoering van dit handhavingsbeleid en het jaarlijks op te stellen uitvoeringsprogramma (zie inleiding) gewaarborgd is. Daartoe dragen de veiligheidsregio's er in ieder geval zorg voor dat:

- de personeelsformatie ten behoeve van de handhaving en de bij de onderscheiden functies behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd;
- de personen die zijn belast met het opstellen van bedrijfsbrandweeraanwijzingen of het adviseren aan het bevoegd gezag Wabo over omgevingsvergunningen met betrekking tot een bepaalde inrichting niet worden belast met:
  - 1°. het toezicht op de naleving bij die inrichting, en
  - 2°. het voorbereiden of uitvoeren van bestuurlijke sancties met betrekking tot die inrichting;
- een toezichthouder maximaal drie jaar wordt belast met het uitoefenen van toezicht op dezelfde inrichting;
- een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening inzake het toezicht op de naleving en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijke sancties wordt vastgesteld;
- de uit te voeren werkzaamheden plaatsvinden overeenkomstig deze beschrijving;
- de medewerkers die zijn belast met werkzaamheden in het kader van de handhaving adequaat zijn opgeleid of zo nodig worden opgeleid op basis van een opleidingsplan (dit wordt uitgewerkt in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma);
- adequate technische, juridische en administratieve voorzieningen beschikbaar zijn (dit wordt uitgewerkt in het jaarlijks vast te stellen uitvoeringsprogramma);
- instrumenten en apparaten die bij de handhaving worden gebruikt in een goede staat van onderhoud verkeren en deze zo nodig worden gekalibreerd;
- de voor het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid en de voor het uitvoeren van de activiteiten benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting worden gewaarborgd;
- de wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk wordt gemaakt;
- voor de uitvoering van het uitvoeringsprogramma voldoende benodigde financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of het uitvoeringsprogramma zo nodig wordt aangepast.

5.2 Monitoring en rapportage

De veiligheidsregio's bewaken de resultaten en de voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid (zie hoofdstuk 1). Voorts registreren de veiligheidsregio's de volgende in het kader van de handhaving verkregen gegevens:

- aantal uitgevoerde controles;
- geconstateerde overtredingen;
- aantal opgelegde bestuurlijke sancties;
- aantal processen-verbaal;
- over mogelijke overtredingen ontvangen klachten.

Het uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd. In het kader van die evaluatie wordt vastgesteld of de in het uitvoeringsprogramma opgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van het doel van dit handhavingsbeleid. Het evaluatieverslag wordt aangeboden aan het algemeen bestuur van de veiligheidsregio's.

5.3 Actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten (optioneel)

De veiligheidsregio's hanteren als uitgangspunt dat alle documenten die zich bij de veiligheidsregio's bevinden in beginsel openbaar zijn. Hieronder worden ook handhavingsbesluiten verstaan. Publicatie van handhavingsbesluiten draagt bij aan een transparant beeld voor de omgeving en wordt de eigen

verantwoordelijkheid van bedrijven versterkt. De veiligheidsregio's zal deze besluiten (actief) openbaar maken door middel van het publiceren van dit document op de website van de veiligheidsregio. Er wordt bij de openbaarmaking rekening gehouden met de eventueel naar voren gebrachte zienswijzen door de geadresseerde van het handhavingsbesluit.

5.4 Samenwerking met andere organisaties

De veiligheidsregio's voeren inspecties zoveel mogelijk integraal uit waarbij wordt samengewerkt met de Inspectie SZW, het bevoegd gezag Wabo en het bevoegd gezag Waterwet.

Met betrekking tot de handhaving (sanctionering) vindt afstemming plaats met de andere bevoegde handhavingsorganisaties. Er worden bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de uit te voeren nacontroles. Na de controle wordt door het controleteam bovendien afgestemd wie bevoegd is en welke organisatie de meest geëigende handhavingsmiddelen heeft om de overtreding te beëindigen.

Bijlage 1: Handhavingsmogelijkheden Brzo /Rrzo

Hieronder zijn de tabellen handhavingsmogelijkheden Besluit risico's zware ongevallen 2015 en de Regeling risico's zware ongevallen ter vervanging van de tabel in bijlage A van de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 opgenomen (gewijzigd naar aanleiding van het Brzo 2015).

In de tabellen is weergegeven welke bestuursorganen bevoegd zijn om de naleving van de verschillende wettelijke verplichtingen van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (hierna: Brzo 2015) en de Regeling risico's zware ongevallen (hierna: Rrzo) te handhaven. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving. Onder bestuursrechtelijke handhaving wordt verstaan het toepassen van een bestuurlijk handhavinginstrument (last onder bestuursdwang/dwangsom) of een bestuursrechtelijke sanctie (bestuurlijke boete). Ook is aangegeven wat de wettelijke grondslag is voor de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving.

De organisaties waarom het gaat zijn:

- Inspectie SZW (SZW)
- Bevoegd gezag Wm/Wabo (BG)
- Bestuur van de veiligheidsregio's (VR)

Handhavingsmogelijkheden Besluit risico's zware ongevallen 2015

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
3, eerste en derde lid	Veiligheid en gezondheid van werknemers	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
3, tweede lid	Eigen veiligheid en gezondheid van in de inrichting werkzame zelfstandige en werkgever die arbeid zelf verricht	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		N.v.t.	Sr	-	-	-
5, eerste lid	Maatregelen treffen om zware ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan voor de menselijke gezondheid en milieu te beperken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
5, tweede lid	Aantoonplicht exploitant alle noodzakelijke maatregelen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
5, derde lid	Inrichting niet in werking bij geen of duidelijk onvoldoende maatregelen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, eerste lid	Kennisgeving doen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, tweede lid	Groepsrisico en plaatsgebonden risico opnemen in kennisgeving bij hogedrempelinrichting	Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	-	+	+
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
6, derde lid	Moment indienen eerste kennisgeving o.b.v. Brzo 2015 voor nieuwe, bestaande en andere inrichtingen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
6, vijfde lid	Significante wijzigingen melden	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, zesde lid	tijdigheid melding significante wijzigingen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
6, zevende lid	raadpleegbare lijst met de gevaarlijke stoffen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, eerste lid	preventiebeleid zware ongevallen	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, tweede lid	preventiebeleid staat borg voor hoog beschermingsniveau	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, derde lid	termijnen opstellen preventiebeleid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, vijfde lid	elke vijf jaar preventiebeleid bezien en indien nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
7, zesde lid	Correcte uitvoering preventiebeleid met een VBS	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-*
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
8, derde lid	Uitwisselen van gegevens tussen inrichtingen met domino-effecten	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
8, vierde lid	Samenwerking inrichtingen met domino-effecten over voorlichting aan publiek en bedrijven	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
9, eerste lid en tweede lid	Bijwerken kennisgeving en VR i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
9, eerste lid en tweede lid	Bijwerken PBZO en VBS i.v.m. relevante wijzigingen die niet vergunningplichtig zijn en voorafgaand inlichten van bevoegd gezag	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, eerste lid	Actueel veiligheidsrapport (VR) moet zijn opgesteld en aanwezig zijn	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
10, tweede lid	VR moet aangegeven inhoud hebben	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10, derde lid	VR bevat namen betrokken organisaties bij opstellen en gegevens nodig voor rampbestrijdingsplan beschikbaar	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Artikel 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+
10, vierde lid	Termijnen opstellen en indienen VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, zesde lid	Gewijzigde delen in begrijpelijke vorm binnen de termijn genoemd in artikel 10 vierde lid verstrekken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
10, zevende lid	VR elke 5 jaar bezien en indien nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Artikel 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10 achtste lid	VR bezien en indien nodig bijwerken na een zwaar ongeval en of op enig ander tijdstip bij nieuwe feiten en/of nieuwe technische kennis aangaande veiligheid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Artikel 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+
10 negende lid	Onverwijld toezenden bijgewerkt(e delen van het) VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed Artikel 48 zesde lid Wvr en art. 16 Brzo	Sr	+	+	+
10 elfde lid	Voorleggen VR (of wijzigingen daarvan) aan ondernemingsraad dan wel personeelsvertegenwoordiging dan wel, bij het ontbreken daarvan, raadplegen belanghebbende werknemers voorafgaand aan toezending aan BG	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
10 twaalfde lid	Bieden van mogelijkheid tot kennisneming VR	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, eerste lid	Intern noodplan moet aanwezig zijn met inhoud die in bijlage IV van de Seveso-III-richtlijn is opgesomd	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	***	***
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	-	-

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
11, tweede lid	Intern noodplan eens per drie jaar bezien en zo nodig bijwerken	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+***	+***
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	-	-
11, derde lid	Overleg met werknemers, deskundigen en andere aanwezige werkgevers over noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, vierde lid	Exploitant moet zorgen dat door, de in dit artikellid, genoemde partijen kennis kan worden genomen van het intern noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
11, vijfde lid	Termijnen opstellen intern noodplan	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	+***	+***
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
12, eerste lid	Stoffenlijst bijhouden van de gevaarlijke stoffen die aanwezig zijn	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Artikel 48 en 64, zesde lid Wvr art. 16 Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	+
12, tweede lid	Toegang tot stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten van overheid	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	-	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Artikel 48 en 64, zesde lid Wvr art. 16 Brzo	Sr	+	-	+

Artikel Brzo 2015	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuursrecht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
14	Bij regeling Minister SZW regels stellen over gegevens verstrekken na zwaar ongeval (betreft artikel 20 Rrzo)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-
15 tweede lid	Verstrekken aangepast Veiligheidsrapport bij toepassing 19.3 eerste lid, eerste volzin Wm	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

* In de tabel zoals deze is opgenomen in de Landelijke Handhavingstrategie Brzo 1999 stond aangegeven dat de veiligheidsregio's hierop konden handhaven. Hierbij is aangegeven dat deze bevoegdheid weliswaar niet blijkt uit de nota van toelichting maar dat de veiligheidsregio's ervan uitgaan dat het toezicht op en de handhaving van met name het VBS een taak is in het kader van de rampenbestrijding. De praktijk wijst echter uit dat dit een te ruime interpretatie is van de handhavingsmogelijkheden van de veiligheidsregio's. Weliswaar leveren het PBZO- en het VBS-informatie op waarmee de voorbereiding op de rampenbestrijding kan worden verbeterd maar dit impliceert niet dat de veiligheidsregio zelfstandig handhavend kan optreden ten aanzien van het PBZO en het VBS. Gelet hierop is in bovenstaande tabel de "+" gewijzigd in een "-". Daarbij moet wel worden opgemerkt dat tijdens een inspectie uiteraard informatie mag worden gevraagd die van belang is voor een adequate voorbereiding op de rampenbestrijding en crisisbeheersing en om de volledigheid en juistheid van de ingediende informatie te controleren. Het kan hierbij ook gaan om gegevens uit het VBS of het PBZO. Het verlangen van informatie is immers een bevoegdheid die voortvloeit uit artikel 48 Wvr. Als deze informatie niet wordt overgelegd of onvolledig wordt overgelegd is sprake van een overtreding van artikel 48 Wvr. Daarnaast zal het VBS de borging van maatregelen uit de bedrijfsbrandweeraanwijzing verder moeten verbeteren, indien daarin ten aanzien van dit aspect onvolkomenheden worden geconstateerd kan de bedrijfsbrandweeraanwijzing als grondslag voor de handhaving dienen.

**onder het Brzo'99 was dit opgenomen in artikel 22 eerste lid. Dit artikel was volgens de toelichting gebaseerd op de Arbeidsomstandighedenwet. In het Brzo 2015 is dit in gewijzigde vorm in artikel 11, eerste lid, opgenomen. In artikel 22 was destijds opgenomen dat het intern noodplan moest worden opgesteld voor de binnen de inrichting ten uitvoer te leggen maatregelen gericht op het beperken en beheersen van zware ongevallen en de gevolgen ervan voor de werknemers. In artikel 11 eerste lid is daaraan toegevoegd "het milieu en de zaken, genoemd in artikel 10, tweede lid, onderdeel c, en voor de externe communicatie ter zake wanneer zich een zwaar ongeval voordoet". Gelet op deze toevoegingen moeten dus ook de beperkingsmaatregelen voor het milieu in het intern noodplan zijn opgenomen en moeten maatregelen met betrekking tot de externe communicatie zijn opgenomen. Indien deze maatregelen ontbreken c.q. onvolledig zijn kan het Wabo BG respectievelijk de veiligheidsregio op deze aspecten handhaven. Voor de overige aspecten van het intern noodplan blijft Inspectie SZW de handhavende partij.

*** Hetgeen hierboven onder ** is gesteld t.a.v. het intern noodplan geldt ook voor het tweede en vijfde lid van artikel 11 (driejaarlijks bezien en indien nodig bijwerken van intern noodplan en termijn voor het opstellen van het intern noodplan)

Handhavingsmogelijkheden Regeling risico's zware ongevallen

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
3 (grondslag artikel 6, achtste lid Brzo 2015)	Presentatielijst van de gevaarlijke stoffen (uitwerking van artikel 6, eerste lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
4 (grondslag artikel 7, zevende lid, Brzo 2015)	Vastlegging preventiebeleid voor zware ongevallen (uitwerking van artikel 7, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
5, eerste, tweede en derde lid (grondslag artikel 7, zevende lid, Brzo 2015)	Procedures voor de identificatie van de gevaren van zware ongevallen (uitwerking van artikel 7, zesde lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	+	+	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 16, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
9 (grondslag artikel 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Inhoud van het veiligheidsrapport (uitwerking van artikel 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
10 (grondslag artikel 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving scenario's in een risico-analyse (uitwerking van artikel 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
11 (grondslag artikel 6, achtste lid, Brzo 2015)	Berekening groepsrisico en plaatsgebonden risico (uitwerking van artikel 6, tweede lid, van het Brzo 2015)	Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	-	+	+
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
12 (grondslag artikel 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving risico's voor het milieu (uitwerking van artikel 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo	Br	-	+	-
		Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	-	+	-
13 (grondslag artikel 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Beschrijving externe en natuurlijke oorzaken van een zwaar ongeval (uitwerking van artikel 10, tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-
15 (grondslag artikel 10, dertiende lid, Brzo 2015)	Completeren van het veiligheidsrapport (uitwerking van artikel 10, eerste tot en met het derde lid en het zesde lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+	-

Artikel Rrzo	Onderwerp	Wettelijke grondslag handhaving	Handhaven via bestuurs- recht (Br)/strafrecht (Sr)			
			SZW	BG	VR	
18 (grondslag artikel 12, derde lid, Brzo 2015)	Bijhouden actuele lijst van de in de inrichting aanwezige gevaarlijke stoffen (uitwerking van artikel 12, eerste en tweede lid, van het Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo Artikel 8.40 en 18.1b van de Wm j.o. artikel 5.2 van de Wabo Artikel 48 en 63 Wvr	Br	+	+*	+
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo Artikel 48 en 64, zesde lid Wvr art. 16 Brzo Art. 8.40 Wm en art. 1a, onder 1° Wed	Sr	+	+*	+
20** (grondslag artikel 14, Brzo 2015)	Melding van een zwaar ongeval (uitwerking van artikel 14, Brzo 2015)	Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet, en art. 17, tweede lid Brzo	Br	+	-	-
		Art. 6 Arbeidsomstandighedenwet en art. 17, eerste lid Brzo	Sr	+	-	-

*Bevoegd gezag Wabo kan hier alleen handhaven voor zover het een uitwerking betreft van artikel 12, eerste lid, van het Brzo 2015.

** Hoofdstuk 17 Wm blijft ook van toepassing en hierop kan het Wabo bevoegd gezag handhaven in geval van het niet (juist) melden.

Bijlage 2: Voorbeelden van ernstige en niet-ernstige overtredingen

Voorbeelden m.b.t. bedrijfsbrandweer

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Bluswatervoorziening	De pompen voor de bluswatervoorziening leveren onvoldoende druk om voldoende bluswater te kunnen genereren.	Ja
	I.v.m. een "dead-end" in de ringleiding zijn 2 van de 40 hydranten niet in staat om op ieder punt de vereiste/vergunde/benodigde capaciteit te leveren.	Ja
Incidentbestrijdings- en -beheersmiddelen ¹³	De incidentbestrijdings- en -beheersmiddelen vertonen gebreken en zijn daardoor niet bedrijfszeker en voor onmiddellijk gebruik gereed of deze middelen zijn niet goed bereikbaar.	Ja
	Voor deze middelen is geen onderhouds- en inspectiesysteem ingevoerd	Ja
Actuele info voor overheidsbrandweer ter voorbereiding op incident	De bedrijfseigen aanvalsplannen/inzetplannen worden niet aan de overheid toegestuurd of de aangeboden informatie is niet volledig.	Nee
Actuele info voor overheidsbrandweer tijdens incident	Tijdens een incident is geen of onvoldoende informatie verstrekt, bijvoorbeeld m.b.t. <ul style="list-style-type: none"> – de aanwezige gebouwen, procesinstallaties, opslageenheden en leidingrekken en -straten; – actuele gegevens van binnen de installaties en opslageenheden (inluitsystemen) aanwezige gevaarlijke stoffen – de aanrijroute; – de incidentbestrijdings- en beheersmiddelen in en op de installaties; – een actueel intern noodplan. 	Ja
Beschermende middelen	De beschermende middelen zoals gaspakken, chemicaliënpakken, filterbussen, ademluchtflessen zijn niet tijdig gekeurd.	Nee
Tijdig (binnen 6 minuten) basissterkte aanwezig	Tijdens een oefening is gebleken dat de basissterkte niet tijdig aanwezig was op de incidentlocatie.	Ja
	Uit controle blijkt dat één van de leden van de basissterkte niet: <ul style="list-style-type: none"> – tijdig medisch is (her)keurd; – onvoldoende opgeleid, of – niet alle oefeningen heeft gevolgd. 	Ja
	Door verloop in de organisatie is de bezetting van de ploegen mogelijk, maar is de organisatie zeer kwetsbaar in geval van ziekte, bezetting nacht periode, weekeinde en vakantieperiode.	Nee

¹³ Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staan bij de uitoefening van haar taak. De logistieke en infrastructurele voorzieningen, passieve middelen/voorzieningen die een rol spelen in de incidentscenario('s) en koel- en blusvoorzieningen (brandbeveiligingssystemen) vormen hier een onderdeel van. Het betreft zowel mobiele, als stationaire voorzieningen.

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Doormelding naar RAC voor registratie incidenten	Alarmering naar RAC is niet geborgd met noodplan, procedure of protocol.	Nee
Gids	Er is niet voorzien in de gids functie.	Ja
Incident binnen 1 minuut melden aan bemande meldpost en onmiddellijk melden aan (bedrijfs)brandweer	Een incident is eerst bestreden door de BHV-organisatie, toen dit niet succesvol was is na een kwartier de bedrijfsbrandweer en de overheidsbrandweer gealarmeerd.	Ja
	Alarmering is niet in procedure of protocol geborgd.	Ja
Kennis/vaardigheid personeel voor bediening middelen	Gebleken is dat een bedrijfsbrandweermedewerker onvoldoende kennis van en inzicht heeft in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en -beheersmiddelen of onvoldoende vaardig is in de bediening van deze middelen	Nee
Kennisoverdracht naar aannemer die basissterkte verzorgt	Door onderbezetting zijn diverse personen ingehuurd om in de basissterkte te worden opgenomen. De ingehuurde personen zijn echter niet voldoende geoefend en op de hoogte van de bedrijfsspecifieke situatie.	Nee
Leidinggevend hebben kennis over structuur overheidsbrandweer	De leidinggevenden van het bedrijf (welke een taak hebben in het COPI) hebben geen inzicht in de structuur van de overheidsbrandweer.	Nee
Melden beperkte inzetbaarheid	Melden van uitval technische middelen of van beperkte inzetbaarheid van de ploeg vindt niet plaats.	Ja
Mobiele middelen doelmatig opgeslagen	Brandweerauto kan niet uit de garage worden gereden omdat het voorterrein als parkeerplaats wordt gebruikt.	Ja
Netwerk 2x per jaar spoelen	Het spoelprogramma is niet uitgevoerd.	Nee
	Het spoelprogramma is niet doelmatig, zo is de spoelsnelheid en spoeltijd niet benoemd. Eveneens wordt de koppelleiding met het buurbedrijf niet gespoeld.	Nee
Registratie onderhoud, oefeningen en evaluaties in journaal	Het journaal van de bedrijfsbrandweer is over veel verschillende systemen verdeeld. Hoewel de informatie aanwezig is kon niet alle informatie worden getoond tijdens de inspectie.	Nee
Oefenprogramma	Het opgestelde oefenprogramma voldoet niet aan de eisen en/of is niet volledig.	Nee
	Het oefenprogramma is niet tijdig ingediend.	Ja
	Het programma is in het geheel niet aanwezig.	Ja
	Er is niet voldaan aan het oefenprogramma in het voorgaande jaar.	Ja
Opleidingen	Een bedrijfsbrandweermedewerker heeft niet aantoonbaar de voor zijn/haar specifieke functie en taak van toepassing zijnde opleidingen gevolgd en voltooid.	Nee

Eisen bedrijfsbrandweer	Voorbeelden van bevindingen	Ernstige overtreding
Passieve beschermingsmiddelen die als LOD zijn opgevoerd	De doorvoeringen van de Opvangbak/tankput zijn niet afgedicht.	Ja
	Fireproofing is niet onderhouden: stukken fireproofing zijn van de kolom gehaald vanwege een uitbreiding van de installatie.	Ja
Stationaire middelen functioneel testen	De jaarlijkse functionele test is niet uitgevoerd.	Ja
Schuimvormend middel	SVM tank staat in de buitenlucht, in tegenstelling tot de specificaties behorende bij de schuimsoort.	Ja
	Geen of te weinig SVM aanwezig	Ja
Testen motorisch aangedreven middelen	De Bluswaterpompen worden maandelijks getest i.p.v. wekelijks	Nee
Toelaten bevoegd gezag bij oefeningen	Het bedrijf wil geen oefeningen uitvoeren onder toezicht van de inspecteur van de brandweer?	Ja
Verbindingsmiddelen beschikbaar voor bedrijfsbrandweer	Portofoons zijn niet opgeladen of werken niet, portofoonbediening is niet bekend, portofoon in combinatie met gaspak werkt niet.	Nee
Verplaatsen SVM	Aanhanger met schuim aanwezig maar geen trekker/haak-armvoertuig.	Nee
Voor 1 februari overzicht sterkte bedrijfsbrandweer doorgeven	Er wordt geen overzicht van de bedrijfsbrandweer doorgegeven.	Nee
Tijdelijke wijziging van bedrijfsbrandweervoorzieningen	Vanwege uitval of reparatie kan tijdelijk niet aan de verplichting worden voldaan om de aanwezige bedrijfsbrandweervoorzieningen voor direct gebruik gereed te hebben. Dit is niet direct door het bedrijf gemeld (wijziging tijdelijke bedrijfsbrandweervoorzieningen).	Ja
	De wijziging is direct door het bedrijf gemeld waarbij is aangegeven welke noodmaatregelen (zoals vervangend materiaal) zijn genomen om het brandveiligheidsniveau te waarborgen.	Nee

Bijlage 3: Afwegingskader voor keuze bestuursdwang of dwangsom

Last onder bestuursdwang

Onder last onder bestuursdwang wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- de bevoegdheid van het bestuursorgaan om de last door feitelijk handelen ten uitvoer te leggen, indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Bestuursdwang is bij uitstek een herstelsanctie waarmee de gevolgen van een begane overtreding ongedaan worden gemaakt. Indien een verplichting om iets te doen niet is nagekomen, dan kan de veiligheidsregio met bestuursdwang de handeling alsnog verrichten (op kosten van de overtreder). Bestuursdwang kan echter ook worden gebruikt om een herhaling van een overtreding te voorkomen of het voortduren van de overtreding tegen te gaan. Bij dat laatste kan worden gedacht aan het sluiten en verzegelen van een installatie die niet voldoet aan de veiligheidsvoorschriften.

Last onder dwangsom

Onder last onder dwangsom wordt verstaan: de herstelsanctie, inhoudende:

- een last tot geheel of gedeeltelijk herstel van de overtreding, en
- de verplichting tot betaling van een geldsom indien de last niet of niet tijdig wordt uitgevoerd.

Een last onder dwangsom is vooral geschikt om een herhaling van een overtreding te voorkomen en om een einde te doen maken aan het voortduren van een overtreding. Daarbij functioneert de dwangsom als financiële prikkel om het verboden gedrag niet te herhalen of om deze te beëindigen. De dwangsom kan echter ook worden gebruikt om de gevolgen van een overtreding ongedaan te maken. De financiële prikkel zal de overtreder ertoe moeten brengen om iets te doen.

Samenloop

Bestuursdwang en dwangsom mogen niet tegelijkertijd worden toegepast voor dezelfde overtreding (art. 5:6 Awb). Wel mogen ze na elkaar worden toegepast. Wanneer in eerste instantie een dwangsom is opgelegd en later blijkt dat dit geen effect sorteert, kan de last onder dwangsom worden ingetrokken en een last onder bestuursdwang worden opgelegd. Uiteraard is het ook niet toegestaan om voor dezelfde overtreding tegelijkertijd meerdere lasten onder dwangsom of lasten onder bestuursdwang van kracht te laten zijn.

Welk middel?

In principe is het bestuursorgaan (bestuur veiligheidsregio) vrij in de keuze tussen een last onder bestuursdwang of een last onder dwangsom. Wel hangt het van de situatie af welk middel het meest geschikt is. Zo heeft het toepassen van bestuursdwang als kenmerk dat onmiddellijk de illegale situatie wordt hersteld. Nadeel van bestuursdwang is dat de veiligheidsregio dit zelf moet uitvoeren en daarmee ook primair de kosten daarvan draagt (behoudens de mogelijkheid om de kosten te verhalen op draagkrachtige overtreders).

Het karakter van een dwangsom is meer indirect; de overtreder verbeurt een bedrag wanneer hij niet voldoet aan de voorwaarden. Hierbij moet de financiële prikkel het werk doen. De wet schrijft wel voor dat voor het opleggen van een last onder dwangsom niet wordt gekozen indien het belang dat het betrokken voorschrift beoogt te beschermen zich daartegen verzet (art. 5:32 lid 2Awb). Hiermee wordt bijvoorbeeld gedoeld op een situatie waar de veiligheidsbelangen ernstig worden geschaad en op korte termijn herstel plaats dient te vinden. Dan is bestuursdwang een beter instrument om toe te passen.

De veiligheidsregio's maken in beginsel (de meeste situaties) gebruik van het opleggen van een last onder dwangsom. Alleen wanneer het belang van de veiligheid of de rampenbestrijding meer gebaat is bij het toepassen van bestuursdwang is dat anders. De ervaring leert dat het inzetten van een

dwangsom een zeer effectief middel is om overtredingen ongedaan te maken. Tot innen van een dwangsom komt het maar zelden, meestal is voor die tijd de overtreding ongedaan gemaakt.

Spoedeisende bestuursdwang

Bij een calamiteit of een directe (ernstige) bedreiging van de belangen van de veiligheid of rampenbestrijding kan de veiligheidsregio direct optreden. Op het moment dat ernstige overtredingen worden geconstateerd door een toezichthouder moet een afweging worden gemaakt. Wanneer er sprake is van een zodanige gevaarlijke of bedreigende situatie waarbij de belangen van de veiligheid of rampenbestrijding ernstig in het gedrang komen, zullen de werkzaamheden of een installatie direct worden stilgelegd. Dit is ter beoordeling van de toezichthouder ter plaatse en hangt geheel af van de omstandigheden. Het stilleggen van werkzaamheden of een installatie is in feite het uitvoeren van bestuursdwang, een sanctie dus. Dit kan alleen in zeer spoedeisende situaties waarin de bedreiging voor de veiligheidsbelangen of rampenbestrijding dermate ernstig is dat direct opgetreden moet worden.

De mogelijkheid om direct op te treden is vastgelegd in artikel 5:31, lid 2 Awb. De bedoeling van de wetgever is dat deze bevoegdheid met gepaste terughoudendheid wordt gebruikt. Het artikel scheidt de mogelijkheid direct op te treden, zonder dit besluit van te voren op schrift te stellen en zonder een termijn te gunnen. Hierbij geldt dat alleen die maatregelen worden uitgevoerd die echt urgent nodig zijn. Wat kan wachten, kan via de normale procedure worden gerealiseerd. Ook wordt aan de overtreder de mogelijkheid geboden de maatregelen zelf uit te voeren, met daarbij de mededeling dat wanneer de overtreder niet direct maatregelen treft, de veiligheidsregio de overtreding zal herstellen en de kosten daarvan zal verhalen op de overtreder.

In een stappenplan:

1. Geef aan dat het bedrijf in overtreding is en dat onmiddellijk maatregelen moeten worden genomen om de belangen van de veiligheid of rampbestrijding veilig te stellen. Omschrijf duidelijk welke maatregelen moeten worden genomen. Dit kan zijn het stilleggen van bepaalde werkzaamheden of een installatie, daarnaast kunnen nog andere maatregelen urgent nodig zijn.
2. Stel het bedrijf voor de keuze om die maatregelen meteen zelf uit te (laten) voeren, anders doet de veiligheidsregio dit. Geef daarbij aan dat de kosten van de maatregelen zullen worden verhaald op het bedrijf (de overtreder).
3. Meld dat na het toepassen van de bestuursdwang daarvan achteraf zo spoedig mogelijk het bestuursdwangbesluit op schrift wordt gesteld en wordt toegestuurd. Tegen dit besluit kan bezwaar en beroep worden ingediend.

Niet moet worden vergeten dat alleen in zeer spoedeisende gevallen deze bevoegdheden bestaan. In veel redelijk spoedeisende gevallen kan namelijk nog de normale procedure worden gevolgd, zonder of met een zeer korte begunstigingstermijn. Ook is van belang dat de toezichthouder, voordat hij spoedeisende bestuursdwang toepast, ruggenspraak heeft gehad met zijn manager. Ook kan het verstandig zijn af te stemmen met (een lid van) het bestuur.

In de Landelijke sanctiestrategie Brzo worden de volgende voorbeelden genoemd van overtredingen die een onmiddellijk gevaar opleveren en met bestuursdwang zullen worden aangepakt:

- Ontbreken van veiligheidskritische (technische) maatregelen, of het onvoldoende functioneren van veiligheidskritische (technische) maatregelen.
- Bewust gevaarzettend gedrag.
- Het bedrijven van processen terwijl de voor de beveiliging daarvan noodzakelijke apparatuur (strippers, fakkelsystemen, gasdetectoren, brandalarm- en -blussystemen) niet bedrijfsvaardig is.
- Het in bedrijf hebben van apparatuur & processen met gevaarlijke stoffen, waarvan de risico's niet zijn geïdentificeerd.
- Het in bedrijf hebben van gevaarlijke apparatuur, waaraan wijzigingen zijn uitgevoerd, die niet in overeenstemming zijn met het ontwerp van de apparatuur, en die de veiligheid in gevaar brengen.

- Het in afwezigheid van een adequaat beheerssysteem overbruggen dan wel buiten werking stellen van noodzakelijke beveiligingen.
- Het werken met brandgevaarlijke stoffen, dampen en gassen, die met de omgevingslucht brandgevaarlijke mengsels kunnen vormen, waarbij niet wordt voldaan aan de ATEX regelgeving.

**Landelijk modelbeleid
aanwijzing bedrijfsbrandweren**
—
Interne versie veiligheidsregio's

21 maart 2018
Versie 1.0

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO
www.brandweerbrzo.nl

Colofon

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO (2017). *Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandweren*.

Opdrachtgever: Erwin de Bruin, programmamanager LEC BrandweerBRZO
Titel: Landelijk modelbeleid aanwijzing bedrijfsbrandweren
Datum: 21 maart 2018
Status: Op 21 maart 2018 vastgesteld door de directeuren van de zes Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden
Versie: 1.0 (interne versie)
Auteurs: Gerard Drenthen, Kees Kappetein, Suzanne Junte, Mirjam Kroonen, Jan Meinster, Michael de Gunst
Projectleider: Jan Meinster, LEC BrandweerBRZO
Review: Karin Eshuis, BrandweerBRZO werkgroep bedrijfsbrandweren
Inpraak door: VNCI, VNPI, VOTOB, Stichting CaBo, ProRail

Voorwoord

Het LEC BrandweerBRZO is er voor het bieden van ondersteuning aan de veiligheidsregio's op het gebied van industriële veiligheid. Een van de onderwerpen waarop ondersteuning wordt geboden is het aanreiken van beleidsontwikkeling. In maart 2017 bleek dat 15 van de 25 veiligheidsregio's een vorm van beleid voor het aanwijzen van bedrijfsbrandweren te hebben vastgesteld. Gemiddeld was dit beleid toen 5 jaar oud. Daarom hebben we in 2017 gewerkt aan een 'landelijk model aanwijsbeleid bedrijfsbrandweren'. Dit in samenwerking met de 6 Brzo veiligheidsregio samenwerkingsverbanden.

Dit modelbeleid biedt (besturen van) veiligheidsregio's een actuele handreiking voor het vaststellen van lokaal aanwijsbeleid voor bedrijfsbrandweren. We hebben ons best gedaan om het bestaande gat tussen hoofdstuk 7 Besluit veiligheidsregio's en onze Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013 te dichten.

Het afgelopen decennium heeft het LEC BrandweerBRZO ook 'Algemene Bepalingen' – behorende bij het aanwijsbeleid – opgesteld en ter beschikking gesteld aan de regio's. De Algemene Bepalingen zijn in 2017 geëvalueerd en grondig aangepast. Ze zijn als bijlage 1 opgenomen als 'modelvoorschriften'.

Ik vertrouw erop dat dit modelbeleid met modelvoorschriften u helpen in de trajecten van aanwijzen van bedrijfsbrandweren.

Erwin de Bruin

Programmamanager Landelijke Expertisecentrum BrandweerBRZO

Inhoudsopgave

Colofon	1
Voorwoord.....	2
1 Inleiding	5
1.1 Doel van het modelbeleid	5
1.2 Andere richtinggevende documenten.....	5
1.3 Gebruik en reikwijdte van het modelbeleid	6
1.4 Leeswijzer	7
2 Afdekking van risico's bij inrichtingen	8
2.1 Instrumentarium voor het afdekken van effecten en risico's	8
2.1.1 <i>De omgevingsvergunning voor de activiteit milieu</i>	8
2.1.2 <i>De overheidsbrandweer</i>	9
2.1.3 <i>De bedrijfsbrandweer</i>	10
2.1.4 <i>De rampenbestrijding</i>	11
2.2 Bedrijfsbrandweer versus omgevingsvergunning	12
2.2.1 <i>De omgevingsvergunning als basis voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing</i>	12
2.2.2 <i>Voorkeur voor stationaire voorzieningen</i>	12
2.2.3 <i>De bedrijfsbrandweer in de aanwijsbeschikking én de omgevingsvergunning</i> ..	13
2.3 Bedrijfsbrandweer versus overheidsbrandweer	15
2.4 Bedrijfsbrandweer versus rampenbestrijding	17
3 De bevoegdheid om aan te wijzen	18
3.1 Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid	18
3.1.1 <i>Geloofwaardige incidentscenario's</i>	18
3.1.2 <i>Schade</i>	19
3.2 Inrichtingen die aangewezen kunnen worden	20
3.2.1 <i>Brzo-inrichtingen</i>	20
3.2.2 <i>Vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements</i>	20
3.2.3 <i>Inrichtingen voor kernenergie</i>	21
3.3 Het aanwijsproces	22
3.3.1 <i>Actualisatie en wijzigingen bij bestaande aanwijsbeschikkingen</i>	27
3.4 Eisen aan de aanwijzing.....	29
3.4.1 <i>Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing</i>	29
3.4.2 <i>Eisen aan de geoefendheid van personeel</i>	32
3.4.3 <i>Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing</i>	33
3.4.4 <i>Alarmering en samenwerking met externe diensten</i>	34
4 Inhoudelijk afwegingskader.....	35
4.1 Algemene uitgangspunten	35
4.1.1 <i>Binnenaanval en bedrijfsbrandweer</i>	35
4.1.2 <i>Beoordeling van Lines Of Defence</i>	35
4.1.3 <i>24-uurs en niet 24-uurs bedrijfsvoering</i>	36
4.1.4 <i>Uitbesteden bedrijfsbrandweertzorg</i>	36
4.1.5 <i>Weersomstandigheden</i>	37
4.2 Uitgangspunten persoonlijke bescherming bedrijfsbrandweer	38
4.2.1 <i>Warmtestraling en persoonlijke bescherming</i>	38
4.2.2 <i>Persoonlijke bescherming bij inzet met giftige en bijtende stoffen</i>	40
4.3 Bedrijfsbrandweerbeheersysteem	41
4.4 Inspectie, testen en onderhoud vast opgestelde koel- en blussystemen	42

Bijlage 1	Modelvoorschriften voor aanwijsbeschikkingen.....	43
	<i>GEBRUIK VAN DE MODELVOORSCHRIFTEN.....</i>	<i>43</i>
1.	<i>DEFINITIES/BEGRIPSOMSCHRIJVING.....</i>	<i>44</i>
2.	<i>ALGEMEEN.....</i>	<i>46</i>
3.	<i>BEDRIJFSBRANDWEERBEHEERSSYSTEEM.....</i>	<i>46</i>
4.	<i>PERSONEEL.....</i>	<i>47</i>
5.	<i>INCIDENTBESTRIJDINGS- EN INCIDENTBEHEERSMIDDELEN.....</i>	<i>48</i>
6.	<i>GEOEFENDHEID.....</i>	<i>51</i>
7.	<i>BLUSWATERVOORZIENING.....</i>	<i>52</i>
8.	<i>ALARMERING EN OPKOMST.....</i>	<i>52</i>
9.	<i>VERBINDINGEN.....</i>	<i>53</i>
10	<i>BESCHERMENDE MIDDELEN.....</i>	<i>54</i>
11	<i>SAMENWERKING MET EXTERNE HULPDIENSTEN.....</i>	<i>54</i>
12	<i>TOEZICHT.....</i>	<i>54</i>
13	<i>SLOTBEPALINGEN.....</i>	<i>55</i>
	<i>Bijlagen bij de modelvoorschriften.....</i>	<i>56</i>
	Bijlage 1.1 (bij modelvoorschriften).....	56
	Bijlage 1.2 (bij modelvoorschriften).....	59
	Specifieke eisen over actuele informatie verplichtingen van de inrichting tijdens een inzet van de overheidsbrandweer op het terrein van de inrichting (Voorschrift 11.1).....	59
	Bijlage 1.3 (bij modelvoorschriften).....	60
	Afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen van schuimblusinstallaties.....	60
Bijlage 2	Beslisschema persoonlijke bescherming giftige en/of bijtende stoffen.....	62
Bijlage 3	Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak (VWP) (Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de brandweer, Meerjarenvisie, Brandweer Nederland 2014).....	63
Bijlage 4	Literatuurlijst.....	66

1 Inleiding

Artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) geeft besturen van veiligheidsregio's de mogelijkheid inrichtingen te verplichten om een bedrijfsbrandweer te hebben, als deze inrichtingen in geval van brand of ongeval een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid kunnen opleveren. In de praktijk komt dit neer op bedrijven waarvan de activiteiten risico's opleveren, waarop de overheidsbrandweer niet berekend hoeft te zijn (bovenmatige risico's). Door deze bedrijven te verplichten een bedrijfsbrandweer te hebben, komt de verantwoordelijkheid voor het afdekken van deze bovenmatige risico's bij de bedrijven zelf te liggen.

1.1 Doel van het modelbeleid

De bevoegdheid uit artikel 31 van de Wvr wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr), maar wordt daarin niet tot in detail geregeld. Het bestuur van de veiligheidsregio heeft veel ruimte bij het toepassen van zijn aanwijsbevoegdheid.

Het aanwijzen van inrichtingen als bedrijfsbrandweerplichtig is een besluit dat goed gemotiveerd moet worden. Het aanwijsbeleid van een veiligheidsregio is het instrument om de bevoegdheid van het bestuur van de veiligheidsregio in te vullen en keuzes te verantwoorden.

Er zijn 25 veiligheidsregio's in Nederland, die ieder hun eigen beleid kunnen voeren. Uit een inventarisatie door het Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO (LEC BrandweerBRZO) in maart 2017 blijkt dat 15 veiligheidsregio's beleid hebben voor het aanwijzen van inrichtingen als bedrijfsbrandweerplichtig. Dit beleid varieert van enkele A4'tjes tot omvangrijke beleidsstukken. Daarnaast hebben sommige veiligheidsregio's de Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013, een handreiking voor het opstellen van aanwijsbeschikkingen, (mede) tot beleid verklaard.

Omdat het aanwijzen van bedrijfsbrandweerplichtige inrichtingen complex kan zijn en er bedrijven zijn die in meerdere veiligheidsregio's vestigingen hebben, is er behoefte aan landelijk uniform beleid dat ruimte biedt voor lokale accenten. Het LEC BrandweerBRZO wil met dit modelbeleid aan deze behoefte tegemoetkomen.

1.2 Andere richtinggevende documenten

De wettelijke kaders voor het aanwijsbeleid bestaan uit artikel 31 van de Wvr en hoofdstuk 7 van het Bvr, die nader worden uitgewerkt in het aanwijsbeleid. Naast het aanwijsbeleid zijn er ook andere richtinggevende documenten.

Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013

De belangrijkste van die documenten is de Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013 van het LEC BrandweerBRZO (verder: Werkwijzer). De Werkwijzer is een praktische handleiding en naslagwerk bij het opstellen van aanwijsbeschikkingen. Omdat er ten tijde van het opstellen

van de Werkwijzer nog geen modelaanwijsbeleid bestond, staan in de Werkwijzer ook enkele keuzes van beleidsmatige aard. Echter, tenzij een veiligheidsregio de Werkwijzer als beleid heeft vastgesteld, kunnen deze niet gelden als beleidskeuzes van een veiligheidsregio. Daarom en om het praktische karakter van de Werkwijzer te benadrukken, zijn deze beleidskeuzes overgebracht naar het modelbeleid. Het betreft de tekst die nu is opgenomen in de paragrafen 2.4, 2.6 t/m 2.9, 4.4.2 en bijlage 4 van de Werkwijzer. Deze teksten worden op dit moment nog niet verwijderd uit de Werkwijzer, hiermee wordt gewacht tot de herziening van dat document. Tot die tijd geldt dat bij strijdigheid tussen het modelbeleid en de Werkwijzer, de inhoud van het modelbeleid voorgaat.¹

Informatiedocumenten

Het modelaanwijsbeleid beoogt de keuzes die het bestuur van een veiligheidsregio maakt inzichtelijk te maken en is niet als uitputtend informatiedocument bedoeld. Er bestaan vele inhoudelijke informatiedocumenten als handreikingen, visiedocumenten en notities, die waardevolle informatie bevatten voor het opstellen van aanwijsbeschikkingen. Sommige documenten worden in het modelaanwijsbeleid gebruikt om keuzes te onderbouwen. Deze documenten zijn te vinden op de website van het LEC BrandweerBRZO.² Veiligheidsregio's die de documenten willen overnemen in het eigen beleid, wordt geadviseerd ze als bijlage bij het aanwijsbeleid te voegen. Zo wordt voorkomen dat het beleid verwijst naar eventuele nieuwere versies van het document, zonder dat het bestuur van de veiligheidsregio's hiervan op de hoogte is.

1.3 Gebruik en reikwijdte van het modelbeleid

Dit document is, zoals het woord al zegt, modelbeleid. Het doel is om landelijk het aanwijsbeleid zo uniform mogelijk te laten zijn, maar het is aan de veiligheidsregio's zelf om te bepalen welke delen ervan worden opgenomen in het eigen beleid.

Iedere veiligheidsregio is anders en er zullen dan ook onderdelen zijn van dit beleid, waaraan een veiligheidsregio geen behoefte heeft. In dat geval kan de veiligheidsregio het onderwerp weglaten uit het eigen beleid. Omwille van de uniformiteit heeft het wel de voorkeur dat de inhoud van het modelbeleid dat in het eigen beleid wordt overgenomen, zo veel mogelijk in stand blijft. Als een veiligheidsregio van mening is dat een onderdeel van het modelbeleid onjuist is, dan kan contact op worden genomen met het LEC BrandweerBRZO. Als er inderdaad sprake is van een onjuistheid, dan zal dit in een volgende versie van het modelbeleid of door middel van een erratum worden meegenomen.

Het beleid geldt voor onbepaalde duur, maar ten tijde van het schrijven van het modelbeleid was de uitkomst van enkele discussies, die buiten de werkgroep werden gevoerd en invloed kunnen hebben op het beleid, nog niet uitgekristalliseerd, zoals het landelijk emplacemententraject en discussies over tankputbranden. Bovendien wordt het Bvr waarschijnlijk over enige tijd aangepast en treedt, naar verwachting in 2021, de Omgevingswet en de daarbij behorende regelgeving in werking. Dit alles zal gevolgen

---

¹ Als een veiligheidsregio de Werkwijzer heeft aangenomen als beleid, dan gaat dit niet op en zijn er twee gelijkwaardige beleidsstukken met conflicterende inhoud. Dit kan voorkomen worden door, bij vaststelling van nieuwe aanwijsbeleid, tegelijkertijd de Werkwijzer als beleidsstuk in te trekken.

² De aangehaalde documenten zijn terug te vinden op de website:

<https://www.ifv.nl/kennisplein/Paginas/Landelijk-modelbeleid-aanwijzing-bedrijfsbrandweren.aspx>

hebben voor het aanwijzen van bedrijfsbrandweerplichtige inrichtingen. Daarom zal het modelaanwijsbeleid periodiek worden aangepast.

Tot slot wordt opgemerkt dat het modelaanwijsbeleid alleen gaat over aanwijsbeschikkingen. Voor het toezicht op en de handhaving van de naleving van de aanwijsbeschikkingen is in 2011 een modelbeleid opgesteld dat nu tezelfdertijd met onderhavig aanwijsbeleid is herzien.³

1.4 Leeswijzer

Naast dit inleidende hoofdstuk, wat niet één op één in het lokale beleidsstuk moet worden opgenomen, bevat dit aanwijsbeleid nog drie andere hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt beschreven op welke wijze inrichtingen risico's af kunnen dekken en worden relaties gelegd met andere instrumenten (zoals de omgevingsvergunning) en partijen (onder meer de overheidsbrandweer) die daartoe kunnen bijdragen. Hoofdstuk 3 omschrijft hoe de veiligheidsregio invulling geeft aan haar bevoegdheid om aan te wijzen. Hoofdstuk 4, tenslotte, bevat een inhoudelijk afwegingskader, waarin beschreven wordt hoe de veiligheidsregio omgaat met zaken als een binnenaanval door de bedrijfsbrandweer en de mogelijkheid voor inrichtingen om de plicht tot het instandhouden van een bedrijfsbrandweer uit te besteden of gezamenlijk te regelen.

---

³ Vindplaats Modelnota toezicht en handhavingbeleid industriële veiligheid veiligheidsregio's:
<https://www.ifv.nl/kennisplein/brandweerbrzo/publicaties/model-nota-handhavingsbeleid#>

2 Afdekking van risico's bij inrichtingen

Inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen en processen kunnen risico's opleveren voor mens, dier, milieu en maatschappij. De verplichting om een bedrijfsbrandweer te hebben is maar een van de manieren om deze risico's af te dekken. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste instrumenten om risico's te verminderen, besproken. Tevens wordt behandeld hoe zij zich verhouden tot de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

2.1 Instrumentarium voor het afdekken van effecten en risico's

De belangrijkste instrumenten voor het afdekken van risico's voor de openbare veiligheid zijn:

- de maatregelen in de omgevingsvergunning en in algemene regels
- de overheidsbrandweer
- de bedrijfsbrandweer
- de rampenbestrijding

In onderstaand figuur staat weergegeven hoe ze zich tot elkaar verhouden.

Figuur 1 Risicoafdekking openbare veiligheid

2.1.1 De omgevingsvergunning voor de activiteit milieu

Voor het oprichten, het veranderen, het veranderen van de werking of het in werking hebben van een inrichting is een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu, verleend door het bevoegd gezag, verplicht (verder: omgevingsvergunning milieu).⁴ Afhankelijk van de activiteiten die binnen een inrichting plaatsvinden, is het bevoegd gezag de gemeente of de provincie⁵ waarin de inrichting is gelegen. In een enkel geval is het Rijk het bevoegd gezag. Daarnaast zijn er inrichtingen waarvan de activiteiten niet vergunningplichtig zijn, maar die vallen onder algemene regels, zoals de regels uit het Activiteitenbesluit.

⁴ Artikel 2.1, eerste lid, onder e, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

⁵ De provincie is het bevoegd gezag voor onder meer Brzo- en IPPC-inrichtingen

Doel omgevingsvergunning voor de activiteit milieu

De omgevingsvergunning milieu heeft als doel de nadelige gevolgen die de activiteiten van de inrichting opleveren voor milieu, te voorkomen en te beperken. Volgens de wet Milieubeheer worden “onder gevolgen voor het milieu [...] in ieder geval verstaan: gevolgen voor het fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, van water, bodem en lucht en van landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden en van de beheersing van het klimaat, alsmede van de relaties daartussen.”⁶

Ongewone voorvallen en voorschriften

Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning milieu moet de aanvrager onder andere gegevens verstrekken over de ongewone voorvallen die redelijkerwijs binnen de inrichting kunnen plaatsvinden. Daarbij moet ook worden omschreven wat de aard en omvang van deze voorvallen zijn en welke belasting zij vormen voor het milieu. Tot slot moet de aanvrager ook aangeven welke maatregelen de inrichting heeft getroffen om de belasting van het milieu, die het gevolg is van die voorvallen, te voorkomen of te beperken.⁷

Afhankelijk van de beschreven ongewone voorvallen worden er voorschriften opgenomen in de vergunning, die kunnen bestaan uit te realiseren preventieve en repressieve (brand)veiligheidsvoorzieningen, maar ook uit gedragsvoorschriften of voorschriften over de inrichting van het terrein van de inrichting. Voor het opstellen van deze voorschriften wordt onder andere gebruik gemaakt van de Beste Beschikbare Technieken (BBT), die veelal zijn beschreven in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) en andere (internationale) richtlijnen. Ook als er voor een activiteit geen BBT en richtlijnen zijn vastgesteld, kunnen er voorschriften worden verbonden aan een omgevingsvergunning, mits ze goed zijn gemotiveerd. Te denken valt aan koel- en blussystemen, de aanwezigheid van schuimvormend middel, de hoeveelheid en plaatsing van hydranten, de positionering en van toegangspoorten voor hulpdiensten. Ook is het mogelijk om de inzet van bedrijfsbrandweer op te nemen in de omgevingsvergunning milieu als de bedrijfsbrandweer als gelijkwaardige maatregel wordt ingezet. Hierover meer in de volgende paragraaf.

De veiligheidsregio als adviseur

De veiligheidsregio is wettelijk adviseur bij vergunningverlening aan inrichtingen die vallen onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)⁸ en voor activiteiten met ontplofbare stoffen.⁹ Daarnaast vraagt het bevoegd gezag de veiligheidsregio in veel gevallen om advies over aanvragen en activiteiten waar geen wettelijke adviesverplichting voor geldt, het zogenoemde niet-wettelijke advies.

2.1.2 De overheidsbrandweer

De overheidsbrandweer richt zich op het beperken en bestrijden van brand en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.¹⁰ Het

---

⁶ Artikel 1.1, tweede lid, onderdeel a, van de Wet milieubeheer

⁷ Artikel 4.2, eerste lid, onderdeel a, van de Regeling omgevingsrecht

⁸ Artikel 12, derde lid, van het Besluit externe veiligheid inrichtingen

⁹ Artikel 6.3, derde lid, van het Besluit omgevingsrecht

¹⁰ Artikel 25, eerste lid, van de Wet veiligheidsregio's

optreden van de overheidsbrandweer is dus niet gericht op het voorkomen en beperken van negatieve effecten op het milieu, wat het doel is van de omgevingsvergunning milieu.

De overheidsbrandweer heeft beperkte repressieve mogelijkheden. Het bestrijden en beheersen van incidenten in inrichtingen is vooral een aangelegenheid voor inrichtingen zelf, wanneer dit de mogelijkheden van de overheidsbrandweer te boven gaat. Reden hiervoor is dat er grenzen zijn aan wat van de overheidsbrandweer kan worden verwacht, zeker als het gaat om incidenten met gevaarlijke stoffen. De overheidsbrandweer is hier vaak niet op uitgerust en heeft een opkomsttijd die is vastgesteld in het regionaal dekkingsplan.

Op grond van artikel 3.1.2, tweede lid, onderdeel c, van het Bvr voert de overheidsbrandweer bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen alleen basishandelingen uit. Volgens de memorie van toelichting op het besluit is “de maatgevende inzet [...] in deze situatie een lekkage van een gevaarlijke stof die met behulp van de eigen beschikbare uitrusting kan worden verholpen.”¹¹

De inzet die van de overheidsbrandweer verwacht mag worden, wordt de basisbrandweezorg genoemd. Het betreft de inzet van de overheidsbrandweer, ook ten aanzien van het bestrijden van ongevallen met gevaarlijke stoffen, in het openbare gebied. Ongevallen met gevaarlijke stoffen binnen een inrichting moeten daarom worden bestreden en beperkt met de maatregelen die in de omgevingsvergunning en de bedrijfsbrandweeraanwijzing zijn opgenomen.

De omvang van de basisbrandweezorg speelt een rol bij het bepalen van de verplichting om een bedrijfsbrandweer te hebben en de omvang daarvan. Hierover verderop in dit hoofdstuk meer.

2.1.3 De bedrijfsbrandweer

In de omgevingsvergunning milieu kunnen geen voorschriften voor alle mogelijke incidenten worden opgenomen. Het doel van de omgevingsvergunning milieu is immers om de gevolgen van activiteiten voor het milieu te voorkomen en te beperken. Het kan zijn dat een incident geen gevolgen heeft voor het milieu of dat er, ondanks de voorgeschreven maatregelen, nog sprake is van een restrisico. Om dit restrisico, veroorzaakt door incidenten binnen inrichtingen, af te dekken, kan het bestuur van de veiligheidsregio besluiten om bepaalde categorieën inrichtingen te verplichten een bedrijfsbrandweer te hebben.

---

¹¹ Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 49

De definitie van een bedrijfsbrandweer is:

“Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdingsorganisatie met bekwaam personeel en middelen die op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio’s is aangewezen door de veiligheidsregio teneinde de risico’s van het bedrijf voor de omgeving te beperken.”¹²

In de aanwijsbeschikking worden de geloofwaardige incidentscenario’s beschreven en het personeel en materieel voorgeschreven dat nodig is om de geloofwaardige incidentscenario’s te beheersen en/of te bestrijden. Hoe de bedrijfsbrandweer zich verhoudt tot de omgevingsvergunning en de inzet van de overheidsbrandweer komt verderop in dit hoofdstuk aan bod.

2.1.4 De rampenbestrijding

Een incident kan, ondanks preventieve en repressieve maatregelen, zodanig zijn dat er sprake is van een ramp: een zwaar ongeval of een andere gebeurtenis waarbij het leven en de gezondheid van veel personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate zijn geschaad of worden bedreigd en waarbij een gecoördineerde inzet van diensten of organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.¹³

De veiligheidsregio moet onder meer voor hogedrempelinrichtingen¹⁴ een rampbestrijdingsplan vaststellen¹⁵. Artikel 1 van de Wvr omschrijft rampenbestrijding als “het geheel van maatregelen en voorzieningen, met inbegrip van de voorbereiding daarop, dat het gemeentebestuur of het bestuur van een veiligheidsregio treft met het oog op een ramp, het voorkomen van een ramp en het beperken van de gevolgen van een ramp.” De overheidsbrandweer is een van de diensten die wordt ingezet bij de bestrijding van een ramp. Op grond van de Wabo kan de inrichting ook worden verplicht om de benodigde materiële component beschikbaar te hebben voor het bestrijden van het scenario door de overheidsbrandweer. Ook de bedrijfsbrandweer heeft een rol, meer daarover verderop in dit hoofdstuk.

---

¹² <https://www.ifv.nl/kennisplein/Paginas/Kennispublicatie-De-kern-van-bedrijfsbrandweren.aspx>

¹³ Artikel 1 van de Wet veiligheidsregio’s

¹⁴ Een hogedrempelinrichting is een type inrichting, benoemd in het Besluit risico’s zware ongevallen. Meer over Brzo-inrichtingen is te vinden in paragraaf 3.2

¹⁵ Artikel 17 van de Wet Veiligheidsregio’s in samenhang met artikel 6.1.1., eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio’s. Andere categorieën inrichtingen zijn luchthavens en afvalvoorzieningen

2.2 Bedrijfsbrandweer versus omgevingsvergunning

De bedrijfsbrandweeraanwijzing is complementair aan de omgevingsvergunning milieu. In deze paragraaf worden de overeenkomsten en verschillen beschreven.

2.2.1 De omgevingsvergunning als basis voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing

De bedrijfsbrandweeraanwijzing kan pas worden afgegeven na verlening van de omgevingsvergunning milieu. De basis voor de beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport is namelijk de vergunde situatie. Ook als deze situatie afwijkt van de werkelijke situatie – bijvoorbeeld omdat de vergunning activiteiten toestaat die in de praktijk niet plaatsvinden – is de vergunde situatie leidend. Een inrichting kan immers op ieder moment alsnog besluiten deze activiteiten te laten plaatsvinden.

De vereiste voorzieningen in de omgevingsvergunning milieu zijn mede bepalend voor de noodzaak om een bedrijfsbrandweer te eisen. Een incident kan een geloofwaardig incidentscenario vormen, maar door in de vergunning opgenomen voorzieningen worden afgedekt. In dat geval is er geen bedrijfsbrandweerinzet noodzakelijk. Dit kan ertoe leiden dat een inrichting, nadat ze een beeld heeft gekregen van de consequenties van een aanwijzing, besluit om voorzieningen aan te brengen die van invloed zijn op de geloofwaardige incidentscenario's. Deze voorzieningen moeten dan wel worden vastgelegd in een omgevingsvergunning milieu, die onherroepelijk moet zijn, alvorens hiervan kan worden uitgegaan in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Als er al een aanwijstraject is gestart en het bedrijf het betreffende scenario toch middels een stationaire voorziening wil afdekken, zal het in de praktijk vaak nodig zijn om een inrichting toch aan te wijzen totdat de stationaire voorziening¹⁶ in de omgevingsvergunning is opgenomen. De behandeling van een aanvraag voor een omgevingsvergunning kan immers enige tijd duren, zeker als er beroep wordt ingesteld tegen de betreffende omgevingsvergunning. Bovendien is het ten tijde van beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport ook niet altijd duidelijk of een inrichting daadwerkelijk een wijziging van de omgevingsvergunning aan zal vragen. Na het vergunnen van een stationaire voorziening kan de inrichting verzoeken de aanwijsbeschikking alsnog in te trekken.

2.2.2 Voorkeur voor stationaire voorzieningen

Stationaire voorzieningen hebben, daar waar mogelijk, de voorkeur boven de inzet van een bedrijfsbrandweer voor de bestrijding en/of beheersing van incidenten. De voordelen zijn dat ze, als ze goed worden onderhouden, betrouwbaar werken en direct inzetbaar zijn. De (bedrijfs)brandweer hoeft niet eerst ter plaatse te gaan en mobiele middelen op te bouwen, voordat de bestrijding van het incident kan plaatsvinden. (Bedrijfs)brandweerpersoneel hoeft zich bovendien niet in een gevaarlijke omgeving te begeven om het incident te bestrijden, waardoor een stationaire voorziening ook wegens de veiligheid van brandweerpersoneel onze voorkeur heeft.

---

¹⁶ Met een "stationaire voorziening" wordt in dit aanwijsbeleid een vast opgestelde koel- of blusvoorziening bedoeld, die niet bediend hoeft worden door bedrijfsbrandweerpersoneel (personen met repressief inzicht). Dit geldt ook voor een vast opgestelde koel- of blusvoorziening die geactiveerd moet worden door een enkele druk op de knop. Alhoewel de voorziening bediend wordt, is hier geen repressief inzicht voor nodig en valt ze daarom niet onder dit aanwijsbeleid.

Nadelen zijn er ook. Zo kunnen stationaire voorzieningen bij een explosie beschadigd raken. Daarnaast is een stationaire voorziening vaak alleen voor een specifiek incident inzetbaar op een vooraf bepaalde wijze en op een enkele locatie. De afweging tussen het mobiel of stationair afdekken van een incident wordt o.a. bepaald door:

- financiële overwegingen van de inrichtinghouder;
- noodzakelijk snelheid van het begin van de inzet;
- noodzakelijke flexibiliteit voor de inzetstrategie en de
- bereikbaarheid van de plaats van het incident (onder meer de te verwachten warmtestraling, obstakels en de afstand tussen in te zetten bestrijdingsmiddelen en incident).

Spoorwegemplacementsen

In het kader van het project “Landelijke afspraken veiligheid en geluid emplacementsen” zijn afspraken gemaakt over de voorzieningen die noodzakelijk zijn voor de bestrijding van incidenten met gevaarlijke stoffen op spooremplacementsen. Deze voorzieningen moeten worden vastgelegd in de milieureggeving en kunnen de noodzaak voor het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer in de toekomst mogelijk gaan beperken. In hoeverre dit het geval zal zijn, is nog niet bekend. De aanwijsbevoegdheid voor spoorwegemplacementsen op zich zal niet vervallen.

OPMERKING VOOR DE VEILIGHEIDSREGIO'S

Ten tijde van het opstellen van dit model aanwijsbeleid zijn de afspraken uit het project „Landelijke afspraken veiligheid en geluid emplacementsen” nog niet formeel vastgelegd. De verwachting is dat het Besluit omgevingsrecht hiervoor wordt gewijzigd en de regels ook in een andere AmvB worden opgenomen. Controleer, in het geval van het opstellen van een aanwijzing voor een spoorwegemplacement, of de afspraken inmiddels formeel zijn vastgelegd.

2.2.3 De bedrijfsbrandweer in de aanwijsbeschikking én de omgevingsvergunning

De inzet van een bedrijfsbrandweer kan voor eenzelfde scenario zowel zijn opgenomen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing als zijn voorgeschreven in de omgevingsvergunning milieu. In het eerste geval omdat sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. In het tweede geval omdat de bedrijfsbrandweer wordt ingezet als gelijkwaardige maatregel voor een stationaire voorziening.

Het toetsingskader voor de bedrijfsbrandweeraanwijzing op grond van artikel 31 van de Wvr en de bedrijfsbrandweer zoals opgenomen in de omgevingsvergunning milieu is daarmee verschillend. Voor de aanwijzing van een bedrijfsbrandweer op grond van artikel 31 van de Wvr dient er immers sprake te zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Dit criterium geldt niet als sprake is van een gelijkwaardigheid. Voor dit laatste geldt het criterium zoals onder meer opgenomen in een PGS ten aanzien van gelijkwaardigheid “of met toepassing van de andere maatregel een gelijkwaardige bescherming kan worden bereikt”.

Als het betreffende scenario waarvoor de bedrijfsbrandweer als gelijkwaardigheid wordt ingezet ook leidt tot een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid (én de inrichting

behoort tot een van de categorieën die op grond van artikel 31 van de Wvr kan worden aangewezen om over een bedrijfsbrandweer te beschikken) dan zullen de bedrijfsbrandweeraanwijzing en de omgevingsvergunning milieu voor dat scenario inhoudelijk op elkaar moeten worden afgestemd. In dat geval kan ervoor worden gekozen om in de betreffende omgevingsvergunning milieu in het voorschrift ten aanzien van gelijkwaardigheid een verwijzing op te nemen naar de bedrijfsbrandweeraanwijzing waarin dit scenario is opgenomen. Het moet dan wel gaan om een verwijzing naar de specifieke aanwijsbeschikking. Op deze manier wordt bewerkstelligd dat een wijziging van de bedrijfsbrandweeraanwijzing respectievelijk de omgevingsvergunning milieu ten aanzien van dit scenario ook leidt tot een wijziging van de omgevingsvergunning milieu respectievelijk de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Inzet van een bedrijfsbrandweer

De verplichte inzet van een bedrijfsbrandweer is niet alleen voorbehouden aan inrichtingen die een bedrijfsbrandweeraanwijzing hebben. Een bedrijfsbrandweer als gelijkwaardige maatregel ook kan voorkomen binnen een inrichting die niet op grond van artikel 31 van de Wvr is aangewezen of zelfs niet onder de categorie inrichtingen valt die op grond van artikel 31 van de Wvr is aan te wijzen. De bedrijfsbrandweer kan ook in een omgevingsvergunning voor de activiteit milieu worden opgenomen.¹⁷

Een voorbeeld hiervan is het gebruik van een bedrijfsbrandweer zoals beschreven in de PGS 15:2016, waarin verschillende beschermingsniveaus worden benoemd voor de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. Eén van de instrumenten om beschermingsniveau 1, het hoogste beschermingsniveau, te realiseren, is de inzet van een bedrijfsbrandweer.¹⁸ Omdat de bedrijfsbrandweer hier wordt ingezet als gelijkwaardige maatregel (ter vervanging van een stationaire voorziening) moet die in de omgevingsvergunning milieu worden opgenomen.¹⁹ Pas als een ongewoon voorval ook gevolgen heeft voor de openbare veiligheid (en daarmee een geloofwaardig incidentscenario vormt als bedoeld in het Bvr) moet de bedrijfsbrandweerinzet eveneens worden opgenomen in een bedrijfsbrandweeraanwijzing. In dat geval zal de omvang en aard van de inzet vanuit de bedrijfsbrandweeraanwijzing zo veel mogelijk inhoudelijk worden afgestemd met de inzet die in de omgevingsvergunning is opgenomen.

---

¹⁷ Zie ook het rapport *Bedrijfsbrandweer bij de opslag van gevaarlijke stoffen. Geen sluitend geheel*. van de VROM-inspectie en de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (29 december 2011)

¹⁸ PGS 15:2016, versie 1.0, *Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen*, p. 44

¹⁹ De wenselijkheid van de inzet van een bedrijfsbrandweer bij beschermingsniveau 1 valt te betwisten. In de praktijk zal de inzet van een bedrijfsbrandweer bij een dergelijk scenario ook een risicovolle binnenaanval inhouden. In paragraaf 4.1 staat hoe de veiligheidsregio omgaat met de binnenaanval bij bestrijding van een geloofwaardig incidentscenario.

2.3 Bedrijfsbrandweer versus overheidsbrandweer

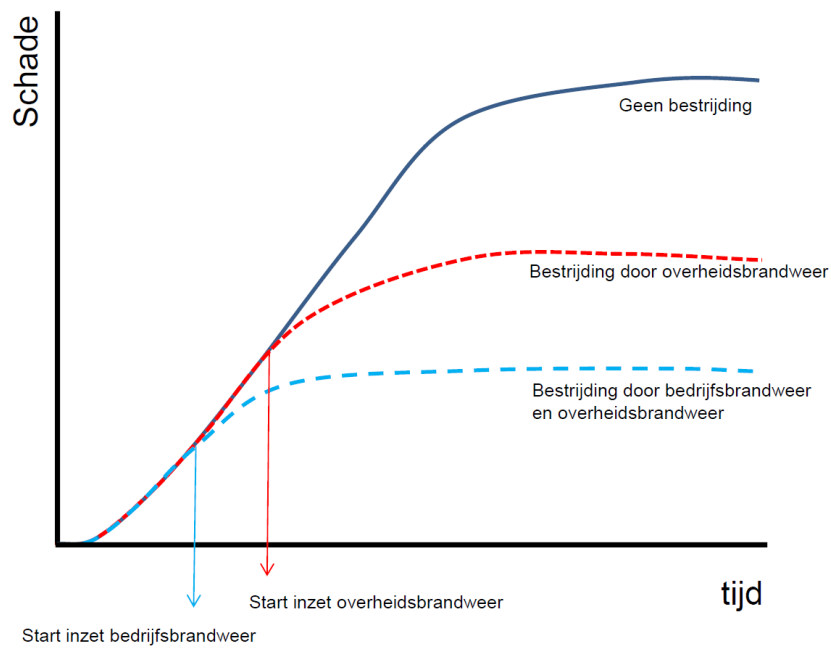
De overheidsbrandweer is verantwoordelijk voor de brandweezorg binnen de veiligheidsregio. Elke veiligheidsregio is verplicht een Regionaal Risicoprofiel op te stellen. Hierdoor ontstaat er inzicht in de soort en ernst van branden, rampen en crises waar een veiligheidsregio zich op moet voorbereiden. Doel van een Regionaal Risicoprofiel is het (strategisch) beleid van de veiligheidsregio in samenhang te brengen met de daadwerkelijk aanwezige risico's. Op basis van de conclusies kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio. Bij de beoordeling van de vraag of een inrichting over een bedrijfsbrandweer moet beschikken worden uitdrukkelijk de mogelijkheden van de overheidsbrandweer in een gebied betrokken. Hierbij wordt uitgegaan van de basisbrandweezorg en de daaraan verbonden opkomsttijden en middelen. In hoofdstuk 3 van het Bvr zijn de eisen van de basisbrandweezorg opgenomen. Hierin is o.a. opgenomen dat de brandweer beschikt over basisbrandweereenheden en ondersteuningseenheden (redvoertuig en hulpverleningsvoertuig) om de taken zoals opgenomen in de Wvr (artikel 25) uit te kunnen voeren. Daarnaast is in dit hoofdstuk geregeld wat de tijdnormen voor het vaststellen van de opkomsttijden van deze eerste eenheid (tankautospuiter met bemanning) zijn. Voor gebouwen met een kantoorfunctie, industriefunctie, sportfunctie, bijeenkomstfunctie of een overige gebruiksfunctie geldt, op basis van het Bvr, een opkomsttijd van 10 minuten. Van deze tijd kan gemotiveerd worden afgeweken door het bestuur van de veiligheidsregio. Daarbij mag echter geen hogere opkomsttijd worden vastgesteld dan 18 minuten. Afwijkingen worden opgenomen in een dekkingsplan dat onderdeel uitmaakt van het beleidsplan van de veiligheidsregio.

De overheidsbrandweer kan qua omvang, opkomsttijd en middelen niet ingericht zijn op alle mogelijke incidenten binnen de regio. Er zijn grenzen aan wat op het vlak van repressieve brandweezorg van de overheid mag worden verwacht. In geval van bijzondere risico's moet degene die de risico's in het leven roept een bijdrage leveren aan de beheersing en bestrijding daarvan. Door middel van een bedrijfsbrandweeraanwijzing legt het bestuur van de veiligheidsregio dat deel van de repressieve brandweertaak, dat de taak van de overheidsbrandweer te boven gaat, neer bij de risicovolle inrichtingen zelf. Een eventueel tekort schietende brandweezorg mag echter niet door middel van een bedrijfsbrandweeraanwijzing gecompenseerd worden.²⁰

Los van het feit dat de overheidsbrandweer niet alle risico's kan bestrijden vanuit de brandweezorg, heeft de inzet van de bedrijfsbrandweer ook intrinsieke voordelen: een bedrijfsbrandweer is bijvoorbeeld beter dan de overheidsbrandweer bekend met de aanwezige installaties, processen en stoffen. Ook kan de bedrijfsbrandweer sneller ingezet worden, waardoor schade en gevolgen beperkt kunnen blijven en escalatie mogelijk wordt voorkomen (zie figuur 2).

---

²⁰ Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 37

Figuur 2 Inzettijd overheids- en bedrijfsbrandweer

Het niveau van de basisbrandweezorg binnen de veiligheidsregio

De omvang van de basisbrandweezorg staat beschreven in het beleidsplan van de veiligheidsregio en het bijbehorende dekkingsplan.

2.4 Bedrijfsbrandweer versus rampenbestrijding

De scenario's voor de rampenbestrijding gaan over het algemeen over de grootste ongevalseffecten die door de activiteiten met gevaarlijke stoffen op een inrichting voor kunnen komen. De rampbestrijdingsscenario's voor de uitwerking in een rampbestrijdingsplan worden geselecteerd op basis van de grootste schade-effecten in de vorm van gewonden, doden, brandomvang en/of milieueffecten die direct volgen uit een LOC-scenario (LOC = Loss Of Containment: vrijkomen van de gevaarlijke stof).

De primaire verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding ligt bij de overheid. Op grond van de omgevingsvergunning milieu kan de inrichting wel worden verplicht om de benodigde materiële component beschikbaar te hebben voor het bestrijden van het scenario door de overheidsbrandweer.

Hoewel een kenmerk van een rampscenario is dat het door zijn aard en omvang niet effectief door een bedrijfsbrandweer kan worden bestreden en derhalve niet zal leiden tot een (verhoogde) aanwijzing, kan hiervoor wel bedrijfsbrandweerpersoneel en -materieel ingezet worden. De bedrijfsbrandweer heeft immers niet alleen tot doel het bestrijden van een incident, maar ook het beheersen ervan en het beperken van de effecten. Het optreden van een bedrijfsbrandweer, die eerder inzetbaar is dan de overheidsbrandweer, kan voorkomen dat een rampscenario verder escaleert. De omvang van de voor te schrijven personele en materiele component in de bedrijfsbrandweeraanwijzing wordt derhalve beperkt tot datgene dat nodig is om de geloofwaardige incidentscenario's te beheersen. Hieruit volgt echter ook dat, indien het verloop van een scenario zodanig is dat een inzet van een bedrijfsbrandweer geen effect heeft op het beheersen van het scenario, de bedrijfsbrandweer hiervoor niet kan worden voorgeschreven.

3 De bevoegdheid om aan te wijzen

Er zijn grenzen aan wat van de overheid op het vlak van de repressieve brandweezorg mag worden verwacht. In het geval van bijzondere risico's voor de openbare veiligheid moet degene die deze risico's veroorzaakt een bijdrage leveren aan de beheersing en bestrijding daarvan.²¹ Daarom kan het bestuur van de veiligheidsregio een inrichting verplichten om een bedrijfsbrandweer te hebben. In dit hoofdstuk is beschreven wanneer een inrichting kan worden aangewezen.

3.1 Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid

Het bestuur van de veiligheidsregio kan op grond van artikel 31 lid 1 van de Wvr een inrichting, die in geval van een brand of ongeval bijzonder gevaar kan opleveren voor de openbare veiligheid, aanwijzen als bedrijfsbrandweerplichtig.

Een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid is volgens de wetgever "een situatie waarin er naar het oordeel van het bestuur van de veiligheidsregio als gevolg van geloofwaardige incidentscenario's binnen de inrichting, een schade in de omgeving van die inrichting kan ontstaan die duidelijk groter is dan de schade die optreedt door mogelijke ongevallen in de betrokken omgeving zelf en waarop de overheidsbrandweer is berekend. De situatie die een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid vormt, veroorzaakt een risico dat uitstijgt boven het risico, waarop normaal gesproken de overheidsbrandweer is voorbereid".²²

Of er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, beoordeelt de veiligheidsregio aan de hand van een bedrijfsbrandweerrapport dat de inrichting bij haar moet indienen. Het begrip 'bijzonder gevaar' wordt gekoppeld aan geloofwaardige incidentscenario's. In het bedrijfsbrandweerrapport staan de geloofwaardige incidentscenario's beschreven die kunnen optreden bij de inrichting en de wijze waarop ze beheerst en bestreden kunnen worden.

3.1.1 Geloofwaardige incidentscenario's

Niet elk geïdentificeerd ongevalsscenario voor brand of ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting hoeft te leiden tot een aanwijzing. Er moet sprake zijn van een geloofwaardig incidentscenario: een incident dat reëel en typerend wordt geacht voor de inrichting, daarbij in aanmerking nemend welke preventieve voorzieningen zijn getroffen. Het scenario moet ook leiden tot schade buiten de inrichting. Bovendien moet dit incident door snel en adequaat repressief optreden van een brandweer kunnen worden beheerst of bestreden.

Onder typerend wordt verstaan dat incidenten voort kunnen komen uit de vergunde activiteiten met gevaarlijke stoffen op de inrichting. Bij de analyse of een scenario reëel is, wordt vanuit het wettelijk kader niet nader ingegaan op het onderwerp "kans". In een bedrijfsbrandweerrapportage behoren daarom geen analyses opgenomen te zijn waarmee getracht wordt hard te maken dat de kans op een bepaald risico dermate klein is, dat daarom geen bedrijfsbrandweer noodzakelijk is. De wetgever heeft in hoofdstuk 7 van het Bvr bedoeld een kader te scheppen op basis waarvan scenario's worden uitgewerkt vanwege

---

²¹ Memorie van toelichting op de Wet veiligheidsregio's, TK 2006-2007, 31 117, nr. 3, p. 70

²² Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57

het simpele feit dat een gevaarlijke stof op een bedrijf aanwezig is. Primair toetst de veiligheidsregio scenario's aan de preventieve LOD's om te beoordelen of een scenario reëel wordt geacht. Voor de veiligheidsregio zijn de repressieve LOD's die ingrijpen op een LOC verder bepalend voor de vraag of er effecten buiten de inrichting zijn. Er kan alleen rekening gehouden worden met LOD's, preventief én repressief, waarvan de doelmatige werking is vastgesteld om het scenario te stoppen of minimaal te beheersen. Scenario's waarvan een zeer kleine kans bestaat dat ze optreden (scenario's voor de rampenbestrijding), kunnen niet worden aangemerkt als geloofwaardig incidentscenario.²³

3.1.2 **Schade**

Schade²⁴ aan personen en gebouwen kan het directe gevolg zijn van het incident zelf, maar ook van de escalatie van een incident. Als het oorspronkelijke incident geen effecten heeft buiten de inrichting, maar escalatie ervan wel leidt tot schade buiten de inrichting dan dient dit escalatiescenario op basis van de schadecriteria meegenomen te worden in de afweging of het scenario een geloofwaardig bedrijfsbrandweerscenario is.

De criteria of er schade aan personen of gebouwen buiten de inrichting kan optreden zijn uitgewerkt in de Werkwijzer.

---

²³ Zie ook Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57 en 58

3.2 Inrichtingen die aangewezen kunnen worden

Niet alle inrichtingen die werken met gevaarlijke stoffen kunnen worden aangewezen. De aanwijsbare inrichtingen zijn beperkt tot de drie categorieën uit artikel 7.1 van het Besluit veiligheidsregio's (Bvr):

- a) inrichtingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo-inrichtingen);
- b) inrichtingen met installaties waarop hoofdstuk 2, afdeling 2, van het Arbeidsomstandighedenbesluit van toepassing is voor zover het betreft:
  - 1°. inrichtingen die geheel of nagenoeg geheel zijn bestemd voor de opslag in verband met vervoer van in die afdeling genoemde stoffen, al dan niet in combinatie met andere stoffen en producten (vervoersgebonden inrichtingen);
  - 2°. spoorwegemplacements voor zover zij geen onderdeel zijn van een inrichting als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (spoorwegemplacements); en
- c) inrichtingen, bedoeld in artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet, met uitzondering van de inrichtingen waarop artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen van toepassing is (inrichtingen voor kernenergie).

3.2.1 Brzo-inrichtingen

Bedrijven waar een bepaalde hoeveelheid aan gevaarlijke stoffen aanwezig is of mag zijn conform de omgevingsvergunning milieu, vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen 2015 (Brzo 2015). Doel van het Brzo 2015 is het voorkomen van rampen en zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en, als zich toch een incident voordoet, de gevolgen voor mens en milieu te beperken.

Brzo-inrichtingen kunnen worden aangemerkt als lagedrempelinrichting of hogedrempelinrichting, afhankelijk van de hoeveelheid gevaarlijke stoffen die aanwezig is of kan zijn. Voor hogedrempelinrichtingen gelden zwaardere eisen dan voor lagedrempelinrichtingen, echter beide typen bedrijven moeten zorgen voor een afdoende veiligheidsniveau. Of een inrichting een Brzo-inrichting is, moet blijken uit bijlage I van de Seveso III-richtlijn, waarnaar het Brzo 2015 verwijst. Hierin staan de drempelwaarden voor gevaarlijke stoffen. Zowel hogedrempel- als lagedrempelinrichtingen kunnen worden aangewezen als bedrijfsbrandweerplichtig.

3.2.2 Vervoersgebonden inrichtingen en spoorwegemplacements

Vervoersgebonden inrichtingen zijn inrichtingen voor de opslag gerelateerd aan het vervoer van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld stuwadoors). Samen met spoorwegemplacements worden ze ook wel aangeduid als ARIE-inrichtingen, omdat artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet hen verplicht een zogenaamde Aanvullende Risico Inventarisatie en Evaluatie (ARIE) op te stellen.

Het doel van de ARIE-regeling is dat bedrijven moeten kunnen aantonen dat zij de risico's van zware ongevallen binnen hun bedrijf kennen en beheersen. Dit wordt gedaan aan de hand van een aanvullende risico- inventarisatie en evaluatie (ARIE) die door het bedrijf wordt opgesteld. Bedrijven die onder de ARIE-regeling vallen zijn verplicht dit schriftelijk te

melden bij de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (I-SZW). Nadat I-SZW op de hoogte is gesteld van de ARIE-plicht moet I-SZW de meldingsgegevens van het ARIE-plichtige bedrijf doorgeleiden naar de veiligheidsregio. Of een bedrijf ARIE-plichtig (en daarmee aanwijsbaar) is, is dus ter beoordeling aan I-SZW. Het doorzetten van deze informatie door I-SZW naar de veiligheidsregio's is daarom van groot belang voor het aanwijstraject van dit type bedrijven.

3.2.3 Inrichtingen voor kernenergie

Inrichtingen die vallen onder artikel 15, onderdeel b, van de Kernenergiewet kunnen worden aangewezen voor het hebben van een bedrijfsbrandweer. Uitzondering hierop zijn de inrichtingen die ook nog vallen onder artikel 44 van het Besluit kerninstallaties, splijtstoffen en ertsen. Met dit laatste worden inrichtingen bedoeld die omschreven isotopen hebben van de elementen uranium en/of plutonium en qua gewicht boven een drempelwaarde uitkomen.

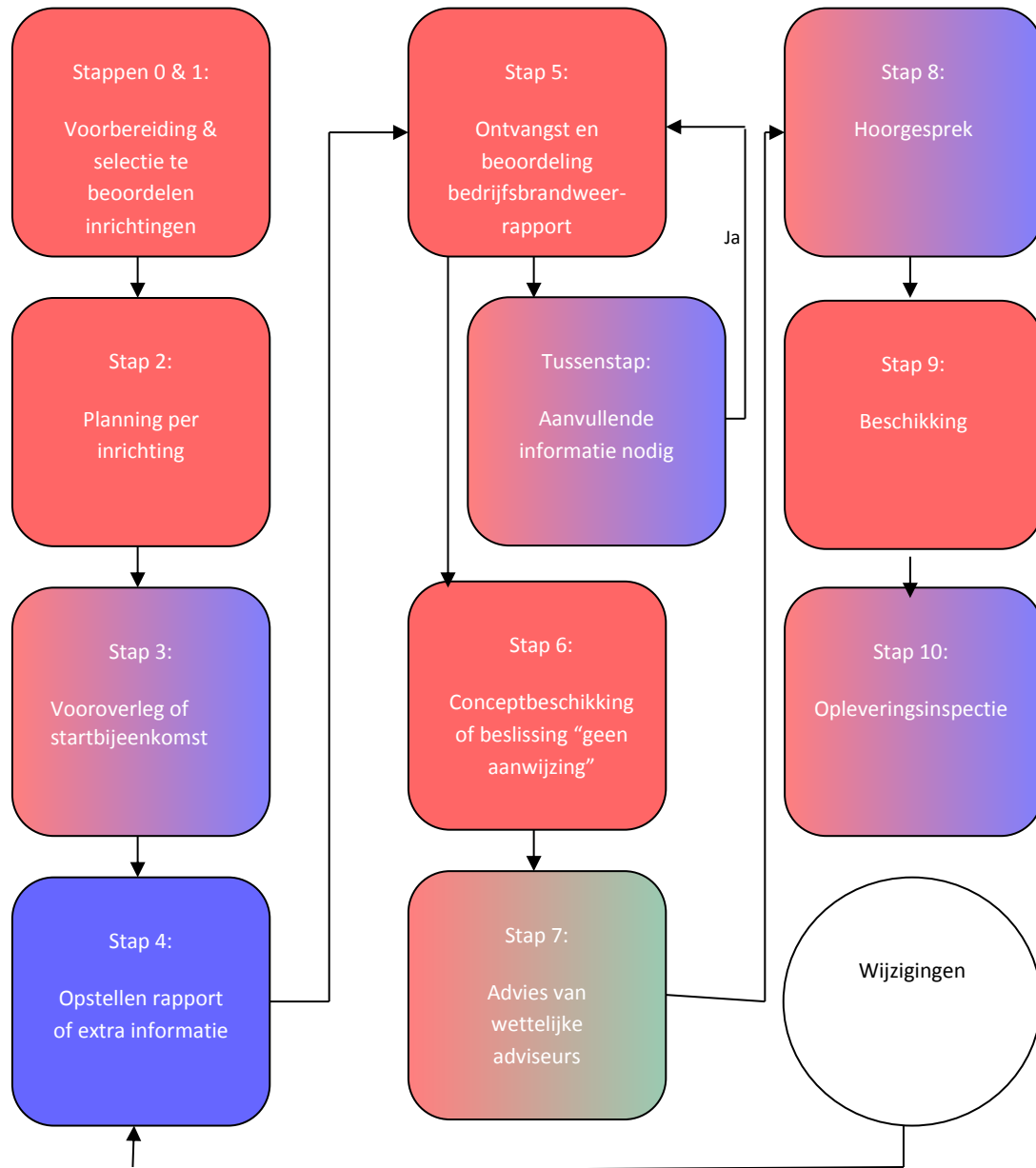
Voorbeelden van onder de Kernenergiewet vergunningplichtige en daarmee aanwijsbare inrichtingen zijn:

- producenten van isotopen die worden gebruikt voor medische toepassingen;
- centrales voor het opwekken van elektrische energie en,
- bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het verwerken en opslaan van radioactief afval en het verrijken van uranium.

Een voorbeeld van vergunningvrije en daarmee niet-aanwijsbare inrichtingen zijn laboratoria waarbij de elementen worden gebruikt vanwege hun chemische eigenschappen en voorheen de fotografie waarbij chemicaliën werden gebruikt.

3.3 Het aanwijsproces

De procedure voor het aanwijzen van een bedrijfsbrandweer staat in hoofdstuk 7 van het Besluit veiligheidsregio's en is ook beschreven in de Werkwijzer. In dit hoofdstuk worden de procesafspraken beschreven.

Figuur 3 Processtappen bedrijfsbrandweeraanwijzing

- Rood betekent: een actie door de Veiligheidsregio
- Blauw betekent: een actie door de inrichting
- Groen betekent: een actie door de wettelijke adviseurs

Proces

In deze paragraaf worden de afzonderlijke processtappen beschreven, waarbij de veiligheidsregio er de voorkeur aan geeft om zo veel mogelijk bij het proces van vergunningverlening voor de omgevingsvergunning milieu aan te sluiten.

Stappen 0, 1 en 2: Voorbereiding en Selectie

Binnen 2 jaar na vaststelling van dit aanwijsbeleid, wordt voor alle inrichtingen die conform artikel 7.1 van het Bvr aangewezen kunnen worden, maar momenteel geen aanwijzing hebben, (opnieuw) nagegaan of er in geval van brand of ongeval sprake kan zijn van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Indien in het recente verleden is bepaald dat er geen bijzonder gevaar aanwezig is of dat eventuele geloofwaardige incidentscenario's niet bestreden of beheerst kunnen worden met een bedrijfsbrandweer, en er geen indicatie is dat deze situatie is veranderd, hoeft daarvoor geen heroverweging plaatsvinden. Voor een verouderde aanwijsbeschikking kan wel een heroverweging plaatsvinden. Onder een verouderde aanwijsbeschikking wordt verstaan een aanwijsbeschikking waarin is uitgegaan van verouderde bestrijdingsinzichten of -technieken. Ook kan een aanwijsbeschikking worden geactualiseerd als de uitwerking van de geloofwaardige incidentscenario's of de voorschriften zijn verouderd.

De te beoordelen inrichtingen vallen vervolgens in een van de volgende categorieën:

- a. op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs aangenomen worden dat er geen sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid. Deze inrichtingen zullen niet worden gevraagd om een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen;
- b. op basis van de aanwezige informatie kan redelijkerwijs aangenomen worden dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid maar dat dit gevaar wordt afgedekt door de aanwezige stationaire installaties. De installaties zijn echter onvoldoende geborgd in de omgevingsvergunning milieu. Het is belangrijk dat in overleg met het betrokken bevoegd gezag de borging in de omgevingsvergunning in orde wordt gebracht. Het bedrijf moet hiervoor het initiatief nemen om de vergunning aan te passen. Na borging van de stationaire installaties zal de veiligheidsregio het hoofd of bestuurder van de inrichting schriftelijk over de beoordeling in kennis stellen;
- c. op basis van de aanwezige informatie is beoordeeld dat er mogelijk sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid, maar door lopende trajecten (bijvoorbeeld aanpassing van een omgevingsvergunning milieu) is het op dit moment niet zinvol een aanwijstraject te starten. Indien er inderdaad sprake is van een omgevingsvergunningstraject dan zal de veiligheidsregio het hoofd of bestuurder van de inrichting op de hoogte stellen dat een aanwijstraject zal volgen, nadat de procedure omwille van een omgevingsvergunning is afgerond. Ook doet de veiligheidsregio er goed aan om de consequenties van de milieuvergunningaanvraag én de (concept) milieuvergunning met het hoofd of de bestuurder van de inrichting te bespreken. Bij voorkeur gebeurt dit aan de hand van een (concept)bedrijfsbrandweerrapportage. De veiligheidsregio kan een aanwijstraject starten als er aanwijzingen zijn dat de verlening van de omgevingsvergunning of het onherroepelijk worden ervan, lange tijd op zich zal laten wachten en er reeds sprake is van vergunde activiteiten met geloofwaardige scenario's;

- d. op basis van de aanwezige informatie is bepaald dat er sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid of er is onvoldoende informatie om vast te stellen of er sprake is van een bijzonder gevaar. Het starten van een aanwijstraject is noodzakelijk.

Stap 3: Vooroverleg

Voordat een hoofd of bestuurder van een inrichting wordt verzocht een bedrijfsbrandweerrapport in te leveren, kan er een vooroverleg of startbijeenkomst worden belegd. Het doel van een dergelijk overleg is het geven van uitleg over het proces van een bedrijfsbrandweeraanwijzing en de gewenste gegevens in het bedrijfsbrandweerrapport. Ook kan een al opgesteld concept bedrijfsbrandweerrapport worden besproken of uitgelegd worden dat een geloofwaardig incidentscenario niet meer van toepassing is als er aanvullende maatregelen worden genomen of een activiteit wordt gestaakt. In dit laatste geval (wanneer aanvullende maatregelen worden genomen of een activiteit wordt gestaakt) zal de veiligheidsregio moeten beoordelen of het aanwijstraject (al dan niet alleen voor dat geloofwaardige incidentscenario) wordt stilgelegd in afwachting van wijziging van de omgevingsvergunning milieu. De veiligheidsregio kan, in geval het aanwijstraject tijdelijk wordt stilgelegd, een termijn stellen waarbinnen een aanvraag om wijziging van de omgevingsvergunning milieu moet zijn ingediend bij het bevoegd gezag. Als de inrichting niet aan deze termijn voldoet, wordt het aanwijstraject hervat en wordt het betreffende geloofwaardige incidentscenario meegenomen in de aanwijsbeschikking.

Binnen 4 weken na het vooroverleg wordt, waar van toepassing, de schriftelijk verkregen informatie beoordeeld en wordt het hoofd of de bestuurder van de inrichting schriftelijk verzocht een bedrijfsbrandweerrapport of aanvullende informatie op het veiligheidsrapport aan te leveren (hierna: aanschrijving). Dit is een termijn van orde.²⁵

Stap 4: Opstellen bedrijfsbrandweerrapport

Het hoofd of de bestuurder van de inrichting moet binnen 3 maanden na aanschrijving (het schriftelijke verzoek van de veiligheidsregio) een bedrijfsbrandweerrapport indienen.²⁶ Dit is een wettelijke termijn, waaraan de inrichting verplicht is te voldoen.²⁷ Indien het bedrijfsbrandweerrapport niet of niet tijdig wordt ingediend, kan de veiligheidsregio besluiten tot het opleggen van een last onder dwangsom met als doel het alsnog in laten dienen van het bedrijfsbrandweerrapport.

Inrichtingen waarvoor al een veiligheidsrapport is ingediend met daarin een bedrijfsbrandweerrapport mogen volstaan met een verwijzing naar de betreffende gegevens in het veiligheidsrapport. Tijdens de beoordeling kan echter wel blijken dat aanvullende informatie noodzakelijk is.

---

²⁵ Een termijn van orde is geen wettelijke termijn, maar een door de veiligheidsregio zelf gehanteerde, niet bindende termijn. Van een termijn van orde kan eenvoudiger afgeweken worden dan van een wettelijke termijn, waarop de procedures uit de Algemene wet bestuursrecht van toepassing zijn.

²⁶ Artikel 7.2, lid 1, van het Bvr

²⁷ Artikel 7.2, lid 2, van het Bvr

Stap 5: Ontvangst en beoordeling

Binnen 4 weken na ontvangst van het bedrijfsbrandweerrapport wordt beoordeeld of het bedrijfsbrandweerrapport voldoende informatie bevat om vast te stellen of een bedrijfsbrandweer noodzakelijk is en welke eisen aan deze bedrijfsbrandweer moeten worden gesteld. Dit is een termijn van orde.

Indien er onvoldoende informatie is, wordt het hoofd of de bestuurder van de inrichting hiervan schriftelijk op de hoogte gebracht en gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren.²⁸ Bij dit verzoek om aanvullende informatie stelt de veiligheidsregio een termijn waarbinnen ze de gevraagde informatie wil hebben ontvangen. Indien de gevraagde informatie niet of niet tijdig wordt overhandigd wordt er handhavend opgetreden en in het uiterste geval zal de veiligheidsregio de ontbrekende informatie zelf aanvullen en daarmee het aanwijstraject voortzetten. De aanvullende informatie wordt na ontvangst eveneens doorgestuurd naar de wettelijk adviseurs.

Stap 6: Conceptbeschikking of beslissing “geen aanwijzing”

Binnen 6 weken nadat alle informatie is ontvangen wordt er – als de veiligheidsregio van oordeel is dat er inderdaad sprake is van een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid in geval van brand of ongeval – een conceptaanwijsbeschikking opgesteld. Dit is een termijn van orde.

Indien de veiligheidsregio op basis van de verkregen informatie van mening is dat een bedrijfsbrandweeraanwijzing niet nodig is, zal de veiligheidsregio geen conceptaanwijsbeschikking opstellen, maar het hoofd of de bestuurder van de inrichting en de wettelijke adviseurs schriftelijk informeren dat de aanwijsprocedure is stopgezet. In het schrijven wordt vermeld wat de reden is dat de aanwijsprocedure wordt gestopt.

---

²⁸ Artikel 7.2, lid 4, van het Bvr

Stap 7: Wettelijke adviseurs

Binnen 1 week na het opstellen van de concept aanwijsbeschikking wordt aan de wettelijke adviseurs om advies gevraagd²⁹. Dit is een termijn van orde. Daarbij wordt ook een kopie van het bedrijfsbrandweerrapport en eventueel aanvullende informatie naar de adviseurs gezonden³⁰. De wettelijke adviseurs worden gevraagd binnen 4 weken hun advies uit te brengen. Dit is een termijn die de veiligheidsregio zelf bepaalt. De termijn mag echter niet zodanig kort zijn, dat de adviseur zijn taak niet naar behoren kan vervullen.³¹ Als een adviseur geen advies uitbrengt binnen deze termijn en de veiligheidsregio hier niet over informeert, kan de veiligheidsregio de besluitvorming over de aanwijsbeschikking na afloop van deze termijn voortzetten.³²

Stap 8: Hoorgesprek

Binnen 2 weken na het verwerken van het advies van de wettelijke adviseurs wordt de concept aanwijsbeschikking aan het hoofd of de bestuurder van de inrichting gezonden en wordt hij uitgenodigd voor een hoorgesprek.³³

Indien dit hoorgesprek heeft plaatsgevonden, wordt een verslag gemaakt, dat binnen 4 weken naar het hoofd of de bestuurder van de inrichting wordt gezonden. Hij kan zijn eventuele opmerkingen over het verslag schriftelijk aan de veiligheidsregio doen toekomen. De veiligheidsregio zal deze opmerkingen in overweging nemen. Indien opmerkingen door de veiligheidsregio niet worden overgenomen moet dit worden toegelicht in het besluit.

De in deze processtap genoemde termijnen, zijn termijnen van orde.

Stap 9: Beschikking

Binnen 1 maand na het hoorgesprek wordt de definitieve aanwijsbeschikking opgesteld en verzonden aan het hoofd of de bestuurder van de inrichting. Een afschrift van de beschikking wordt aan de wettelijke adviseurs gezonden.³⁴

De in deze processtap genoemde termijnen, zijn termijnen van orde.

Stap 10: Opleveringsinspectie

Binnen 3 maanden na de inwerkingtreding van de aanwijsbeschikking voert de veiligheidsregio een opleveringsinspectie uit. Dit is een termijn van orde.

Doel van deze inspectie is het creëren van een overdrachtsmoment van de opsteller van de aanwijsbeschikking naar het hoofd of de bestuurder van de inrichting en naar de toezichthouder. Daarbij kan bepaald worden of er nog onduidelijkheden bij het hoofd of de bestuurder van de inrichting zijn en of er wordt voldaan aan hetgeen in de aanwijsbeschikking is vastgelegd. Bij constatering van tekortkomingen zal de inrichting meestal in de gelegenheid worden gesteld om deze binnen een redelijke termijn te

---

²⁹ Artikel 7.3, tweede lid, van het Bvr

³⁰ Artikel 7.2, derde lid, van het Bvr

³¹ Artikel 3:6, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht

³² Artikel 3:6, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht

³³ Artikel 7.3, tweede lid, van het Bvr

³⁴ Artikel 7.3, vierde lid, van het Bvr

herstellen. Mocht echter blijken dat een inrichting niet binnen de in de aanwijsbeschikking genoemde termijn over een bedrijfsbrandweer beschikt, zal direct handhavend worden opgetreden en zal in beginsel geen hersteltermijn worden gegund, anders dan een begunstigingstermijn in een handhavingstraject.

De processtap 'Opleveringsinspectie' is ook uitgewerkt in het model 'Handhavingsbeleid Veiligheidsregio's Industriële Veiligheid' van het LEC BrandweerBRZO.

3.3.1 Actualisatie en wijzigingen bij bestaande aanwijsbeschikkingen

In de schematische weergaven van de aanwijsprocedure is kort weergegeven dat de inrichting bij wijzigingen een nieuw bedrijfsbrandweerrapport moet indienen. Hieronder staat hoe de veiligheidsregio omgaat met wijzigingen.

Een aanwijsbeschikking wordt voor onbepaalde tijd afgegeven. Er kunnen echter omstandigheden zijn, die leiden tot aanpassing van de aanwijsbeschikking. Afhankelijk van de aanleiding moet de inrichting zelf actie ondernemen en een gewijzigd bedrijfbrandweerrapport indienen of kan de veiligheidsregio de aanwijsbeschikking ambtshalve wijzigen.

Verplichting voor de inrichting: een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport

Het hoofd of de bestuurder van een inrichting moet bij belangrijke veranderingen binnen de inrichting zo spoedig mogelijk een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport indienen bij de veiligheidsregio.³⁵ Het gaat dan om wijzigingen van de inrichting, uitbreiding van de inrichting of verandering van de processen binnen de inrichting. Niet voor iedere verandering moet een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport worden ingediend. Voor veranderingen die geloofwaardige scenario's in zich hebben dient een gewijzigd of aangevuld rapport ingediend te worden. Voor de beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport wordt de procedure uit paragraaf 3.3, vanaf stap 4, doorlopen.

Als uit toezicht blijkt dat er belangrijke veranderingen binnen de inrichting hebben plaatsgevonden, waarvoor nog geen gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport is ingediend, verzoekt de veiligheidsregio het hoofd of de bestuurder van de inrichting om alsnog een bedrijfsbrandweerrapport in te dienen en verbindt hier een termijn aan.³⁶ Als er na afloop van deze termijn geen bedrijfsbrandweerrapport is ingediend, kan de veiligheidsregio dit afdwingen door middel van handhaving. Als dit geen effect sorteert, kan de veiligheidsregio ervoor kiezen om op basis van eigen gegevens de aanwijzing aan te passen.

---

³⁵ Hier geldt de termijn van 3 maanden uit artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's dus niet. Het verzoek om alsnog een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport in te dienen, wordt niet gedaan op grond van dat artikel, maar is het gevolg van het in gebreke blijven van de inrichting.

³⁶ Artikel 7.4, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's

Ambtshalve wijzigingen

Bij een wijziging in de omgeving van een aangewezen inrichting kan de veiligheidsregio ambtshalve de aanwijsbeschikking aanpassen of intrekken.³⁷ Hetzelfde geldt als in de aanwijsbeschikking wordt uitgegaan van verouderde bestrijdingstechnieken en materieel. Ook kan de veiligheidsregio besluiten om de aanwijsbeschikking te wijzigen als deze onvoldoende gemotiveerd is of onderbouwd. In sommige, vooral ernstig verouderde, aanwijsbeschikkingen ontbreekt een gedegen scenarioanalyse of worden soms in het geheel geen scenario's beschreven. Ook kunnen aan die aanwijzing verouderde, soms erg summiere, voorschriften zijn verbonden. Dit bemoeilijkt het toezicht op de aangewezen inrichting en maakt dit op punten zelfs onmogelijk. Gezien het grote belang dat gemoeid is met een aanwijsbeschikking, te weten de bescherming van de openbare veiligheid, moet een aanwijsbeschikking actueel en helder gemotiveerd zijn. Dit is ook in het belang van de inrichting zelf.

Als het bedrijfsbrandweerrapport niet volledig of (gedeeltelijk) incorrect is, kan de veiligheidsregio de inrichting de gelegenheid geven de informatie aan te vullen dan wel te corrigeren. Ook kan de veiligheidsregio besluiten om de ontbrekende informatie zelf aan te vullen of corrigeren.

---

³⁷ Artikel 7.5, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's

3.4 Eisen aan de aanwijzing

In een aanwijsbeschikking kan de veiligheidsregio slechts eisen verbinden, die zijn opgenomen in artikel 7.3, vijfde lid, van het Bvr:

- a. de geoefendheid en de samenstelling van de bedrijfsbrandweer waarbij de functies genoemd in het Besluit personeel veiligheidsregio's kunnen worden aangewezen;
- b. de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen;
- c. het blusmaterieel;
- d. de beschermende middelen
- e. de alarmering van en samenwerking met de brandweer en andere hulpverleningsorganisaties, en
- f. de omvang van het personeel en het materieel van de bedrijfsbrandweer.

In bijlage 1 staan modelvoorschriften die aan een aanwijzing verbonden kunnen worden. Er is bewust gekozen voor modelvoorschriften en niet voor standaardvoorschriften (waarvan slechts gemotiveerd van kan worden afgeweken), om maatwerk zo eenvoudig mogelijk te maken. Inhoudelijk komen de modelvoorschriften voor het grootste deel overeen met de Algemene Bepalingen die tot nu aan aanwijsbeschikkingen worden verbonden. Het verschil met de Algemene Bepalingen is dat de veiligheidsregio uit de modelvoorschriften die voorschriften kan kiezen welke van toepassing zijn op de inrichting en deze kan aanvullen met andere, op dat specifieke geval toegesneden bijzondere voorschriften. Dit alles in tegenstelling tot de Algemene Bepalingen die veelal in hun geheel aan de aanwijzing werden verbonden, waarna enkele bepalingen expliciet konden worden uitgezonderd.

3.4.1 Personeel in de bedrijfsbrandweeraanwijzing

Een belangrijk onderdeel van de bedrijfsbrandweeraanwijzing wordt gevormd door het bedrijfsbrandweerpersoneel (zie de categorieën eisen uit artikel 7.3, vijfde lid, onder a en f, van het Bvr). Er kunnen verschillende functies worden aangewezen.

Functies uit het Besluit personeel veiligheidsregio's

In het Besluit bedrijfsbrandweren, dat tot 2010 van kracht was, mochten er eisen worden gesteld aan de opleiding van bedrijfsbrandweerpersoneel. Echter, met inwerkingtreding van het Bvr is deze mogelijkheid komen te vervallen. In plaats daarvan zijn er bedrijfsbrandweerfuncties opgenomen in artikel 2, vierde lid, van het Besluit personeel veiligheidsregio's (Bpv). Samen met de overheidsbrandweerfuncties mogen deze functies worden aangewezen.³⁸ Examens voor deze functies worden afgenomen door het IFV, waardoor de vakbekwaamheid van dit personeel is gewaarborgd. Het apart benoemen van opleidingseisen is daardoor ook niet nodig.

Arbeidsomstandighedenwetgeving

De inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel moet uiteraard voldoen aan de Arbeidsomstandigheden wet- en regelgeving. Waar overheidsbrandweerpersoneel onder voorwaarden mag afwijken van de regels omtrent arbeidsveiligheid (voor het redden van mensen), mag het bedrijfsbrandweerpersoneel dit niet. Bedrijfsbrandweerpersoneel is dus

---

³⁸ Nota van Toelichting op het Bvr, Stb 2010, 255, art.7.3

aan dezelfde veiligheidseisen gebonden als ieder andere werknemer van de inrichting. I-SZW zal, als wettelijk adviseur in het aanwijstraject, moeten beoordelen of de voorgenomen inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel is toegestaan.

Overige bedrijfsbrandweerfuncties: first line responders en andere functies

Gezien de nota van toelichting op artikel 7.3, vijfde lid, van het Bvr biedt dit artikel de mogelijkheid om functies die niet in het Bpv staan aan te wijzen, een mogelijkheid waar steeds vaker gebruik van wordt gemaakt. In de praktijk gaat het om medewerkers van een inrichting, met onder meer functienamen als first line responder, medewerker noodorganisatie, bedrijfsdeskundige of operator, die worden belast met specifieke bedrijfsbrandweertaken in de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's (verder: first line responders e.a.).

Omdat de bedrijfsbrandweer wordt gedefinieerd als "een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting"³⁹ zijn personen in deze functies ook onderdeel van de bedrijfsbrandweerorganisatie. Aangezien de taken die first line responders e.a. kunnen uitvoeren en de functiebenamingen niet centraal zijn vastgesteld, kunnen ze per aanwijsbeschikking verschillen. Hierbij wordt opgemerkt dat wij in Nederland ook de term First line responder bedrijfsnoodorganisatie (FiRe bno) kennen. De First line responder bedrijfsnoodorganisatie (FiRe bno) met een opleiding verzorgt door het NIBHV is voorbehouden aan de bedrijfshulpverlening (BHV) en zou je kunnen zien als vallend onder de veel gehoorde term *bedrijfshulpverlener-plus (BHV+)*. In een aanwijzing voor een bedrijfsbrandweer zal daarom de term FiRe bno niet terugkomen.

Voor first line responders e.a. is evenmin vastgelegd over welke kennis en capaciteiten zij moeten beschikken. Er zijn geen landelijke opleidingseisen en geen centrale examens. Hoewel er geen opleidingseisen worden gesteld, zal toch moeten worden gewaarborgd dat ook dit personeel voldoende is uitgerust voor zijn of haar bedrijfsbrandweertaak. De inrichting moet daarom met een opleidingsplan, dat onderdeel is van het bedrijfsbrandweerrapport, aantonen dat de first line responders e.a. voor de taken uit de geloofwaardige incidentscenario's waarvoor ze volgens het bedrijfsbrandweerrapport worden ingezet, voldoende zijn opgeleid. Doordat niet de veiligheidsregio in de aanwijzing, maar het bedrijf zelf in het bedrijfsbrandweerrapport bepaalt hoe het zijn personeel schoolt, is er geen strijd met het verbod op het stellen van opleidingseisen. Tenminste, mits het opvolgen van het opleidingsplan niet als voorschrift wordt opgenomen in de aanwijsbeschikking. In dat geval zou er immers sprake zijn van het voorschrijven van een opleiding. Naleving kan worden afgedwongen door het opleidingsplan of het betreffende onderdeel van het bedrijfsbrandweerrapport integraal onderdeel uit te laten maken van de aanwijsbeschikking en te handhaven op het niet in werking zijn conform het bedrijfsbrandweerrapport.

Voorwaarden voor de inzet van first line responders e.a.

---

³⁹ Nota van Toelichting op het Bvr, Stb 2010, 255, p. 58

Een belangrijke reden voor het opnemen van first line responders e.a. in een bedrijfsbrandweerrapport is dat het vaak gaat om relatief eenvoudige taken, zoals het vanuit een controlekamer richten van monitoren. De inrichtinghouder vindt een volledige opleiding tot bijvoorbeeld bedrijfsbrandweer manschap a te kostbaar en niet nodig. Een andere reden om first line responders e.a. in te zetten, is dat zij vaak nog eerder dan de bedrijfsbrandweer ter plaatse kunnen zijn en escalatie van een incident kunnen voorkomen of de gevolgen (van escalatie) van een incident kunnen beperken.

De veiligheidsregio staat niet negatief tegenover de inzet van first line responders e.a., maar zal terughoudend omgaan met het opnemen van deze functies in de aanwijsbeschikking. De veiligheidsregio beoordeeld hierbij of de functietaken én het opleidingsplan van de first line responders e.a. passend zijn voor de geloofwaardige bedrijfsbrandweerscenario's.

Waar personeel in de (bedrijfs)brandweerfuncties uit het Bpv breed is opgeleid en over algemeen, gedegen repressief inzicht beschikt, is dit niet het geval voor first line responders e.a. Het is dan ook niet de bedoeling dat first line responders e.a. een breed scala aan repressieve taken vervullen. Dit is de taak van het breed opgeleide (bedrijfs)brandweerpersoneel uit het Bpv. First line responders e.a. zullen slechts voor specifieke taken worden aangewezen en wel voor die taken die zijn afgestemd op het van hen te verwachten repressieve inzicht.

Daarom hanteert de veiligheidsregio de volgende uitgangspunten voor de inzet van first line responders e.a.:

- de first line responder e.a. mag vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen activeren en bedienen als kan worden aangetoond dat hij een goede kennis heeft van de betreffende stationaire installaties en het gebruik ervan;
- de first line responder e.a. mag in geval van brand in beginsel alleen worden ingezet tot een warmtestraling van 1 kW/m². In afwijking hiervan mag de first line responder e.a. die in het bezit is van voldoende beschermende kleding met adembescherming, aantoonbare kennis over het gebruik ervan en ervaring heeft, worden ingezet tot een warmtestraling van 3 kW/m². Paragraaf 4.2 over warmtestraling en persoonlijke bescherming is hierop van toepassing;

Bedrijfshulpverlening

Bedrijfshulpverleners (BHV'ers) worden soms opgevoerd in een bedrijfsbrandweerrapport als personeel met een repressieve taak. Wat mag een BHV'er nu wel en niet doen?

Inrichtingen zijn verplicht⁴⁰ om een BHV-organisatie te hebben, die in geval van nood hulp kan verlenen aan werknemers en bezoekers van de inrichting. Onder hulpverlening wordt in ieder geval verstaan:

- het verlenen van eerste hulp bij ongevallen;
- het beperken en het bestrijden van brand en het beperken van de gevolgen van ongevallen;

---

⁴⁰ Artikel 3, eerste lid onder e, van de Arbeidsomstandighedenwet

- het in noodsituaties alarmeren en evacueren van alle werknemers en andere personen in het bedrijf of de inrichting.⁴¹

Waar de bedrijfsbrandweerorganisatie gericht is op het bestrijden en beheersen van incidenten met gevaarlijke stoffen (het redden van slachtoffers is geen onderdeel van die taak), zijn de taken van een BHV-organisatie veeleer gericht op hulpverlening aan personen.

Als BHV'ers volgens een bedrijfsbrandweerrapport een rol spelen bij de bestrijding van een geloofwaardig incidentscenario, worden ze op dezelfde manier beschouwd als first line responders e.a. Het verdient de voorkeur om BHV'ers, als ze een taak krijgen in de bedrijfsbrandweerorganisatie, een andere functiebenaming te geven zoals bijvoorbeeld first line responder om zo duidelijk te maken dat ze niet worden ingezet op grond van de Arbeidsomstandighedenwet, maar in het kader van de bedrijfsbrandweeraanwijzing. De inzet van BHV'ers bij de bestrijding van geloofwaardige incidentscenario's mag er niet toe leiden dat de BHV organisatie niet meer voldoet aan de Arbeidsomstandighedenwet en aanverwante regelgeving. Concreet betekent dit, dat er bij een geloofwaardig incidentscenario altijd voldoende BHV'ers moeten overblijven om BHV-taken uit te voeren.

3.4.2 Eisen aan de geoefendheid van personeel

De veiligheidsregio kan in de voorschriften bij de aanwijsbeschikking eisen stellen aan de geoefendheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel, zowel aan personeel in functies uit het Bpv als aan first line responders e.a. (zie de eisencategorie uit artikel 7.3, vijfde lid, onder a, van het Bvr). Voor first line responders e.a. wordt specifiek in de voorschriften opgenomen dat zij geoefend moeten zijn in de geloofwaardige incidentscenario's.

Onder geoefendheid wordt verstaan het vakbekwaam blijven van bedrijfsbrandweerpersoneel.⁴² De veiligheidsregio beschouwt de bedrijfsbrandweer als geoefend indien de personen van de betreffende bedrijfsbrandweerorganisatie beschikken over:

- kennis en vaardigheden die behoren bij het opleidingsniveau van de bedrijfsbrandweerfunctie;
- kennis over de aanwezige gevaren en bedrijfsprocessen en de vaardigheden die hiermee verband houden;
- kennis en vaardigheden om de specifiek voor het bedrijf getroffen beheers- en incidentbestrijdingsmiddelen adequaat te gebruiken;
- kennis van de voor het bedrijf van toepassing zijnde procedures voor de alarmering, uitruk en inzet.

---

⁴¹ Artikel 15, tweede lid, van de Arbeidsomstandighedenwet

⁴² Zie de Nota van Toelichting op het Besluit personeel veiligheidsregio's, Stb 2010, 253, p. 9: vakbekwaam worden is gekoppeld aan opleiden en examineren en vakbekwaam *blijven* aan bijscholen en oefenen.

Het oefenprogramma

Een bedrijfsbrandweerplichtige inrichting moet beschikken over een jaarlijks oefenprogramma met oefenrooster, die conform de Handleiding Leidraad Oefenen zijn opgesteld. Het oefenprogramma en rooster voor een jaar moeten uiterlijk op 1 december van het voorgaande jaar ter beoordeling zijn voorgelegd aan de veiligheidsregio.

Het oefenprogramma moet waarborgen dat het bedrijfsbrandweerpersoneel op een adequate manier bovenstaande kennis en vaardigheden traint. De betreffende kennis en vaardigheden dienen aantoonbaar voldoende aanwezig te zijn bij het bedrijf. Oefeningen moeten dan ook functiegericht en gerelateerd zijn aan de gevaren binnen het bedrijf. Het oefenen van realistische incidentscenario's is een essentieel onderdeel in het onderhouden en verdiepen van de competenties van het bedrijfsbrandweerpersoneel.

3.4.3 Voorzieningen, materieel en middelen in de aanwijzing

Op grond van artikel 7.3, vijfde lid, onderdelen b, c en d, van het Bvr kan de veiligheidsregio eisen stellen aan:

- b. de voorzieningen inzake bluswater, melding, alarmering en verbindingen;
- c. het blusmaterieel;
- d. de beschermende middelen.

Voorzieningen en blusmaterieel

Het gaat daarbij uiteraard om de beschikbare hoeveelheden bluswater, schuimvormend middel, voertuigen en monitoren. Stationaire blusvoorzieningen daarentegen kunnen niet in een aanwijsbeschikking worden opgenomen, omdat voor de inzet hiervan geen inzet van bedrijfsbrandweerpersoneel is benodigd en een aanwijzing op alleen middelen niet mogelijk is.⁴³ Een stationaire voorziening moet worden opgenomen in de omgevingsvergunning milieu en kan ertoe leiden dat een geloofwaardig incidentscenario voldoende is afgedekt, zodat een aanwijzing op dat scenario niet meer nodig is.

Sommige stationaire voorzieningen kunnen door een druk op de knop worden geactiveerd. Deze stationaire voorzieningen horen echter ook niet thuis in de aanwijzing, omdat voor de bediening ervan geen repressief inzicht is vereist. Pas als voor de bediening van een voorziening repressief inzicht is vereist (bijvoorbeeld bij het richten van monitoren vanuit de controlekamer), kan deze voorziening worden opgenomen in de bedrijfsbrandweeraanwijzing.

Beschermende middelen

De veiligheidsregio kan ook eisen stellen aan beschermende middelen, zoals de kleding van bedrijfsbrandweerpersoneel bij toxische scenario's of de benodigde kleding bij de inzetbaarheid bij een bepaalde mate van warmtestraling.

3.4.4 Alarmering en samenwerking met externe diensten

Tot slot kan de veiligheidsregio ook eisen stellen aan de alarmering van en samenwerking met de brandweer en andere hulpverleningsorganisaties (artikel 7.3, vijfde lid, onderdeel e, van het Bvr). Te denken valt aan de wijze en snelheid van het melden van een incident bij de overheidsbrandweer, de beschikbaarheid van een gids die de overheidsbrandweer naar de plaats van incident moet begeleiden en de te gebruiken verbindingsmiddelen.

---

⁴³ Dit volgt uit de definitie van bedrijfsbrandweer als "een een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting" (Nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb 2010, 255, p. 58)

4 Inhoudelijk afwegingskader

Dit hoofdstuk bevat het inhoudelijke afwegingskader voor bedrijfsbrandweeraanwijzingen. De inhoud van dit hoofdstuk moet in samenhang met de Werkwijzer worden gelezen. Waar de Werkwijzer een technische handreiking is, bevat dit hoofdstuk beleidsmatige inhoudelijke afwegingen. Op punten waarop het aanwijsbeleid en de Werkwijzer elkaar tegenspreken, wordt daarom uitgegaan van het aanwijsbeleid.

4.1 Algemene uitgangspunten

4.1.1 Binnenaanval en bedrijfsbrandweer

Uit het oogpunt van brandbestrijding in een in pandige opslag voor gevaarlijke stoffen heeft een automatische brandbeveiligingsinstallatie de sterke voorkeur boven de inzet van een bedrijfsbrandweer. Brandbestrijding met een automatische installatie wordt immers sneller ingezet, waardoor escalatie van de brand eerder kan worden voorkomen dan wel worden geblust.

Een inzet van de (bedrijfs-)brandweer voor de bestrijding van een brand met gevaarlijke stoffen in een compartiment is daarnaast riskant. Brand in bijvoorbeeld een PGS 15-loods is er één die snel kan escaleren door het bezwijken van bijvoorbeeld vaten en stellingen. Ook kunnen de vrijgekomen (verbrandings-)producten zodanig giftig of bijtend zijn dat een inzet van de bedrijfsbrandweer niet meer kan omdat het bluspak onvoldoende bescherming biedt.

Binnen het kwadrantenmodel⁴⁴ en de aanbevelingen die Onderzoekscommissie 'Brand met dodelijke afloop in De Punt op 9 mei 2008' op 15 april 2009 heeft vastgesteld, blijft de defensieve buitenaanval daarom de tactiek die overblijft.⁴⁵ De mogelijke taken die kunnen worden uitgevoerd door een bedrijfsbrandweer bij een brand in een compartiment zijn bijvoorbeeld het van buiten het compartiment (en buiten de 3 kW/m²-warmtestralingscontour) bedienen van en het voeden van de blusinstallatie met water en/of schuimvormend middel en de controle op goede werking. Van belang is wel dat de milieu- en de brandrisico's dan wel op vergelijkbare wijze worden gereduceerd als met een automatische installatie. Vooral de opkomsttijd en inzettijd⁴⁶ van de bedrijfsbrandweer speelt hierbij een rol.

4.1.2 Beoordeling van Lines Of Defence

Bij het bepalen of een geloofwaardig incidentscenario moet leiden tot de inzet van een bedrijfsbrandweer wordt gekeken naar de Lines of Defence (voorzieningen) die zijn geborgd in de omgevingsvergunning of in andere wetgeving (zoals ADR, RID, etc.) en daarnaast worden benoemd in het bedrijfsbrandweerrapport.

Uitgangspunt is dat de Line of Defence (LOD) effectief is. Een LOD is effectief wanneer deze bedrijfszeker is tijdens zijn gehele levensduur en ingrijpt op het incident waarbij verwacht kan worden dat het incident wordt bestreden danwel beheerst zodat verdere escalatie wordt voorkomen. De effectiviteit van LOD's moet worden beargumenteerd in het bedrijfsbrandweerrapport.

---

⁴⁴ Instituut Fysieke Veiligheid en Brandweer Nederland, *Kwadrantenmodel voor gebouwbrandbestrijding* (2014)

⁴⁵ Eindrapport Evaluatie van de brand in de punt op 9 mei 2008, p.15

⁴⁶ De inzettijd is gelijk aan de opkomsttijd plus de voorbereidingstijd ter plaatse

4.1.3 **24-uurs en niet 24-uurs bedrijfsvoering**

Inrichtingen kunnen worden onderverdeeld in inrichtingen die wel of geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben.

Bij inrichtingen die geen 24-uurs bedrijfsvoering hebben kan in een aanwijzing, voor wat betreft de capaciteit van de bedrijfsbrandweer, onderscheid gemaakt worden tussen verschillende delen van de dag.

Voor die bedrijven moet bij de beoordeling van de geloofwaardige incidentscenario's worden bepaald of de scenario's van toepassing zijn voor de tijden dat de inrichting (of het betreffende deel van de inrichting) niet in bedrijf is. Indien buiten bedrijfstijden bepaalde geloofwaardige incidentscenario's niet van toepassing zijn en daarmee een andere omvang van de bedrijfsbrandweer voor een deel van de dag (of week) verantwoord is, wordt ten aanzien van de omvang van de bedrijfsbrandweer onderscheid gemaakt tussen de situatie waarbij de inrichting (of een deel daarvan) wel en niet in bedrijf is. Dit dient duidelijk te worden beschreven in de aanwijsbeschikking. Indien er wordt overgewerkt moet de bedrijfsbrandweer ook zijn geborgd.

Indien op basis van de geloofwaardige scenario's geen verschillen in maatgevende scenario's aangetoond kunnen worden op de tijden dat de inrichting wel en niet in bedrijf is, wordt er in de bedrijfsbrandweeraanwijzing uitgegaan van de situatie waarin de inrichting in bedrijf is.

4.1.4 **Uitbesteden bedrijfsbrandweezorg**

Van iedere inrichting wordt apart beoordeeld of ze aangewezen moet worden als bedrijfsbrandweerplichtig. Ook al hebben twee of meerdere inrichtingen een nauwe technische, organisatorische of functionele band, maar zijn het aparte inrichtingen, dan nog zullen ze apart worden beoordeeld en mogelijk aangewezen worden. Bij de beoordeling van de omvang en grenzen van de inrichting wordt uitgegaan van de omgevingsvergunning milieu.

Bij de uitvoering van de aanwijsbeschikking kan het bestuur van de veiligheidsregio inrichtingen aanwijzen die gezamenlijk over een bedrijfsbrandweer moeten beschikken.⁴⁷ Daarnaast kunnen inrichtingen, na toestemming van de veiligheidsregio, de bedrijfsbrandweezorg uitbesteden aan een derde partij.

Uitbesteding van de bedrijfsbrandweezorg

Een inrichting kan, na toestemming van de veiligheidsregio, dus de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk uitbesteden aan een derde partij die de bedrijfsbrandweerdiensten levert. Dit kan echter alleen na toestemming van de veiligheidsregio.

---

⁴⁷ Artikel 7.3, derde lid, van het Besluit veiligheidsregio's

Bedrijfsbrandweezorg ingekocht bij derden kan niet door de inkopende inrichting worden doorgeleverd aan een andere inrichting. Een aangewezen inrichting moet bij uitbesteding altijd zelf een overeenkomst hebben met de partij die de bedrijfsbrandweezorg levert.

Bij uitbesteding van de bedrijfsbrandweezorg aan een derde partij bestaat de mogelijkheid dat er meerdere incidenten gelijktijdig plaatsvinden. Bij het vaststellen van de omvang van het personeel en materieel in een aanwijsbeschikking wordt uitgegaan van het geloofwaardige incidentscenario waarvoor de grootste inzet nodig is (de maatgevende scenario's). Hiermee wordt er impliciet vanuit gegaan dat het gelijktijdig optreden van incidenten niet leidt tot een grotere aanwijzing. Ditzelfde principe geldt ook voor de uitbesteding van de bedrijfsbrandweezorg: de mogelijkheid van gelijktijdig optreden van incidenten zal in beginsel niet leiden tot een hogere aanwijzing dan op grond van de maatgevende incidentscenario's is vereist.

4.1.5 **Weersomstandigheden**

Geloofwaardige incidentscenario's moeten met een grafische weergave inzichtelijk worden gemaakt. Hierop moeten de effecten zijn aangegeven van de warmtestraling of toxische waarden bij weertype D5 (= neutraal weertype met een windsnelheid van 5 m/s) en F1,5 (= matig tot stabiel weertype met een windsnelheid van 1,5 m/s). Indien aantoonbaar is dat weertype F1,5 niet realistisch is voor een inrichting, dan kan in overleg met de veiligheidsregio gekozen worden voor het uitwerken van uitsluitend weertype D5.

Bij het uitwerken worden de effecten getoond als cirkelvormige contouren tot waar de effecten kunnen komen. Bij daadwerkelijk optreden van de effecten zullen de effecten – afhankelijk van het type scenario – eerder (in meer of mindere mate) ellipsvormig dan rond zijn, waarbij de richting afhankelijk is van de heersende windrichting. De windrichting waarbij de effecten van het scenario het grootst zijn, dienen uitgewerkt te worden. Voorbeelden van effecten zijn materiële schade, slachtoffers en escalatiemogelijkheden.

4.2 Uitgangspunten persoonlijke bescherming bedrijfsbrandweer

Leden van de bedrijfsbrandweer worden ingezet in een omgeving waarin een zodanig niveau van warmtestralingsintensiteit dan wel concentratie van gevaarlijke stoffen aanwezig is, dat deze kan leiden tot letsel aan het brandweerpersoneel. Om een inzet in dergelijke omstandigheden mogelijk te maken kan ervoor worden gekozen om beschermende kleding en onafhankelijke ademlucht te gebruiken. Er zijn verschillende mogelijkheden waartussen een keuze moet worden gemaakt. De belangrijkste parameters daarbij zijn de vorm van blootstelling, de werkzaamheden die moet worden uitgevoerd en de blootstellingstijd.

In de context van veilig werken hebben niet alleen veiligheidsregio's de plicht om een verantwoorde beoordeling van het bedrijfsbrandweerrapport ten aanzien van de inzetstrategie te maken, maar heeft elke werkgever de plicht om op grond van de Arbeidsomstandighedenwet een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) uit te voeren en vast te leggen. Het bedrijf dient daarbij te verantwoorden op welke wijze zij de werknemers beschermt tegen risico's bij het werken met gevaarlijke stoffen. Een verwijzing alleen naar de aanwijzing als bedrijfsbrandweerplichtige inrichting is daarvoor onvoldoende.

Er worden de volgende vormen van ongewenste blootstelling bij ongevallen met gevaarlijke stoffen onderscheiden:

- warmtestraling;
- blootstelling aan giftige of bijtende stoffen.

Blootstelling aan geluid, ioniserende straling, (lucht-)druk en dergelijke worden in dit model buiten beschouwing gelaten. Dit is geen onderdeel van de bestrijding van geloofwaardige incidentscenario's.

4.2.1 Warmtestraling en persoonlijke bescherming

Het gevaar van een te hoge warmtestraling bestaat uit pijn, blaarvorming, dan wel verbranding. Uitgangspunt is dat iemand kan worden ingezet zolang deze geen pijn ervaart. De pijngrens is daarbij gesteld op een huidtemperatuur van 43°C.⁴⁸ Door het gebruik van beschermende kleding kan het bereiken van deze temperatuur worden uitgesteld waardoor bedrijfsbrandweerpersoneel langer kan worden ingezet. Bij de inzet van personeel in gebieden met verhoogde warmtestraling is uitgegaan van de drie volgende configuraties van beschermende kleding, namelijk:

- operatorkleding;
- standaard brandweerkleding (voldoet aan NEN-EN 469);
- gealuminiseerde kleding (voldoet aan NEN-EN 1486).

De standaard brandweerkleding en gealuminiseerde kleding is met bijbehorende laarzen, handschoenen en helm c.q. hoofdbedekking uitgevoerd. De operatoruitrusting is uitgevoerd met een veiligheidshelm. De veiligheidshelm geeft geen bedekking van het gezicht, nek en hals.

---

⁴⁸ Zie NEN/IFV "Maximum allowable exposure to different heat radiation levels" (25 april 2016), p. 7 en 8 voor een nadere toelichting op de keuze voor deze temperatuurgrens.

Indien er wordt gewerkt in operatoruitrusting of standaard brandweerkleding kan er bij een warmtestralingsintensiteit van maximaal 1 kW/m² onbeperkt worden gewerkt. In het geval van kortdurende aanwezigheid kan met standaard brandweerkleding worden gewerkt in een omgeving met hogere warmtestralingsintensiteit. Met de operatoruitrusting is dit niet mogelijk, aangezien delen van het lichaam onbedekt zijn en de operatorkleding onvoldoende warmtewerend is, zodat bij een warmtestralingsintensiteit groter of gelijk aan 1 kW/m² in korte tijd de pijngrens wordt bereikt.

Voor een aantal werkzaamheden is de tijdsduur bepaald die nodig is om deze uit te voeren en in hoeverre deze bij vooraf gekozen niveaus van warmtestralingsintensiteit kan worden uitgevoerd.⁴⁹ Deze werkzaamheden zijn het:

- handmatig openen/sluiten van een vlinderklep (1 minuut werk);
- handmatig openen/sluiten van een 24 inch schuifafsluiter met een wielklem (3-5 minuten werk);
- handmatig openen/sluiten van een 4 inch schuifafsluiter (1-2 minuten werk);
- handmatig uitschakelen van een deluge systeem (1 minuut werk);
- plaatsen van een mobiele monitor of een verticaal waterscherm (2-3 minuten werk).

De veiligheidsregio hanteert hierbij, bij de volgende niveaus van warmtestraling, de volgende toetsingscriteria voor bluspak en gealuminiseerd pak:

Warmtestraling (kW/m ²)	3,0		4,6		6,3	
	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak	Brandweerpak	Gealuminiseerd pak
Inzet						
Openen/sluiten vlinderklep (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Uitschakelen deluge system (1 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 4" schuifafsluiter (1-2 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Plaatsen mobiele monitor of verticaal waterscherm (2-3 min.)	Ja	Ja	Ja	Ja	Nee	Ja
Openen/sluiten 24" schuifafsluiter met wielklem (3-5 min.)	Nee ^e	Ja	Nee	Ja	Nee	Ja

Tabel 1 Mogelijkheden tot inzet bij diverse warmtestralingscontouren en typen beschermende kleding

Dit overzicht is afkomstig uit en verder uitgewerkt in de "Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven".⁵⁰ De vooraf gekozen warmtestralingintensiteiten zijn 3,0, 4,6 en 6,3 kW/m². Tussenwaarden van 3,0, 4,6 en 6,3

⁴⁹ Onderzoek "Maximum allowable exposure to different heat radiation levels" (25 april 2016), uitgevoerd in opdracht van het NEN en het Instituut Fysieke Veiligheid. Naar aanleiding van het onderzoek heeft Brandweer Nederland standpunten ingenomen inzake de maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven (augustus 2016).

⁵⁰ LEC BrandweerBRZO, 20 december 2016, versie 1.0

kW/m² laten zich niet interpoleren. Aannames voor de duur van een inzet bij deze tussenwaarden kunnen daarom niet worden toegestaan. Bij tussenwaarden moet dan ook altijd worden uitgegaan van de blootstellingstijd behorende bij het dichtstbijzijnde hogere warmtestralingniveau dat in het overzicht wordt genoemd. Ter illustratie: bij een warmtestralingniveau tussen de 3,0 en 4,6 kW/m² moet dus worden uitgegaan van een inzetduur behorend bij een warmtestralingniveau van 4,6 kW/m². En bij een warmtestralingniveau tussen 4,6 kW/m² en 6,3 kW/m² moet er gehandeld worden gelijk aan een warmtestralingniveau van 6,3 kW/m². Verdere informatie is terug te vinden in voornoemde Handreiking.

Hoewel de voorstellen in het bedrijfsbrandweerrapport leidend zijn, zal getoetst worden of repressief optreden effectief is en de inzet veilig kan plaatsvinden. Het optreden door een operator of door de bedrijfsbrandweer dient altijd vanaf een veilige afstand of positie te kunnen plaatsvinden en bij de bediening van stationaire voorzieningen moeten deze in een dusdanige warmtestralingscontour zijn gelegen, dat de operator of de bedrijfsbrandweer ze veilig kan bereiken en bedienen.

4.2.2 **Persoonlijke bescherming bij inzet met giftige en bijtende stoffen**

Bij de inzet van personeel in gebieden met giftige en bijtende stoffen wordt uitgegaan van de drie volgende configuraties, namelijk:

1. bluspak (voldoet aan NEN-EN 469);
2. vuilwerkpak⁵¹;
3. gaspak (voldoet aan 'Beschermd kleding tegen vloeibare chemicaliën', NEN-EN 14605 of ISO 13994:2005).

Bij de inzet in bluspak of vuilwerkpak wordt ervan uitgegaan dat dit in combinatie gebeurt met ademlucht, chemiebestendige laarzen en chemiebestendige handschoenen. Voor een keus van beschermende kleding, wordt verwezen naar het beslisschema in bijlage 2.

Bij het inzetten van gaspakken door de veiligheidsregio moet de regionale gaspakkenprocedure worden opgestart. De gaspakkenprocedure zal plaatsvinden onder leiding van de officier van dienst. Een gaspakkeninzet bestaat in de regel uit de volgende personen⁵²:

- een inzetleider (bevelvoerder)
- een aantal gaspakdragers (minimaal twee gaspakdragers)
- een standby-ploeg (minimaal twee gaspakdragers)
- een ploeg voor het inrichten van het ontsmettingsveld
- een ontsmettingsleider (bevelvoerder)
- een officier van dienst (OVD) belast met de leiding van de totale inzet
- een adviseur gevaarlijke stoffen (AGS) die de OVD adviseert.

---

⁵¹ PvE vuilwerkpak VRU-FL-G&V v3 8-2014, zie bijlage

⁵² Uit te voeren door een specialistische IBGS-eenheid, de samenstelling en de functiebeschrijvingen zijn regionaal bepaald en zullen per regio verschillen. Zie visie IBGS van 29 april 2014.

Indien zich maatgevende incidentscenario's voordoen waarbij de inzet van een gaspakkenteam noodzakelijk is dan zal in overleg tussen de veiligheidsregio en het hoofd of de bestuurder van de inrichting moeten worden bezien hoe groot de inzet van het bedrijf zal zijn. Als stelregel dient de inrichting minimaal de initieel in te zetten gaspakdragers te leveren, aangevuld met een standby-ploeg.

4.3 Bedrijfsbrandweerbeheerssysteem

Een inrichting die verplicht over een bedrijfsbrandweer beschikt, moet ook een bedrijfsbrandweerbeheerssysteem hebben: een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting, waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is gewaarborgd. In de modelvoorschriften staan de voorwaarden waaraan het bedrijfsbrandweersysteem moet voldoen.

Inrichtingen beschikken meestal over diverse beheerssystemen. Zo is vanuit het Brzo 2015 het veiligheidsbeheerssysteem verplicht. Brzo-plichtige en overige bedrijven beschikken ook vaak over een kwaliteitszorgsysteem zoals ISO 9001, 14001 of OHSAS 18001. Het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem mag daar integraal onderdeel van uitmaken. Om de integratie te vergroten is het aan te bevelen de NTA 8620 ("Specificatie van een veiligheidsmanagementsysteem voor risico's van zware ongevallen"), dat volgens het High Level Structure (HLS) is opgezet, toe te passen. Uiteraard is het bedrijf vrij in de keuze voor het toepassen van zorgsystemen mits aan het wettelijk kader van de aanwijsbeschikking wordt voldaan.

4.4 Inspectie, testen en onderhoud vast opgestelde koel- en blussystemen

Vast opgestelde koel- en blussystemen moeten minimaal eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik worden gesteld (het zogenaamde live-testen). Bedrijven kunnen er ook voor kiezen de betreffende systemen te certificeren. In dat geval dient de gecertificeerde installatie te zijn voorzien van een geldig certificaat. De eisen gesteld aan deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd.

Vast opgestelde koel- en blusinstallaties op verticale cilindrische opslagtanks

Soms is het jaarlijks live testen van opslagtanks lastig dan wel onmogelijk, omdat het product in de opslagtank daarbij vervuild kan raken. Voor vast opgestelde koel- en blussystemen op verticale cilindrische tanks (verder: opslagtanks) kunnen daarom aanvullende voorschriften worden opgenomen in de aanwijsbeschikking.

Inrichtingen met opslagtanks hebben de keuze om de koel- en blusinstallaties op deze tanks:

1. jaarlijks live testen;
2. te certificeren;
3. inspectie, testen en onderhoud volgens de NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO) uit te voeren.

Als een inrichting geen keuze maakt voor certificering of ITO dan wel certificering of ITO niet volgens de voorschriften uitvoert, moet het de vast opgestelde koel- en blusinstallaties jaarlijks live testen. De inrichting moet haar keuze bij het indienen van een bedrijfsbrandweerrapport doorgeven aan het bestuur van de veiligheidsregio.

Als een inrichting kiest voor ITO, dan zal voor iedere opslagtank waarop ze ITO wil toepassen, een acceptancetest volgens de van toepassing zijnde NFPA-normen moeten worden uitgevoerd. Ook hierover kunnen voorschriften worden opgenomen in de aanwijsbeschikking.

Bijlage 1 Modelvoorschriften voor aanwijsbeschikkingen

MODELVOORSCHRIFTEN VOOR BEDRIJFSBRANDWEREN vallend onder artikel 31 Wet veiligheidsregio's

GEbruik VAN DE MODELVOORSCHRIFTEN

De modelvoorschriften worden, in tegenstelling tot voorheen de Algemene Bepalingen, niet als integraal document bij een aanwijsbeschikking gevoegd. De modelvoorschriften zijn bedoeld als brondocument waaruit alleen de van toepassing zijnde voorschriften worden geselecteerd, die vervolgens bij de aanwijsbeschikking worden gevoegd.

Inhoudelijk komen de modelvoorschriften grotendeels overeen met de Algemene Bepalingen. Op punten zijn de modelvoorschriften aangepast en gemoderniseerd. Ook zijn enkele modelvoorschriften toegevoegd.

Belangrijkste wijzigingen

De belangrijkste wijzigingen betreffen de voorschriften ten aanzien van opleiding van bedrijfsbrandweerpersoneel en oefenen. De meeste voorschriften ten aanzien van de opleiding van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn komen te vervallen, omdat op grond van artikel 7.3, vijfde lid, van het Besluit veiligheidsregio's alleen voorschriften mogen worden gesteld aan de omvang, geoefendheid en samenstelling van het personeel. Voorschriften over opleiding zijn dus niet toegestaan. Als het bestuur van de veiligheidsregio waarborgen wil voor de opleiding van bedrijfsbrandweerpersoneel kunnen de bedrijfsbrandweerfuncties (en eventueel overheidsbrandweerfuncties) uit het Besluit personeel veiligheidsregio's worden aangewezen. Aan deze functies is een landelijk examen gekoppeld, dat wordt afgenomen door het Instituut Fysieke Veiligheid.

Verder zijn er voorschriften toegevoegd die betrekking hebben op oefeningen. In de Algemene Bepalingen hadden de voorschriften ten aanzien van oefeningen voornamelijk betrekking op het indienen en goedkeuren van oefenprogramma's en niet op het uitvoeren en de inhoud van de oefeningen zelf. De nieuwe voorschriften stellen eisen aan de inhoud van het oefenprogramma en de oefeningen zelf.

Tot slot zijn er nieuwe voorschriften toegevoegd die betrekking hebben op inspectie, testen en onderhoud van vast opgestelde blus- en koelinstallaties op verticale cilindrische tanks (**modelvoorschriften 5.14 tot en met 5.18**). Als een veiligheidsregio dit wenst, kan ze voor deze blus- en koelinstallaties een alternatief voor het jaarlijks live-testen voorschrijven.

Toelichting op modelvoorschriften

Onder sommige modelbepalingen staat cursief een toelichting. Deze toelichting is bedoeld voor de zowel de veiligheidsregio als de aangewezen inrichting en moet samen met het betreffende voorschrift in de aanwijsbeschikking worden opgenomen.

1. DEFINITIES/BEGRIPSOMSCHRIJVING

Aanwijsbeschikking	Besluit van het bestuur, als bedoeld in artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's.
Bedrijfsbrandweer	<p>Het begrip bedrijfsbrandweer houdt in: Een organisatie van mensen en middelen met als doel het gecoördineerd bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting.</p> <p>Met deze begripsdefinitie is voor het aanwijsbeleid daarmee de breder beschreven definitie voor de bedrijfsbrandweer:</p> <p>“Een bedrijfsbrandweer is een door het bedrijf ingestelde incidentbestrijdings-organisatie met bekwaam personeel en materieel die, op basis van artikel 31 van de Wet veiligheidsregio's, is aangewezen door de eigen veiligheidsregio teneinde de risico's van het bedrijf voor de omgeving te beperken.”</p>
Bedrijfsbrandweer-beheerssysteem	Een kwaliteits- en beheerssysteem dat aanwezig is op de inrichting waarmee wordt aangetoond dat de operationele paraatheid en bedrijfszekerheid van (bedrijfsbrandweer)personeel en incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is geborgd.
Bedrijfsbrandweer-journaal	Het journaal waarin de resultaten van de inspecties, de testen en het onderhoud van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen wordt bijgehouden en gearhiveerd, inclusief inspecties van vaste blus- en koelinstallaties door certificerende instanties. Het journaal bevat ook een registratie van de dagelijkse sterkte, (noodplan)oefeningen en incidenten.
Bedrijfsbrandweer-personeel	De personen die de functies vervullen die in de voorschriften bij deze aanwijsbeschikking zijn opgenomen.
Bedrijfsbrandweer-rapport	Het rapport inzake de bedrijfsbrandweer, bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, van het Besluit veiligheidsregio's.
Bestuur	Het bestuur van de Veiligheidsregio [naam veiligheidsregio invullen].
Brandweervoertuig	Een voertuig, bezet en bestuurd door bedrijfsbrandweerpersoneel, dat kan worden ingezet voor de bestrijding van een incident en voor het vervoer van bedrijfsbrandweerpersoneel, materiaal, blusmiddelen, pompen en overige incidentbestrijdingsmiddelen.
Certificering	Certificering van brandbeveiligingssystemen zoals beschreven in Handreiking Certificatie Brandbeveiligingssystemen van de NVBR.
Geloofwaardig incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder c van het Besluit veiligheidsregio's.
Incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen	Het geheel aan middelen die de bedrijfsbrandweer ten dienste staat bij de uitoefening van zijn taak. Hieronder worden in ieder geval verstaan de logistieke en infrastructurele voorzieningen, blus-koelwaternet met pompen, mobiele blus- en koelvoorzieningen en vast opgestelde koel- en blusinstallaties. Ook brandweervoertuigen maken onderdeel uit van deze middelen.
Inrichting	Inrichting zoals gedefinieerd in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet milieubeheer.

Leidraad oefenen	Een door Ministerie van Binnenlandse Zaken uitgebrachte leidraad waarin een systematiek van het opzetten van oefeningen is weergegeven met het doel de kennis en vaardigheden van brandweerorganisaties op peil te houden en inzichtelijk te houden.
Line of Defence (LoD)	Die organisatorische en/of technische beschermings- en interventiemiddelen die de kans dat een specifiek incident kan plaats vinden verkleinen (preventieve LoD's) of de gevolgen van een incident binnen de installatie/inrichting beperken, beheersen en/of bestrijden (repressieve LoD's).
Maatgevend incidentscenario	Een incidentscenario als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder d van het Besluit veiligheidsregio's.
NEN-normen	Een door het Nederlands Normalisatie-instituut (NEN) uitgegeven norm of normatief document.
NFPA-codes en -standaarden	Door de National Fire Protection Association (NFPA) ontworpen normatief referentiekader voor het ontwerpen, beheren, onderhouden en testen van brandbeveiligingssystemen en daaraan verwante activiteiten.
Vast opgestelde blus- en koelinstallaties	De blus- en koelinstallaties die vast zijn opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend worden door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Vast opgestelde schuimblusinstallatie	De schuimblusinstallatie die vast is opgesteld en aangebracht op het terrein van de inrichting en die bediend wordt door het bedrijfsbrandweerpersoneel.
Veiligheidsbeheerssysteem (VBS)	Een veiligheidsbeheerssysteem als bedoeld in artikel 7, zesde lid, van het Besluit risico's zware ongevallen 2015 dan wel artikel 2.5a, tweede lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit.

Toelichting

Onder "bedrijfsbrandweerpersoneel" vallen ook aangewezen personen met een functie die niet in het Besluit personeel veiligheidsregio's voorkomt. Te denken valt aan functies als "operator" en "first line responder". Zij zijn, mits voorgeschreven in de aanwijsbeschikking, ook onderdeel van de personele component.

Blus- en koelinstallaties die door een enkele druk op de knop worden geactiveerd, vallen niet onder de definitie "vast opgestelde blus- en koelinstallaties". Ze kunnen weliswaar worden bediend door bedrijfsbrandweerpersoneel, maar er is geen repressief inzicht voor nodig. Vast opgestelde blus- en koelinstallaties, zoals vast opgestelde monitoren, die gericht moeten worden, vallen wel onder deze definitie, omdat voor de bediening ervan repressief inzicht nodig is.

2. ALGEMEEN

- 2.1 <naam inrichting, adres, plaats> moet beschikken over een bedrijfsbrandweer.
- 2.2 De bedrijfsbrandweer bestaat uit:
- a. een personele component van:
    - <aantal> manschappen a
    - een voertuigbediener;
    - een bevelvoerder.
  - b. <aantal> industrieel brandweervoertuig (autospuit) met een pompcapaciteit van minimaal <capaciteit> l/min, voorzien van een schuim/water dakkanon met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min en ten minste <capaciteit> liter schuimvormend middel (3% alcoholbestendig);
  - c. <aantal> mobiele watermonitoren (straatwaterkanonnen) met een capaciteit van ten minste <capaciteit> l/min per stuk;
  - d. een <meervoudig gevoed> bluswaternet, dat:
    - 1 ervoor zorgt dat de bluswaterpompen een dynamische druk leveren van ten minste <x bar (+/- y bar)>;
    - 2 beschikt over tenminste <x diesel aangedreven / elektrische bluswaterpompen> met een capaciteit van <x00 m³/uur> per pomp, plus een reservebluswaterpomp met een capaciteit van <y00 m³/uur>;
    - 3 zodanig is ontworpen dat alle installaties op het bedrijfsterrein zijn omsloten door een ringvormig net;
    - 4 ervoor zorgt dat de aanwezige vast opgestelde blus- en koelinstallaties beschikken over de daarvoor benodigde hoeveelheid dynamische (werk)druk en capaciteit;
    - 5 is ontworpen overeenkomstig de normen van de NFPA of een equivalente norm;
  - e. een bluswaternet met een minimale bluswatercapaciteit van <y00 m³/uur>;
  - f. voldoende incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen om de omschreven incidentscenario's te kunnen bestrijden;
  - g. <capaciteit> liter schuimvormend middel voor de vast opgestelde schuimblusinstallatie / vast opgestelde schuimblusinstallaties die op het terrein aanwezig is/zijn.

Toelichting

Het genoemde in 2.2 lid d onder 5 gaat in op normen, met als uitgangspunt de NFPA. Per situatie zal door de veiligheidsregio bekeken moeten worden welke (NFPA-)norm van toepassing is op de betreffende situatie. Voorbeelden zijn de NFPA 20 (voor pompinstallaties ten behoeve van het bluswaternet), NFPA 22 (voor het gebruik van een watertank als voeding voor het bluswaternet) en NFPA 24 (voor het bluswaternet zelf en toebehoren daarvan). Ook gelijkwaardige normen (bijvoorbeeld die het bedrijf zelf hanteert) kunnen worden voorgeschreven.

De officiële titels van de genoemde NFPA-normen:

NFPA 20 Standard for the Installation of Stationary Pumps for Fire Protection

NFPA 22 Standard for Water Tanks for Private Fire Protection

NFPA 24 Standard for the Installation of Private Fire Service Mains and Their Appurtenances

- 2.3 Het bedrijfsbrandweerrapport van <datum> en de door <naam bedrijf> ingediende aanvullende gegevens (genoemd onder het kopje gevolgd "procedure") maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking, tenzij hiervan in deze beschikking wordt afgeweken.
- 2.4 De bijlagen waarnaar in de voorschriften wordt verwezen maken integraal onderdeel uit van de aanwijsbeschikking.

3. BEDRIJFSBRANDWEERBEHEERSSYSTEEM

- 3.1 De inrichting dient een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* geïmplementeerd te hebben. Indien de inrichting een *veiligheidsbeheerssysteem* heeft op grond van het Brzo 2015 of

het Arbeidsomstandighedenbesluit dan kan het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* een onderdeel te zijn van dit *veiligheidsbeheerssysteem*.

- 3.2 In het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem moet het volgende zijn opgenomen;
- de wijze waarop het bedrijf het inspecteren, testen en onderhouden van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen opzet, uitvoert, bewaakt en registreert;
  - de wijze waarop het bedrijf de inzetbaarheid van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen heeft geborgd;
  - op welke wijze de inrichting het opzetten, uitvoeren en bewaken van opleidingen en (noodplan)oefeningen borgt;
  - de wijze waarop na oefeningen en incidenten de noodorganisatie en bedrijfsbrandweer worden geëvalueerd en acties die daaruit volgen worden opgepakt;
  - op welke wijze de voorgeschreven personele bezetting dagelijks wordt vastgesteld en geborgd.
- 3.3 Op het terrein van inrichting is te allen tijde het *bedrijfsbrandweerjaarboek* aanwezig.
- 3.4 Indien de gegevens uit het bedrijfsbrandweerjaarboek verspreid zijn over verschillende systemen (documenten en/of elektronisch), moet er een overzicht aanwezig zijn met daarop aangegeven waar de gegevens zijn terug te vinden c.q. worden vastgelegd en bijgehouden.

4. PERSONEEL

- 4.1 Op het terrein van de inrichting is te allen tijde het bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, als bedoeld in **voorschrift 2.2, onder a**. Het bedrijfsbrandweerpersoneel is beschikbaar en paraat om de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen te bedienen. Personeel dat wordt geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed, hoeft niet aanwezig te zijn op het terrein van de inrichting. In geval van niet of beperkte inzetbaarheid van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient dit direct aan het bestuur gemeld te worden. In de melding beschrijft het hoofd of de bestuurder van de inrichting welke maatregelen zijn genomen om tot een gelijkwaardige oplossing te komen wat de reden en de aard van de niet of beperkte inzetbaarheid is, wanneer die naar verwachting is opgeheven en welke maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van het bedrijfsbrandweerpersoneel te waarborgen. Het bestuur kan aanvullende eisen stellen. De melding kan worden gedaan via **[e-mailadres, postadres, etc.]**.

Toelichting

*In beginsel moet al het aangewezen bedrijfsbrandweerpersoneel aanwezig, beschikbaar en paraat zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed, bijvoorbeeld bij een sitetrekkerconstructie, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als de bedrijfsbrandweezorg gedeeltelijk is uitbesteed aan een derde partij, moet het personeel dat de inrichting zelf bijdraagt aan de bedrijfsbrandweerorganisatie wel te allen tijde aanwezig zijn op de inrichting. Te denken valt aan aangewezen operators of first line responders, maar ook aan situaties waarin bevelvoerders, voertuigbedieners en manschappen deels door de inrichting zelf en deels door een derde partij worden geleverd. De bevelvoerders c.a. die door de inrichting zelf worden geleverd, moeten te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig zijn.*

- 4.2 Een bevelvoerder geeft binnen de bedrijfsbrandweer leiding aan maximaal acht personen.
- 4.3 Het bedrijfsbrandweerpersoneel is aantoonbaar lichamelijk goedgekeurd voor de uit te voeren taken.
- 4.4 Binnen een half uur na ontdekken van een incident dient (minimaal) één beslissingsbevoegd persoon van de bedrijfsleiding, met kennis van de gebezigde

processen, op het terrein aanwezig te zijn. Deze functionaris is benoemd in de organisatiebeschrijving als genoemd in **voorschrift 4.7**.

- 4.5 Binnen de inrichting zijn één of meerdere functionarissen verantwoordelijk voor de uitvoering van:
- de periodieke controle van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zoals genoemd in de *aanwijsbeschikking* en het rapport inzake de bedrijfsbrandweer;
  - de beproeving van de goede werking van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen;
  - het treffen van maatregelen om de geoefendheid van de bedrijfsbrandweer te behouden;
  - het actueel houden van het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*.

Indien meerdere functionarissen verantwoordelijk zijn voor deze taken, moet duidelijk zijn welke functionaris verantwoordelijk is voor welke taak.

- 4.6 De taken en verantwoordelijkheden van het bedrijfsbrandweerpersoneel zijn bij alle betrokkenen bekend. De taken en verantwoordelijkheden zijn opgenomen in een document en uitgewerkt in een schriftelijke instructie die onderdeel is van het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem* van de inrichting.

- 4.7 De inrichting beschikt over een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van het (bedrijfsbrandweer)personeel dat op alle organisatorische niveaus bij het beheersen van de geloofwaardige incidentscenario's is betrokken, met daarin aangegeven de verschillende functies en de daarbij behorende opleidingen. De organisatie van de hiervoor genoemde opleidingen en de deelname daaraan door het personeel dient tevens in deze beschrijving opgenomen te worden. Het kennisniveau horende bij de functies en opleidingen dient op peil gehouden te worden via een oefenprogramma. Bovenstaande voorwaarden en beschrijvingen dienen opgenomen te zijn in een *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*.

5. INCIDENTBESTRIJDINGS- EN INCIDENTBEHEERSMIDDELEN

- 5.1 Op het terrein van de inrichting zijn te allen tijde de middelen aanwezig die in **voorschrift 2.2, onder b tot en met g**, zijn genoemd. Uitgezonderd zijn de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen die worden geleverd door een derde partij waaraan de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk is uitbesteed.

Toelichting

*In beginsel moet alle aangewezen incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen aanwezig zijn op het terrein van de inrichting. Alleen als de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk aan een derde partij is uitbesteed en deze ook de betreffende middelen meeneemt in geval van een incident, vervalt deze verplichting voor het deel dat aan deze partij is uitbesteed. Hierbij wordt wel gewezen op het gestelde in **voorschrift 8.6**. Als een deel van de middelen in geval van een incident wordt meegenomen door de derde partij en een deel door de inrichting zelf geleverd wordt (bijvoorbeeld extra schuimvormend middel), dan moeten de middelen die de inrichting zelf levert te allen tijde aanwezig zijn op het terrein van de inrichting.*

- 5.2 De incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn:
- a. bedrijfszeker
  - b. voor onmiddellijk gebruik gereed
  - c. goed bereikbaar
  - d. als zodanig herkenbaar
  - e. tegen externe invloeden beschermd
  - f. beschermd tegen warmtestraling als gevolg van een incident

De wijze waarop de inrichting bovenstaande kwaliteitseisen voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen waarborgt via testen en een onderhouds- en inspectiesysteem dient inzichtelijk te zijn gemaakt in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem.

Toelichting:

Hiermee wordt in ieder geval het volgende bedoeld:

- *blusvoorzieningen, bluswaterleidingen, brandkranen, omloopafsluiters en bluswaterreservoirs moeten tegen vorst beschermd of bestand zijn;*
- *watervoerende armaturen en mobiele blustoestellen die in de open lucht en/of in een stoffige of corrosieve omgeving aanwezig zijn moeten doelmatig beschermd zijn tegen invloeden van buitenaf;*
- *onder externe invloeden wordt onder andere verstaan: aanrijden, aanvaren, vorst, etc.*
- *ingeval brandveiligheidsmiddelen in een kast worden geplaatst, dan moet deze opvallend zijn geplaatst en zijn voorzien van deuren, waarop aan de buitenzijde de inhoud van de kasten duidelijk is vermeld;*
- *waar toegepast moeten kasten en/of beschermhoezen uitgevoerd zijn in de kleur rood, overeenkomstig de NEN 3011.*

5.3 Bij (preventieve) onderhoudswerkzaamheden aan de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, waarbij deze middelen buiten bedrijf worden gesteld, dient het bedrijf vervangende en gelijkwaardige maatregelen te nemen.

5.4 De inrichting maakt zo spoedig mogelijk nadat bekend is dat de werkzaamheden, bedoeld in voorschrift 5.3, zullen worden uitgevoerd zijn, hiervan melding bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld hoe lang de middelen naar verwachting buiten bedrijf worden gesteld en welk maatregelen de inrichting neemt. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].

5.5 Gebreken die de technische integriteit van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen nadelig beïnvloeden dienen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 1 maand na constateren adequaat te worden opgeheven. In het geval de operationaliteit van de (bedrijfs-)brandweer door het gebrek in geding is, zal het gebrek onmiddellijk verholpen dienen te worden. Indien dit niet mogelijk is dient vervangend en gelijkwaardig materiaal te worden ingezet of dient de procesvoering aangepast te worden. Bij inzet van vervangend materiaal dient dit opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarboek*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem voor de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen is opgenomen in **bijlage 1**.

5.6 Een gebrek als bedoeld in **voorschrift 5.5** wordt zo spoedig mogelijk na ontdekken ervan gemeld bij het bestuur. Daarbij wordt vermeld wat de aard van het gebrek is, wanneer het gebrek naar verwachting is opgeheven en welke (tijdelijke) maatregelen de inrichting neemt om de operationaliteit van de incidentbestrijdings- incidentbeheersmiddelen te waarborgen. De melding wordt gedaan via [e-mailadres, postadres, etc].

5.7 De aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen zijn aantoonbaar geschikt voor de incidentscenario's waarop deze middelen zijn toegespitst en waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij binnen de inrichting kunnen worden aangetroffen.

5.8 Alle door verbrandingsmotoren aangedreven onderdelen van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (**inclusief noodstroomaggregaat ten behoeve van elektrische bluswaterpompen**) worden wekelijks getest. Indien kan worden aangetoond dat met een lagere testfrequentie kan worden volstaan, kan na toestemming van het bestuur van genoemde frequentie worden afgeweken. De te testen parameters moeten zodanig gekozen zijn dat de life-cycle van deze onderdelen inzichtelijk wordt en preventief onderhoud tijdig ingepland kan worden. De uitkomsten van deze testen worden bijgeschreven in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* en worden minimaal twee jaar bewaard.

5.9 Het schuimvormende middel in iedere opslageenheid moet zodanig worden bewaard en opgeslagen dat deze aan de specificaties van de fabrikant blijft voldoen. Hiervoor moeten door de fabrikant opgestelde inspectie- en onderhoudseisen aantoonbaar aangehouden worden of het schuimvormend middel moet periodiek en tenminste eenmaal per jaar worden geïnspecteerd (**zie bijlage 1.1**). De tanks, leidingen, pakkingen en appendages mogen niet door het middel kunnen worden aangetast. In het geval dat meerdere opslageenheden schuimvormend middel met hetzelfde batchnummer en/of dezelfde productiedatum onder gelijke condities worden opgeslagen, kan na goedkeuring van het bestuur volstaan worden met minimaal twee representatieve monsters uit twee van deze opslageenheden te testen. Hierbij moet iedere opslageenheid periodiek individueel getest

worden. Indien er sprake is van een jaarlijkse inspectie, zal het schuimvormend middel per opslageenheid separaat moeten worden getest. De resultaten van de inspecties en controles dienen te worden bijgehouden in het bedrijfsbrandweerjaarboek. Een nadere beschrijving van de inspectie- en onderhoudseisen van het schuimvormend middel is opgenomen in [bijlage 1.1](#).

- 5.10 Indien de voorraad schuimvormend middel die benodigd is voor de inzet bij het incident niet volledig stationair is opgesteld of met brandweervoertuigen wordt vervoerd, zijn er maatregelen genomen om de aanvullende voorraden adequaat naar de plaats van het incident te transporteren. De aanvullende voorraden zijn ter plaatse voordat de voorraad schuimvormend middel die stationair beschikbaar is of in het brandweervoertuig aanwezig is, is verbruikt, uitgaande van een maximale afname van het schuimvormend middel.
- 5.11 De mobiele incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen worden in een speciaal hiervoor bestemde, doeltreffende ruimte ondergebracht. De ruimte moet beschermd zijn tegen externe en weersinvloeden en altijd op een veilige wijze bereikbaar zijn.
- 5.12 Niet-gecertificeerde incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen, zijnde blus- en koelvoorzieningen of installaties met een vergelijkbare werking, worden periodiek en tenminste eenmaal per jaar tijdens een functionele test volledig in gebruik gesteld. Hierbij zal de installatie moeten voldoen aan de performance-eisen zoals deze aan het ontwerp van de installatie zijn gesteld.
Voor schuiminstallaties moet in ieder geval getest worden op de performance-eisen voor application-rate, bijmengpercentage, druk en flow van het schuimvormend middel. Voor koelinstallaties moeten de performance-eisen voor application-rate, druk, flow en volledige dekking worden getest. De periode tussen twee testen mag niet langer zijn dan 12 maanden. Na iedere test wordt de installatie zorgvuldig gereinigd om de goede werking te garanderen.

Toelichting

Voor schuiminstallaties kan worden volstaan om – bij het bepalen van application-rate en bijmengpercentage – water te gebruiken. Indien flow en druk van het water in orde zijn mag worden verondersteld dat verschuimingsgetal ook in orde is.

- 5.13 Gecertificeerde installaties hebben een geldig certificaat. In het bedrijfsbrandweerjaarboek worden de testen, inspecties en onderhoud geregistreerd. De eisen gesteld in deze certificering over inspectie, onderhoud en testen moeten worden nageleefd en de daarbij horende inspectierapporten moeten binnen de inrichting ter beschikking worden gesteld aan de toezichthouder. De inspectie wordt uitgevoerd door een voor ISO/IEC 17020 geaccrediteerde inspectie A-instelling, die voor het verrichten van haar werkzaamheden gebruik maakt van de VVB-09, of een daaraan gelijkwaardige methode. De certificaten en de daarbij horende inspectierapporten worden in het bedrijfsbrandweerjaarboek opgenomen en zodanig bewaard dat de life-cycles van deze installaties bij het bedrijf inzichtelijk zijn. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van deze installaties is opgenomen in [bijlage 1.1](#).

OPMERKING VOOR VEILIGHEIDSREGIO

De voorschriften [5.12](#) en [5.13](#) zijn de algemene voorschriften voor vast opgestelde blus- en koelsystemen. Voor vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische tanks kan de veiligheidsregio inrichtingen de keuze bieden om op andere wijzen te voldoen aan deze voorschriften. Hiervoor kunnen voorschriften [5.14 tot en met 5.16](#) worden opgenomen. Als de veiligheidsregio ervoor kiest om deze optie niet aan te bieden aan de inrichtingen in haar verzorgingsgebied, zijn de voorschriften [5.12](#) en [5.13](#) ook van toepassing op vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische tanks. Zie ook het onderwerp ITO in het modelaanwijsbeleid.

- 5.14 Voor vast opgestelde blus- en koelvoorzieningen of installaties op verticale cilindrische opslagtanks kan de jaarlijkse functionele test zoals bedoeld in [voorschrift 5.12](#) vervangen worden door het uitvoeren van een inspectie-, onderhouds- en testprogramma. In dat geval moeten de wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties worden uitgevoerd volgens de

NFPA 11 en/of 25. Voor wat betreft de frequenties voor onderhoud, inspecties en testen dient voor koelinstallaties te worden voldaan aan het gestelde in de NFPA 25. Voor de schuimblusinstallaties dient voor wat betreft de frequenties te worden voldaan aan de tabel met de afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen zoals opgenomen in **bijlage 1.3** van onderhavige beschikking.

Resultaten van het onderhoud, de uitgevoerde inspecties en het testen moeten worden opgenomen in het bedrijfsbrandweerjaar. Inspectie-, test- en onderhoudsvorschriften en -protocollen moeten aantoonbaar goed gedocumenteerd, geschikt en geïmplementeerd zijn. Voor inspecties, testen en onderhoud aan brandbeveiligingsinstallaties moet aantoonbaar gekwalificeerd personeel ingezet worden. Rapportages van inspecties, testen en onderhoud moeten inzichtelijk zijn voor een toezichthouder van de veiligheidsregio. Een mobiele component die onderdeel uitmaakt van het totale systeem, zoals een industrieel blusvoertuig, moet onderdeel uitmaken van de inspecties, testen en onderhoud.

- 5.15 Indien ervoor gekozen wordt om van de in **voorschrift 5.14** genoemde mogelijkheid gebruik te maken, dient voor de betreffende blusinstallaties op de opslagtanks binnen de inrichting een acceptance test, zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11, te worden uitgevoerd. Bij deze acceptance test worden de ontwerpgegevens van de blusinstallatie in de praktijk middels testresultaten geverifieerd.
- 5.16 In de volgende situaties dient altijd een functionele test als bedoeld in **voorschrift 5.12** te worden uitgevoerd:
- a) bij oplevering van de installatie;
  - b) bij modificatie van de installatie, als deze van invloed kan zijn op de performance van de installatie;
  - c) op vordering van de toezichthouder als er gegronde twijfel is over de doelmatigheid en/of integriteit van de brandbeveiligingsinstallatie.

Toelichting voorschriften 5.14 en 5.15

De voorschrift 5.14 en 5.15 hebben alleen betrekking op vast opgestelde blus- en koelsystemen op verticale cilindrische opslagtanks (PGS 29-tanks).

Voor het testen van de blus- en koelsystemen op deze tanks heeft een inrichting drie mogelijkheden: live testen, certificering en inspectie, testen en onderhoud volgens NFPA 11 en NFPA 25 (verder: ITO). Als een inrichting kiest voor ITO, dan moeten ze dit in het bedrijfsbrandweerrapport aangeven. Uit het bedrijfsbrandweerrapport blijkt dan welke opslagtanks onder het ITO gaan vallen. Voor deze tanks dient dan voor de betreffende blusinstallatie op de opslagtank altijd eerst een acceptance test zoals bedoeld in hoofdstuk 11.3 van de NFPA11 te worden uitgevoerd. Als het niet mogelijk is om de acceptance testen voor alle blusinstallaties op opslagtanks die men onder het ITO wil laten vallen tegelijk uit te voeren kan een voorschrift worden opgenomen om deze testen te spreiden over een bepaalde periode. Dit laatste is echter niet wenselijk.

6. GEOEFENDHEID

- 6.1 Het bedrijfsbrandweerpersoneel heeft kennis van en inzicht in de werking van de aanwezige incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en beschikt over de vaardigheden voor de bediening van deze apparatuur.
- 6.2 De kennis en kunde van het bedrijfsbrandweerpersoneel dient adequaat te blijven door bijscholing en het oefenen van de benodigde vaardigheden.
- 6.3 Het hoofd of de bestuurder van de inrichting verstrekt ieder jaar voor 1 december aan het bestuur een oefenprogramma met een bijbehorend oefenrooster van het volgende kalenderjaar.
- 6.4 Het oefenprogramma dient te zijn gebaseerd op de 'Leidraad oefenen' en bevat alle relevante oefenonderdelen om kennis en vaardigheden op het vastgestelde opleidingsniveau te handhaven en is specifiek toegespitst op de systemen en geloofwaardige incidentscenario's die op het bedrijf van toepassing zijn.

- 6.5 Het oefenprogramma bevat onderdelen die de kennis en vaardigheden omtrent de inrichting en het gestelde in de voorschrift 6.1 en 8.4 op voldoende niveau brengen en waarborgen. Het oefenprogramma dient opgenomen te worden in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. Oefeningen en evaluaties dienen geregistreerd te worden in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*.
- 6.6 Het bestuur beoordeelt het oefenrooster en oefenprogramma en kan naar aanleiding van deze beoordeling nadere eisen stellen.
- 6.7 Oefeningen moeten in overeenstemming met het goedgekeurde oefenprogramma en het bijbehorende oefenrooster worden uitgevoerd. Afwijkingen hiervan zijn alleen mogelijk na toestemming van het bestuur.

7. BLUSWATERVOORZIENING

- 7.1 De inrichting beschikt over een bluswatervoorziening zoals omschreven in de op het moment van vaststelling van de aanwijsbeschikking voor de inrichting geldende omgevingsvergunning milieu dan wel de *aanwijsbeschikking*. Het bluswaternetwerk dient zodanig te zijn uitgevoerd dat voldoende bluswater beschikbaar is op de plaatsen waar de incidentscenario's zich kunnen voordoen, ter bestrijding ervan.
- 7.2 Indien de bluswatervoorziening wordt aangepast en dit gevolgen kan hebben voor de bestrijding en beheersing van de geloofwaardige incidentscenario's uit het bedrijfsbrandweerrapport dat onderdeel uitmaakt van de aanwijsbeschikking, dient de inrichting dit onverwijld te melden bij het bestuur en een tekening en specificaties te verstrekken van het aangepaste netwerk.

Toelichting

Wijzigingen in het bluswaternetwerk die gevolgen kunnen hebben voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's moeten bij het bestuur worden gemeld. Door daarbij een tekening en specificaties als onder meer de capaciteit van het bluswater te verstrekken, kan het bestuur beoordelen of de aanpassing van het bluswaternetwerk daadwerkelijk gevolgen heeft voor de bestrijding en beheersing van geloofwaardige incidentscenario's. Als dat het geval is, zal de inrichting een gewijzigd bedrijfsbrandweerrapport moeten indienen.

- 7.3 Het gehele bluswaternetwerk dient zodanig te worden uitgevoerd dat overal de maximale bluswatercapaciteit beschikbaar is, tenzij het bedrijf aan kan tonen dat op een deel van de inrichting met een lagere capaciteit kan worden volstaan.
- 7.4 Het bluswaternetwerk wordt doeltreffend, maar ten minste **tweemaal per jaar** gespoeld volgens een doelmatig spoelprogramma teneinde aangroei, bezinksel en andere verontreinigingen te verwijderen. Voor bluswaternetwerken gevoed met drinkwater kan volstaan worden met een minimale frequentie van **eenmaal per jaar**. De (onderhouds)werkzaamheden worden in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal* vermeld. Van het bluswatersysteem is altijd een actuele tekening opgenomen in het *bedrijfsbrandweerjaarnaal*. Een nadere beschrijving van eisen gesteld aan het doeltreffend spoelen van het bluswaternetwerk is opgenomen in **bijlage 1.1**.

Toelichting

Indien op basis van historische metingen kan worden aangetoond dat met een lagere frequentie kan worden volstaan, dan kan na toestemming van het bestuur van de genoemde frequentie worden afgeweken.

8. ALARMERING EN OPKOMST

- 8.1 Op het terrein van de inrichting zijn geschikte voorzieningen aanwezig waarmee te allen tijde op doeltreffende wijze bij incidenten binnen één minuut na het constateren van het

incident vanaf het waarnemingspunt, melding kan worden gedaan aan een voortdurend bemande meldpost omtrent aard en plaats van een incident.

- 8.2 Vanuit de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost kan de bedrijfsbrandweer alsmede de overheidsbrandweer te allen tijde onmiddellijk en op een doeltreffende manier worden gealarmeerd.
- 8.3 Bij inzet van de bedrijfsbrandweer tijdens een incident dient er meteen doormelding plaats te vinden naar de Gemeenschappelijke Meldkamer (GMK) van de veiligheidsregio waarin de inrichting gevestigd is. Bij een doormelding dienen minimaal de volgende gegevens te worden vermeld:
- aard en locatie van het incident;
  - welke assistentie van de overheidshulpdiensten wordt verwacht.
- 8.4 De inrichting beschikt over alarmerings-, uitruk- en inzetprocedures ten behoeve van de bedrijfsbrandweer en andere bedrijfsonderdelen die in de noodorganisatie een functie vervullen. De procedures dienen opgenomen te zijn in het *bedrijfsbrandweerbeheerssysteem*. De uitrukken dienen in het *bedrijfsbrandweerjaarboek* te worden geregistreerd.
- 8.5 Van elke brand of ongeval waarbij een inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is wordt melding gedaan aan de overheidsbrandweer en het bestuur van de veiligheidsregio. De melding bij de veiligheidsregio wordt gedaan via [**e-mailadres, postadres, etc.**]

Toelichting

Ook incidenten waarbij om wat voor reden dan ook geen bedrijfsbrandweer is ingezet, maar die toch een bijzonder gevaar kunnen vormen voor de openbare veiligheid⁵³, moeten gemeld worden. Daarnaast dienen uiteraard ook andere relevante overheidsorganisaties geïnformeerd te worden conform de daarvoor geldende wet- en regelgeving.

- 8.6 Het in **voorschrift 2.2** voorgeschreven personeel en middelen moeten binnen **6 minuten** na melding op elke locatie waar zich incidenten met gevaarlijke stoffen kunnen voor doen, aanwezig kunnen zijn.

Toelichting

Let op! Uit de taak/tijd analyse in combinatie met de geloofwaardige incidentscenario's moet blijken binnen welke tijd de bestrijding ingezet dient te zijn om escalatie te voorkomen. Indien uit de geloofwaardige incidentscenario's blijkt dat een snellere inzet van de bedrijfsbrandweer noodzakelijk is dient het voorschrift hierop te worden aangepast.

- 8.7 Indien de bedrijfsbrandweer zich niet op het bedrijfsterrein bevindt dient het personeel en materieel van de bedrijfsbrandweer na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.
- 8.8 Het personeel en materieel van de overheidsbrandweer dient na melding van een incident te allen tijde onverwijld toegang verleend te worden tot het bedrijfsterrein.

9. VERBINDINGEN

- 9.1 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer beschikt over verbindingsmiddelen waarmee rechtstreeks verbinding wordt onderhouden met de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost.

Toelichting

Indien sprake is van meerdere bevelvoerders dient iedere bevelvoerder te beschikken over de in dit voorschrift genoemde verbindingsmiddelen.

---

⁵³ Zie voor openbare veiligheid de nota van Toelichting op het Besluit veiligheidsregio's, Stb. 2010, 255, p. 57.

- 9.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer wordt de bevelvoerder van de eerst aankomende eenheid voorzien van verbindingsmiddelen, waarmee contact kan worden onderhouden met de bevelvoerder of leidinggevende van de bedrijfsbrandweer en de in **voorschrift 8.1** genoemde meldpost. Daarnaast dient ook de Officier van Dienst van de overheidsbrandweer voorzien te worden van de genoemde verbindingsmiddelen.

10 BESCHERMENDE MIDDELEN

- 10.1 De bedrijfsbrandweerorganisatie heeft de beschikking over voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen die bestand zijn tegen alle binnen de inrichting te verwachten stoffen en omstandigheden en geschikt zijn om de taken uit te voeren.
- 10.2 Indien de inrichting voorziet in een eigen brandweerploeg, is deze te onderscheiden van de overheidsbrandweer en overige hulpdiensten. Dit kan in ieder geval door het goed zichtbaar aanbrengen van de bedrijfsnaam op de blusleiding.
- 10.3 De bevelvoerder van de bedrijfsbrandweer is herkenbaar en te onderscheiden van de rest van de bedrijfsbrandweerploeg.

11 SAMENWERKING MET EXTERNE HULPDIENSTEN

- 11.1 De overheidsbrandweer wordt direct bij aankomst voorzien van actuele informatie en begeleiding om doeltreffend te kunnen optreden. **Een beschrijving van de verplichtingen die de inrichting heeft betreffende de minimale informatievoorziening naar de overheidsbrandweer is opgenomen in bijlage 1.2.**

Toelichting

*Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempel inrichtingen reeds verplicht in het Rrzo en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige inrichtingen zoals de lagedrempel inrichtingen kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven. Informatieverplichtingen zijn opgenomen in **bijlage 1.2**.*

- 11.2 Bij aankomst van de overheidsbrandweer is een gids of andere gelijkwaardige voorziening aanwezig en beschikbaar om de overheidsbrandweer de plaats van het incident op adequate en veilige wijze te laten bereiken.
- 11.3 Indien de bedrijfsbrandweer geheel of gedeeltelijk door een derde partij wordt verzorgd is het gestelde in voorschrift **11.1 en 11.2** ook op die bedrijfsbrandweer van toepassing.

Toelichting

*Dit voorschrift is van toepassing op situaties waarin de bedrijfsbrandweer door een derde partij wordt verzorgd. In die gevallen is de bedrijfsbrandweer veelal niet op het terrein van de inrichting aanwezig, maar dient zij wel over de in **voorschrift 11.1 en 11.2** bedoelde informatie of middelen te beschikken.*

- 11.4 De leidinggevendenden binnen de bedrijfsbrandweer hebben kennis van en inzicht in de commandostructuur van de overheidsbrandweer. De noodorganisatie binnen de inrichting dient bij een gezamenlijk optreden aan te sluiten bij de commandostructuur van de overheid.

12 TOEZICHT

- 12.1 In het overzicht van de werkelijke sterkte dat het hoofd of de bestuurder van de inrichting op grond van artikel 31, zesde lid, van de Wet veiligheidsregio's voor 1 februari van elk jaar moet indienen bij het bestuur is aangegeven:

- a. hoeveel personen bevoegd zijn de verschillende functies binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie uit te oefenen;
- b. hoeveel van de personen een dubbelfunctie hebben binnen de bedrijfsbrandweerorganisatie.

Toelichting:

Het doel van dit voorschrift is om aan te tonen dat de personele bezetting van de bedrijfsbrandweer afdoende is gewaarborgd, doordat voldoende medewerkers zijn opgeleid om invulling te geven aan de bestrijding van de incidentscenario's. Medewerkers met een dubbelfunctie zijn bijvoorbeeld zowel BHV'er als onderdeel van de bedrijfsbrandweer. Dit is van belang om te weten, omdat personen met een dubbelfunctie maar voor één taak tegelijk inzetbaar zijn en daardoor mogelijk niet beschikbaar zijn voor een bedrijfsbrandweerinzet.

- 12.2 Bij inspectie van de *bedrijfsbrandweer* kan het bestuur het bedrijf verzoeken de inzetbaarheid aan te tonen door middel van een praktische inzet bij een relevant scenario.

13 SLOTBEPALINGEN

- 13.1 In overleg met en na toestemming van het bestuur kunnen de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen en het bedrijfsbrandweerpersoneel, bedoeld in voorschriften 2.2, 4.1 en 5.1, door derden worden verzorgd. Deze door derden verzorgde bedrijfsbrandweer moet voldoen aan de voorwaarden als gesteld in de aanwijzingsbeschikking en de daaraan verbonden voorschriften.
- 13.2 In afwijking van voorschrift 13.1 is geen overleg en toestemming van het bestuur nodig, indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk laat uitvoeren door [organisatie]. In dat geval moet hiervan schriftelijke melding worden gedaan aan het bestuur waarbij tevens het contract dat met [organisatie] is afgesloten dient te worden overgelegd. Uit dit contract en de melding dient te blijken welk deel van de bedrijfsbrandweezorg door [organisatie] wordt uitgevoerd en welk deel door de inrichting zelf wordt uitgevoerd.
- 13.3 Indien het hoofd of de bestuurder van de inrichting de bedrijfsbrandweezorg geheel of gedeeltelijk door derden laat uitvoeren, vervalt de eis tot het te allen tijde op het terrein van de inrichting aanwezig hebben van de bedrijfsbrandweer voor de onderdelen die deze derde partij op zich neemt.

Bijlagen bij de modelvoorschriften

Inleiding

Bij een aantal voorschriften wordt verwezen naar onderstaande bijlagen. Deze bijlagen bevatten uitwerkingen van de algemene eisen genoemd in deze voorschriften. Met deze uitwerkingen wordt beoogd eenduidige omschrijvingen te geven van specifieke eisen en verplichtingen die uit deze voorschriften volgen.

Bijlage 1.1 (bij modelvoorschriften)

Algemene en specifieke eisen voor het testen en het onderhouds- en inspectiesysteem van incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen (Voorschriften 5.2, 5.5, 5.7 en 8.2)

Voorschrift 5.2

De vast opgestelde blus- en koelinstallaties en mobiele blus- en koelvoorzieningen die deel uit maken van de incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen moeten zijn ondergebracht in het bedrijfsbrandweerbeheerssysteem waarin zij voor het inspecteren, onderhouden en testen aangemerkt behoren te zijn als veiligheidskritische onderdelen. De wijze van inspectie, onderhoud en testen van (onderdelen van) vast opgestelde blus- en koelinstallaties moeten uitgevoerd worden zoals beschreven is in de NFPA 25. Indien de inrichting wil afwijken van de NFPA 25 dan zal een aantoonbaar gelijkwaardig opzet voorgelegd moeten worden aan het bestuur. Resultaten van het onderhoud, inspectie en testen moeten opgenomen worden in het bedrijfsbrandweerjaarboek.

Voorschrift 5.9 (schuimvormend middel)

In deze voorschriften wordt van het bedrijf geëist aan te tonen op welke wijze zij via een inspectiesysteem hebben geborgd dat het op de inrichting aanwezige schuimvormend middel blijft voldoen aan de kwaliteitseisen gesteld door de fabrikant. In de aangeleverde productinformatie moet duidelijk gesteld worden aan welke kritieke specificaties het SVM en de opslag van het SVM moet voldoen. Hierin moet duidelijk zijn aangegeven conform welke normen het SVM getest moet worden. Voorbeelden van deze normen zijn NEN-EN 1568⁵⁴ en UL 162⁵⁵ (zie ook Technisch bulletin 64B, www.hetccv.nl). In deze normatieve referentiekaders staan ook periodieke inspectie-eisen.

Deze inspecties moeten plaatsvinden naast de eventuele jaarlijkse controle op vliesvorming, verontreiniging en sedimentatie. De frequentie van de inspecties is enerzijds afhankelijk van inspectie-eisen gesteld door de leverancier en anderzijds van de te volgen normeringen. Indien het schuimvormend middel ingezet dient te worden onder specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld een verwarmd product) of bestrijding van incidenten met stoffen waarop het effect van dit schuimvormend middel niet volledig bekend is bij de fabrikant van het schuimvormend middel, dan dient de werking van het schuimvormend middel vooraf getest te worden om te bepalen of het geschikt is voor het bestrijden van incidenten met deze stoffen. De test dient uitgevoerd te worden op een wijze die ten minste gelijkwaardig is aan een voor dit doel erkend referentiekader zoals de UL 162 en/of BS 5306.

Bij inspecties van het schuimvormend middel moeten in ieder geval de volgende fysische waarden zijn onderzocht;

- soortelijke massa;
- pH-waarde – ligt deze nog binnen de specificaties van de leverancier;
- Viscositeit – bij de hoogste en laagste waarde van de door de leverancier opgegeven temperatuurrange. Meestal is dit bij 20°C en -15°C;
- Refractie Index (alleen van Premix oplossingen);
- snelheid van filmvorming (indien van toepassing);
- oppervlaktespanning;

⁵⁴ NEN-EN 1568: “Blusmiddelen - Schuimconcentraten - Deel 1: Specificatie voor schuimconcentraten met gemiddelde expansie voor gebruik op vloeistoffen die niet met water mengbaar zijn”

⁵⁵ UL 162: “Standard for Foam Equipment and Liquid Concentrates”

- aanwezigheid van sediment.

In het rapport van deze testen moet aangegeven zijn:

- wat de specificatie van de fabrikant voor iedere parameter is en met behulp van welke test (of tegen welke norm) de controle is uitgevoerd en welk laboratorium de test heeft uitgevoerd;
- welke afkeurcriteria voor het SVM dienen te worden gehanteerd. Het schuimvormend middel moet afgekeurd worden indien niet aan de eisen van de fabrikant kan worden voldaan. Het schuimvormend middel moet in dat geval binnen 24 uur vervangen worden. In uitzonderlijke gevallen kan hier in overleg met het *Bevoegd gezag* van worden afgeweken.

Voorschrift 5.12 en 5.13 (incidentbestrijdings- en incidentbeheersmiddelen)

- Voor vast opgestelde blus- en koelinstallaties (die in ieder geval uit een brandbeheers- of brandblusinstallatie bestaan) die gecertificeerd moeten zijn, geldt dat er een geldig inspectie/onderhoudscertificaat binnen de inrichting aanwezig is, zoals beschreven in de Handreiking Certificatie Brandbeveiligingsystemen.
- De registratie van de testresultaten moet zodanig zijn dat bij de inrichting inzichtelijk is wat de staat van alle installaties (sprinkler, deluge, maar ook schuimblusinstallaties en overige, niet nader genoemde vast opgestelde blus- en koelinstallaties) is en wanneer men verwacht dat er groot onderhoud aan deze installaties gepleegd moet worden.

Voorschrift 7.4 (bluswaternetwerk)

In verband met het toenemen van de inwendige weerstand van de ondergrondse blusleidingen bij veroudering moeten er testen uitgevoerd worden. Het bedrijf dient voor dit doel binnen haar onderhouds- en inspectiesysteem over een testprotocol te beschikken. Het spoelprogramma waaraan deze voorschriften refereren, moet dan ook doelbewust opgezet zijn voor het spoelen van zowel het ondergrondse als het bovengrondse bluswaternetwerk. Het spoelprogramma zal van toepassing moeten zijn op alle secties van het bluswaternet. In het testprotocol moet duidelijk naar voren komen dat door sturing van blokafsluiters alle secties afzonderlijk gespoeld worden.

Bij het spoelen van blusleidingen worden voorwaarden verbonden aan:

- a) de duur van het spoelen.
- b) de capaciteit tijdens het spoelen.

Ad a

De leiding dient te worden gespoeld totdat het water schoon is. Het water is schoon als er geen verontreinigingen worden aangetroffen in de "burlap bags"⁵⁶ (jute zakken) die aan de uitgangen (zoals hydranten) gemonteerd zijn.

De minimale duur kan worden berekend aan de hand van de lengte en diameter van de leiding die gespoeld wordt, gekoppeld aan het gegeven met welk debiet gespoeld wordt.

Ad b

Het spoelen dient uitgevoerd te worden bij een bepaald debiet. Hierbij gelden in ieder geval de volgende uitgangspunten:

- de berekende hydraulische capaciteit van het systeem om b.v. sprinklersystemen naar behoren te laten werken;
- het maximale debiet dat geleverd moet worden tijdens de bestrijding of beheersing van een (brandgevaarlijk) incident;
- het debiet dat nodig is om een stroomsnelheid van 3 m/s te behalen. Deze stroomsnelheid is nodig om al het vuil uit de leidingen te verwijderen. In onderstaande tabel staat het debiet voor verschillende pijpdiameters aangegeven:

Diameter leiding (inch/mm)	Flow (liter/min)
4"/102	1.476
6"/152	3.331
8"/203	5.905

⁵⁶ In overleg met het bestuur kan hier eventueel van afgeweken worden.

10"/254	9.235
12"/305	13.323

De opbrengst (debiet), de (statische) druk en de restdruk (als 3 hydranten gelijktijdig openstaan) van het bluswaternet en de hydranten dienen periodiek maar minstens iedere 3 jaar getest te worden om aan te tonen dat voldaan wordt aan de voorwaarden uit de milieuvergunning c.q. *aanwijsbeschikking*.

De debietmeting moet uitgevoerd worden door een daartoe door het bestuur aanvaarde deskundige met een aantoonbaar geijkte water- en drukmeter.

De debietmeting dient te worden uitgevoerd bij een dynamische (rest)druk van 100 kPa.

Aanpassen van de spoelfrequentie

In **voorschrift 7.4** wordt nadrukkelijk benoemd dat voor de bedrijven de mogelijkheid bestaat om de frequentie van het spoelen te verlagen. Een verzoek tot het verlagen van deze frequentie zal gericht moeten worden aan het bestuur.

Hieronder zijn een aantal criteria en informatie-eisen beschreven, waaraan een verzoek tot het verlagen van de spoelfrequentie moet voldoen.

1. Uitvoering spoelprogramma
Aangetoond dient te worden dat de spoelprogramma's uitgevoerd zijn in overeenstemming met de voorwaarden die hierboven zijn beschreven.
2. Archivering uitgevoerde spoelprogramma's
De uitvoering en resultaten van spoelprogramma's dienen voor minimaal 2 jaar gearhiveerd te worden. Hierbij dient aangetoond te worden dat het gehele leidingnet gespoeld is.
3. Spoelmedium
Vastgelegd moet zijn met welk water is gespoeld. Dit kan zijn leidingwater of oppervlaktewater via de bluspompen. Indien er sprake is van oppervlaktewater dan moet het duidelijk zijn of het gaat om zout, zoet of brak water.
4. Informatie over bluswaternet
Om te kunnen komen tot een goed oordeel dienen gegevens beschikbaar te zijn over de lay-out van het bluswaternet en de diameters van de leidingen.
5. Gebruik van het bluswaternet
De inrichting dient aan te geven of het bluswaternet alleen gebruikt wordt voor het leveren van bluswater of dat het ook gebruikt wordt voor andere doeleinden.

Afhankelijk van de wijze waarop het bedrijf invulling heeft gegeven aan de bovenstaande criteria en informatie-eisen kan het bestuur besluiten in te stemmen met het verlagen van de spoelfrequentie van het bluswaternetwerk. De laagst mogelijke toegestane frequentie is eenmaal per drie jaar.

Bijlage 1.2 (bij modelvoorschriften)

Specifieke eisen over actuele informatie verplichtingen van de inrichting tijdens een inzet van de overheidsbrandweer op het terrein van de inrichting (voorschrift 11.1)

De exploitant draagt er zorg voor dat de brandweer van de overheid en de door een derde partij verzorgende bedrijfsbrandweerploeg voor elke installatie binnen de inrichting direct toegang heeft tot ten minste de volgende actuele gegevens van de binnen de installatie aanwezige gevaarlijke stof of gevaarlijke stoffen en stoffen die op basis van aard en hoeveelheid een risico vormen:

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het CAS-nummer;
- het VN-nummer;
- het GI-nummer;

Indien de bovenstaande gegevens voor de aanwezige gevaarlijke stoffen niet bestaan dan moeten ten minste actuele gegevens beschikbaar zijn over;

- de chemische stofnaam of handelsnaam;
- de maximaal aanwezige hoeveelheid;
- het gevaar voor een explosie;
- het gevaar voor brand;
- het gevaar voor een toxische wolk;

OPMERKING VOOR VEILIGHEIDSREGIO

Een stoffenlijst voor hulpverleningsdiensten is voor hogedrempel inrichtingen reeds verplicht in het Rrzo en hoeft niet in de aanwijzing te worden opgenomen. Voor de overige inrichtingen zoals de lagedrempel inrichtingen kan een stoffenlijst aanvullend worden voorgeschreven.

Bijlage 1.3 (bij modelvoorschriften)

Afgeleide frequenties voor onderhoud, inspecties en testen van schuimblusinstallaties

(voorschrift 5.14)

NFPA-11 Standard for Low-, Medium-, and High-Expansion Foam Chapter 12 Maintenance

12.1 Inspection, Testing, and Maintenance.

- 12.1.1 At least annually, all foam systems shall be thoroughly inspected and checked for correct operation.
- 12.1.2 The inspection shall include performance evaluation of the foam concentrate or premixed solution quality or both
- 12.1.3 Test results that deviate more than 10 percent from those recorded in acceptance testing shall be discussed immediately with the manufacturer.
- 12.1.4 The goal of this inspection and testing shall be to ensure that the system is in full operating condition and that it remains in that condition until the next inspection.
- 12.1.5 The inspection report, with recommendations, shall be filed with the owner.
- 12.1.6 Between the regular service contract inspections or tests, the system shall be inspected by competent personnel following an approved schedule.

12.2 Foam-Producing Equipment.

- 12.2.1 Proportioning devices, their accessory equipment, and foam makers shall be inspected.
- 12.2.2 Fixed discharge outlets equipped with frangible seals shall be provided with inspection means to permit maintenance and for inspection and replacement of vapor seals.
- 12.2.3 Compressed Air Foam-Producing Equipment.
  - 12.2.3.1 Compressed air foam-generating equipment and accessories shall be inspected annually.
  - 12.2.3.2 Discharge devices shall be visually inspected annually for evidence of mechanical damage.

12.3 Piping.

- 12.3.1 Aboveground piping shall be examined to determine its condition and to verify that proper drainage pitch is maintained.
- 12.3.2 Pressure tests of normally dry piping shall be made when visual inspection indicates questionable strength due to corrosion or mechanical damage.
- 12.3.3 Underground piping shall be spot-checked for deterioration at least every 5 years.

12.4 Strainers. Strainers shall be inspected in accordance with manufacturer's instructions and shall be cleaned after each use and flow test.

12.5 Detection and Actuation Equipment. Control valves, including all automatic and manual-actuating devices, shall be tested at regular intervals.

12.6 Foam Concentrate Inspection,

- 12.6.1 At least annually, an inspection shall be made of foam concentrates and their tanks or storage containers for evidence of excessive sludging or deterioration.
- 12.6.2 Samples of concentrates shall be sent to the manufacturer or qualified laboratory for quality condition testing.
- 12.6.3 Quantity of concentrate in storage shall meet design requirements, and tanks or containers shall normally be kept full, with space allowed for expansion.

12.7 High-Pressure Cylinders.

High-pressure cylinders used in compressed air foam systems shall not be recharged without a hydrostatic test (and remarking) if more than 5 years have elapsed from the date of the last test. Cylinders that have been in continuous service without discharging shall be permitted to be retained in service for a maximum of 12 years, after which they shall be discharged and retested before being returned to service.

12.8 Operating Instructions and Training.

- 12.8.1 Operating and maintenance instructions and layouts shall be posted at control equipment with a second copy on file.
- 12.8.2 All persons who are expected to inspect, test, maintain, or operate apparatus shall be thoroughly trained, and training shall be kept current.

Annex D Tests for the Physical Properties of Low-Expansion Foam

Eisen inspectie, test en onderhoud low expansion foam systemen

Wekelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep (verzegeld)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1

Maandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (gesloten)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1.
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Inspectie	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.2.1.1
Discharge device (spray nozzle) locatie en positie	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9

Driemaandelijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
SVM filter(s)*	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.7.2
SVM filter(s)*	Onderhoud	NFPA-25	11.1.1.2	Sectie 11.4
Waterzijdige equipment	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.1
Waterzijdige equipment (water motor gongs, etc.)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.1.3

Halfjaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Regelklep – (sabotage schakelaars)	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.5

Jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Bovengrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	12.3.1
Compleet schuim-water systeem	Inspectie	NFPA-11	-	12.1.1
Regelklep – positie en werking	Test	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.3.1
Schuimvormend middel (SVM)	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Premix	Test	NFPA-11	-	12.1.2
Discharge device locatie & positie (sprinklers)	Inspectie	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.5
Proportioning systeem – allen	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.2.9
Filters – mainline *	Onderhoud	NFPA-11	11.1.1.2	Hfdst. 10
Waterzijdige regelkleppen	Onderhoud	NFPA-25	13.1.1.2	13.3.4
Systeem actuators (automatisch en handmatig)	Test	NFPA-25	11.1.1.2	11.3.4

5-jaarlijks				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Ondergrondse leidingen	Inspectie	NFPA-11	-	11.3.3.

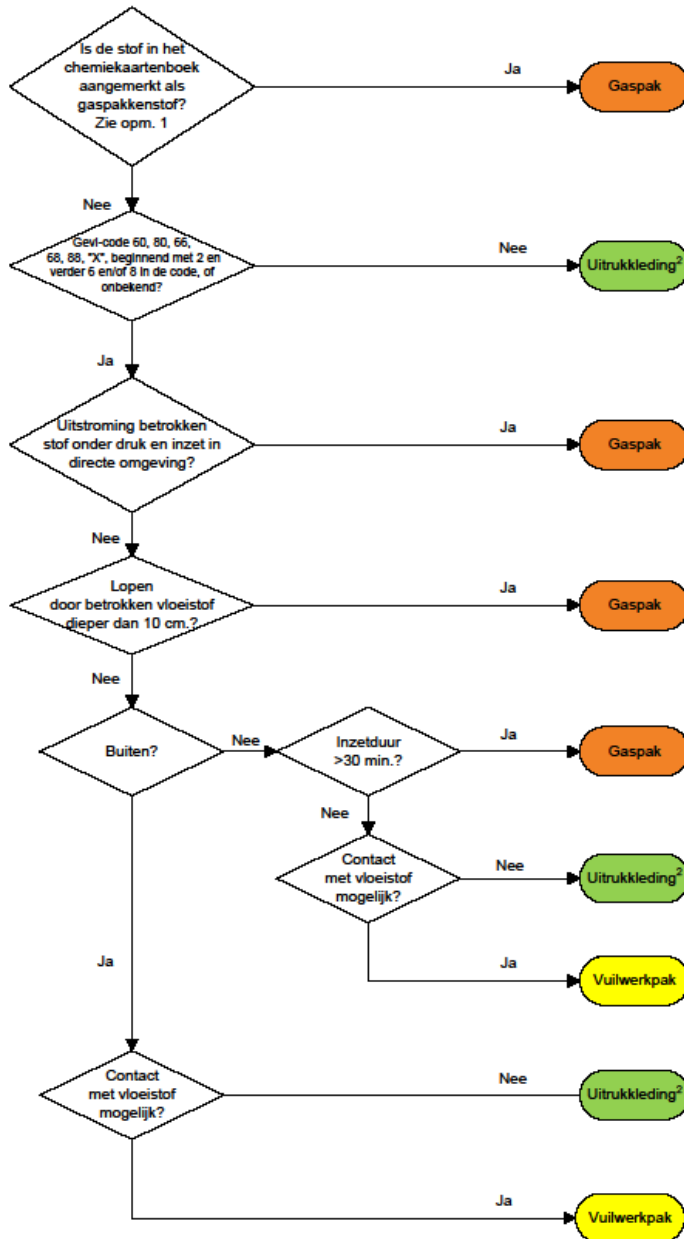
Groot onderhoud				
Item	Activiteit	Norm	Tabel	Paragraaf
Complete schuim-water systeem	Test	A.B. 5.7	-	

*Eveneens na elke test c.q. gebruik.

Hoewel de eisen van NFPA-25 voor inspectie, testen en onderhoud van schuim-deluge en schuim-sprinkler systemen niet specifiek voor low expansion foam systemen gelden, maken deze systemen vaak gebruik van dezelfde soorten doseer-en regelapparatuur. Daarom worden de vereisten van NFPA-25 in het onderhoudsprogramma voor Low Expansion Foam Systemen geïntegreerd.

Bijlage 2 Beslisschema persoonlijke bescherming giftige en/of bijtende stoffen

Beoordelingsschema voor persoonlijke bescherming bij inzet bedrijfsbrandweer met giftige en/of bijtende stoffen
werkgroep "Aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweer" versie 19 september 2017

Opm. 1
In het Chemiekaartenboek 32e editie worden de volgende stoffen genoemd

- Acroleïne
- Antimoonpentafluoride
- Boriumtrifluoride (drukhouder)
- Fluor (drukhouder)
- Fluorwaterstof (drukhouder)
- Fluorwaterstofzuur (50-75% fluorwaterstof in water)
- Fluorwaterstofzuur (20-50% fluorwaterstof in water)

Opm. 2
Uitrukkleding bestaat altijd uit bluspak met ademlucht, voor de stof(-fen) geschikte chemiebestendige laarzen en chemiehandschoenen.

Beoordelingsschema persoonlijke bescherming giftige en/of bijtende stoffen werkgroep "Aanwijsbeleid Bedrijfsbrandweer"
Let op: Dit schema is voor de meeste stoffen van toepassing maar er kunnen uitzonderingen zijn. Deze uitzonderingen betreffen stoffeïenschappen en situaties die hier niet zijn voorzien.

Bijlage 3   Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak (VWP) (Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de brandweer, Meerjarenvisie, Brandweer Nederland 2014)

Uitgangspunten voor de keuze van een vuilwerkpak (VWP)

Het chemiepak in de huidige vorm wordt niet of nauwelijks gebruikt. De huidige chemiepakken zijn zo ver doorontwikkeld (bijvoorbeeld Splash 2000) dat ze eigenlijk niet meer geschikt zijn voor de klus waarvoor de brandweer ze gebruikt. In eerste instantie waren de pakken bedoeld als een spatdichte beschermlaag over de bluskleding. Het huidige chemiepak lijkt erg op een gaspak in gebruik, opleiding en oefening. Daarnaast is de bluskleding steeds beter geworden; deze bestaat uit tegenwoordig uit een meerlaags systeem en is water/vochtafstotend. De Goretex die gebruikt wordt heeft ook een resistentie tegen bepaalde gevaarlijke stoffen. De brandweer zou genoeg hebben aan een soort van regenpak omdat het gaat om een spatdichte beschermlaag. Dit noemen we het vuilwerkpak. Dit pak kan gebruikt worden bij alle vuile klussen en is primair bedoeld om de uitrusting schoon te houden (en daarmee de drager te beschermen). Belangrijke voorwaarde voor het gebruik van dit pak is dat het zonder verdere opleiding, instructie of procedures te gebruiken is. Te vergelijken met het aantrekken van een zaagbroek. Wel zal het gebruik van het vuilwerkpak onderdeel moeten worden van het oefenprogramma, vooral om de mogelijkheden en onmogelijkheden van het vuilwerkpak te leren kennen. Dit kan medebepalend zijn voor de keuze van de bevelvoerder voor een inzetstrategie.

Bovenstaande wordt ondersteund door het onderzoek naar beschermende kleding (TNO, 2009) en is samengevat in de Operationele Handreiking OGS op pag. 215 (NVBR, 2012).

De uitvoering van het vuilwerkpak is afhankelijk van de lokale keuzes gekoppeld aan lokale risico's. Daardoor is het mogelijk dat regionale uitvoeringen van het vuilwerkpak van elkaar verschillen.

Afwegingskader

De volgende afwegingen spelen een rol bij de keuze voor de uitvoering van het vuilwerkpak

- Moet het pak ook het ademluchttoestel beschermen tegen vervuiling
- Wordt het pak ingezet bij bronbestrijding of grijpredding waarbij een sprayrelease mogelijk is
- Wordt het pak ingezet bij een inpandige verkenning en/of grijpredding waarbij gevaarlijke stoffen in de vorm van gas of damp aanwezig kunnen zijn in concentraties waarbij huidblootstelling een risico vormt. Deze overweging kan lokaal bij bepaalde risico-bedrijven van toepassing zijn.

De antwoorden op deze vragen kunnen leiden tot zwaardere uitvoeringen van het vuilwerkpak, waarbij de zwaarste uitvoering weer in de buurt komt van het huidige chemiepak.

Het in dit voorbeeld beschreven PvE is gebaseerd op de uitgangspunten zoals ze in de visie IBGS beschreven worden. De antwoorden op de vragen in het afwegingskader zijn hierbij nee. Een spatdichte beschermlaag kan op meer dan een manier geïnterpreteerd worden. Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën wordt ingedeeld in (EN 14605) type 3, vloeistofdicht en type 4, sproeidicht. In het beschreven PvE wordt gekozen voor type 3. Dit geeft een hogere bescherming tegen vloeibare chemicaliën zonder het gebruiksgemak aan te tasten. Om deze bescherming te halen moeten wel chemiehandschoenen en chemielaaizen gedragen worden die ook bestendig zijn tegen vloeibare chemicaliën.

Verder is er gekozen voor een pak zonder capuchon, dit verbetert het draaggemak en het gebruik in combinatie met adembescherming en communicatiemiddelen en is voldoende voor het volledig bedekken en schoonhouden van de kleding.

Voorbeeld Programma van Eisen Vuilwerkpak (VWP) vuil werk pak/overall

Definitie

Het vuilwerkpak is een samenstelling/constructie van enkele componenten. De vuilwerkkleding is eendelig en bestaat uit een glad en vloeistof afstotende materiaal. Het vuilwerkpak is te sluiten middels ritssluiting met overslag. De kenmerken van de componenten dragen bij aan:

- A. Bescherming tegen de invloeden van buiten (stofdeeltjes, damp, vocht en vloeistoffen)
- B. Welzijn van de drager tijdens zijn/haar werkzaamheden (draagcomfort, bewegingsvrijheid, warmtestuwing in het lichaam, vochtregulatie, e.d.)
- C. Zichtbaarheid, (heldere kleurstelling)

A. Algemene eisen

A.01 Het vuilwerkpak voldoet ten minste aan alle hierop betrekking hebbende; Nederlandse wetgeving en Europese wetgeving⁵⁷ (wetten, besluiten, regelingen e/o voorschriften) en normering (normen, richtlijnen e.d.), met betrekking tot de productie en de exploitatie van de persoonlijke beschermingsmiddelen, zowel in algemene zin als bij de uitoefening van de brandweer eigen operationele taken (bestrijding ongevallen met schadelijke en gevaarlijke stoffen, technische hulpverlening en daaruit voortvloeiende gevolgen).

A.02 De vuilwerkkleding is geschikt om door vrouwelijke en/of mannelijke brandweermensen te worden gedragen.

B. Technische eisen

TE.01 De functionaliteit van het vuilwerkpak is bij regulier⁵⁸ brandweer gebruik gegarandeerd voor de levensduur van minimaal 60 minuten.

TE.02 De houdbaarheid in gesloten verpakking, opgeborgen in een temperatuur neutrale omgeving (tussen de 5°C en 45°C) die niet onderhevig is aan zonlicht, dient ten minste 5 jaar te zijn.

TE.03 De stof/materiaal samenstelling waarvan het vuilwerkpak is vervaardigd, dient een zodanige en aantoonbare bestendigheid te bezitten, dat de bluskleding⁵⁹ van de drager zoveel mogelijk beschermd is en blijft tegen gevaren bij;

- a. technische hulpverlening, sloopwerkzaamheden (bij blootstelling aan mechanisch geweld bijvoorbeeld door scherpe c.q. puntige voorwerpen)
- b. Bij assistentie in een gezondheid belastende en/of milieu onvriendelijke omgeving (bijvoorbeeld chemische invloeden-bijvoorbeeld door de in de omgevingslucht aanwezige dampen/gassen van (an)organische stoffen)
- c. Of combinaties van a/b.

TE.04 Het materiaal c.q. de onderdelen van de vuilwerkpak blijven in takt, verweken niet bij vocht/vloeistof contact van buiten af, verweken niet bij condensvorming van binnen uit. Afsluitingen, verbindingen c.q. bevestigingen raken tijdens regulier gebruik niet los.

---

⁵⁷ EN 14605:2005 vloeistof/spatdichtheid
ISO 13982-1; stof dichtheid
EN 13034 Beschermende kleding tegen vloeibare chemicaliën
EN 1073-2:2002; beschermende kleding tegen Radioactieve stofdeeltjes
EN 14126:2003 ; Micro- organisme
EN 1149-5; antistatisch
EN ISO 14116:2008-index 1/0/0; vlamwerend

⁵⁸ Verklaring beschrijving **regulier brandweer gebruik**: functioneel gebruik van de vuilwerkkleding, waarvoor het vuilwerkpak is ontwikkeld, is gefabriceerd en afscherming bied tegen schadelijke stof inwerking/doordringbaarheid waarvoor het vuilwerkpak is bedoelt.

⁵⁹ Standaard bluskleding die voldoet aan de EN 469:2005 en chemische weerstand volgens EN ISO 6530:2005.

- TE.05 Het pak materiaal behoudt zijn sterkte bij (en na) contact met schadelijke stoffen die vallen binnen de aangegeven normering van het vuilwerkpak. Hierdoor blijft de veiligheid van de gebruiker door eventuele inwerking van een gevaarlijke stof geborgd c.q. de beschermingsgraad neemt niet af tijdens gebruik.
- TE.06 Bij het gebruik/dragen van het vuilwerkpak ontstaat er geen hinderlijk geluid⁶⁰.
- TE.07 Het beschermingsniveau van het vuilwerkpak wordt onafhankelijk van de onderkleding (bluskleiding) behaald.
- TE.08 Het model/vuilwerkpak heeft geen aangehechte hoofd kap/capuchon, heeft een rits afdichtingen met overslag, heeft geen vaste laarzen, heeft ter hoogte van de enkel en pols een elastische manchet en/of een kleefstip (klittenband) afdichting. Alle overslagen, zoals bij de rits dienen gedurende het reguliere gebruik gesloten te blijven.
- TE.09 Het vuilwerkpak is binnen 2 minuten, zonder instructie vooraf, over de standaard bluskleiding aan en uit te trekken⁶¹.
- TE.10 Het vuilwerkpak moet in combinatie met afhankelijke en onafhankelijke adembescherming kunnen worden toegepast, waarbij de ademlucht, meet en communicatie apparatuur op het pak materiaal wordt gedragen.
- TE.11 De vuilwerkkleding kan worden geleverd in de maatvoering XL t/m XXXL.
- TE.12 De maatvoering en de verwerking in de modelverhouding voorzien de drager in een comfortabel, draagbaar geheel en geeft de drager geen bewegingsbeperkingen.

---

⁶⁰ Verklaring beschrijving ***hinderlijk geluid***: geluid dat ontstaat tijdens beweging in het vuilwerkpak (aangemerkt als kraken/knisperen).

⁶¹ Hoogstens 1 pak op de 1000 pakken mag stuk gaan tijdens regulier gebruik, afgezien van beschadiging door scherpe of puntige voorwerpen.

Bijlage 4 Literatuurlijst

- LEC BrandweerBRZO, “Handreiking inzake maximaal toelaatbare niveaus van warmtestraling voor korte inzet (maximaal 5 minuten) van (bedrijfs)brandweerpersoneel en operators bij industriële bedrijven.”, 20 december 2016, ISBN/EAN: 978-90-827161-1-5
- LEC BrandweerBRZO, “Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013”, 14 november 2013
- Uitgangspunten vuilwerkpak Brandweer Nederland 2014 (PvE vuilwerkpak VRU-FL-G&V v3 8-2014)
- Staatsblad 2010, 255, p. 58, Nota van Toelichting op het Bvr
- Instituut Fysieke Veiligheid, “Kwadrantenmodel voor gebouwbrandbestrijding”, november 2014
- Brandweer Nederland, “Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen door de Brandweer - Meerjarenvisie”, maart 2014
- Instituut Fysieke Veiligheid, “Maximum allowable exposure to different heat radiation levels”, 25 april 2016

Besluitformulier

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	6 december 2019
Onderwerp:	Actualisatie Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied
Nummer:	A19.05.6a
Naam Steller:	Tom Hage & Erik Dangermond
Afdeling:	Team Kennis & Team Operationele Planvorming
Korte inhoud:	<p>Het IBP NZK kent een vijfjaarlijkse actualisatiecyclus, gekoppeld aan de voorbereidingen op SAIL. Daarom is de beheergroep in 2018 begonnen met de actualisatie. Doelstelling is dat het nieuwe IBP NZKG operationeel kan zijn per 1 januari 2020.</p> <p>Door de lange actualisatiecyclus was er een groot aantal actualisatiepunten die in één keer verwerkt moesten worden. Daarvoor zijn 3 werkgroepen aan de slag geweest: een werkgroep Coördinatie, Scenario's en Crisiscommunicatie. De belangrijkste wijzigingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toevoegen coördinatieafspraken en aandachtspunten crisiscommunicatie (als één van de basisprocessen). • Gelijktrekken werkingsgebied IBP met dat van het CNB: (hoofd)vaarwegen en havenwateren; • Uitbreiden coördinatieafspraken met grensgebieden en impact gehele werkingsgebied;
Voorstel om te beslissen:	De bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van het geactualiseerde Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied.
Advies Veiligheidsdirectie:	
Advies Dagelijks Bestuur:	
Personele gevolgen:	n.v.t.
Financiële gevolgen:	n.v.t.
Verhouding met ander beleid:	<ul style="list-style-type: none"> - Rol VrZW als coördinerende veiligheidsregio in IBP NZK (16 april 2019) - Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaal 2015
Besproken met:	<ul style="list-style-type: none"> - Beheergroep IBP - Erik Dangermond - Inge Marijnissen - Sevgi Extra - Ria Logtenberg
Besluit:	

Aldus besloten door het Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de vergadering van 6 december 2019 namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

INCIDENTBESTRIJDINGSPLAN NOORDZEEKANAALGEBIED 2020

Vastgesteld door:

Het Tactisch Overleg van de Veiligheidsregio Kennemerland, 23 oktober 2019

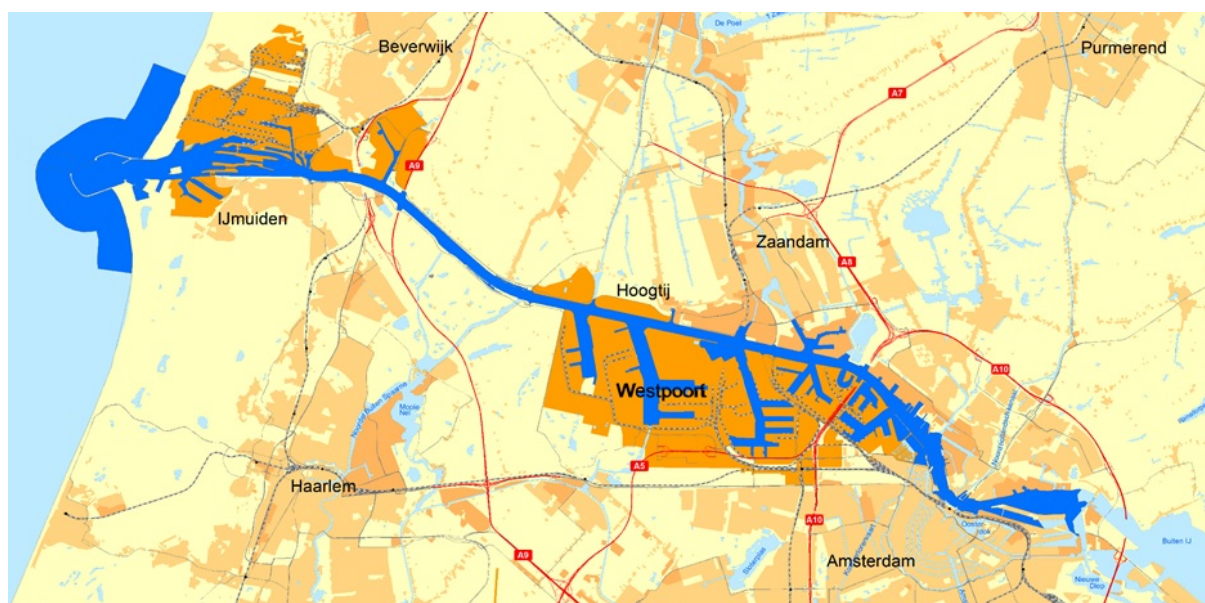
De Veiligheidsdirectie van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland, 11 oktober 2019

Het bestuur van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland, 14 oktober 2019

Ingangsdatum:

1 januari 2020

Factsheet Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied 2020

Situatie	Betrokken regio(s)	Coördinerende regio	(Coördinerende) meldkamer
Incident op grens met de Noordzee	Kennemerland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident havens IJmond	Kennemerland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident ten westen van Pont Buitenhuizen en op regiogrens	Kennemerland Zaanstreek-Waterland	Kennemerland	Noord-Holland
Incident havens Zaanstad	Zaanstreek-Waterland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident ten oosten van Pont Buitenhuizen en op regiogrens	Zaanstreek-Waterland Amsterdam-Amstelland	Amsterdam-Amstelland	Amsterdam
Incident havens Amsterdam	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Incident op grens IJsselmeer	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Incident op grens Amsterdam-Rijnkanaal	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Overige incidenten/situaties gehele gebied	Amsterdam-Amstelland Zaanstreek-Waterland Kennemerland	Amsterdam-Amstelland	Amsterdam

Hoofdprocessen crisisbeheersing:

Proces	Verantwoordelijke
Brandweezorg	Brandweer van de drie veiligheidsregio's
Geneeskundige zorg	GHOR van de drie veiligheidsregio's
Politiezorg	Politie Noord-Holland, Politie Amsterdam en Landelijke Eenheid
Bevolkingszorg	Alle gemeenten van de drie veiligheidsregio's

Extra processen crisisbeheersing bij incidenten op de wateren in het Noordzeekanaalgebied:

Proces	Verantwoordelijke
Search & Rescue	Brandweer
Nautisch verkeersmanagement	
- Van Noordzee tot en met het IJ	Port of Amsterdam/Centraal Nautisch Beheer
- Blokgebied Schellingwoude tot en met de Oranjesluisen	Rijkswaterstaat
Waterkwaliteit	Rijkswaterstaat
Waterkwantiteit ¹	Rijkswaterstaat

¹ Niet uitgewerkt in IBP NZKG, maar in interregionale planvormen m.b.t. hoog water en overstromingen

Samenwerkingsafspraken basisprocessen crisisbeheersing:

Melding & alarmering

- De betrokken verkeerspost alarmeert de eigen eenheden en crisisorganisatie, en informeert de betrokken meldkamer;
- De betrokken meldkamer alarmeert de eigen eenheden en crisisorganisatie, en informeert de betrokken verkeerspost;

Bij regiogrensoverschrijdende incidenten:

- Wordt met een coördinerende meldkamer gewerkt;
- Is de coördinerende meldkamer of de MK NH of MK A-A, afhankelijk of de incidentlocatie resp. ten westen of ten oosten van Pont Buitenhuizen is.

Leiding & coördinatie

- In het CoPI komen twee water-OvD's: OvD Haven van Port of Amsterdam (namens CNB) en OvD Water van Rijkswaterstaat;
- De regio(s) behoudt de eigen bevoegdheden en coördinatie;

Bij regiogrensoverschrijdende incidenten:

- Wordt met een coördinerende regio gewerkt die verantwoordelijk is voor coördinatie en afstemming tussen de regio's;
- Sluiten Port of Amsterdam (namens CNB) en Rijkswaterstaat aan bij het coördinerende team (VRK of VRAA).

Informatiemanagement

- De betrokken regio(s) en Rijkswaterstaat starten een eigen LCMS-activiteit betreffende het incident;
- De informatiemanagers vermelden z.s.m. hun contactgegevens in LCMS voor onderling contact;

Bij regiogrensoverschrijdende incidenten:

- Geeft de coördinerende regio in de titel van haar LCMS-activiteit aan dat zij de coördinerende regio is;
- Kan de coördinerende regio voor de rol van coördinerend informatiemanager een extra informatiemanager inzetten uit de eigen poule of vragen uit de andere regio's (bijstandsverzoek).

Crisiscommunicatie:

- Reguliere communicatieverantwoordelijkheden van betrokken partners, zoals Port of Amsterdam (namens CNB) en Rijkswaterstaat, blijven gelden bij opschaling. De afspraak om timing en inhoud van (eenduidige) boodschappen af te stemmen geldt in alle gevallen. De afstemming wordt gecoördineerd door de HToC/RAC van de coördinerende veiligheidsregio;
- Woordvoerder Port of Amsterdam (piket) heeft op verschillende niveaus een sleutelrol in de communicatie naar gebruikers vaarwegen (scheepvaart) en bedrijven in Amsterdamse havens;
- Rijkswaterstaat heeft een sleutelrol bij de gevolgen voor de waterkwaliteit en -kwantiteit.

Bij regiogrensoverschrijdende incidenten:

- Uitgangspunten communicatie-strategie RBT vertalen naar een gezamenlijke communicatie-aanpak (ook voor de nafase);
- Afstemmen met betrokken partners en regio's afstemmen over eenduidige communicatie-aanpak;
- Als coördinerende regio initiëren en delen van communicatie-producten (bv Q&A/basis woordvoeringslijn) voor eenduidige pers- en publieksvoorlichting.

Interregionale coördinatie:

Incidenten in vooral de havenwateren kunnen door de betreffende veiligheidsregio worden gecoördineerd.

Incidenten in de vaarwateren, vooral op het Noordzeekanaal, kunnen snel interregionale effecten hebben vanwege de grillige grenzen.

Bij regiogrensoverschrijdende incidenten vormt de interregionale coördinatie een aanvulling op de regionale coördinatie en richt zich met name op centrale afstemming met nautisch en waterstaatkundig beheer.

Taken Coördinerend ROT:

- Regie houden over de bovenregionale inzet;
- Afstemmen over de interregionale beschikbare middelen en bijstand;
- Afstemmen met de crisisteams van Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam/CNB en indien betrokken de Kustwacht;
- Afstemmen met de ROT's van de betrokken regio(s);
- Afstemmen met andere betrokken partners.

Taken Coördinerend RBT:

- Het op strategisch niveau, in nauw overleg met de vertegenwoordigers van Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam /CNB adviseren en coördineren van de afzonderlijke regio's over de (ontwikkeling van de) bestrijding van het incident op het water;
- Het stellen van bovenregionale prioriteiten en/ of het verdelen van capaciteit en middelen bij schaarste;
- Het zorgdragen voor een goede informatievoorziening richting de betrokken beleidsteams;
- Afstemmen over uitgangspunten voor de crisiscommunicatiestrategie.

Voor vragen of informatie: [vbk\(a\)vrk.nl](mailto:vbk(a)vrk.nl)

Conceptversie 18 september 2019

Inhoudsopgave

Factsheet Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied 2020	2
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	6
1.1. Uitgangspunten	6
1.2. Leeswijzer	6
1.3. Beheer	7
2. Werkingsgebied	11
2.1. Noordzeekanaalgebied	11
2.2. Hoofdwaterwegen	12
2.3. Sluizen	12
2.4. Havenwateren	13
2.5. Aangrenzende waterwegen	13
2.6. Aangrenzende watersystemen	13
2.7. Aangrenzende risico-objecten	14
2.8. Evenementen op het water	15
3. Betrokken partners	16
3.1. Eigenaar en kapitein/schipper	18
3.2. Waterpartners	18
3.3. Gemeenten	20
3.4. Veiligheidsregio's	20
3.5. Politie	21
3.6. Overige	21
4. Coördinatie-afspraken	24
4.1. Incident binnen één regio	24
4.2. Interregionaal incident ten oosten of westen veerpont Buitenhuizen	25
4.3. Incident op grens met ander watergebied (SRWS)	25
4.4. Overige situaties	25
5. Basisprocessen	26
5.1. Melding en alarmering	26
5.2. Verbindingen	27
5.3. Coördinatie plaats incident	28
5.4. Leiding & coördinatie	29
5.5. Regiogrensoverschrijdende waterincidenten	30
5.6. Informatiemanagement	32
5.7. Crisiscommunicatie	34
6. Aandachtspunten per scenario	37
6.0. Leeswijzer scenariokaart	38
6.1. Mens en dier in nood	39
6.2. Aanvaring	42
6.3. Brand en/of explosie	44
6.4. Incident gevaarlijke stoffen	47
6.5. Ordeverstoring	50
6.6. Verontreiniging (oppervlakte)water en oevers	52
6.7. Ecologisch incident	55
6.8. Infectieziekten	58
6.9. Verstoring/uitval nautisch verkeersmanagement	60
7. Procedure aanlanden	61
Bijlagen	63
Bijlage 1: Beschikbare specifieke middelen	64
Bijlage 2: Overzicht aanlandingsplaatsen	66
Bijlage 3: Belangrijkste wijzigingen	68
Bijlage 4: Verzendlijst	69
Bijlage 5: Afkortingen	70

Kerngegevens

- Opdrachtgever: Directeurenoverleg Veiligheid Noordzeekanaalgebied (DOVN)
- Opdrachtnemer: Netwerk Incidentbestrijding Noordzeekanaalgebied (Netwerk IB NZKG)
- Beheerder: Veiligheidsbureau Kennemerland (tevens waterfunctionaris en voorzitter Netwerk IB NZKG)
- Colofon Dit plan is tot stand gekomen met medewerking van:
- Port of Amsterdam namens Centraal Nautisch Beheer
  - Rijkswaterstaat
  - Gemeente Amsterdam
  - Gemeente Zaanstad
  - Gemeente Beverwijk
  - Gemeente Velsen
  - Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland
  - Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland
  - Veiligheidsregio Kennemerland
  - Nationale Politie, eenheid Amsterdam
  - Nationale Politie, eenheid Noord-Holland
  - Meldkamer Noord-Holland
  - Meldkamer Amsterdam-Amstelland
- Redactie en vormgeving: Veiligheidsbureau Kennemerland
- Fotografie: Simon Stenneberg, tenzij anders vermeld
- Voor vragen of opmerkingen: vbk@vrk.nl

1. Inleiding

Voor u ligt het Incidentbestrijdingsplan voor het Noordzeekanaalgebied, afgekort IBP NZKG, hierna kortweg het incidentbestrijdingsplan genoemd.

1.1. Uitgangspunten

Uitgangspunten Bij incidentbestrijding op het water kunnen veel partners betrokken zijn, partners die niet dagelijks met elkaar samenwerken. Binnen dit speelveld is het vaak onduidelijk wie verantwoordelijk is voor een proces en wie betrokken is bij de uitvoering. In incidentbestrijdingsplannen worden afspraken gemaakt over de coördinatie binnen het samenhangende risicowatersysteem (SRWS) en de operationele uitwerking van de scenario's.

In het landelijk Handboek Incidentbestrijding op het water (IFV, 2015) worden criteria benoemd voor een incidentbestrijdingsplan, uitgangspunten voor grensbepaling van het SRWS, een format voor een indeling (inhoudsopgave) en nadere beschrijvingen voor onderdelen van een incidentbestrijdingsplan. Dit is gebruikt tenzij maatwerk nodig is en zodat het past binnen de kaders van de crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's.

Voor het incidentbestrijdingsplan gelden de volgende uitgangspunten:

- Het plan bestrijkt het totale SRWS en werkingsgebied van het Centraal Nautisch Beheer (Noordzeekanaal/IJ) en Rijkswaterstaat (Schellingwoude), zie hoofdstuk 1, werkingsgebied;
- De scope is multidisciplinair;
- Het plan is bruikbaar voor alle niveaus van (inter)regionale opschaling door de veiligheidsregio's (GRIP);
- Het plan gaat in op de te nemen multidisciplinaire acties.

Doel IBP NZKG Bovenstaande uitgangspunten leiden tot het volgende doel:

Het Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied biedt het kader voor de multidisciplinaire samenwerking bij (dreigende) incidenten, rampen en crisis op de vaarwegen en havens in het Noordzeekanaalgebied.

Gebruikers De gebruikers zijn de functionarissen in de crisis- en beheersorganisaties van de direct betrokken partners bij het werkingsgebied, zoals genoemd in de paragraaf partners.

1.2. Leeswijzer

Inhoud Qua opzet is gekozen voor het toegankelijk presenteren van de informatie. Het incidentbestrijdingsplan is daarom in delen opgebouwd. Omdat voor veel partners incidentbestrijding op het water geen dagelijkse kost is, is besloten in dit plan met name de beschrijving van het coördinatieplan uitgebreid op te nemen. Het incidentbestrijdingsplan bestaat uit de volgende delen:

Deel A Coördinatieplan Deel A (het coördinatieplan) behandelt de algemeen geldende afspraken en gaat in op:

- Het werkingsgebied en de omgeving;
- De betrokken partners met hun bevoegdheden;
- De specifieke afspraken over de basisprocessen.

Deel B Operationeel plan Deel B (het operationele plan) kan bij incidenten, met situationeel maatwerk, worden gebruikt en bestaat uit:

- Aandachtspunten per scenario;
- De aanlandingsplaatsen.

Wijzigingen Een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke wijzigingen in deze versie van het incidentbestrijdingsplan zijn opgenomen in bijlage 4.

1.3. Beheer

Beheer Ten behoeve van de eenduidigheid is het beheer van dit incidentbestrijdingsplan, op basis van het landelijk handboek Incidentbestrijding op het water, als volgt georganiseerd:

Het werkingsgebied (samenhangende risicowatersysteem, SRWS zie paragraaf 2.1) beperkt zich over het algemeen niet tot één veiligheidsregio of zelfs één nautisch beheergebied. Daarnaast dient de samenhang met de overige planvorming binnen het SRWS geborgd te worden. Dit vraagt bij de voorbereiding, implementatie en het beheer speciale aandacht voor een aan het SRWS geboden organisatiestructuur.

Volgens het landelijk handboek initieert de coördinerende veiligheidsregio, in casu de Waterfunctionaris, hiervoor een bestuurlijk en een operationeel platform SRWS. Voor het Noordzeekanaalgebied zijn dit een strategisch netwerk op directie-, en een operationeel netwerk op beleids- en expertniveau.

DOVN Het strategisch netwerk is verantwoordelijk voor de gebiedsgebonden strategische afstemming en de operationele uitwerking van het incidentbestrijdingsplan. Dit netwerk stuurt het operationele netwerk aan.

Het strategisch netwerk wordt gevormd door het Directeurenoverleg Noordzeekanaal (DOVN). Het is samengesteld uit directievertegenwoordigers van de betrokkenen:

- Waterpartners;
- Veiligheidsregio's;
- Eenheden van de Nationale Politie;
- Gemeenten;
- Omgevingsdiensten.

Het DOVN zet zich in voor een veilig en integer Noordzeekanaalgebied. De thema's en activiteiten zijn daarbij breder dan de incidentbestrijding. Het DOVN wordt hierin ondersteund door het Accounthoudersoverleg. Hierin zitten beleidsadviseurs vanuit dezelfde betrokken partners. De voorzitter Netwerk IB NZKG/waterfunctionaris en de vertegenwoordiger vanuit de Veiligheidsregio Kennemerland zijn hier dezelfde persoon die in het overleg daarom meerdere belangen behartigt.

Netwerk IB NZKG Het Netwerk Incidentbestrijding Noordzeekanaalgebied is het operationeel netwerk dat verantwoordelijk is voor de inhoudelijke afstemming over:

- De interregionale en multidisciplinaire incidentbestrijding in het werkingsgebied;
- Het beheer van het incidentbestrijdingsplan met de afspraken over het eerste punt;
- De inhoudelijke afstemming met de veiligheidsregio's over het multidisciplinair opleidings-, trainings- en oefenplan;
- Eventuele interregionale en multidisciplinaire uitwerkingen.

Het operationeel netwerk ontvangt opdrachten van en legt verantwoording af aan het DOVN. De voorzitter adviseert namens het netwerk het DOVN en de verantwoordelijk directeur van de Veiligheidsregio Kennemerland.

De vertegenwoordigers en experts van het netwerk adviseren hun vertegenwoordigers in het DOVN, in afstemming met hun vertegenwoordigers in het Accounthoudersoverleg.

Het netwerk is samengesteld uit vertegenwoordigers en experts van de betrokkenen:

- Waterpartners
- Veiligheidsregio's
- Meldkamers
- Brandweerregio's
- GHOR-regio's
- Eenheden van de Nationale Politie
- Gemeenten (lokaal OOV en Bevolkingszorg)

Waterfunctionaris De Waterfunctionaris heeft volgens het landelijk handboek tot taak om in de voorbereiding de activiteiten van alle partners betrokken bij incidentbestrijding op en rond het samenhangende risicowatersysteem te organiseren. In deze netwerkfunctie is contact met de betrokken partners van belang om de organisatie van de incidentbestrijding op te bouwen en in stand te houden.

Voor het Noordzeekanaalgebied vallen onder de verantwoordelijkheid van de Waterfunctionaris:

- Het beheer van het incidentbestrijdingsplan;
- De inhoudelijke afstemming met de veiligheidsregio's over het multidisciplinair opleidings-, trainings- en oefenplan;
- Eventuele interregionale en multidisciplinaire uitwerkingen.

De Waterfunctionaris stemt dit, onder andere in een landelijk netwerk onder regie van het IFV, af met waterfunctionarissen van de aansluitende SRWS'en.

Voor het Noordzeekanaalgebied is de Veiligheidsregio Kennemerland de coördinerende veiligheidsregio. De taken en verantwoordelijkheden van de Waterfunctionaris worden verzorgd door het Veiligheidsbureau Kennemerland, binnen de Veiligheidsregio Kennemerland verantwoordelijk voor de multidisciplinaire voorbereiding en ondersteuning bij rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Opleiden, trainen en oefenen Incidenten in het Noordzeekanaalgebied is één van de centrale thema's welke wordt opgenomen in de meerjaren beleidsplannen van de veiligheidsregio's, welke worden afgestemd met de relevante partners.

Daarbij zijn twee doelen cruciaal:

- Samenwerking tussen de vertegenwoordigers van de waterpartners en van de hulpverleningsdiensten;
- Opdoen van kennis van/praktijkervaring met de coördinatie-afspraken en de scenario's uit het incidentbestrijdingsplan.

Om dit te bereiken wordt samengewerkt tussen het Netwerk IB NZKG en de (M)OTO bureaus van de veiligheidsregio's. Belangrijk is de verdeling van verantwoordelijkheden:

- Het netwerk is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van content voor tijd- en locatie onafhankelijke leermiddelen, zoals e-learning en gamification, informatiebijeenkomsten, en oefeningen;
- De veiligheidsregio's zijn verantwoordelijk voor het organiseren, uitvoeren en evalueren van MOTO-activiteiten die bijdragen aan de vakbekwaamheid van de crisisfunctionarissen.

Voorbeelden van oefeningen zijn:

- Iedere 3 jaar in de afzonderlijke veiligheidsregio's een oefening met als thema incidentbestrijding op de wateren van het Noordzeekanaalgebied binnen de eigen regio;
- Iedere 5 jaar ('SAIL-jaar') een interregionale oefening.

Evaluatie Evaluatie van het incidentbestrijdingsplan vindt plaats na ieder incident waarbij gebruik is gemaakt van het incidentbestrijdingsplan en wanneer het DOVN of het netwerk dat nodig vindt. De evaluatie wordt door of namens de waterfunctionaris uitgevoerd.

Actualisatie Het incidentbestrijdingsplan wordt door het netwerk elke twee jaar op actualiteit getoetst en waar nodig aangepast. Daarbij worden:

- Operationele wijzigingen in de scenario's en bijlagen (deel B) door het netwerk zelf verwerkt. De nieuwe versie wordt dan ter informatie gedeeld met het DOVN;
- Wijzigingen met betrekking tot coördinatie afspraken (deel A) ter vaststelling voorgelegd aan het DOVN;
- Wijzigingen met bestuurlijke impact betekenen bestuurlijke vaststelling bij alle betrokken partners.

Elke vijf jaar wordt het incidentbestrijdingsplan geheel geactualiseerd en waar nodig vernieuwd. In het jaar daarvóór wordt het incidentbestrijdingsplan geëvalueerd op basis waarvan met het DOVN een plan van aanpak voor actualisatie en/of vernieuwing wordt afgestemd.

Vaststelling Het incidentbestrijdingsplan wordt bij gehele actualisatie/vernieuwing vastgesteld door de betrokken veiligheidsregio's na instemming door:

- De opdrachtgever: het Directeurenoverleg Veiligheid Noordzeekanaal;
- De reguliere overleggremia binnen de veiligheidsregio's, zoals multidisciplinaire tactisch/strategische overleggen en/of directies.

- Implementatie Dit incidentbestrijdingsplan is geïmplementeerd als het volgende is uitgevoerd:
- Verspreiden van het plan naar de doelgroep;
  - Toelichten in multi- en monodisciplinaire opleidingen, trainingen en/of oefeningen;
  - Zorgdragen voor de randvoorwaarden om de uitvoering mogelijk te maken, zoals uitwerking van de processen in een organisatiestructuur (bemensing) met taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, en facilitering door de benodigde middelen (werkomgeving, vervoer en verwerking in systemen zoals van de meldkamer);
  - Zorgdragen voor een zo veilig mogelijke uitvoering van, en voor continuïteit bij langdurige inzet en/of verstoring van de processen.

Deel A

Coördinatieplan

2. Werkingsgebied

2.1. Noordzeekanaalgebied

Inleiding Het Noordzeekanaalgebied is een complexe omgeving. Naast de vele vaarbewegingen over het Noordzeekanaal, het IJ en aanliggende havens (inclusief transport gevaarlijke stoffen), zijn er ook veel bedrijven langs het Noordzeekanaal waarbij met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de verschillende wateren en de omgeving waarvoor ook specifieke voorbereiding heeft plaatsgevonden.

Het incidentbestrijdingsplan richt zich specifiek op incidenten in de wateren in het Noordzeekanaalgebied, niet op het land. Daarvoor gelden de generieke afspraken in de crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's, eventueel die van specifieke planvormen zoals rampbestrijdingsplannen voor de chemische bedrijven met havens.

Voor de afbakening van het werkingsgebied van een incidentbestrijdingsplan is het leidende criterium dat er sprake is van "een logische eenheid van oppervlaktewateren voor de bij de incidentbestrijding betrokken partners". Dit gebied wordt het 'samenhangend risicowatersysteem' (SRWS) genoemd. Bij het bepalen van de omvang van het SRWS staat zowel het risico als het werkingsgebied van de bij de incidentbestrijding betrokken actoren centraal.

In het landelijk Handboek Incidentbestrijding op het water zijn uitgangspunten voor het bepalen van de grenzen van een SRWS beschreven. Op basis van die uitgangspunten is binnen het voormalig project Waterrand een grove indeling gemaakt van de SRWS-en die aan de hand van de hoofdvaarwegen kunnen worden vastgesteld.

De scenario's en partners bij incidentbestrijding op het water zijn dezelfde bij zowel de hoofdvaarwegen als de havenwateren. Daarom bestaat het werkingsgebied van dit incidentbestrijdingsplan, te noemen het Noordzeekanaalgebied, uit:

- De hoofdwaterwegen Noordzeekanaal en het IJ;
- De havenwateren van de gemeenten Velsen, Beverwijk, Zaanstad en Amsterdam, alsmede van Tata Steel.

Daarmee is het werkingsgebied geografisch gezien grotendeels hetzelfde als dat van de gemeenschappelijke regeling² van het Centraal Nautisch Beheer en het havenveiligheidsplan:

- Het zeegebied, voor zover liggend binnen de gemeentegrenzen van Velsen³;
- De buitenhaven van IJmuiden;
- Het noorder- en zuiderbuitenkanaal, het verbindingskanaal daartussen en de buitentoeleidingskanalen naar de Noordzeesluizen te IJmuiden, alsmede het buitenspuikanaal;
- De Noordzeesluizen te IJmuiden;
- De binnentoeleidingskanalen naar de Noordzeesluizen te IJmuiden;
- De eerste, tweede en derde rijksbinnenhaven, het binnenkanaal en de staalhaven, alsmede het binnenspuikanaal te IJmuiden;
- Zijkanaal A naar Beverwijk en Zijkanaal G naar Zaandam tot aan de dr. J.M. den Uylbrug;
- Het Noordzeekanaal en het IJ⁴;
- De havenbekkens, gelegen aan de hiervoor genoemde wateren.

Daarnaast bestaat het werkingsgebied uit het volgende deel van het beheersgebied van Rijkswaterstaat bij Schellingwoude (blokgebied verkeerspost):

- Het IJ tussen het werkingsgebied van het Centraal Nautisch Beheer, de Oranjesluizen en de monding van het Amsterdam-Rijnkanaal;
- De Oranjesluizen zelf.

In dit hoofdstuk zijn deze nader beschreven, alsmede specifieke objecten en de aangrenzende waterwegen (en SRWS-en) en watersystemen. Daarbij zijn verwijzingen naar eventuele specifieke planvorming opgenomen.

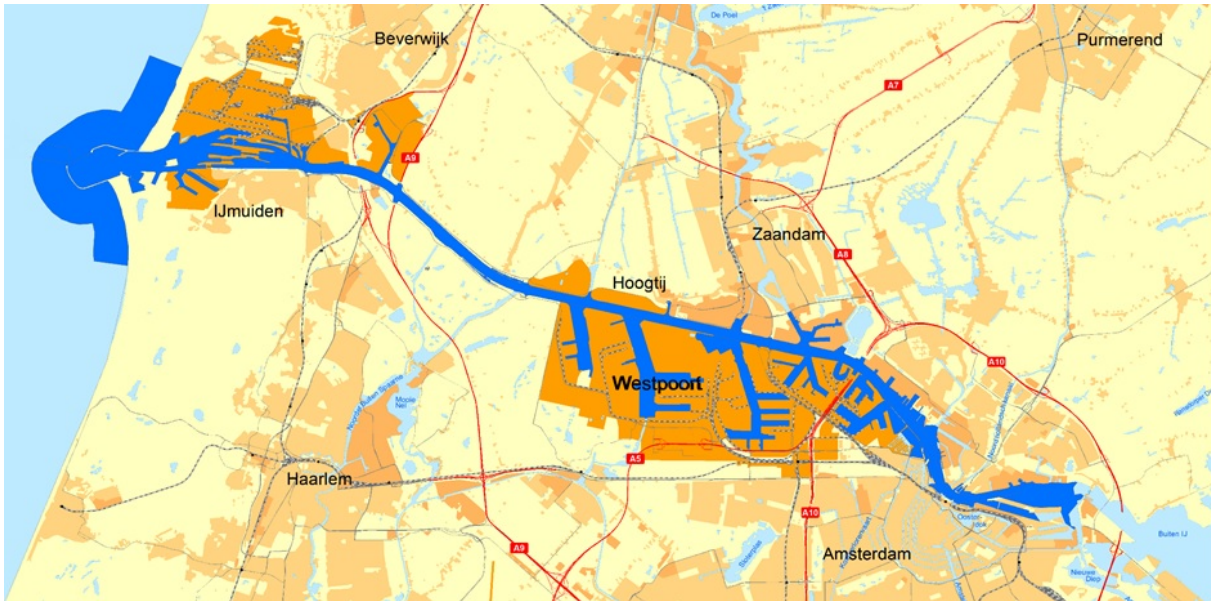
² Art. 3 lid 2 Gemeenschappelijke Regeling CNB 2018

³ En daarmee de Veiligheidsregio Kennemerland

⁴ Inclusief het blokgebied van Rijkswaterstaat tot en met de Oranjesluizen bij Schellingwoude

Hierna is het werkingsgebied van het Centraal nautisch Beheer geografisch weergegeven:

Afbeelding: gebied Centraal Nautisch Beheer (bron: CNB)

2.2. Hoofdwaterwegen

Noordzee-kanaal	Het Noordzeekanaal is de hoofdvaarroute van de Noordzee bij IJmuiden naar het IJ bij Amsterdam. Het Noordzeekanaal loopt vanaf het Sluizencomplex bij IJmuiden tot ter hoogte van de Mercuriushaven in Amsterdam.
IJ	Het IJ loopt van het Markermeer/IJmeer door Amsterdam naar het Noordzeekanaal. Het Buiten-IJ ligt ten oosten van de Oranjesluizen bij Schellingwoude, het Afgesloten IJ ten westen. Het IJ begint ter hoogte van de Mercuriushaven in Amsterdam en eindigt bij het Markermeer.
Basisnet	Het Noordzeekanaal en het IJ behoren tot het basisnet Water. Het Basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het Basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten).

2.3. Sluizen

IJmuiden	De Sluizen van IJmuiden vormen bij IJmuiden de verbinding tussen het Noordzeekanaal en de Noordzee. Hier wordt van 2016 tot 2022 een nieuwe grote zeesluis gebouwd.
Oranjesluizen	De Oranjesluizen bij Schellingwoude scheiden het Afgesloten IJ van het Buiten-IJ. Ze regelen het waterpeil van het Noordzeekanaal en zorgen dat er niet te veel zout water uit het Noordzeekanaal het IJsselmeer in stroomt.
Scheepvaart	De sluizen maken onderdeel uit van het werkingsgebied van dit incidentbestrijdingsplan vanwege het nautisch verkeersmanagement. De rol van de sluizen als waterkering maken deel uit van de planvorming met betrekking tot overstromingen. Zie paragraaf 2.6.

2.4. Havenwateren

IJmond	De gemeenten Velsen en Beverwijk hebben havens die een verbinding hebben met het Noordzeekanaal. Elke gemeente heeft een eigen havendienst. Daarnaast beheert Tata Steel eigen havens.
Zaanstad	De gemeente Zaanstad heeft havens die een verbinding hebben met het Noordzeekanaal, en een eigen havendienst.
Amsterdam	De gemeente Amsterdam heeft havens die een verbinding hebben met zowel het Noordzeekanaal als het IJ. Port of Amsterdam is hier beheerder.
Haarlemmermeer	Deze gemeente grenst wel aan het Noordzeekanaal, maar heeft geen haven. De veerpont bij Buitenhuizen ligt binnen deze gemeente.

2.5. Aangrenzende waterwegen

Effecten water-water	In deze paragraaf worden de aangrenzende waterwegen benoemd met de relevante partners en planvormen vanwege de wederzijdse effecten bij (dreigende) incidenten, rampen en crisis.
Noordzee	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Kustwacht - Alle veiligheidsregio's langs de kust Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Incidentbestrijdingsplan Noordzee
Amsterdam-Rijnkanaal	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Veiligheidsregio's Utrecht en Gooi & Vechtstreek Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Incidentbestrijdingsplan Amsterdam-Rijnkanaal
IJsselmeer	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Kustwacht - Alle veiligheidsregio's rondom het IJsselmeer Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Samenwerkingsregeling Incidentbestrijding IJsselmeer gebied

2.6. Aangrenzende watersystemen

Effecten water-water	In deze paragraaf worden de aangrenzende watersystemen benoemd vanwege de wederzijdse effecten bij (dreigende) incidenten, rampen en crisis. Deze watersystemen bestaan uit de kleinere aangrenzende vaarwateren en andere waterverbindingen via sluisen en gemalen.
'Boven het Noordzeekanaal' (Dijktraject 5/12/13)	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Waternet - Provincie Noord-Holland - Veiligheidsregio's Noord-Holland Noord, Amsterdam-Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek-Waterland en de daarin liggende gemeenten - Nationale Politie Eenheden Noord-Holland en Amsterdam Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Interregionaal Coördinatieplan Overstroming, Wateroverlast en Evacuatie boven het Noordzeekanaal

Amsterdam	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Waternet - Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoogheemraadschap van Rijnland - Provincie Noord-Holland - Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en de gemeente Amsterdam - Politie Eenheid Amsterdam
‘Onder het Noordzee-kanaal’ (Dijktrajecten 14/15/44)	Relevante partners: <ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat - Hoogheemraadschap van Rijnland en Waternet - Provincies Noord- en Zuid-Holland - Veiligheidsregio’s Noord-Holland, Amsterdam-Amstelland, Utrecht, Kennemerland, Hollands-Midden, Haaglanden en Rotterdam-Rijnmond en de daarin liggende gemeenten 	
	Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Coördinatieplan Crisisbeheersing (Dreigende) Overstroming Randstad 	

2.7. Aangrenzende risico-objecten

Effecten waterland	<p>In deze paragraaf worden de direct aangrenzende risico-objecten benoemd vanwege de wederzijdse effecten bij (dreigende) incidenten, rampen en crisis.</p> <p>Het gaat dan onder andere om risico-objecten waarvoor multidisciplinaire planvorming is opgesteld, zoals rampbestrijdingsplannen voor een ramp in een:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hogedrempelinrichting of categorie van hogedrempelinrichtingen als bedoeld in het Besluit risico’s zware ongevallen 2015; - Afvalvoorziening categorie A als bedoeld in de Wet milieubeheer. <p>Daarnaast zijn er diverse objecten en (buis)leidingen van vitale infrastructuur, waarvan een lijst te omvangrijk is voor een operationeel plan als deze. Net als de risico-objecten zijn deze inzichtelijk via de risicokaart.nl van de provincie.</p> <p>Bedrijven kunnen ook onderdeel zijn van Port Security (ISPS) en het Alerteringsysteem Terrorisme (ATB). Hiervoor zijn afspraken gemaakt in het Havenveiligheidsplan (zie paragraaf 3.3).</p>	
IJmond	Chemische bedrijven (Brzo): <ul style="list-style-type: none"> - Tata Steel IJmuiden - Linde Gas Benelux - Vattenfall (voorheen Nuon) 	
	Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Rampbestrijdingsplan Tata Steel IJmuiden NB: dit plan bestaat uit een generiek deel voor alle (dreigende) rampen, en een specifiek deel voor een aantal scenario’s met gevaarlijke stoffen (Brzo) 	
Amsterdam	Chemische en afvalbedrijven (Brzo): <ul style="list-style-type: none"> - First State Investments (voorheen Vopak Terminal) - Oiltanking - Sonneborn Refined Products - Eurotank - Afval Energiebedrijf, met daarin opgenomen Depot gevaarlijk Afval GICA Zenith Energy (voorheen BP) 	<ul style="list-style-type: none"> - Inter Terminals (voorheen Nustar) - Noordeuropese Wijnopslagbedrijf - Eurotank (VTTI) - Vattenfall Hemwegcentrale (voorheen Nuon) - VARO (voorheen MAIN Energy) - Albemarle catalyst
	Relevante planvorming: <ul style="list-style-type: none"> - Rampbestrijdingsplannen per bovengenoemd bedrijf - Procedure Amsterdam-Ymond Mutual Aid (AYMA) 	

2.8. Evenementen op het water

Effecten evenementen Een evenement kan extra aandachtspunten opleveren met betrekking tot de openbare orde en veiligheid. Zowel op het land (kades/oeveren) als op het water. Het kan leiden tot een of meerdere scenario's zoals uitval/verstoring scheepvaartmanagement en ordeverstoring. Door de aanwezigheid van meerdere schepen en personen op kades/oeveren wordt het risico op incidenten ook groter en kan de uitvoering van de reguliere maatregelen van de scenario's in dit incidentenbestrijdingsplan belemmerd worden. Het kan daarom nodig zijn om extra (tijdelijke) maatregelen voor dit evenement te treffen die om risico's en ongewenste effecten te nemen zoveel mogelijk te beperken.

Voorbeelden van grote evenementen zijn het vijfjaarlijks terugkerende SAIL op het IJ, met de SAIL-IN en – OUT op het Noordzeekanaal, een stop van een internationale zeilrace (zoals de Volvo Ocean Race), een groot havenfestival of wanneer één van de gemeentelijke havens wordt gekozen voor de landelijke intocht van Sint Nicolaas.

In draaiboeken voor grote evenementen worden maatregelen opgenomen voor de openbare orde en veiligheid. Vanwege de effecten op de coördinatie-afspraken en de scenario's van dit incidentbestrijdingsplan is afstemming noodzakelijk: is het incidentbestrijdingsplan uitgangspunt of kan er een uitzondering worden gemaakt? De afspraken worden in de draaiboeken van het evenement opgenomen.

3. Betrokken partners

Inleiding Het doel van dit hoofdstuk is dat helder wordt wie tijdens een incident welke rol heeft binnen de multidisciplinaire samenwerking.

Netwerkkarten Het Instituut voor Fysieke Veiligheid (IFV) ontwikkelt Bestuurlijke Netwerkkarten (BNK) die per ramptype inzichtelijk maken hoe betrokken partners zich juridisch tot elkaar verhouden.

Hieronder zijn de relevante netwerkkarten bij de scenario's van dit incidentbestrijdingsplan vermeld. De netwerkkarten zijn digitaal beschikbaar via www.ifv.nl.

Scenario	BNK	
Alle scenario's	1	Rampenbestrijding algemeen en handhaving openbare orde
Mens en dier in nood	2	Geneeskundige hulpverlening algemeen
Aanvaring	2	Geneeskundige hulpverlening algemeen
Brand en/of explosie	2	Geneeskundige hulpverlening algemeen
Incident gevaarlijke stoffen	2	Geneeskundige hulpverlening algemeen
Ordeverstoring	9	Justitie algemeen
Verontreiniging (oppervlakte)water	3	Oppervlaktewater en waterkering
Ecologisch incident	8	Dierziekte
Infectieziekten	7	Infectieziekte
Verstoring/uitval scheepvaartafwikkeling	4 18	Noordzee en zeescheepvaart Binnenvaart

Processen In de crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's zijn, op basis van het landelijk Referentiekader Regionaal Crisisplan (IFV), de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van een aantal partners georganiseerd in processen.

Deze indeling wordt ook gehanteerd in het Handboek Incidentbestrijding op het Water. Ten aanzien van incidentbestrijding op het water gelden vier aanvullende processen op de standaard processen van de incidentbestrijding en crisisbeheersing door de veiligheidsregio's:

- Search and Rescue, zie scenario Mens en dier in nood (paragraaf 6.1);
- Nautisch verkeersmanagement, zie scenario Verstoring/uitval nautisch verkeersmanagement (paragraaf 6.8);
- Beheer waterkwaliteit, zie scenario Verontreiniging (oppervlakte)water en oevers (paragraaf 6.6);
- Beheer waterkwantiteit en waterkeringen⁵.

⁵ Niet uitgewerkt in dit incidentbestrijdingsplan, maar in planvormen m.b.t. hoog water en overstromingen. Zie paragraaf 2.5
Incidentbestrijdingsplan Noordzeekanaalgebied 2020 (eindconcept 18 september 2019)

Processchema In de hieronder gepresenteerde matrix is per proces aangegeven welke partners hierin coördinerend is. De betrokkenheid van andere partners is per situatie/scenario verschillende..

C = Coördinerende partner	Kapitein / reder	Port of Amsterdam / Centraal Nautisch Beheer	Rijkswaterstaat	Lokale havendienst	Veiligheidsregio (Crisisorganisatie) ⁶	Meldkamer	Brandweer	Ambulance/GHOR	Politie	Openbaar Ministerie	Gemeente (Bevolkingszorg)	Kustwacht	Waterschap
Melding & alarmering						C							
Op- & afschaling					C								
Leiding & coördinatie					C								
Informatiemanagement					C								
Ondersteuningsmanagement					C								
Search and Rescue (link met proces Redding)							C						
Nautisch verkeersmanagement		C											
Waterkwaliteit			C										
Waterkwantiteit ⁷			C										
Bron- en emissiebestrijding							C						
Redding							C						
Ontsmetting							C						
Acute gezondheidszorg								C					
Publieke gezondheidszorg								C					
Ordehandhaving/handhaven netwerken									C				
Opsporing									C				
Mobiliteit									C				
Bewaking en beveiliging									C				
Opsporingsexpertise									C				
Interventie									C				
Crisiscommunicatie											C ⁸		
Publieke zorg											C		
Informereren verwanten											C		
Omgevingszorg											C ⁹		
Nafase											C		

⁶ De veiligheidsregio heeft bij de basisprocessen alleen bij een (dreigende) ramp of crisis een coördinerende taak. Alle partners zijn zowel bij reguliere incidenten als rampen en crisis verantwoordelijk voor deze processen binnen hun eigen organisatie

⁷ Niet uitgewerkt in dit incidentbestrijdingsplan, maar in planvormen m.b.t. hoog water en overstromingen, zie paragraaf 2.5

⁸ Afhankelijk van de veiligheidsregio t/m GRIP 1 hulpdiensten of gemeente

⁹ Wordt uitgevoerd door de omgevingsdiensten

3.1. Eigenaar en kapitein/schipper

Eigenaar en kapitein/schipper	De eigenaar van een schip dient zorg te dragen dat de risico's op het schip tot een minimum beperkt worden. Tevens dient de eigenaar zorg te dragen voor een adequate uitrusting en materiaal om incidenten zelf te kunnen bestrijden. De kapitein heeft het gezag over het schip, de bemanning en opvarenden. Op de binnenvaart is dit meestal de schipper.
Buitenlands schip	Bij een incident op gemeentelijk ingedeeld gebied is de Nederlandse wet van toepassing, ook op buitenlandse schepen. Deze schepen (met uitzondering van oorlogsschepen) en hun opvarenden dienen zich aan de rechtsmacht van Nederland te onderwerpen. Een buitenlands schip is geen buitenlands grondgebied, maar een uitbreiding van de extraterritoriale rechtsmacht van de vlagstaat binnen het gemeentelijk ingedeeld gebied.

3.2. Waterpartners

Centraal Nautisch Beheer	<p>Het Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied (CNB) is een samenwerkingsverband tussen de havengemeenten Amsterdam, Beverwijk, Velsen en Zaanstad. Zo heeft de scheepvaart één loket voor de scheepvaart.</p> <p>Het wettelijk kader van dit samenwerkingsverband is de Gemeenschappelijke Regeling Centraal Nautisch Beheer Noordzeekanaalgebied, die is vastgesteld door de vier gemeenteraden. Hierin is de samenwerking geregeld op het gebied van het nautisch beheer. Het Centraal Nautisch Beheer heeft als taak om een veilige, vlotte en milieuverantwoorde afwikkeling van het scheepvaartverkeer te bevorderen. De voornaamste taak hierbij is scheepvaartverkeersbegeleiding. Ook de Rijkstaak van verkeerbegeleiding op het Noordzeekanaal is onder mandaat aan het Centraal Nautisch Beheer gegeven. De uitvoering ervan heeft het Centraal Nautisch Beheer belegd bij de Directeur CNB die hiervoor de Divisie Havenmeester van Port of Amsterdam (PoA) tot zijn/haar beschikking heeft. Het beheersgebied van het Centraal Nautisch Beheer loopt vanaf 12 mijl voor de koppen van de havenhoofden in IJmuiden (inclusief de IJ-geul 24 mijl) tot aan de Oranjesluizen in Amsterdam en de havenbekkens die daarop uitkomen.</p> <p>Het Centraal Nautisch Beheer werkt continu aan het verbeteren van de samenwerking in het Noordzeekanaalgebied omwille van de vlotte en veilige afhandeling van de scheepvaart in haar beheersgebied. Een regionale Havenverordening Noordzeekanaalgebied is hiervan een goed voorbeeld en staat voor uniforme regelgeving voor de vier havens aan het Noordzeekanaal. Ook verleent het Centraal Nautisch Beheer vergunningen en ontheffingen en doet het mededelingen aan de scheepvaart die relevant zijn voor het CNB-gebied. Het Centraal Nautisch Beheer coördineert daarnaast de activiteiten rondom het Havenafvalstoffenplan en voert havenveiligheidstaken uit in de Noordzeekanaalregio. De directeur van het Centraal Nautisch Beheer is daarom door de vier CNB-gemeenten benoemd als Port Security Officer.</p>
Havendienst	<p>Beheersmatige taken die binnen de havens nodig zijn worden uitgevoerd door de havendiensten. Deze zijn ofwel onderdeel van gemeentelijke organisaties of zelfstandige organisaties die de processen van ligplaatsplanning en dienstverlening organiseren. Indien schepen aan de kade liggen binnen deze havens moeten de havendiensten betrokken worden bij de incidentbestrijding, bijvoorbeeld voor toegang tot de kades, ligplaatsplanning en planning van andere scheepvaart. Het kan ook zijn dat deze taken bij terminals liggen, zoals de haven van Tata Steel. Indien het incident gevolgen heeft voor verkeersbegeleiding of waterkwantiteit worden de activiteiten afgestemd met het Centraal Nautisch Beheer, respectievelijk Rijkswaterstaat.</p> <p>NB: de bij bedrijven aangemeerde schepen (laden/ lossen) vallen onder de vergunning/ melding van het bedrijf. De omgevingsdiensten zijn in het kader van de vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) verantwoordelijk voor alle omgevingszorgzaken, behalve directe lozingen.</p>
Rijkswaterstaat	<p>Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor onderhoud, beheer en aanleg van snelwegen, hoofdvaarwegen en het hoofdwatersysteem.</p> <p>Rijkswaterstaat is waterbeheerder van het rijkswater in het Noordzeekanaalgebied en heeft tot taak ervoor te zorgen dat het waterstaatwerk Noordzeekanaal, en de daarin liggende kunstwerken</p>

zoals het spui- en maalcomplex en de sluisen, doelmatig en doeltreffend kunnen (blijven) functioneren.

Tevens is Rijkswaterstaat vaarwegbeheerder van de Rijksvaarwateren. Zij ziet toe op een doelmatig en rechtmatig gebruik van de rijkswateren. CNB als nautisch beheerder van de rijksvaarwateren adviseert Rijkswaterstaat.

Onder het beheer vallen de volgende beheertaken:

- Waterkwaliteitbeheer (zorg voor een goede kwaliteit van het oppervlaktewater);
- Waterkwantiteitbeheer (zorg voor voldoende water, aan- en afvoer, peil- en boezembeheer);
- Waterstaatkundig beheer (veilig en doelmatig gebruik van het waterstaatwerk Noordzeekanaal);
- Waterkeringbeheer (de sluisen bij IJmuiden en bij Schellingwoude fungeren tevens als primaire waterkeringen).

Bevoegdheden Rijkswaterstaat/
CNB

Daar waar de taken van Rijkswaterstaat en het Centraal Nautisch Beheer elkaar raken, of verwarring kan ontstaan over de (operationele) uitvoering, zijn afspraken gemaakt tussen het Centraal Nautisch Beheer en Rijkswaterstaat en beschreven in werkafspraken.

Rijkswaterstaat heeft een crisorganisatie op landelijk niveau en kan een OvD/liaisons aan de multidisciplinaire crissteams van de (coördinerende) veiligheidsregio leveren. De hoofdingenieur-directeur (HID) van Rijkswaterstaat kan in bepaalde gevallen optreden als Rijksheer, waardoor hij verregaande ministeriële bevoegdheden krijgt. Ten aanzien van de nautische veiligheid, kan de gemandateerde directeur CNB optreden als Rijksheer. Dit op grond van de aan de functie gemandateerde bevoegdheden:

Nautisch verkeersmanagement

In het kader van het verkeersmanagement dient het Centraal Nautisch Beheer goede voorwaarden voor een vlotte, veilige en duurzame afwikkeling van het scheepvaartverkeer te scheppen, en in geval van incidenten binnen haar verantwoordelijkheid tevens datgene te doen dat de omgeving tegen de schadelijke gevolgen van scheepvaartverkeer beschermt dan wel deze gevolgen zoveel mogelijk beperkt.

Waterkwaliteit

Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de aanpak van incidenten die betrekking hebben op de waterkwaliteit in het gehele Noordzeekanaalgebied, inclusief de havenbekkens en de aangrenzende wateren die in openverbinding staan met het Noordzeekanaal. Afgesproken is dat bij het constateren van een waterverontreiniging door Port of Amsterdam namens CNB onmiddellijk melding wordt gemaakt en tevens de eerste inspanning wordt gedaan om verontreinigingen in te dammen zodat erger wordt voorkomen. Rijkswaterstaat zal zo spoedig mogelijk en met in achtneming van de diverse belangen van de betrokken partijen de vervuiling van het oppervlaktewater laten ruimen.

Waterkwantiteit¹⁰

Waterbeheer in het Noordzeekanaalgebied is een verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat in relatie met de waterschappen boven en onder het Noordzeekanaal/het IJ. Waterbeheer in het Noordzeekanaalgebied heeft betrekking op:

- Waterkeringbeheer, veiligheid tegen overstromingen (hiermee wordt niet het technisch beheer van de waterkering bedoeld maar de inzet en het gebruik);
- Waterkwantiteitsbeheer, voldoende water, zijnde aan- en afvoer van water in het watersysteem, peilbeheer en boezembeheer.

Wrakkenwet

De wrakkenwet geeft de beheerder de bevoegdheid om wrakken in het Noordzeekanaal te doen opruimen, om zo een vlotte en veilige afwikkeling van het scheepvaartverkeer te kunnen garanderen. Voor het hoofdvaarwater is de beheerder Rijkswaterstaat. Voor de havens zijn dit veelal de betrokken gemeenten via de havenbedrijven. Bijvoorbeeld binnen de havenbekkens van Amsterdam is de Port of Amsterdam namens de gemeente Amsterdam uitvoerder van de wrakkenwet.

Bijzondere omstandigheden

Bij havens en kanalen zoals in het Noordzeekanaalgebied bestaan vele belangen naast elkaar. Indien door bijzondere omstandigheden een afweging gemaakt moet worden tussen deze belangen, dan heeft Rijkswaterstaat hier de verantwoordelijkheid voor. Zij bepalen bij een afweging tussen scheepvaart- en waterstaatkundige belangen de prioriteitstelling. Deze prioriteitstelling is in de basis al geregeld door de waterpartijen in de verdringsreeks. Hierin is

¹⁰ Niet uitgewerkt in dit incidentbestrijdingsplan, maar in planvormen m.b.t. hoog water en overstromingen, zie paragraaf 2.5

in vier niveaus aangegeven welk belang voor een ander belang gaat. Zo kan Rijkswaterstaat sneller bepalen welk belang voorrang krijgt.

Kustwacht De Kustwacht is verantwoordelijk voor de Search and Rescue-taken (SAR) op de Noordzee en ruime binnenwateren, waaronder het IJsselmeer. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid in de gemeentelijke kustwateren: tot 1000 meter vanuit de Laag Water Spring dieptelijns richting zee. De uitvoering van de SAR-taak in deze gemeentelijke kustwateren is echter in een convenant met de Veiligheidsregio Kennemerland ook bij de Kustwacht ondergebracht. Dat betekent voor het incidentbestrijdingsplan dat bij incidenten met raakvlakken met de Noordzee en het IJsselmeer de Kustwacht altijd de afstemmingspartner is.

3.3. Gemeenten

Algemeen De bestuurlijke verantwoordelijkheid van de burgemeester bestaat uit:

- Openbare orde en veiligheid, waaronder de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- Publieke gezondheid bij infectieziekten.

De operationele taken van gemeenten met betrekking tot de bevolkingszorg staan beschreven in de crisisplannen van de veiligheidsregio's en deelplannen van de gemeenten zelf.

Driehoek De afstemming op het grensvlak van (bestuurlijke) handhaving van de openbare orde en (strafrechtelijk) opsporing vindt plaats in de Driehoek. Hier komen de burgemeester, hoofdofficier van justitie en eenheidschef van politie samen om maatregelen te treffen. Het is mogelijk dat bij de bestrijding van incidenten in het Noordzeekanaalgebied maatregelen gevolgd worden zoals die in dit overleg zijn vastgesteld.

**Haven-
veiligheid** Binnen de gemeenten is ook de verantwoordelijkheid neergelegd voor uitvoering, toezicht en handhaving van de Havenbeveiligingswet. De gemeenten in het CNB-gebied hebben deze taak gemandateerd aan de directeur CNB. Uit de Havenbeveiligingswet vloeit de wettelijke verplichting voor gemeenten voort om een Havenveiligheidsplan te hebben die elke vier jaar geactualiseerd moet worden. De vier gemeenten in het Noordzeekanaalgebied hebben gekozen om één gezamenlijk plan te maken. In dit plan staan de maatregelen beschreven die bedrijven, havenbedrijf en gemeenten moeten nemen indien sprake is van havenveiligheidsincidenten. Hierbij gaat het veelal om incidenten in de beveiligings sfeer of dreigingen. In het havenveiligheidsplan is ook aangegeven dat de directeur CNB de rol van Port Security Officer heeft gekregen. In het Havenveiligheidsplan is beschreven dat security gerelateerde incidenten kunnen leiden tot een opschaling van de crisisorganisatie zoals beschreven in het incidentbestrijdingsplan.

3.4. Veiligheidsregio's

Algemeen Het gemeentelijk ingedeeld gebied in Nederland is verdeeld in 25 veiligheidsregio's. De burgemeesters en wethouders van de gemeenten in de regio treffen een gemeenschappelijke regeling waarbij een openbaar lichaam, te weten de veiligheidsregio, wordt ingesteld. Binnen het werkingsgebied van het incidentbestrijdingsplan gaat het om de Veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Zaanstreek-Waterland en Kennemerland.

De veiligheidsregio heeft de taken met betrekking tot onder meer:

- Brandweezorg
- Geneeskundige zorg bij rampen (onder regie, coördinatie en aansturing van GHOR)
- Voorbereiden op en coördinatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing

De veiligheidsregio voert de regie over het maken en beheren van afspraken met andere diensten zoals: KNRM, reddingbrigades, waterschappen en omgevingsdiensten met betrekking tot incidentbestrijding.

Binnen de Wet veiligheidsregio's wordt geen onderscheid gemaakt tussen incidentbestrijding op het water en op het land. Dit betekent dat voor incidentenbestrijding op gemeentelijk ingedeelde (binnen)wateren ook de Wet veiligheidsregio's geldt.

Voor de veiligheidsregio's en de politie zijn in het werkingsgebied twee meldkamers actief. Deze zijn nader beschreven in paragraaf 5.1 Melding en alarmering.

3.5. Politie

Algemeen	De politie is belast met de handhaving van de openbare orde en de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die dit behoeven. Deze taken vinden plaats uit naam van het lokale bevoegde gezag (burgemeester) en de Hoofdofficier van Justitie.
Regionale eenheden	Bij incidenten op het Noordzeekanaal ligt de primaire verantwoordelijkheid voor hulpverlening en openbare orde bij de regionale eenheden Noord-Holland en Amsterdam. In het kader van de coördinatie en mobiliteit zal in het Commando Plaats Incident een Officier van dienst van de betreffende eenheid deelnemen.
Landelijke eenheid	De afdeling Noordwest van de Dienst Infrastructuur van de Landelijke Eenheid levert nautische expertise met mensen en middelen in het kader van samenwerking. Daarnaast heeft de Dienst Infra een gezamenlijke verantwoordelijkheid met de eenheid (Noord-Holland of Amsterdam) voor opsporingsprocessen die betrekking hebben op incidenten die zich op het water afspelen. In afstemming met de Algemeen Commandant van de eenheid kan een liaison aan crisisteam worden toegevoegd.
Koninklijke Marechaussee	De Koninklijke Marechaussee is geen onderdeel van de Nationale Politie, maar is wel aanwezig in de havens voor onder andere het grenstoezicht, en kan de politie bij een aantal taken ondersteunen. Bij incidenten waarbij de Koninklijke Marechaussee de politie ondersteunt wordt deze vertegenwoordigd door de Officier van dienst Politie van de betreffende politie-eenheid.

3.6. Overige

Algemeen	Naast de verantwoordelijke partijen in het Noordzeekanaalgebied is er een groot netwerk van ondersteunende en betrokken partijen. Hieronder een korte toelichting op de rol van een aantal relevante partijen.
KNRM	De Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) is hulpverlener op zee en de ruime binnenwateren in het werkgebied van de Nederlandse Kustwacht. De KNRM is een zelfstandige organisatie, die bestaat dankzij donaties en schenkingen, zonder structurele overheidssubsidie. Op reddingstations langs de kust zijn reddingboten gestationeerd en worden bemand door professionele vrijwilligers. Alarmering geschiedt door het Kustwachtcentrum en gemeenschappelijke meldkamers. De KNRM garandeert haar inzet 24 uur per dag. Er wordt naar gestreefd dat 15 minuten na alarmering de reddingboten op het water zijn. Het dichtstbijzijnde reddingstation in het westen is dat van IJmuiden, maar ligt aan de buitenzijde van het sluisencomplex waardoor een (spoed)schutting nodig is voor inzet in het verdere werkingsgebied. Dit geldt ook voor het oosten: reddingstations op de Randmeren moeten schutten via de Oranjesluizen.
Reddingsbrigades	Reddingsbrigades verzorgen met inzet van vrijwillige lifeguards onder meer preventieve strandwacht- of bewakingsdiensten langs de Noordzeekust, de Zeeuwse wateren, het IJsselmeer, drukke vaarwegen en recreatiegebieden. Voor repressieve taken worden de reddingsbrigades gealarmeerd door de gemeenschappelijke meldkamer of het Kustwachtcentrum. Meerdere reddingsbrigades garanderen een 24-uurs beschikbaarheid. Andere brigades zijn inzetbaar op basis van aanwezigheid. Er zijn reddingsbrigades actief in de Veiligheidsregio's Amsterdam en Zaanstreek-Waterland, de meeste in Kennemerland aan zowel de kust als binnenwateren. Zie bijlage Beschikbare specifieke middelen voor hun inzetbaarheid.

Defensie	<p>Eén van de drie hoofdtaken van het Ministerie van Defensie is de ondersteuning van civiele autoriteiten bij rechtshandhaving, rampenbestrijding en humanitaire hulp, zowel nationaal als internationaal. Om de samenwerking binnen de veiligheidsregio's optimaal te laten verlopen zijn militair liaisons aan de regio's verbonden. Defensie is op deze wijze in staat om daar waar nodig met expertise en capaciteiten een aanvulling te leveren op de operationele slagkracht van de overige partners.</p>
Bergers	<p>Bij het bestrijden van grootschalige scheepsongevallen en -branden is denkbaar dat expertise van particuliere organisaties ingeroepen dient te worden. Denk hierbij aan bergers die specialistische materiaal of kennis kunnen inzetten of verzekeraars die kunnen bepalen waar de financiële aansprakelijkheid moet komen te liggen.</p> <p>Het bergen geschiedt primair in opdracht van de kapitein/scheepseigenaar, vaak via een Protection & Indemnity verzekeringsorganisatie (P&I). Zij treden op als de verzekeraar in kwestie en kunnen daarmee de aansprakelijkheid op zich nemen. Secundair kan de overheid opdracht geven tot het bergen van schip en/of de lading, maar in verband met het (hoge) kostenaspect dient dit eerst bij de kapitein of P&I afgestemd te zijn.</p> <p>In de eerste fase van een incident zal de inzet door hulpdiensten vooral gericht zijn op levensreddend handelen en de situatie zoveel mogelijk onder controle te krijgen. Bij grote scheepsongevallen of branden is het van belang om zo snel mogelijk de aansprakelijkheid bij de rechtmatige eigenaar neer te leggen, zodat deze de opdracht kan geven om specialistische ondersteuning of kennis in te huren. Het netwerk van bergers of specialisten is ook bij de specialistische brandweerdiensten en de havenbedrijven beschikbaar, maar in de verdere incidentbestrijding is het handig als deze vraag actief en expliciet behandeld wordt. Deze vraag kan door hoogst leidinggevende ter plaatse van brandweer of waterpartij (haven of Rijkswaterstaat) gesteld worden. Een onderscheid kan gemaakt worden tussen het inzetten van specialistisch materiaal en kennis. Vaak kan gestart worden met de kennis over inzet bluswater, gevolgen voor lading of inzetmogelijkheden.</p>
Omgevings- diensten	<p>De omgevingsdiensten Noordzeekanaalgebied (ODNZKG) en IJmond zijn binnen het werkingsgebied geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk voor de uitvoering van het proces Omgevingszorg namens de gemeenten, in het bijzonder voor de onderdelen Milieubeheer en Bouwbeheer. Zij opereren niet op het water, alleen op het land.</p> <p>De OD NZKG verzorgt binnen de gemeenten in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland en de gemeente Haarlemmermeer alle omgevingszorgtaken bij incidenten. Hiertoe zijn drie 24/7-beschikbaarheidsdiensten beschikbaar: milieu, bouw en coördinatie (hoofd Actiecentrum/ Expertteam en evt. ROT in VRAA). Voor de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is alleen een milieupiket beschikbaar vanuit de OD NZKG. Vanaf GRIP 1 vallen voorgaande piketten onder de commandostructuur van de veiligheidsregio's. In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is de OD NZKG volledig verantwoordelijk voor het proces Omgevingszorg en zit bij relevante incidenten ook in het ROT en RBT.</p> <p>Naast bovenstaande piketten heeft de OD NZKG nog twee 24/7 beschikbaarheidsdiensten, en wel specifiek voor vrijwel alle Brzo/Rie-bedrijven in Noord-Holland (vooral in het havengebied van Amsterdam en TATA Steel), Utrecht en Flevoland. Sturing hiervan vindt strikt vanuit de OD NZKG plaats (volledige mandatering vanuit de provincie). Indien het incident groter wordt kunnen zij ingezet worden om de brandweer/ CoPI te adviseren. Dit piket valt niet automatisch onder de commando structuur van de veiligheidsregio's.</p>
Water- schappen	<p>Een waterschap is belast met de waterstaatkundige zorg van een bepaald gebied. De rol die het waterschap in het kader van de incidentbestrijding vervult, hangt nauw samen met de wettelijke taken waarmee het waterschap kan zijn belast. In het werkingsgebied van dit plan heeft het waterschap zorg voor de bescherming van het land tegen overstroming (waterkeringszorg). De dijkgraaf is verantwoordelijk voor de zorg voor de waterkering en huishouding, ook bij incidenten. De waterschappen (Rijnland, HHNK, AGV) zijn op grond van de Waterwet de waterbeheerders van de regionale wateren en een belangrijke waterkeringbeheer in het Noordzeekanaalgebied (primaire en secundaire keringen).</p>

Provincie	<p>Een provincie kan op verschillende manieren betrokken raken bij een incident op het water. De provincie heeft taken op het gebied van waterbeheer. Zij vertaalt landelijke doelstellingen naar regionaal beleid en de provincie treedt op als toezichthouder naar waterschappen.</p> <p>De provincie is ook verantwoordelijk/ bevoegd gezag voor alle Brzo/Rie-bedrijven. Bij incidenten is de OD NZKG (en in een enkel geval de OD IJmond) verantwoordelijk om alle partners te adviseren op het gebied van milieu en bouw.</p>
Openbaar Ministerie	<p>Het Openbaar Ministerie (OM) is belast met de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde en met andere bij de Wet op de rechterlijke organisatie vastgestelde taken. De hoofdtaak van het OM bestaat uit drie deeltaken: opsporing en vervolging van strafbare feiten en toezicht op de uitvoering van strafvonnissen.</p>
Inspecties	<ul style="list-style-type: none"> - De <i>Inspectie Leefomgeving en Transport</i> (ILT) is de toezichthouder van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat; De ILT wordt geïnformeerd door het Centraal Nautisch Beheer en Rijkswaterstaat, afhankelijk van het scenario en hun inzet; - De <i>Inspectie Justitie en Veiligheid</i> (Inspectie JenV) kijkt naar de taakuitvoering van de organisaties (onder andere hulpdiensten) die zijn belast met de voorbereiding op en de aanpak van rampen en crises. De inspectie verricht onderzoek naar aanleiding van een brand, ramp of crisis, tenzij de Onderzoeksraad voor veiligheid een onderzoek instelt. De Inspectie JenV wordt geïnformeerd door de veiligheidsregio's, afhankelijk van het scenario en hun inzet; - De <i>Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd</i> (IGJ) bewaakt de veiligheid en kwaliteit van de zorg. Ze worden geïnformeerd door de GGD, afhankelijk van het scenario.
Onderzoeksraad	<p>De Onderzoeksraad voor Veiligheid is een zelfstandig bestuursorgaan en opereert onafhankelijk van de Nederlandse overheid en andere partijen. De Raad besluit zelf welke voorvallen en onderwerpen worden onderzocht. Hierbij richt de Raad zich voornamelijk op die zaken waarbij burgers voor hun veiligheid afhankelijk zijn van andere partijen zoals de overheid, bedrijven of instellingen.</p>

4. Coördinatie-afspraken

Inleiding Incidenten in vooral de havenwateren kunnen door de betreffende veiligheidsregio worden gecoördineerd. Incidenten in de vaarwateren, vooral op het Noordzeekanaal, kunnen snel interregionale effecten hebben vanwege de grillige grenzen.

Hier zijn voor het werkingsgebied de volgende specifieke afspraken gemaakt over coördinatie op tactisch en bestuurlijk niveau.

Deze sluiten aan op de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP) die alle betrokken veiligheidsregio's hanteren en in hun crisisplannen hebben beschreven.

Situatie	Betrokken regio(s)	Coördinerende regio	(Coördinerende) meldkamer
Incident op grens met de Noordzee	Kennemerland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident havens IJmond	Kennemerland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident ten westen van Pont Buitenhuizen en op regiogrens	Kennemerland Zaanstreek-Waterland	Kennemerland	Noord-Holland
Incident havens Zaanstad	Zaanstreek-Waterland	n.v.t.	Noord-Holland
Incident ten oosten van Pont Buitenhuizen en op regiogrens	Zaanstreek-Waterland Amsterdam-Amstelland	Amsterdam-Amstelland	Amsterdam
Incident havens Amsterdam	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Incident op grens IJsselmeer	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Incident op grens Amsterdam-Rijnkanaal	Amsterdam-Amstelland	n.v.t.	Amsterdam
Overige incidenten/situaties gehele gebied	Alle drie	Amsterdam-Amstelland	Amsterdam

4.1. Incident binnen één regio

- Amsterdam-Amstelland**
- Bij een incident binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is deze conform hun crisisplan coördinerend voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing;
  - De Meldkamer Amsterdam is aanspreekpunt voor alle betrokken partners;
  - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
- Zaanstreek-Waterland**
- Bij een incident binnen de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland is deze conform hun crisisplan coördinerend voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing;
  - De Meldkamer Noord-Holland is aanspreekpunt voor alle betrokken partners;
  - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland.
- Kennemerland**
- Bij een incident binnen de Veiligheidsregio Kennemerland is deze conform hun crisisplan coördinerend voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing;
  - De Meldkamer Noord-Holland is aanspreekpunt voor alle betrokken partners;
  - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Kennemerland.

4.2. Interregionaal incident ten oosten of westen veerpont Buitenhuizen

Ten oosten post Buitenhuizen	- Bij een incident ten oosten van de veerpont Buitenhuizen, waarbij zowel de Veiligheidsregio's Kennemerland, Zaanstreek-Waterland als Amsterdam-Amstelland zijn betrokken, treedt de laatste op als coördinerende regio voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing; - De Meldkamer Amsterdam-Amstelland is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
Ten westen pont Buitenhuizen	- Bij een incident ten westen van de veerpont Buitenhuizen, waarbij zowel de Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland als Kennemerland zijn betrokken, treedt de laatste op als coördinerende regio voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing; - De Meldkamer Noord-Holland is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Kennemerland.

4.3. Incident op grens met ander watergebied (SRWS)

Grens Amsterdam-Rijnkanaal	- Bij een incident op de grens van het IJ met het Amsterdam-Rijnkanaal, is alleen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland betrokken; - De Meldkamer Amsterdam is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
Grens IJsselmeer	- Bij een incident op de grens van het IJ met het IJsselmeer, wat fysiek wordt gevormd door de Oranjesluizen, is alleen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland betrokken; - De Meldkamer Amsterdam is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.
Grens Noordzee	- Bij een incident op de grens met de Noordzee is alleen de Veiligheidsregio Kennemerland betrokken; - De Meldkamer Noord-Holland is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en vooral de Kustwacht, en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de crisisteams van de Veiligheidsregio Kennemerland.

4.4. Overige situaties

VR Amsterdam-Amstelland	- Bij een incident/situatie: - waarvan de locatie niet bekend of duidelijk is, omdat het zich bijvoorbeeld verplaatst; - in het gehele werkingsgebied, waarbij alle veiligheidsregio's zijn betrokken; - of overige situaties; treedt de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland op als coördinerende regio voor de incident-, rampenbestrijding en crisisbeheersing; - De Meldkamer Amsterdam is aanspreekpunt voor alle betrokken partners; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel ander betrokken partners sluiten aan bij de coördinerende crisisteams van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland.

5. Basisprocessen

- Inleiding De volgende basis- of randvoorwaardelijke processen zijn van groot belang om de organisatie van de incidentbestrijding, rampenbestrijding en crisisbeheersing goed in te richten en op te bouwen:
- Melding en alarmering;
  - Op- en afschaling;
  - Leiding en coördinatie;
  - Informatiemanagement;
  - Crisiscommunicatie¹¹.

In dit hoofdstuk staan de afwijkingen of aanvullingen op de afspraken zoals die in de calamiteiten- of crisisplannen van de betrokken partners zijn opgenomen.

5.1. Melding en alarmering

- Inleiding Bij de hulpverlening in het Noordzeekanaalgebied zijn verschillende organisaties en hun meldkamers betrokken met als gevolg dat een melding langs verschillende wegen de meldkamer(s) bereikt. In deze paragraaf staan de afspraken over de samenwerking tussen de meldkamers en de verkeersposten.

- Verkeersposten Voor een vlotte en veilige doorvaart krijgt de scheepvaart begeleiding vanaf speciale verkeersposten op de wal. Vanuit de verkeerspost wordt informatie gegeven aan het scheepvaartverkeer: of er werkzaamheden zijn, mogelijke ondieptes of verplaatste betonning, afwijkingen van de waterstand, et cetera.

In de Scheepvaartverkeerswet is opgenomen dat een bindende verkeersaanwijzing door een daartoe bevoegd persoon gegeven kan worden aan een of meerdere verkeersdeelnemers. Deze hebben betrekking op zowel het varende als het stilliggende “verkeer”. De aanwijzing is een gebod of verbod om een bepaald resultaat in het verkeersgedrag te bewerkstelligen. De kapitein is verplicht de aanwijzing op te volgen, tenzij hij op grond van goed zeemanschap verplicht is hiervan af te wijken.

Indien de kapitein de verkeersaanwijzing overtreedt en daardoor onmiddellijk gevaar voor de veiligheid van personen of goederen ontstaat of dreigt te ontstaan, kan het bevoegd gezag bestuursdwang toepassen ter voorkoming of bestrijding van dat gevaar.

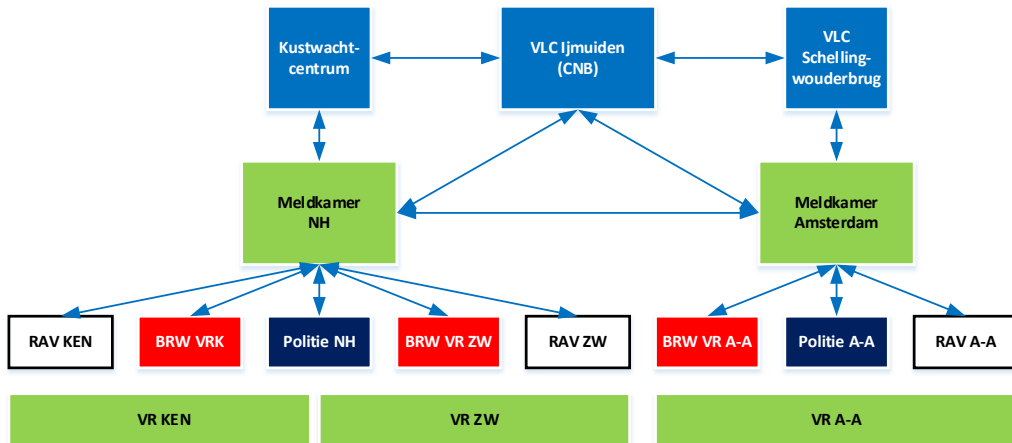
- Meldkamers De meldkamerfunctie bestaat uit het ontvangen, registreren en beoordelen van meldingen waarbij wordt gevraagd om acute inzet van politie, ambulancezorg, brandweer of Koninklijke marechaussee, het bieden van een adequaat hulpaanbod en het begeleiden en coördineren van de hulpdiensten. De meldkamerfunctie wordt uitgevoerd op een meldkamer, welke wordt beheerd door de politie in samenwerking met veiligheidsregio's en regionale ambulancevoorzieningen.

- Overzicht Bij een incident op het Noordzeekanaal kunnen in de startfase verschillende verkeersposten en meldkamers betrokken zijn:

Partner	Meldkamer/verkeerspost
Rijkswaterstaat	Verkeerspost Schellingwoude
Centraal Nautisch Beheer	Verkeersleiding Centrum (VLC) IJmuiden
Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland Politie eenheid Amsterdam	Meldkamer Amsterdam
Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland Veiligheidsregio Kennemerland Politie eenheid Noord-Holland	Meldkamer Noord-Holland
Politie landelijke eenheid	Operationeel Centrum Driebergen
Kustwacht	Kustwachtcentrum Den-Helder

¹¹ Omdat crisiscommunicatie cruciaal is voor effectieve crisisbeheersing, wordt het in dit plan beschreven bij de basisprocessen.

Schema

C-MK

Bij een regio-overschrijdend incident betreft de coördinerende meldkamer (C-MK) de meldkamer welke binnen de coördinerende regio (zie hoofdstuk 4) valt.

Taken C-MK:

- Het centrale informatiepunt voor de overige meldkamers en verkeersposten;
- Heeft de regie over de interregionale informatievoorziening (opstarten LCMS).

NB: er is geen 'coördinerende verkeerspost'; elke verkeerspost treedt zelfstandig op indien het incident binnen hun blokgebied valt. In de meeste situaties is reguliere afstemming tussen de verkeersposten voldoende. Dit geldt ook voor het Kustwachtcentrum.

5.2. Verbindingen

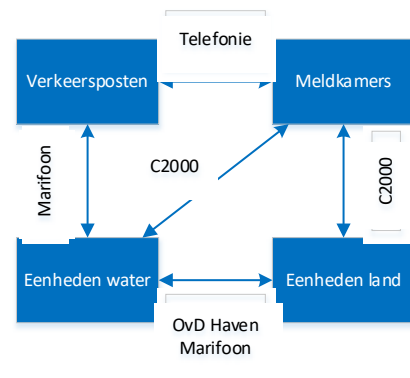
Inleiding

Op het land en op het water wordt met verschillende communicatiesystemen gewerkt. Om de verschillende communicatiesystemen adequaat te benutten en op elkaar af te stemmen zijn in dit hoofdstuk specifieke afspraken hierover opgenomen.

Middelen

Bij incidenten op het water worden verschillende communicatiemiddelen gebruikt:

- Op het land communiceren de reguliere hulpverleningsdiensten via het landelijke communicatienetwerk C2000;
  - Alle op het water opererende hulpverleningsdiensten communiceren onderling via VHF (marifoon).
- NB: de vaartuigen van de Nationale Politie en Port of Amsterdam kunnen ook via C2000 communiceren.

De communicatie bij incidenten op het water is volgens de volgende afspraken:

Reguliere incidenten

Voor de multidisciplinaire communicatie tussen de op het water opererende hulpverleningsdiensten (bijv. Landelijke eenheid Politie) en de andere hulpverleningsdiensten op het land (bijvoorbeeld een op de wal wachtende ambulance) wordt vanwege de interregionale aspecten van het werkingsgebied gebruik gemaakt van een Landelijke Multidisciplinaire Gespreksgroep (LMG) binnen het C2000-netwerk die situationeel bepaald wordt door de Landelijke Eenheid in Driebergen op verzoek van de C-MK. Voor nautische communicatie zijn LMG 11 t/m 15 bij alle partners beschikbaar

Opschaling vanaf GRIP 1

Voor de communicatie tussen de leden van het CoPI kan worden gebruik gemaakt van een regionale gespreksgroep (RMG), of bij interregionaal en/of meerdere CoPI's een landelijke gespreksgroep (LMG) die situationeel wordt bepaald zoals bij reguliere incidenten.

5.3. Coördinatie plaats incident

Inleiding Bij de incidentbestrijding ter plaatse zullen de leidinggevenden van de betrokken partners elkaar opzoeken om de samenwerking af te stemmen. Dit wordt door de hulpverleningsdiensten vaak het 'motorkapoverleg' genoemd. Dit is de afstemmingsvorm bij reguliere incidenten (GRIP 0). Daarnaast zoeken de dienstdoende voorlichters en woordvoerders contact met elkaar om een woordvoeringslijn en communicatie-aanpak af te stemmen.

Wanneer behoefte is aan multidisciplinaire coördinatie wordt conform de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP)¹², een Commando Plaats Incident (CoPI) gevormd waar een Leider CoPI vanuit de veiligheidsregio, namens de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio als bevoegd gezag, de coördinatie op zich zal nemen (GRIP 1).

Op het water hebben verschillende organisaties voor beheer en verkeersbegeleiding eigen taken en verantwoordelijkheden. Daarnaast vormen zij een eigen beeld van de situatie over de scheepvaart en waterkwaliteit en kwantiteit. Om deze redenen zal niet altijd het gehele incident voor alle procesverantwoordelijken zichtbaar zijn, en er zullen verschillende partners aanwezig zijn. Om in die gevallen toch een goede afstemming en een juist beeld te krijgen van de situatie op het water, worden specifieke functionarissen aan de crisisorganisatie, waarvan de Ovd's aan het CoPI worden toegevoegd:

Officier van dienst Haven (Port of Amsterdam namens CNB)	Officier van dienst Water (Rijkswaterstaat)
<ul style="list-style-type: none"> - Nautisch verkeersmanagement 	<ul style="list-style-type: none"> - Waterkwaliteit - Waterkwantiteit
<ul style="list-style-type: none"> - Zich een totaalbeeld vormen van het incident en de positie van de verschillende betrokken schepen, personen etc.; - Het afstemmen van de inzet van de eenheden op het water in overleg met het CoPI¹³; - Coördineren, in overleg met het CoPI, van het watercomponent van het incident met het land gebonden component van het incident (aanlanding locaties, opstappende eenheden etc.); - Nieuw aangekomen eenheden aansturen in overleg met het CoPI, bijvoorbeeld sleepboten; - Maken van afspraken over de wijze waarop de schepen met elkaar in verbinding staan; - Onderhouden van, intermediair zijn in, de communicatie tussen het CoPI en de ingezette vaartuigen; - Periodiek rapporteren over de toestand ter plaatse op het water; - De Ovd Haven heeft contact met het verkeersleidingcentrum IJmuiden vanuit de nautische bevoegdheden, de mogelijkheid het verkeer geheel of gedeeltelijk te stremmen en schepen aan te sturen om assistentie te verlenen in het incidentgebied. 	<ul style="list-style-type: none"> - Zich een totaalbeeld vormen van het incident en de effecten vorm waterkwaliteit en kwantiteit; - Het afstemmen van de inzet van de eenheden op het water in overleg met het CoPI; - Coördineren, in overleg met het CoPI, van de waterkwaliteits- en kwantitatieve component van het incident met de land gebonden component van het incident, inclusief eventueel berging van vaartuigen; - Nieuw aangekomen eenheden aansturen in overleg met het CoPI, bijvoorbeeld bergingsvaartuigen ; - Maken van afspraken over de wijze waarop de schepen met elkaar in verbinding staan; - Onderhouden van, intermediair zijn in, de communicatie tussen het CoPI en de ingezette vaartuigen; - Periodiek rapporteren over de toestand ter plaatse op het water; - De Ovd Water heeft contact met de crisisorganisatie van Rijkswaterstaat om eventuele maatregelen te nemen voor de waterkwantiteit en waterkwaliteit.

Samenwerking Gelet op de eigenstandige bevoegdheden en mogelijkheden tot het nemen van maatregelen zijn zowel de OVD Haven van het CNB als de OVD Water van Rijkswaterstaat een belangrijke crisispartners in de operationele coördinatie van incidenten. De OVD Haven zal zich hierbij voornamelijk focussen op het management van het scheepvaartverkeer en de OVD Water zal zich vooral op de waterkwantiteit, waterkwaliteit en bakbeheer en berging richten. Beide officieren van dienst werken nauw samen.

¹² Deze is in de crisisplannen van de betrokken veiligheidsregio's vrijwel gelijk.

¹³ Tot aankomst Ovd Haven gebeurt dit door eerste vaartuig Port of Amsterdam, Rijkswaterstaat of politie

5.4. Leiding & coördinatie

Inleiding Hier zijn voor het werkingsgebied de volgende specifieke afspraken gemaakt over coördinatie op tactisch en bestuurlijk niveau.

Deze sluiten aan op de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdingsprocedure (GRIP) die alle betrokken veiligheidsregio's hanteren en in hun crisisplannen hebben beschreven.

Voor dit incidentbestrijdingsplan wordt ervan uitgegaan dat alle betrokken veiligheidsregio's, conform de wet en besluit veiligheidsregio's, beschikken over de volgende crisisteams:

- *Commando Plaats Incident (CoPI)*: belast met de operationele leiding ter plaatse, de afstemming met andere betrokken partijen, en het adviseren van het ROT;
- *Regionaal Operationeel Team (ROT)*¹⁴: belast met de operationele leiding, de afstemming met andere bij de ramp of crisis betrokken partijen en het adviseren van het gemeentelijk of regionaal beleidsteam;
- *Gemeentelijk Beleidsteam (GBT)*: ondersteunt de burgemeester bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- *Regionaal Beleidsteam (RBT)*: ondersteunt de voorzitter veiligheidsregio bij de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- *Regionaal actiecentrum communicatie, onderdeel taakorganisatie crisiscommunicatie (RAC/ToC)*: belast met de afstemming en uitvoering van de communicatie-aanpak om te voorzien in de maatschappelijke informatiebehoefte.

Liaisons Om te waarborgen dat alle bevoegdheden in het team vertegenwoordigd zijn, wordt de standaardbezetting van de crisisteams van de veiligheidsregio aangevuld met liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat, en, afhankelijk van de specifieke kenmerken van het incident, bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de waterschappen.

De vertegenwoordigers van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat staan in contact met hun eigen crisisteams en vullen indien nodig zelf een stafsectie bij het ROT van de veiligheidsregio in.

Scenario-denken Afhankelijk van het incident kan sprake zijn van de volgende scenario's en een combinatie daarvan:

Best case	Real case	Worse case
- Klein incident	- Groot incident	- Zeer groot incident
- Enkel scenario van toepassing	- Meerdere scenario's	- Meerdere scenario's
- Weinig tot geen slachtoffers	- Meerdere slachtoffers	- Veel (overleden) slachtoffers
- Beperkte (in)directe schade	- Beperkte (in)directe schade	- Grote (in)directe schade
- Kortdurende/geen effecten op omgeving/scheepvaartverkeer	- Langer durende effecten op omgeving/scheepvaartverkeer	- Langdurige effecten op omgeving/scheepvaartverkeer
- Binnen één veiligheidsregio	- Binnen het werkingsgebied - Binnen één veiligheidsregio	- Ook buiten het werkingsgebied - Meerdere veiligheidsregio's betrokken
- Inzet Commando Plaats Incident voldoende	- Inzet Commando Plaats Incident en Regionaal Operationeel Team voldoende	- Noodzaak tot interregionale coördinatie door een C-ROT en evt. een C-RBT

¹⁴ In de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland worden de bron- en effectbestrijding door het CoPI uitgevoerd.

5.5. Regiogrensoverschrijdende waterincidenten

- Inleiding** Incidenten in vooral de havenwateren kunnen door de betreffende veiligheidsregio worden gecoördineerd. Incidenten in de vaarwateren, vooral op het Noordzeekanaal, kunnen snel interregionale effecten hebben vanwege de grillige grenzen.
- Wanneer het gaat om grote/complexe incidenten op de grens van meerdere betrokken regio's waarbij wordt opgeschaald op basis van de GRIP-procedures, is interregionale afstemming nodig. Er wordt dan met een coördinerende regio gewerkt, zie hoofdstuk 4 "Coördinatie-afspraken".
- CoPI** Bij inzet van meerdere CoPI's, bijvoorbeeld op beide oevers, meerdere incidentlocaties of voor scheiding tussen bronbestrijding en grote aanlandingsplaats, wordt de afstemming verzorgd door het (Coördinerende) ROT. De Ovd's Haven en Water nemen deel aan het CoPI van de coördinerende regio.
- C-ROT** Een Coördinerend Regionaal Operationeel Team (C-ROT) is verantwoordelijk voor de bovenregionale coördinatie van de incidentbestrijding op het water. Het C-ROT dient de praktische voorwaarden te scheppen voor de uitvoering in nauw overleg met Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam namens het Centraal Nautisch Beheer.

Het C-ROT heeft als extra taken:

- Regie houden over de bovenregionale inzet;
- Afstemmen met:
  - Crisisteams waterpartners: Port of Amsterdam/CNB, Rijkswaterstaat en eventueel de Kustwacht;
  - Crisisteams (ROT's) andere betrokken veiligheidsregio's;
  - Eventuele betrokken vitale infrastructuur zoals waterschappen;
  - Bijstandspartners zoals Defensie;
  - Betrokken Rijksoverheden;
- Afstemmen over:
  - Opschaling en leiding & coördinatie;
  - Informatiemanagement;
  - Uitgangspunten bevolkingszorg, zoals mate van zelfredzaamheid;
  - Monodisciplinaire/hoofdprocessen: brandweer-, geneeskundige en politiezorg;
  - Te communiceren instructie/handelperspectief voor specifieke doelgroepen van de bevolking en inzet van middelen zoals de calamiteitenzender en NL Alert;
  - Bijstand t.b.v. niet regulier beschikbare middelen;
  - Aflossing, afschaling en nafase.

Om te waarborgen dat alle bevoegdheden in het team vertegenwoordigd zijn, wordt de standaardbezetting van het C-ROT aangevuld met liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat, en, afhankelijk van de specifieke kenmerken van het incident, bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de waterschappen.

De vertegenwoordigers van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat staan in contact met hun eigen crisisteams en vullen indien nodig zelf een stafsectie bij het C-ROT in.

- C-RBT** Indien er (interregionale) bestuurlijke besluiten genomen dienen te worden bij incidenten in het werkingsgebied, wordt conform GRIP 5 gewerkt. Dit houdt in dat elke betrokken regio opschaaft naar een Regionaal Beleidsteam (RBT). Het RBT van de coördinerende regio treedt daarbij op als coördinerend RBT.

Het C-RBT heeft als extra taken:

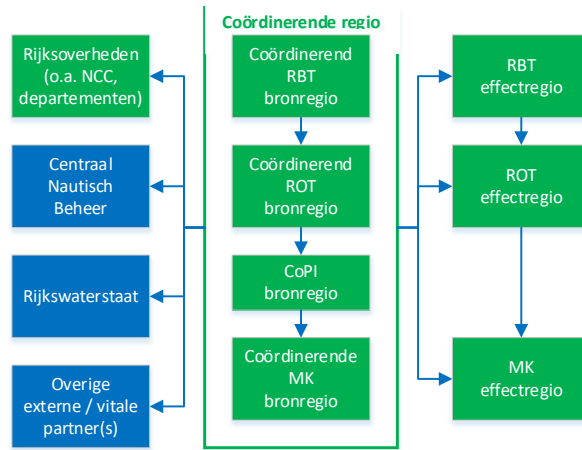
- Het op strategisch niveau, in nauw overleg met de (Rijks)havenmeester als vertegenwoordiger van het Centraal Nautisch Beheer en de HID van Rijkswaterstaat, adviseren en coördineren van de afzonderlijke regio's en partners over de (ontwikkeling van de) bestrijding en effecten van het incident op het water;
- Het stellen van bovenregionale prioriteiten en/of het verdelen van capaciteit en middelen bij schaarste;
- Het afstemmen met bovenregionale/vitale en nationale partners zoals Rijksoverheid;
- Het bepalen van de communicatiestrategie (uitgangspunten voor de communicatie over bestuurlijke dilemma's en gevoelige thema's) en het geven van persconferenties.

- Denkt vooruit (scenario's), zet acties in een gewenste volgorde en delegeert activiteiten.

De uiteindelijke samenstelling van het overleg is afhankelijk van de specifieke kenmerken van het incident. Het overleg kan worden uitgebreid met bijvoorbeeld vertegenwoordigers van de waterschappen.

Schema Bij bovenregionale coördinatie (GRIP 5) kan de afstemming er als volgt uit zien:

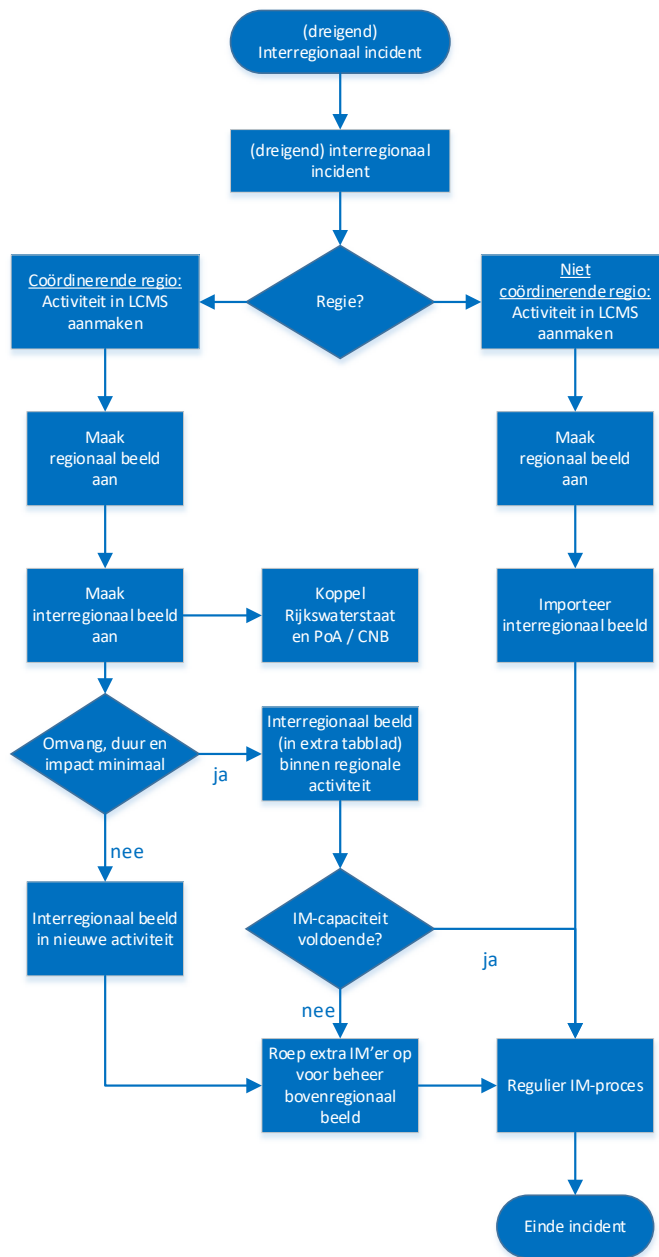

Afspraken Overige afspraken leiding en coördinatie bij regiogrensoverschrijdende incidenten:

- Interregionale (bestuurlijke) coördinatie is bestemd voor incidenten met een bovenregionale uitstraling;
- Elke regio behoudt de eigen bevoegdheden: ieder van de burgemeesters/voorzitters regio behoudt het wettelijk vastgelegde opperbevel voor de rampenbestrijding binnen de eigen gemeente/veiligheidsregio;
- De interregionale (bestuurlijke) coördinatie vormt een aanvulling op eventuele regionale coördinatie;
- Ten tijde van het incident dragen het C-ROT en C-RBT bij voorkeur de taken niet over naar een andere regio;
- Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam/CNB schuiven aan bij het coördinerende team (van CoPI t/m RBT). De coördinerende meldkamer alarmeert Rijkswaterstaat en Port of Amsterdam/CNB.

5.6. Informatiemanagement

- Algemeen** Voor dit incidentbestrijdingsplan gelden op het gebied van netcentrisch werken de uitgangspunten zoals ze beschreven worden in het landelijk Referentiekader Netcentrische Crisisbeheersing (IFV). De IM-functionarissen van de veiligheidsregio's worden conform dit kader op opgeleid en vakbekwaam gehouden. Ook andere partijen zijn bezig om de netcentrische werkwijze te implementeren en op dit gebied de samenwerking met andere partijen te verstevigen. Voor Rijkswaterstaat is dit inmiddels gerealiseerd.
- Bij regiogrens-Overschrijdend incident** Wanneer er sprake is van een regiogrensoverschrijdend incident, is er een aantal aanvullende afspraken gemaakt:
- (Dreigend) interregionaal incident: coördinerende meldkamer informeert andere betreffende meldkamers en verkeerspost(en);
  - Ieder betrokken veiligheidsregio (Calamiteitencoördinator van de meldkamer of Informatiemanager van het CoPI of ROT) start een eigen activiteit in het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) op;
  - Naam van de afzonderlijke activiteiten: <regionummer> <aard & omvang incident> <locatie incident>;
  - De informatiemanagers delen zo snel mogelijk de contactgegevens via LCMS.
- De coördinerende regio:
- De coördinerende regio geeft in de titel van zijn eigen activiteit aan dat zij de coördinerende regio is;
  - De coördinerende regio maakt in het veld 'beeldvorming' een duidelijk onderscheid tussen:
    - informatie die relevant is voor het regionale beeld.
    - informatie die relevant is voor het interregionale beeld;
  - De regievoerende Informatiemanagers van de betrokken veiligheidsregio's importeren het tabblad van het CoPI of ROT van de coördinerende regio;
  - De Informatiemanager ROT van de coördinerende regio stemt de informatie-uitwisseling met de bovenregionale externe partijen af (Centraal Nautisch Beheer, Rijkswaterstaat, waterschappen etc. en andere overheden) en verwerkt deze in het interregionale beeld;
  - De Informatiemanager ROT van de coördinerende regio stemt met de Informatiemanagers van de andere veiligheidsregio's af welke thema's in het interregionale beeld opgenomen moeten worden.
- Wanneer geen coördinerende regio aangewezen is:
- De regievoerende informatiemanagers van de betrokken veiligheidsregio's stemmen af of het relevant is om een interregionaal beeld aan te maken en zo ja; waar en welke thema's in dat beeld verwerkt worden.
- Overige aandachtspunten**
- Wissel eventueel tussen de veiligheidsregio's liaisons uit, waarbij een Informatiemanager van de betrokken (effect)regio naar de coördinerende regio toe gaat;
  - Als de omvang van de interregionale coördinatie groot is, draagt de regievoerende Informatiemanager van de coördinerende regio zorg voor inzet van extra IM-capaciteit.
- IVIC** Het Veiligheids Informatiecentrum verzamelt en consolideert de multidisciplinaire relevante informatie rondom het Noordzeekanaalgebied vanuit de veiligheidsregio's Amsterdam Amstelland, Kennemerland en Zaanstreek Waterland. Het doel is om continu de risico's en de beheersing van risico's te monitoren en te analyseren waardoor risico's op dreigingen en verstoringen voor de veiligheidsregio's in een vroegtijdig stadium kunnen worden gesignaleerd en beleidsmatig worden afgedekt.
- Dit beeld wordt wekelijks in het LCMS geactualiseerd vanuit een virtueel IVIC. Bij grote evenementen zoals SAIL kan het IVIC fysiek ingericht worden, waarbij een informatiemanager kan worden toegevoegd aan het veiligheidsoverleg of commandopost van het evenement.

5.7. Crisiscommunicatie

Taakorganisatie Crisiscommunicatie De gemeentelijke Taakorganisatie Crisiscommunicatie (ToC) van de regionale crisisorganisatie geeft uitvoering aan de coördinatie.

De voorlichter van dienst in het CoPI¹⁵, de omgevingsanalist, de communicatieadviseurs in de crisisteams OT en BT en het regionaal actiecentrum communicatie (RAC) vormen samen de taakorganisatie crisiscommunicatie¹⁶ van de regionale crisisorganisatie. De taakorganisatie wordt bemenst door regiogemeenten en wordt aangestuurd door een hoofd ToC (incl. RAC).

De taakorganisatie adviseert, coördineert en geeft uitvoering aan het proces crisiscommunicatie. De taakorganisatie werkt nauw samen met de woordvoerders/communicatieadviseurs van de betrokken partners (o.a. PoA, Rijkswaterstaat, politie en Kustwacht) die pers- en publieksvragen beantwoorden over de eigen processen, voorziening en maatregelen.

De taakorganisatie wordt ingezet om tijdens een crisissituatie te voorzien in de maatschappelijke informatiebehoefte op basis van de drieslag:

- Informatievoorziening: geven van feitelijke (proces)informatie;
- Schadebeperking: communiceren van handelingsperspectief en concrete instructie;
- Betekenisgeving: aansluiten op heersende emoties, situatie in context plaatsen.

Als VRAA de coördinerende regio is, wordt de taakorganisatie communicatie ingevuld door Gemeente Amsterdam. Daarmee coördineert de gemeente Amsterdam de crisiscommunicatie.

Bij regiogrens overschrijdend incident Voor de interregionale samenwerking op het gebied van crisiscommunicatie gelden bestaande afspraken. Het uitgangspunt is afstemmen met 'de evenknie' in de betrokken buurregio ('s). De coördinerende regio zorgt voor de afstemming met betrokken partners en deelt informatie met de effectregio('s) over de communicatiestrategie en -aanpak, zoals overzichten van vraag & antwoord (Q&A's) en communicatie-boodschappen voor de (online) informatievoorziening.

Reguliere communicatieverantwoordelijkheden van betrokken partners blijven daarbij gelden. Het doel is eenduidige communicatieboodschappen (incl. handelingsperspectieven) voor getroffen en, ongeacht welke partner het bericht verzendt.

Verdeling De verdeling van communicatieverantwoordelijkheden bij calamiteiten op het Noordzeekanaal is als volgt:

Communicatie over	Verantwoordelijk
Feiten en procesinformatie lokaal Zichtbare inzet hulpverlening (incl. KNRM en reddingsbrigades) en eerste instructie	Hulpverleningsdiensten (regionale crisisorganisatie)
Duiding en handelingsperspectieven lokaal/regionaal Algemene informatie over maatregelen en betekenisgeving doelgroepen	Burgemeester/Voorzitter Vr (regionale crisisorganisatie)
Gevolgen voor scheepvaartverkeer (beroepsvaart) op de vaarwegen en voor bedrijven in het havengebied van Amsterdam	Port of Amsterdam (namens CNB)
Toezicht en handhaving beroeps- en recreatievaart.	Politie
Opsporingsonderzoek	OM, eventueel via politie/KMar
Gevolgen voor bedrijven in de havengebieden van IJmuiden, Beverwijk en Zaandam	Havendienst of havenbedrijf, eventueel via gemeente
Gevolgen voor waterkwaliteit en -kwantiteit en watersystemen	Rijkswaterstaat
Veiligheidsmaatregelen lokaal/regionaal (bewaken en beveiligen, handhaving OOV)	Burgemeester/Voorzitter Vr en OM (regionale crisisorganisatie)

¹⁵ De voorlichter van dienst is 24/7 bereikbaar via een piketnummer en wordt gealarmeerd vanaf middel-incident. Hij/zij neemt bij opschaling plaats in het CoPI als communicatieadviseur. In VRAA worden standaard twee voorlichters gealarmeerd, van brandweer en politie. De taakverdeling wordt in onderling overleg situationeel bepaald.

¹⁶ De organisatie en inrichting van het proces crisiscommunicatie staat beschreven in de crisisplannen en deelplannen bevolkingszorg van de betrokken veiligheidsregio's.

Gevolgen voor de dienstverlening- en handhavingstaken op zee (scheepvaart)	Kustwacht
Grensbewaking en grenscontrole op schepen	KMar
Feiten en duiding nationaal	Betrokken vakminister, bv Infrastructuur en Waterstaat over gevolgen voor sector (afstemmen via NKC van NCC)

Afstemming acute fase De voorlichter van dienst van de veiligheidsregio¹⁷ is 24/7 bereikbaar via een vast piketnummer en zorgt voor de eerste afstemming van pers- en publieksvoorlichting. Hij/zij neemt hiervoor contact op met de woordvoerder van de betrokken partner(s) en de dienstdoende hoofd ToC (incl. RAC).

Bij opschaling wordt de afstemming overgenomen door het hoofd ToC¹⁸ (hierna HToC), of een door hem/haar aangewezen vertegenwoordiger. De ToC (incl. RAC) coördineert en monitort de pers- en publieksvoorlichting en geeft hier uitvoering aan. Het actiecentrum communicatie kan indien wenselijk of noodzakelijk uitgebreid worden met liaisons van betrokken partners.

Port of Amsterdam / Centraal Nautisch Beheer De woordvoerder van Port of Amsterdam (PoA) treedt op als woordvoerder van het Centraal Nautisch Beheer over incidenten op het Noordzeekanaal. Daarnaast staat Port of Amsterdam in direct contact met de bedrijven in het Amsterdamse havengebied. Bij calamiteiten worden bedrijven direct (telefonische) geïnformeerd¹⁹ over de gevolgen en de stand van zaken.

De woordvoerder staat in direct contact met de Manager Operations en heeft een sleutelrol op verschillende niveaus in de eigen crisisorganisatie. Vanwege bemensing van de eigen calamiteitenorganisatie, zal er geen woordvoerder/communicatieadviseur van Port of Amsterdam plaatsnemen in het RAC van de veiligheidsregio. De afstemming over de communicatieaanpak en boodschappen tussen woordvoerder en HToC gebeurt telefonisch (bv whatsapp-groep) en per e-mail. Contactgegevens worden uitgewisseld via de dienstdoende woordvoerder van Port of Amsterdam/CNB en voorlichter van de veiligheidsregio. Hetzelfde geldt voor afstemming over woordvoering tussen CNB en Rijkswaterstaat.

Rijks-waterstaat De woordvoerder van Rijkswaterstaat is 24/7 bereikbaar via een vast piketnummer en neemt bij opschaling als communicatieadviseur plaats in de crisisorganisatie van Rijkswaterstaat. Hij/zij kan de voorzitter ook adviseren op te schalen van wege communicatie (informatiebehoefte, capaciteit). De afstemming tussen de woordvoerder en HToC gebeurt telefonisch (bv whatsapp-groep) en per e-mail. In overleg met Hoofd ToC wordt bepaald of vertegenwoordiging in het RAC wenselijk of noodzakelijk is.

Overige partners De samenwerking met overige partners, zoals politie, verloopt via reguliere werkwijzen. Zo stemmen dienstdoende voorlichters en woordvoerder af via vaste piketnummers. En wordt indien nodig bij opschaling contact gelegd tussen de HToC en Eenheid Crisiscommunicatie Team (ECCT) van de politie (eventueel via de Hoofd Communicatie in de Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden). Verder kan de ToC afstemmen met het Nationaal Kernteam Communicatie (NKC) van het Nationaal Crisiscentrum (NCC).

Aandachtspunten

- Ook bij niet opgeschaalde inzetten (geen GRIP) is er zichtbare inzet van hulpverleningsdiensten. Dit kan pers- en publieksvragen oproepen bij alle betrokken partners. De afspraak om af te stemmen geldt daarom in alle gevallen;
- Zichtbaarheid van incidenten op het kanaal en de kans op ramptoerisme;
- Internationale karakter en belangstelling (internationale) nieuwsmedia;
- Nationaliteit van opvarenden (meerdere talen);
- Aantal communicerende partijen met wettelijke communicatieverantwoordelijkheden;
- Meerdere partijen zijn gericht op dezelfde doelgroepen (bv Rijkswaterstaat en gemeente op woonbootbewoners, havenbedrijf en gemeente op bedrijven, PoA/CNB en politie op beroepsvaart);
- Communicatie in de nafase: alle doelgroepen in beeld. ook belangengroepen.

¹⁷ In VRAA ligt t/m GRIP1 de regie op de communicatie bij brandweer en/of politie. Afhankelijk van de situatie doet de brandweer of politie de woordvoering. Vanaf GRIP2 neemt de gemeente Amsterdam de regie over.

¹⁸ In VRK is de HToC 24/7 bereikbaar via een vast piketnummer, in VRZW en VRAA niet. In alle drie regio's is de HToC oproepbaar via de meldkamer en zijn contactgegevens opvraagbaar bij de voorlichters van dienst die bereikbaar zijn via vaste piketnummers.

¹⁹ Port of Amsterdam werkt aan een alerteringssysteem (Alert for all) voor bedrijven in het havengebied. Via dit systeem kunnen bedrijven geïnformeerd worden over de gevolgen, de stand van zaken en actuele handelingsperspectieven.

Deel B

Operationeel plan

6. Aandachtspunten per scenario

Inleiding	<p>In 2015 is in opdracht van het DOVN het “Risicobeeld en Capaciteitenanalyse van het Noordzeekanaalgebied, volgens een interregionale benadering” ontwikkeld door de Veiligheidsregio’s Kennemerland, Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland.</p> <p>Allereerst is op basis van de werkwijze zoals beschreven in de landelijke Handreiking Regionaal Risicoprofiel een aantal scenario’s ontwikkeld voor het Noordzeekanaalgebied. Aan de hand hiervan zijn de risico’s geïnventariseerd en daarna afgewogen tegen de aanwezige capaciteiten. Dit heeft geresulteerd in 8 scenario’s die per incidenttype aangeven hoe de huidige situatie is. Deze zijn als best practice overgenomen in het Landelijk Handboek Incidentbestrijding op het water (IFV).</p> <p>Bij de actualisatie van deze versie (2020) zijn enkele scenario’s toegevoegd naar aanleiding van de risicoprofielen van de betrokken veiligheidsregio’s en de nautische partners. Het gaat hierbij om scenario’s die kunnen leiden tot (dreigende) crisis waarvoor samenwerking met, en vooral opschaling door de veiligheidsregio’s nodig is.</p>
Scenario-kaarten	<p>In dit hoofdstuk is per scenario een scenariokaart ontwikkeld. Het doel van deze scenariokaarten is om de bij een incident betrokken leidinggevenden van de organisatie een handvat en checklist te bieden bij de bestrijding per scenario.</p> <p>Een scenariokaart geeft:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inzicht in de voor dat scenario van belang zijnde informatie over de basisprocessen; - Focus op aanvullende functionarissen in teams en algemene punten; - Inzicht in multidisciplinaire aandachtspunten voor relevante processen; - De relevante partijen.
Opbouw	<p>Alle scenariokaarten hebben dezelfde opbouw. De leeswijzer in de volgende paragraaf laat de opbouw van een scenariokaart zien. De scenariokaarten zijn levende documenten. Dat wil zeggen dat aanpassing van de kaarten na lering uit inzet en oefening mogelijk is.</p>
Gebruikers	<p>De scenariokaarten zijn primair voor de operationele functionarissen in het Commando Plaats Incident (CoPI) bedoeld, maar bevatten ook aandachtspunten voor het ROT en andere teams.</p>
Scenario’s	<p>In dit hoofdstuk zijn de volgende scenario’s uitgewerkt:</p>

Ramptypen	Crisistypen
<ul style="list-style-type: none"> - Mens en dier in nood - Aanvaring - Brand en/of explosie - Incident met gevaarlijke stoffen - Ordeverstoring 	<ul style="list-style-type: none"> - Verstoring/uitval nautisch verkeersmanagement - Verontreiniging (oppervlakte)water en oevers - Ecologisch incident - Infectieziekten

Een aantal scenario’s komen overeen met de waterprocessen. Deze zijn hier als scenario uitgewerkt om aan te geven of en waar specifieke aandachtspunten voor de betrokken partners bestaan. Een scenario met betrekking tot verstoring waterkwantiteit is in dit incidentbestrijdingsplan niet uitgewerkt. Daarvoor wordt verwezen naar de interregionale planvormen tussen de veiligheidsregio’s en waterbeheerders Rijkswaterstaat en waterschappen.

Zoals in het landelijk handboek benoemd, kunnen zich er natuurlijk ook combinaties van scenario’s zich voordoen.

6.0. Leeswijzer scenariokaart

Scenario   Korte beschrijving scenario.

Voorbeelden   Vermelding van voorbeelden, waar mogelijk geïllustreerd met praktijksituaties.

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	De partners (geen gedetailleerde inzetvoorstellen) en wijze van alarmering
Op- & afschalen	Redenen om (multidisciplinair) op te schalen (GRIP)
Leiding & coördinatie	De structuur van de coördinatie voor de multidisciplinaire samenwerking
Informatie-management	Essentieel beschikbare en te delen informatie
Crisiscommunicatie	Eenduidige communicatie richting 'pers en publiek'

NB: benodigde specifieke middelen worden per proces benoemd en/of wordt verwezen naar bijlage 1 'Beschikbare specifieke middelen'

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten	
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement	Specifieke aandachtspunten per proces	
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement		
	Waterkwaliteit		
	Waterkwantiteit		
Brandweer	Bron- & emissiebestrijding		
	Redding / Search And Rescue		
	Ontsmetting		
Ambulance/GHOR	Opgeschaalde acute zorg		-
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg		-
Politie	Mobiliteit		-
	Bewaken & beveiligen		
	Ordehandhaving		
Politie/OM	Opsporing	-	
	Interventie		
	Identificatie		
Gemeenten	Crisiscommunicatie	-	
	Publieke zorg		
	Informereren verwanten		
	Omgevingszorg ²⁰		
	Nafase		

NB:

n.v.t. = dit proces is niet van toepassing bij dit scenario

geen bijzonderheden = proces is wel van toepassing, maar geen specifieke aandachtspunten

²⁰ Wordt uitgevoerd door de omgevingsdiensten, zie paragraaf 3.6

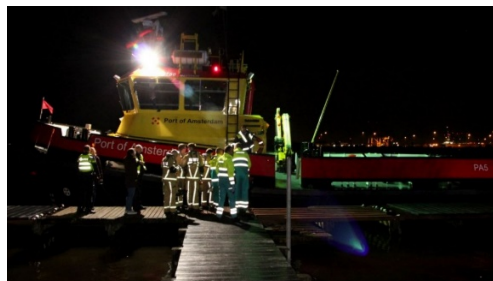

6.1. Mens en dier in nood

Scenario Onder dit type incident vallen ongevallen met betrekking tot beroepsvaart, pleziervaart, sporters en dergelijke. Het redden van mensen is een belangrijke overeenkomst en dat het gevaar bestaat op mogelijke verdrinking van personen of dieren in het gebied. Het scenario "Mens en dier in nood" kan optreden als gevolg van uiteenlopende incidenten.

- Voorbeelden²¹**
- Watersporter in problemen
  - Schip in nood
  - Persoon overboord/vermist
  - Ongeval/gewonde
  - Ziekte aan boord
  - Dier in nood/besmeurd

Foto rechts: Britse man overboord van partyschip ter hoogte van Westzaan met langdurige zoekactie (17 oktober 2017) (foto: Inter Vidual Studio)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - OvD's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Ook bij niet opgeschaalde inzetten (geen GRIP) is er zichtbare inzet van hulpverleningsdiensten. Dit kan pers- en publieksvragen oproepen bij alle betrokken partners. De afspraak om af te stemmen geldt daarom in alle gevallen. - Nationaliteit van opvarenden (meerdere talen) - Zichtbaarheid van incidenten op het kanaal: kans op ramptoerisme en burgerhulpverlening.

²¹ In het landelijk handboek wordt tevens een neergestort vliegtuig genoemd. Hiervoor wordt in dit incidentbestrijdingsplan verwezen naar de regionale planvormen en het nationaal crisisplan met betrekking tot luchtvaartongevallen.

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers"
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Redding/ Search And Rescue NB: search and rescue kan snel overgaan in berging, waarbij hulpverlening overgaat in opsporing.	<ul style="list-style-type: none"> - Binnen de sluisen zijn geen specifieke SAR-organisaties/posten/eenheden aanwezig; - KNRM vooral alleen buiten de sluisen. Spoedschutting mogelijk; - Lokale reddingsbrigades (IJmuiden, Haarlem, Zaanstad en Amsterdam) niet allemaal 24/7 beschikbaar - Overweeg voor zoekacties inzet van: <ul style="list-style-type: none"> - Vaartuigen overheids-/hulpdiensten - Eventueel vaartuig/sleepboot vorderen door/namens burgemeester op basis van art. 4 lid 2 Wet veiligheidsregio's of art. 175 Gemeentewet - Landelijk Team Onderwaterzoekingen (Politie) - Helikopter politie en SAR-helikopter Kustwacht - Zoekhonden (LE Politie/SIGNI) - Dreg- en sonardiensten - Defensieduikers en duik medisch personeel/arts (militaire bijstand) - Duikers brandweer inzetbaar tot max 15 meter diepte
Ambulance/GHOR	Opgeschaalde acute zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Ambulancezorg komt op het water wanneer er medische zorg nodig is en er sprake is van een veilige werkplek. - Opstapplaats en aanlandingsplaats bepalen. - Extra capaciteit (handen) voor overname gewonden van schip naar schip of wal.
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Bij een (verdenking) van infectieziekte aan boord van een schip gelden de normen van de International Health Regulations. De gezagvoerder is verplicht dit een dergelijke situatie te melden aan de havenautoriteit, die dit door meldt aan de arts Infectieziekten GGD, verder volgens afgesproken procedures. Zie scenario Infectieziekten.
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt. Kan hierbij gezamenlijk optrekken met het CNB en stemmen dit onderling af - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	Bij (vermoeden van) strafbaar feit: <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu - N.v.t.
	Interventie	<ul style="list-style-type: none"> - N.v.t.
	Identificatie	<ul style="list-style-type: none"> - Bij slachtoffers indien omgekomen door niet natuurlijke oorzaak
Gemeenten	Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden (zie bijlagen) - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners

	<p>Informereren verwanten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact. NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.
	<p>Omgevingszorg Nafase</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Stem af over inzet en aansturing van de omgevingsdienst(en) - De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Hulpverlening getroffen en verwanten (medisch/ psychosociaal) - Zorg aan eigen organisatie(s) - Rouwverwerking en herdenking - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek en evaluatie

6.2. Aanvaring

Scenario Door aanvaring of bij het verliezen van lading kan de continuïteit van het scheepvaartverkeer in de IJmond regio in gevaar komen, dan wel ernstig verstoord worden. Aandachtspunt zijn de passagiersschepen, waarbij de binnenvaartpassagiersschepen, partyvaartuigen en rondvaartboten een kwetsbare groep vormen, in verband met de andere eisen die aan binnenvaartschepen worden gesteld en de grote aantallen personen aan boord. Zeevaartpassagiersschepen hebben in het algemeen, door de op zeevaart geënte bouw en uitrustings-eisen, een groter vermogen om ongevalseffecten te absorberen.

Door het gemeenschappelijk gebruik van het Noordzeekanaal en aanliggende vaarwegen door een mix van zeevaart, binnenvaart en recreatievaart kunnen complexe situaties ontstaan, waaruit incidenten kunnen voortvloeien.

Afhankelijk van het soort aanvaring en de bij de aanvaring betrokken vaartuigen, kunnen een of meerdere vaartuigen zinken, objecten en vervuilende stoffen in het water komen en personen en dieren te water raken.

Afhankelijk van de aard en omvang van het incident zullen prioriteiten in de incidentbestrijding gesteld moeten worden. Ladingverlies zal, in het overgrote deel van de gevallen, een gevolg zijn van een aanvaring. Daarnaast kan ook het een gevolg zijn van het breken of kapseizen van een vaartuig of losraken van de lading als gevolg van verkeerde belading.

Voorbeelden

Situaties:

- In de vaarweg
- Gezonken
- Op oever, strand
- Vermist

Incidenten:

- Aanvaring rondvaartboot met partyschip op het IJ, meerdere gewonden (14 juli 2018)
- Aanvaringen veerponten met de kade op het IJ, meerdere gewonden (6 en 15 mei 2018)

Aanvaring riviercruiseschip met Sumatrakade (15-10-2017) (foto: Politie AA)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - Ovd's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Ook bij een operationele inzet 'middel' of 'groot' is er zichtbare inzet van hulpverleningsdiensten. Dit roept pers- en publieksvragen op bij alle betrokken partners. De afspraak om af te stemmen geldt daarom in alle gevallen. - Nationaliteit van opvarenden (meerdere talen) - Zichtbaarheid van incidenten op het kanaal (kans op ramptoerisme).

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	- Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers"
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Bron- & emissiebestrijding	- Ladinggegevens: wel of geen gevaarlijke stoffen
	Redding	- Search And Rescue: zie 6.1 'Mens en dier in nood'
Ambulance/ GHOR	Opgeschaalde acute zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Zo nodig inzet Grootschalige Geneeskundige Bijstand - Opstap- aanlandingsplaats
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Zo nodig inzet psychosociale hulpverlening (PSH) - Zo nodig inzet Medische Milieukunde/GAGS, afhankelijk van lading en emissies gevaarlijke stoffen
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	- Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	- Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	<p>Bij (vermoeden van) strafbaar feit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu
	Identificatie	- Bij slachtoffers indien omgekomen door niet natuurlijke oorzaak
Gemeenten	Crisiscommunicatie	- Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners
	Informeren verwanten	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact²².
	Omgevingszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Stem af over inzet & aansturing van de omgevingsdienst(en) - Bij gevaarlijke of vervuilende stoffen waar nodig afstemmen met partners (o.a. brandweer AGS, GAGS, waterschappen) en adviseren - Bij aanvaring met object, dan adviseren m.b.t. proces bouwbeheer (inzet bouw- en woningtoezicht)
	Nafase	<ul style="list-style-type: none"> - De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie en communicatie - Schademanagement en juridische afwikkeling - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek & evaluatie - Bij aanvaring met (veel) slachtoffers: <ul style="list-style-type: none"> - Hulpverlening getroffen en verwanten (medisch/ psychosociaal) - Zorg aan eigen organisatie(s), rouwverwerking & herdenking

²² NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.

6.3. Brand en/of explosie

Scenario Van explosiegevaar is sprake wanneer er een ongeval is opgetreden op een tanker met explosieve stoffen of gasen, een vrachtschip met lading met explosieve eigenschappen veelal in containers vervoerd, een ongeval met een gasleiding of problemen met vuurwerk en/ of munitie aan boord van transportschepen dan wel gevonden munitie uit het verleden. Belangrijk aandachtspunt bij explosiegevaar is een snelle ontruiming van de omgeving. Het gaat dan met name om het ontruimen van de aanwezigen op het schip met evacuatie naar de wal. Daarnaast is door middel van verkeersmanagementmaatregelen te voorkomen dat andere schepen in de gevarezone komen.

Brand kan naast de hierboven genoemde tanker met brandbare en explosieve lading ook plaatsvinden op alle andere schepen. In eerste instantie vindt blussing plaats met brandbestrijdingsmiddelen die aan boord zijn. Op kleine schepen zal het bij uitbreiding van de brand nodig zijn om van boord te gaan voordat de brandweer arriveert. Dit betekent dat op dat moment ook het ontruimen/evacueren en redden van mensen een belangrijk proces is. Bij grotere schepen (veerboten) biedt het schip op zich wel meer ruimte, waardoor men minder snel genoodzaakt zal zijn om van boord te gaan. Indien het schip niet verder kan varen zal in veel gevallen een reddingsactie nodig zijn (in internationaal verband wordt gewerkt aan het instellen van een "Safe Haven" aan boord van passagiersschepen).

Voorbeelden

- Pleziervaartuij
- Binnenvaartschip
- Rondvaartboot
- Zeeschip
- Cruise/ferry

Foto rechts:
Grote en langdurige scheepsbrand haven Velsen Noord (30 januari 2007) (foto: Rob Amoureux)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - OvD's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Advies AGS/GAGS over te communiceren instructie/ handelingsperspectief (bv via NL-Alert). - Zichtbaarheid van incidenten op het kanaal en de kans op ramptoerisme. - Nationaliteit van opvarenden (meerdere talen) - Internationale karakter en belangstelling (internationale) nieuwsmidia.

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers" Als er veel (vervuild) bluswater in open water komt, neemt de beheerder maatregelen om de effecten te beperken zoals inblokken, afzuigen, extra doorstromen; - Modelleren aard en gedrag op stoffen in water door WMCN Lelystad als onderdeel CET drinkwater en milieu.
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Bron- en emissiebestrijding	<ul style="list-style-type: none"> - Bronbestrijding: beeld vormen aan de hand van de melding; - Inzetgebied: bovenwinds gebied - Effectgebied, onveilig gebied; - Stromingsgebied: geeft duidelijk aan als explosiegevaar is, de bron wordt bovenwinds benaderd, als het schip varend is wordt door de nautisch verkeersmanager een aanlegplaats voorgeschreven - Eventueel vaartuig/sleepboot vorderen door/namens burgemeester op basis van art. 4 lid 2 Wvr of art 175 Gemeentewet - Algemeen (afhankelijk van de situatie): de brandweer betreedt het schip niet als er brand is in de lading, bij brand in de accommodatie en/ of machinekamer gaat de brandweer op verkenning, het blussen gebeurt in overleg met deskundigen (bij dreigende vervuiling). - Inzet van bluscapaciteit van PoA alarmeren via brandweer Amsterdam-Amstelland. - Inzet van specialistische SBB-teams via meldkamer VRR
	Redding	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn er mensen in nood? Start processen bij scenario 'Mens en dier in nood'. - Is de bron te stoppen? Zo ja binnen welke tijd?
	Ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - Bij risico's voor de omgeving wordt de meetplanorganisatie opgestart. - Het onveilige gebied wordt afgebakend. - Waarschuwen bevolking bij explosiegevaar met een mogelijk effectgebied naar de wal en / of effect op het water.
	Ontsmetting	<ul style="list-style-type: none"> - Geen bijzonderheden
Ambulance/ GHOR	Acute gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opstap-/ aanlandingsplaats - Zo nodig Grootchalige Geneeskundige Bijstand.
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Inschatten gezondheidsrisico's. - Advies GAGS i.s.m. AGS Brandweer
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	<p>Bij (vermoeden van) strafbaar feit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu
	Interventie	<ul style="list-style-type: none"> - N.v.t.
	Identificatie	<ul style="list-style-type: none"> - Bij slachtoffers indien omgekomen door niet natuurlijke oorzaak
Gemeenten	Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden (zie bijlagen 2 en 3)

		<ul style="list-style-type: none"> - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners
	Informeren verwanten	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact. NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.
	Omgevingszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Stem af over inzet & aansturing van de omgevingsdienst(en) - Bij gevaarlijke of vervuilende stoffen waar nodig afstemmen met partners (o.a. brandweer AGS, GAGS, waterschappen) en adviseren m.b.t. proces milieubeheer
	Nafase	<ul style="list-style-type: none"> - De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Schademangement - Juridische afwikkeling - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek & evaluatie - Bij (veel) slachtoffers: <ul style="list-style-type: none"> - Hulpverlening getroffen en verwanten (medisch/ psychosociaal) - Zorg aan eigen organisatie(s) - Rouwverwerking & herdenking

6.4. Incident gevaarlijke stoffen

Scenario Het gaat hier vooral om incidenten waarbij giftige of explosieve gassen vanuit de "verpakking" vrijkomen of giftige vloeistoffen die uitdampen en een gaswolk vormen en die een gevaar (kunnen) vormen voor de volksgezondheid. Bij een ongeval met een schip met een giftige lading is de bedreiging van een groter gebied dan de directe omgeving mogelijk (afhankelijk van de hoeveelheid vrijkomende stof, aard van de stof en de weersomstandigheden). De giftige gassen kunnen ook het vaste land bereiken en de bevolking bedreigen.

Voorbeelden

- Hinderlijke lucht
- Ontstaan gaswolk
- Vrijgekomen brandbare stof
- Transportleiding
- Vrijgekomen chemische stof
- Aantreffen explosief
- Vrijgekomen radioactieve stof
- Gedumpte onbekende stof

Stoffen Voorbeelden van veel voorkomende gevaarlijke stoffen die in het werkingsgebied per zee- en binnenvaart vervoerd worden:

Stofnaam	Bestemming	
Benzine	First State Investments Oiltanking	Afrikahaven Amerikahaven
Gasolie & LPG	Eurotank Zenith Energy	Jan van Riebeeckhaven Amerikahaven
Kerosine	Oiltanking	Amerikahaven
Ethanol	Noord- Europees Wijnopslag Bedrijf	Westhaven
LNG	Titan	Amerikahaven

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informereren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - OvD's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Advies AGS/GAGS over eenvoudig geformuleerde toelichting van de eigenschappen van de gevaarlijke stof en te communiceren handelingsperspectief (instructie, hygiëne-advies); - Adviseren over inzet en impact NL-Alert, WAS en calamiteitenzender; - Extra aandacht voor perceptie (onrust) en informatiebehoefte (zorgen) buitenwereld naar binnen halen via omgevingsanalyse, volgens standaard werkwijze ToC.

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers" - Als er veel (vervuild) bluswater in open water komt, neemt de beheerder maatregelen om de effecten te beperken zoals inblokken, afzuigen, extra doorstromen. - Modelleren aard en gedrag op stoffen in water door WMCN Lelystad als onderdeel CET drinkwater en milieu
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeel betrokken waterschappen.
Brandweer	Bron- en emissiebestrijding	<ul style="list-style-type: none"> - Bronbestrijding: beeld vormen aan de hand van de melding, gebied voorlopig indelen in: <ul style="list-style-type: none"> - Inzetgebied: bovenwinds gebied - Effectgebied, onveilig gebied - Stromingsgebied: de bron wordt bovenwinds benaderd, als het schip varende is kan door de Nautisch verkeersmanager een aanlegplaats worden voorgeschreven., - Eventueel vaartuig/sleepboot vorderen door/namens burgemeester op basis van art. 4 lid 2 Wvr of art 175 Gemeentewet - Bepaal welke persoonlijke beschermingsmiddelen door de hulpverleners worden gebruikt, maak inzetplan voor bronbestrijding, regel zo nodig externe deskundigheid, regel opvang en verzorging slachtoffers; - Bij brand zie scenario 6.3
	Redding	<ul style="list-style-type: none"> - Zijn er mensen in nood? Start processen bij scenario Mens en dier in nood. Is de bron te stoppen? Zo ja binnen welke tijd?
	Ondersteuning	<ul style="list-style-type: none"> - eNose netwerk in beheer bij OD, kan worden uitgelezen door Adviseur Gevaarlijke Stoffen zie convenant eNose netwerk NZK - Waarnemen, meten en waarschuwen: bij risico's voor de omgeving wordt de meetplanorganisatie opgestart. - Het onveilige gebied wordt afgebakend. - Waarschuwen bevolking in onveilig gebied
	Ontsmetting	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik ontsmettingsmethode en -middelen voor hulpverleners en andere betrokkenen
Ambulance/GHOR	Acute gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Ambulance stand-by - Opstap-/aanlandingsplaats - Zo nodig Grootschalige Geneeskundige Bijstand.
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Inschatten gezondheidsrisico's. - Advies GAGS i.s.m. AGS Brandweer
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	<p>Bij (vermoeden van) strafbaar feit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu
	Interventie	<ul style="list-style-type: none"> - N.v.t.
	Identificatie	<ul style="list-style-type: none"> - Bij slachtoffers indien omgekomen door niet natuurlijke oorzaak
Gemeenten	Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Zie aandachtspunten onder Basisprocessen

Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden (zie bijlagen 2 en 3) - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners
Informeren verwanten	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact. NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.
Omgevingszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Stem af over inzet & aansturing van de omgevingsdienst(en) - Bij gevaarlijke of vervuilende stoffen waar nodig afstemmen met partners (o.a. brandweer AGS, GAGS, waterschappen) en adviseren m.b.t. proces milieubeheer
Nafase	<ul style="list-style-type: none"> - De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Schademanagement - Juridische afwikkeling - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek & evaluatie - Bij (veel) slachtoffers: <ul style="list-style-type: none"> - Hulpverlening getroffen en verwanten (medisch/ psychosociaal) - Zorg aan eigen organisatie(s) - Rouwverwerking & herdenking

6.5. Ordeverstoring

Scenario Er is sprake van het scenario ordeverstoring als de dagdagelijkse orde aan boord van een schip in een dergelijke mate verhinderd wordt dat een interventie noodzakelijk is. Eveneens valt onder dit scenario een ontregelde verkeersomstandigheid op het water. Het scenario kan ontstaan als neveneffect van een andere trigger of als opzet in het spel is.

NB: dit scenario heeft raakvlakken met extreem geweld/aanslag, maar specifieke aandachtspunten zijn hiervoor niet in dit incidentbestrijdingsplan benoemd vanwege het vertrouwelijke karakter ervan. Reguliere procedures voor extreem geweld/aanslagen of dreiging ervan kunnen van toepassing zijn.

- Voorbeelden**
- Paniek tijdens demonstraties, evenementen en manifestaties;
  - Bewuste ordeverstoring/gewelddadigheden rondom demonstraties, evenementen en manifestaties;
  - Paniek op een recreatieboot, partyboot, cruiseschip of ferry;
  - Bewuste ordeverstoring op een recreatieboot, partyboot, cruiseschip of ferry;
  - Stremming van de vaarweg;
  - Bewuste blokkade van de vaarweg;
  - Bewuste ordeverstoring/activisten sluisencomplex inclusief walkant.

Blokkade Noordzeekanaal bij Velsen (1981)
(foto: Hans van Dijk/Anefo)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - OvD's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5); - Afstemming Driehoek met crisisorganisatie(s); - Eventuele inzet noodbevoegdheden burgemeester (OOV).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Eerste woordvoering en afstemming door Politie (ordehandhaving) en Port of Amsterdam/CNB (gevolgen scheepvaart). Hierbij wordt in dien nodig contact gezocht met de gemeente om de communicatie-aanpak af te stemmen; - Bij opschaling volgt de veiligheidsregio (ToC) de woordvoeringslijn en vult aan (na overleg/afstemming).

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten	
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats; - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie. 	
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)		
	Waterkwaliteit		- Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers"
	Waterkwantiteit		<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Redding/Search and Rescue	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet brandweer alleen in veilig gebied; - Overweeg ondersteuning van het Kustwachtcentrum i.v.m. SAR; 	
Ambu/GHOR	Acute gezondheidszorg	- Inzet ambulance alleen in veilig gebied	
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	- N.v.t.	
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen 	
	Bewaken & beveiligen	- Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict	
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen! - Organiseer opvang en het vervoer hier naartoe - Wijs de aanlandingsplaatsen aan conform bijlage 2 - Aandacht voor de pers - Overweeg inzet ME-waterpeloton Landelijke Eenheid/Eenheid Rotterdam (ETA 1,5 uur) - Overweeg inzet politiehelikopter i.v.m. beeldvorming - Overweeg inzet ondersteuningsteam (LogW) voor aanhoudingen op het water (ETA 1,5 uur) - Overweeg inzet DSI. 	
Politie/OM	Opsporing	<p>Bij (vermoeden van) strafbaar feit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu 	
	Interventie	- Zie Ordehandhaving	
	Identificatie	- Bij slachtoffers indien omgekomen door niet natuurlijke oorzaak	
Gemeenten	Crisiscommunicatie	- Zie aandachtspunten onder Basisprocessen	
	Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners 	
	Informeren verwanten ²³	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact. 	
	Omgevingszorg	- Beheer openbare ruimte in afstemming met politie	
	Nafase	<p>De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie en Communicatie - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek & evaluatie <p>Bij (veel) slachtoffers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hulpverlening getroffen en verwanten (medisch/ psychosociaal) 	

²³ NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.

6.6. Verontreiniging (oppervlakte)water en oevers

Scenario Bij diverse scenario's kan een situatie ontstaan dat in het water stoffen komen die daar niet in thuishoren. Gedacht kan worden aan containers, vloeistoffen en scheepswrakken.

Dit scenario is feitelijk een verstoring van het proces 'beheer waterkwaliteit'. De waterkwaliteitsbeheerder kan Rijkswaterstaat, provincie, waterschap of gemeente zijn. Deze is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het water. Het verwijderen of neutraliseren van watervreemde materie is daar een onderdeel van.

Het waterkwaliteitsbeheer betreft de zorg voor de kwaliteit van het water en het behoud van het afgesproken niveau inclusief het opruimen van (oprijvende) stoffen of objecten op water of oevers die het waterbeheer en/of het nautisch beheer hinderen.

Voorbeelden:

- Aanvaring tanker met olieverontreiniging Noordzeekanaal ter hoogte van havens Amsterdam (4 januari 2011);
- Olielekkage tanker met verontreiniging havens Rotterdam en verspreiding Nieuwe Waterweg (23 juni 2018).

Olieverontreiniging haven Amsterdam (2011)
(foto: ANP)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - Zodra PoA/CNB een vervuiling met olie/chemicaliën op het water signaleert, neemt PoA/CNB de eerste inspanning om verdere verspreiding te voorkomen en informeert direct Rijkswaterstaat. De verantwoordelijkheid voor het opruimen ligt bij Rijkswaterstaat. - Bij minder dan 5 m3 vervuiling met olie/chemicaliën op het land is de gemeente verantwoordelijk of is dit ondergebracht bij het havenbedrijf (zoals in Amsterdam). - Is het meer dan is Rijkswaterstaat verantwoordelijk voor het opruimen. - De officier van dienst Water van Rijkswaterstaat heeft de leiding bij het opruimen en stemt de acties van de hulpverleners op het water onderling af; - Ovd's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5); - Afstemming Driehoek met crisisorganisatie(s); - Eventuele inzet noodbevoegdheden burgemeester (OOV).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Rijkswaterstaat geeft antwoord op pers- en publieksvragen over de gevolgen, maatregelen en stand van zaken in relatie tot de waterkwaliteit, waterkwantiteit en watersystemen. - Communicatie in de nafase: alle doelgroepen in beeld, ook belangengroepen

	- Eenduidige communicatieboodschappen: meerdere partijen zijn gericht op dezelfde doelgroepen (bv RWS en gemeente op woonbootbewoners, havenbedrijf/dienst en gemeente op bedrijven in havengebied. PoA/CNB en politie op beroepsvaart)
--	---

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Overleg met EZ - Bepalen inzetgebied - Voortgang van schoonmaakwerkzaamheden en prognose - Inzet vaartuigen en ondersteuning door drone/helikopter/vliegtuig - Modelleren aard en gedrag op stoffen in water door WMCN Lelystad als onderdeel CET drinkwater en milieu - Als er veel (vervuild) bluswater in open water komt, neemt de beheerder maatregelen om de effecten te beperken zoals inblokken, afzuigen, extra doorstromen.
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Bestrijden van brand en gevaarlijke stoffen	<ul style="list-style-type: none"> - Adviseren over wijze waarop vervuiling wordt opgeruimd.
	Ontsmetten mens en dier	<ul style="list-style-type: none"> - Gebruik ontsmettingsmethode en middelen voor hulpverleners en andere betrokkenen. - Vraag via Rijkswaterstaat bijstand voor schoonmaken besmeurde dieren.
	Waarnemen en meten	<ul style="list-style-type: none"> - eNose netwerk in beheer OD, kan worden uitgelezen door AGS BRW - Meetwaarden en interpretatie van de mate en omvang vervuiling - Advies te gebruiken beschermingsmiddelen - Waarneming vastleggen als bewijsmateriaal (politie), - Bemonstering (Rijkswaterstaat, politie DRR milieu) - Analyseren van watermonsters (Rijkswaterstaat) - Analyse van verspreidingspatroon (Rijkswaterstaat)
Ambulance/GHOR	Opgeschaalde acute zorg	- N.v.t.
GGD/GHOR	Publieke Gezondheidszorg	- Advies GAGS over gezondheidsrisico's en handelingsperspectieven
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	- Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	- Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	<p>Bij (vermoeden van) strafbaar feit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek (Plaats delict-management) - Vastleggen waarneming ten behoeve van proces-verbaal - Verkeersongevallenanalyse Water ter plaatse - Inspectie leefomgeving en Transport, de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (voormalige arbeidsinspectie) informeren en eventueel hun eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst - Bemonstering t.b.v. Dienst Regionale Recherche milieu
	Interventie	- N.v.t.
Gemeenten	Crisiscommunicatie	- Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	- Geen bijzonderheden
	Informeren verwanten	- Geen bijzonderheden
	Omgevingszorg	<p>M.b.t. zorg voor het milieu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maatregelen waarmee wordt voorkomen dat burgers met de verontreiniging in aanraking komen zoals visverbod en zwemverbod. - Inschatting van de effecten voor het milieu

		- Bij minder dan 5 m3 vervuiling met olie/chemicaliën op het land is de gemeente verantwoordelijk of is dit ondergebracht bij het havenbedrijf (zoals in Amsterdam).
	Nafase	De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Monitoren maatschappelijke onrust - Schademanagement en herstelwerkzaamheden - Financiën - Juridische afwikkeling - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording. (strafrechtelijk) onderzoek & evaluatie

6.7. Ecologisch incident

Scenario Er wordt gesproken van een ecologisch incident als zich omstandigheden voordoen waardoor het ecologische evenwicht wordt verstoord door één van de andere scenario's of door besmettelijke dierziekten.

Een virus of ziekte kan grote aantallen dode en/of zieke flora en/of fauna veroorzaken. Bij dit scenario moeten de risico's voor de volksgezondheid continu bewaakt worden. Vooral het inperken en afschermen van de bron en het besmette gebied is in dit scenario van belang. Tevens is voorlichting een belangrijk deelproces waaraan invulling moet worden gegeven.

Voorbeelden

- Aangespoelde vogels/dieren
- Veel zieke/dode dieren in het water

Voorbeelden:

- Ruim honderd watervogels vervuild door oliekkage na aanvaring haven Amsterdam (4 januari 2011);
- Grote aantallen watervogels door olieverontreiniging havens Rotterdam en verspreiding Nieuwe Waterweg (23 juni 2018) (foto rechts: RTV Rijnmond).

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informeren relevante meldkamers/verkeerspost(en); - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden (zie bij aandachtspunten hoofdprocessen); - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - hulpverleningsdiensten activeren eigen/monodisciplinaire opschaling eenheden/crisisstructuur; - Voor afstemming tussen hulpverleningsdiensten op het land en het water multidisciplinair opschalen naar een Commando Plaats Incident (GRIP 1); - Afschaling vindt plaats in overleg met hoogst aanwezige leidinggevende en nadat afspraken zijn gemaakt over overdracht naar de beheerder(s) en de nafase.
Leiding & coördinatie	<ul style="list-style-type: none"> - OvD's Haven van Port of Amsterdam/CNB en Water van Rijkswaterstaat nemen deel aan het CoPI; - Zo snel mogelijk aanlandingsplaats(en) bepalen; - Liaisons van Port of Amsterdam/CNB en Rijkswaterstaat nemen deel aan het ROT en eventueel G/RBT van de bronregio, of bij meerdere betrokken regio's de coördinerende regio; - Voor de afstemming van eventuele effectbeheersing met (bestuurlijke) maatregelen zie coördinatie-afspraken (hoofdstukken 4 en 5); - Afstemming Driehoek met crisisorganisatie(s); - Eventuele inzet noodbevoegdheden burgemeester (OOV).
Informatie-management	<ul style="list-style-type: none"> - De hulpverleningsdiensten op het land en op het water informeren elkaar over betrokken vaartuigen, (gevaarlijke) lading, passagiers, eigen maatregelen en prognoses; - De (coördinerende) veiligheidsregio verzorgt de afstemming met betrekking tot het uitwisselen van informatie, zoals het koppelen van waterpartners aan het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS).
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Advies GAGS over te communiceren gezondheidsrisico's en handelingsperspectieven (hygiëne advies) en eventueel gebruikmaken van communicatietoolkits RIVM. - Rijkswaterstaat geeft antwoord op pers- en publieksvragen over de gevolgen, maatregelen en stand van zaken in relatie tot de waterkwaliteit, waterkwantiteit en watersystemen. - Eenduidige communicatieboodschappen: meerdere partijen zijn gericht op dezelfde doelgroepen (bv RWS en gemeente op woonbootbewoners, havenbedrijf/dienst en gemeente op bedrijven in havengebied) - Communicatie in de nafase: alle doelgroepen in beeld, ook belangengroepen

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement (Noordzeekanaal/IJ)	<ul style="list-style-type: none"> - Informeer scheepvaart in de buurt; - Eventueel stoppen van scheepvaart; - Bepaal indien mogelijk aanlegplaats;
Rijkswaterstaat	Nautisch verkeersmanagement (Schellingwoude)	<ul style="list-style-type: none"> - Houdt daarbij rekening met zo min mogelijk hinder voor omgeving; - Stem af met (water)politie.
	Waterkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Bij verontreiniging: zie 6.6 "Verontreiniging oppervlaktewater en oevers" - Ruimen van dode dieren op het water; - Te verwachte schade aan milieu; - Adviezen om milieu te sparen. - Modelleren aard en gedrag op stoffen in water door WMCN Lelystad als onderdeel CET drinkwater en milieu
	Waterkwantiteit	<ul style="list-style-type: none"> - Eventueel stoppen met spuien / bemaling; - Informeer betrokken waterschappen.
Brandweer	Ontsmetten mens en dier	<ul style="list-style-type: none"> - Wijze van schoonmaken van dieren / mensen / water / oevers.
	Waarnemen en meten	<ul style="list-style-type: none"> - Bepaal de verspreiding van dode / zieke planten en dieren.
	Toegankelijk maken en opruimen	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimen van dode dieren i.a.m. Rijkswaterstaat en gemeenten (zie Omgevingszorg).
Ambulance/GHOR	Opgeschaalde acute zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Geen
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Advies GAGS en/of Arts Infectieziekten
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Betrekken/informeren scheepvaart in de buurt - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij aanlandingsplaatsen
	Bewaken & beveiligen	<ul style="list-style-type: none"> - Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	Bij (vermoeden van) strafbaar feit: <ul style="list-style-type: none"> - Starten oorsporingsonderzoek: wat was de oorzaak?
	Interventie	<ul style="list-style-type: none"> - N.v.t.
	Identificatie	<ul style="list-style-type: none"> - N.v.t.
Gemeenten	Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	<ul style="list-style-type: none"> - Opvanglocatie(s) in een of meerdere regio's (bijv. beide kades) - Per aanlandingsplaats verschillende de opvangmogelijkheden (zie bijlagen 2 en 3) - Betrek de betrokken reder, verlader of andere betrokken (water)partijen voor hun rol richting bemanningsleden of passagiers - Maak afspraken over de aansturing van het Nederlandse Rode Kruis en Stichting Salvage en andere gezamenlijke partners
	Informeren verwanten	<ul style="list-style-type: none"> - Bij incidenten op het water is sneller sprake van vermisten - Maak afspraken over inzet en gebruik van SIS verwantencontact. - NB: Amsterdam spant zich in om iedereen te registreren en niet alleen de doden en naar ziekenhuis vervoerde slachtoffers, andere regio's doen dit alleen met een bepaald doel. Zorg dat je afstemt hoe je de registratie doet om dubbele registratie te voorkomen.
	Omgevingszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimen van dode dieren op de waterkant; - Eventueel Samenwerkingsregeling afhandeling besmeurde vogels van Rijkswaterstaat met kustgemeenten om advies/bijstand vragen - Maatregel waarmee wordt voorkomen dat burgers met de verontreiniging in aanraking komen, zoals visverbod en zwemverbod.
	Nafase	De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Monitoren maatschappelijke onrust - Schademanagement en herstelwerkzaamheden - Financiën

		<ul style="list-style-type: none"> - Juridische afwikkeling - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, (strafrechtelijk) onderzoek & evaluatie
--	--	--

6.8. Infectieziekten

Scenario   Onder dit type incident vallen alle vormen van mogelijke besmetting met een infectieziekte, inclusief ziekten uit de A- categorie, met betrekking tot beroepsvaart, pleziervaart en dergelijke in het werkingsgebied.

Foto rechts:
Tientallen zieken op cruiseschip in Rotterdam (20-09-2018) (foto: ANP)

Basisprocessen

Proces	Aandachtspunten
Melding & Alarmering	<ul style="list-style-type: none"> - Alarmeren/informereren relevante meldkamers/verkeerspost(en) - Alarmeren reguliere en specifieke eenheden, specifiek Ovd-G en arts infectieziekten - Eventueel coördinerende meldkamer bij regiogrensoverschrijdend incident.
Op- & afschalen	<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt niet standaard opgeschaald. - Indien er opgeschaald dient te worden, wordt er opgeschaald naar GRIP 3 (dit i.v.m. bevoegdheden burgemeester en DPG (directeur publieke gezondheid)). - Bij ziekten vallende onder de A-categorie kan door de DPG worden opgeschaald naar GRIP 4 (dit i.v.m. bevoegdheden Voorzitter Veiligheidsregio). - In beide situaties wordt zo de samenhang tussen de bevoegdheden uit de Wet Veiligheidsregio's en de Wet Publieke Gezondheidszorg geborgd.
Leiding & Coördinatie	<p>Procesverantwoordelijk: GGD (GHOR).</p> <p>Aanvullende functionarissen in crisisteam veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Arts Infectieziekten. <p>NB: RIVM en ministerie van VWS hebben ook een rol bij de coördinatie van infectieziektebestrijding. Er dient goed afgestemd te worden met deze partijen.</p>
Informatie-management	<p>Bepaal omstandigheden: wat is er aan de hand? Hoeveel personen zijn er ziek en hoeveel personen zijn er aan boord? Wat is de aard en omvang van de klachten? Is er een aanwijsbare bron? Waar kan het schip afgezonderd en beveiligd worden? Wat zijn de gevolgen voor de scheepvaart en andere economische activiteiten rondom het Noordzeekanaalgebied?</p> <p>Relevante wet- en regelgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plan Noodsituaties Infectieziekten Havens (PNIH) en de Meldingsprocedure - Wet Publieke Gezondheid (onder andere bevoegdheden burgemeester en voorzitter VR) - <u>International Health Regulations (WHO)</u>
Crisiscommunicatie	<ul style="list-style-type: none"> - Niet opgeschaald: GGD is verantwoordelijk voor de communicatie in overleg met gemeente. - Wel opgeschaald: De crisisorganisatie (ToC) coördineert en monitort de pers en publieksvoorlichting en geeft hier uitvoering aan. Arts IZB adviseert over medische inhoud informatievoorziening. ToC werkt nauw samen met communicatieadviseur(s) GGD. - RIVM ondersteunt en adviseert professionals bij onderzoek en publieksvoorlichting (landelijk met online toolkits en publieksinformatielijn (o.a. flyers en folders).

Hoofdprocessen

Partner	Proces	Aandachtspunten
Port of Amsterdam/CNB	Nautisch verkeersmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - Bereikbaarheid ligplaats, coördineren overig scheepvaart in de haven; - Effecten op omgeving haven en stagnatie scheepsverkeer Noordzeekanaal
Rijkswaterstaat	Waterkwaliteit	- N.v.t.
	Waterkwantiteit	- N.v.t.
Brandweer	Bron- & emissiebestrijding	- N.v.t.
	Redding	- N.v.t.
	Ontsmetting	- N.v.t.
Ambulance/GHOR	Opgeschaalde acute zorg	- Besmette personen dienen volgens de juiste protocollen vervoerd te worden
GGD/GHOR	Publieke gezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Nemen van maatregelen ter voorkoming van verdere verspreiding - Eventuele behandeling van de zieken
Politie	Mobiliteit	<ul style="list-style-type: none"> - Afzetten bron- en effectgebied - Zorgen voor vrije doorgang (aan- en afvoer) bij haven
	Bewaken & beveiligen	- Bij (vermoeden van) strafbaar feit: bewaken plaats delict
	Ordehandhaving	<ul style="list-style-type: none"> - Ruim afzetten indien schip in de haven ligt. - Indien nodig omstanders op afstand houden: zowel op de kant als op het water. NB: ook bij aanlandingsplaatsen!
Politie/OM	Opsporing	Bij (vermoeden van) strafbaar feit: <ul style="list-style-type: none"> - Starten opsporingsonderzoek: wat was de oorzaak?
	Interventie	- N.v.t.
	Identificatie	- N.v.t.
Gemeenten	Crisiscommunicatie	- Zie aandachtspunten onder Basisprocessen
	Publieke zorg	- Geen bijzonderheden, alleen aandacht voor voorkomen verdere besmetting
	Informereren verwanten	- Lijst opvarenden t.b.v. contactonderzoek GGD. Zo nodig in werking stellen Ambassadeprotocol
	Omgevingszorg	- N.v.t.
	Nafase	De nafase is situationeel afhankelijk. Bij dit scenario kan gedacht worden aan de volgende thema's/ deelprojecten die (multidisciplinaire) samenwerking vereisen: <ul style="list-style-type: none"> - Informatie & coördinatie - Communicatie - Monitoren maatschappelijke onrust - Regionale, landelijke en/of internationale afstemming - Verantwoording, onderzoek & evaluatie

6.9. Verstoring/uitval nautisch verkeersmanagement

Scenario	Langdurige en/of omvangrijke verstoring of zelfs uitval van vitale infrastructuur en personeel leidt tot verstoring/uitval van het scheepvaartmanagement. Dit heeft logistieke/economische impact op het gehele werkingsgebied en politiek/maatschappelijke/media aandacht.
Voorbeelden	<p>De oorzaak kan liggen in één of meerdere van de andere scenario's, of andere interne/externe oorzaken, zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitval sluis - Werkzaamheden - Droogte, overstromingen – te hoog water - Verstoring van scheepvaartbegeleidings-instrumenten (walradar, AIS) - Verontreiniging - Instorten kade/dijklichaam - Wrak/gezonken schip - Brand aan de wal met rookwolk over water - Drenkelingen/vermisten (SAR)
Aandachts- punten PoA/CNB	<p>NB: specifieke multi- en monodisciplinaire aandachtspunten worden al benoemd bij de scenario's die de oorzaak zijn. Bij dit scenario betreft het vooral aandachtspunten voor Port of Amsterdam/CNB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scheepvaartbericht van stremming - Verkeersleiding handhaaft de stremming, al dan niet gebruik maken van patrouillevaartuigen van Port of Amsterdam, Rijkswaterstaat en politie. - Afweging maken tussen te verwachte schade en de proportionele maatregelen - Bij schade aan de bak, of bij gezonken schip maakt Rijkswaterstaat met het Centraal Nautisch Beheer en eventueel andere partijen een plan. In de havenbekkens moeten de havenbedrijven of gemeenten dit samen met het Centraal Nautisch Beheer doen. <ul style="list-style-type: none"> - Opruim of bergingsplan - Kostenverdeling - Tijdsindicatie van duur van operatie - Werkwijze - Betrokken partijen (ook externe) - Gebied/locatie - Communicatiestrategie - Opdrachtgever - Het maken van een plan hoeft niet per se in CoPI of ROT verband gemaakt te worden. - Het kan enkele uren duren voordat een indicatie gegeven kan worden van de uitvoering van het plan.
Werking stremming	<p>Keuze maken tussen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gedeeltelijke stremming van de vaarweg - Volledige stremming van de vaarweg <p>Daarnaast is relevant duur of verkeersmaatregelen (beheersmaatregelen – beperking snelheid, verkeersbegeleiding, konvooi-varen, toestaan/niet-toestaan type schepen n.a.v. afmetingen en diepgang en lading, of maatregelen zoals ramen deuren sluiten).</p> <p>Gevolgen van een stremming:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1e 24 uur weinig problemen - 24-48 uur kapiteins/schippers/reders worden onrustig - Na 48 uur serieuze schade: <ul style="list-style-type: none"> - Ca. 1 miljoen Euro per dag voor Amsterdam alleen, hele regio 2 miljoen Euro per dag - Ca. 2.2 miljard Euro. 5.5 - 20% - direct betrokken bedrijven
Bevoegdheden	<p>Conform de Scheepvaartverkeerswet neemt de directeur CNB het besluit vanuit mandaat verkeersafwikkeling.</p> <p>Afhankelijk van het 'bronincident' wordt afgestemd met de relevante andere bevoegde partijen.</p> <p>De politie heeft ook bevoegdheden om te stremmen, maar omdat het Centraal Nautisch Beheer de verkeersafhandeling uitvoert heeft het Centraal Nautisch Beheer meer inzicht in de gevolgen en kan daarom beter inschatten wat een stremming voor gevolgen heeft en de proportionele maatregelen nemen.</p>
Samenwerking veiligheidsregio	Bij mogelijke stremming altijd de OVD-Haven van Port of Amsterdam/CNB in het CoPI opnemen, die kan afstemmen met de verkeerspost die stremt. Deze zal afstemmen met de verantwoordelijke voor het bronincident, dus Leider CoPI/brandweer bij een brand aan de wal, politie bij verstoring openbare orde of Rijkswaterstaat bij een verontreiniging of schade aan de infrastructuur (bak).

7. Procedure aanlanden

Inleiding Bij een incident op het water kunnen personen, waaronder slachtoffers, vanaf het water overgedragen worden aan hulpverleners op het land. Vooraf dient bepaald te worden hoe, waar en op welke voorwaarden de samenwerking en de overdracht tussen de land- en waterpartijen zal plaatsvinden. Uniformering van de afspraken heeft als doel dat de samenwerking bij bovenregionale bijstand efficiënt en eenduidig kan plaatsvinden.

Deze procedure behandelt achtereenvolgens:

- Aanwijzen aanlandingsplaatsen
- Categorie-indeling van de aanlandingsplaatsen
- Overnameprocedure

Aanlandingsplaatsen Bij de keuze voor een aanlandingsplaats is niet alleen de afstand vanaf de plaats incident naar het land van belang, maar speelt ook de opvangmogelijkheid en doorstroomcapaciteit een belangrijke rol. Om op landelijk uniforme wijze inzichtelijk te maken wat voor soort aanlandingsplaats het betreft, is ervoor gekozen om de aanlandingsplaatsen in drie categorieën in te delen:

- A: geschikt voor de opvang van grotere groepen personen c.q. slachtoffers.;
- B: geschikt voor de aanlanding van enkele personen c.q. slachtoffers;
- 'Overig': plaatsen die niet voldoen aan de criteria voor categorie A of B, maar die wel gebruikt kunnen worden als daarvoor doorslaggevende redenen zijn.

Het aanwijzen van een aanlandingsplaats ten tijde van een incident geschiedt in eerste instantie in overleg tussen de betrokken verkeerspost(en), het KWC indien betrokken en de betrokken (C)-GMK. Bij opschaling naar GRIP 1 is het een besluit dat door het CoPI in afstemming met de hulpverleningsdiensten genomen wordt. Bij opschaling naar GRIP 2 of hoger wordt de aanwijzing gegeven door het ROT in overleg met het operationeel team van het KWC/VP.

Betreft het een aanlandingsplaats in de haven dan dient de havenmeester betrokken te worden. In alle gevallen geldt dat tijdens een incident de gekozen aanlandingsplaats buiten het (mogelijke) effectgebied van het incident dient te liggen.

Categorie A Een aanlandingsplaats categorie A wordt geselecteerd op basis van het totale proces van aanrijden/aanlanding, overname, opvang en doorvoer van meerdere personen c.q. slachtoffers. Ook al is de aanvaartijd naar een categorie B aanlandingsplaats korter, dan moet men zich realiseren dat de hulpverlening daarna kan stagneren op de aanlandingsplaats, waardoor vertraging in het hulpverleningsproces ontstaat.

Een categorie A aanlandingsplaats voldoet bij voorkeur aan de volgende eisen:

- Diepte van het water ten minste 2 meter;
- Aanrijroute minimaal tweestrooksweg met voldoende circulatiemogelijkheid;
- Aanlegsteigers in een getijdhaven te allen tijde bereikbaar;
- Aanlegsteigers geschikt voor het vervoer van slachtoffers/rijden met brancard;
- Opstelplaats biedt ruimte voor ten minste de volgende (hulpverlenings-)voertuigen:
  - o 1 brandweereenheid
  - o 4 ambulances
  - o 2 piketauto's van de politie
  - o 1 MMT-voertuig
- Ruimte voor het opzetten van een gewondennest of de aanwezigheid van ruimtes die hiervoor in te richten zijn;
- In de nabijheid een plaats die geschikt voor het landen van een helikopter.

Naast bovengenoemde eisen is het een pluspunt als ook de volgende mogelijkheden aanwezig zijn:

- Af te sluiten voor publiek;
- Beweegbare kade of brug voor het overtillen van slachtoffers;
- Aanwezigheid van elektriciteit en stromend water;
- Kantinefaciliteiten, toiletten en douches;
- Nabij opslag aanvullende reddingsmiddelen;
- Opslagruimte voor bevoorrading;
- Nabij tankstation.

Categorie B Een aanlandingsplaats categorie B is geschikt voor de overname van enkele personen of enkele slachtoffers. Wanneer tijd cruciaal is voor de behandeling van een slachtoffer (T1) en een aanlandingsplaats van de categorie B dicht bij de plaats van het incident gelegen is, dan kan ervoor gekozen worden dat slachtoffer naar die aanlandingsplaats te brengen, mits directe overname door ambulancepersoneel mogelijk is.

Een categorie B aanlandingsplaats dient aan de volgende eisen te voldoen:

- Verharde toegangsweg;
- Diepte van het water ten minste 1,5 meter;
- Aanlegsteiger/overname plaats die het gehele jaar bereikbaar is;
- Opstelplaats voor tenminste 2 ambulances;
- Mogelijkheid voor ambulances om te keren.

Een mogelijkheid voor het landen van een helikopter wordt, naast bovengenoemde eisen, als wenselijk beschouwd.

Categorie Overig Een aanlandingsplaats categorie Overige is in principe niet geschikt voor het overnemen van slachtoffers. De keuze voor een dergelijke aanlandingsplaats wordt alleen gemaakt in noodgevallen. Reden kan bijvoorbeeld zijn dat laagwater het de hulpverleningsvaartuigen onmogelijk maakt om een andere aanlandingsplaats te bereiken, of dat de tijdswinst in geval van een (enkel) instabiel slachtoffer een snelle maar oncomfortabele overname rechtvaardigt (scoop and run).

Overname Wanneer bij een incident op het water personen, waaronder slachtoffers, vanaf het water overgedragen worden aan hulpverleners op het land dan dient aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan:

- Voldoende menskracht, voor een vlotte overname van slachtoffers (tilcapaciteit) en/of de begeleiding van betrokkenen. Overweeg of er bij geneeskundige opschaling ook een brandweereenheid ter assistentie mee gealarmeerd kan worden;
- Een korte overdracht, zo mogelijk met NAW-gegevens;
- Besef aanwezig dat hulpverleningsvaartuigen in principe zo snel mogelijk weer inzetbaar moeten zijn voor hun reddingstaak.

Alle hulpverleners zijn verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid. Aan boord is de kapitein te allen tijde eindverantwoordelijk.

Checklist

- Aanlandingsplaatsen moeten in de preparatiefase regelmatig gecontroleerd worden, zodat er een actueel beeld is wat er mag worden verwacht op de locatie;
- Het overzicht van de aanlandingsplaatsen dient actueel te zijn;
- Het is van groot belang de juiste aanlandingsplaats te kiezen voor de personen c.q. slachtoffers die aangeland moeten worden, dit is niet altijd de dichtstbijzijnde;
- De aanwijzing van een aanlandingsplaats geschiedt door gremia binnen de GRIP-structuur of als deze niet zijn ingesteld door de betrokken meldkamers in afstemming met de land- en waterdiensten;
- Categorie A wordt geselecteerd op basis van het totale proces van aanrijden/aanlanding, overname, opvang en doorvoer van meerdere personen;
- Categorie B is geschikt voor de overname van enkele personen of enkele slachtoffers;
- Categorie Overig is in principe niet geschikt voor het overnemen van slachtoffers;
- Zorg voor een zo kort mogelijke overdracht en voldoende hulpverleners op de aanlandingsplaats.

Bijlagen

Bijlage 1: Beschikbare specifieke middelen

Inleiding In dit schema is een niet limitatief overzicht van beschikbare specifieke middelen opgenomen die relevant kunnen zijn voor de incidentbestrijding in het Noordzeekanaalgebied.

Organisatie	Middel	Locatie	Beschikbaarheid	Bijzonderheden	Meer info
Havenbedrijf Amsterdam	Patrouillevaartuig met en zonder bluscapaciteit		24/7 365 d/jr	2 beschikbaar, 1 in reserve Daarnaast ook 1x blusponton van 22.000 liters per minuut	
Rijkswaterstaat	Patrouillevaartuig				
	Oliebeschermingsmiddelen			Zoals schermen, bestrijdings-/meetvaartuigen, drones, helikopter en vliegtuigen	
Ministerie I&W	Crisis Expert Team Milieu & Drinkwater (CET-md)	Den Haag	24/7 365 d/jr		www.dcc-ienw.nl/themas/milieu/cet-md
Politie LE	Patrouillevaartuig	IJmuiden Amsterdam		In principe voor Noordzee Inzet havens, NZK en IJ	
	Helikopter	Luchthaven Schiphol	24/7 365 d/jr	Beide types hebben geen redding-hoist	
	Landelijk Team Onderwater Zoekingen (LTOZ)		24/7 piket		
Politie eenheid Amsterdam	RHIB politievaartuig	Amsterdam	24/7 365 d/jr		
Dregteam SOAD	Sonarapparatuur	Urk	24/7 365 d/jr	Inzet via LTOZ	www.dregteamsoad.nl
Brandweer Kennemerland	Duikteams waarvan 2 met vaartuig	Post Velsen Post Haarlem (West) Post Nieuw-Vennep			
	Redding-/blusvaartuig	Post Uitgeest	24/7 365 d/jr	Lancering vanaf trailer vanaf trailerhelling	
Brandweer Zaanstad-Waterland	Duikteams (met vaartuig)	Post Prins Bernardplein Post Purmerend			
	Blusvaartuig				
Brandweer Amsterdam-Amstelland	Duikteams	Post Nico IJ-tunnel Post Amstelveen		Beschikt over een snel vaartuig (RHIB) die ligt bij de waterpolitie (IJ-Dock). Post Aalsmeer heeft ook een RHIB.	
	Blusvaartuig-Groot	Post Landelijk-Noord			

Brandweer Noord-Holland Noord	Bijstandspeloton Scheepsbrandbestrijding	Den Helder		1x TS Kon. Marine, 1x TS BRW NHN, 1x OvD en 1x VC Kon. Marine	
Brandweer Rotterdam-Rijnmond	Coördinerende meldkamer SBB-nl, landelijke samenwerking tussen verschillende regio's, Port of Rotterdam en de marine		24/7 365 d/jr	In principe t.b.v. scheepsbrandbestrijding in de haven. VRR-team ook inzetbaar op zee	https://vr-rr.nl/extra/brons-team-vrr/
KNRM	Reddingboot	Reddingstation IJmuiden Reddingstation Wijk aan Zee	24/7 365 d/jr	(Spoed)schutting zeesluis nodig	https://www.knrm.nl/alarmeren
Defensie	Explosieven Opruimingsdienst (EODD)	Soesterberg	24/7 365 d/jr		
	Duik- en Demontegroep	Marinehaven Den Helder		T.b.v. VRNHN 24/7 365 d/jr, daarbuiten via militaire bijstand	
Defensie/ Kustwacht				Aanvraag en inzet via Kustwachtcentrum:	
	SAR-helikopter	Den Helder Airport	24/7 365 d/jr	Inhuur van Noordzee Helikopters Vlaanderen (NHV).	https://www.kustwacht.nl/
	Patrouillevliegtuig Schip van de wacht	Schiphol Marinehaven Den Helder		SAR-ondersteuning Evt. incl. helikopter	
Reddingsbrigade IJmuiden	Diverse reddingvaartuigen	Post IJmuiden	24/7 365 d/jr	Lancering vanaf strand met (spoed)schutting zeesluis nodig Of lancering vanaf trailer via trailerhelling of kraan HV-voertuig brandweer	https://www.ijrb.nl/
Reddingsbrigade Zaanstad	Diverse reddingvaartuigen			Lancering vanaf trailer via trailerhelling of kraan HV-voertuig brandweer	https://www.rbzaanstad.nl/
Reddingsbrigade Amsterdam	Diverse reddingvaartuigen				http://amsterdamsereddingsbrigade.nl/
RIVM	Specifieke meetapparatuur	Bilthoven			https://www.rivm.nl/
AYMA	Schuimbluscapaciteit			Alleen beschikbaar voor ledenbedrijven	www.amas-fire.nl/nl/8/ayma

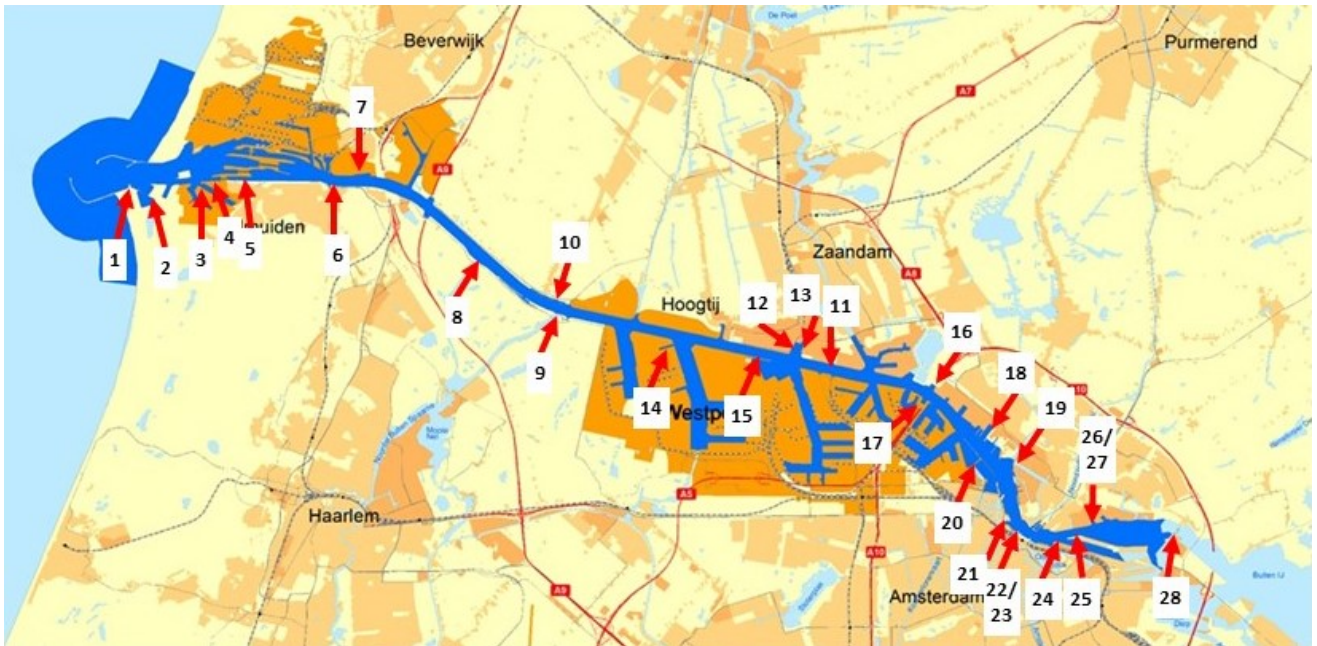

Bijlage 2: Overzicht aanlandingsplaatsen

Inleiding Bij de keuze voor een aanlandingsplaats is niet alleen de afstand van de plaats incident tot het land van belang, maar speelt ook de opvang en doorstroomcapaciteit een belangrijke rol. Zie hoofdstuk 7.

De aanlandingsplaatsen zijn als kaartlaag digitaal beschikbaar in het geografisch Mobiel Operationeel Informatiesysteem (MOI) van de veiligheidsregio's.

NB: naar de aanlandingsplaatsen in IJmuiden (zeezijde sluisencomplex) wordt ook verwezen door het incidentbestrijdingsplan voor de Noordzee.

Nr.	Cat.	Gemeentenaam	Plaatsnaam	Haven / locatie	Locatie (x/y)
1	B	Velsen	IJmuiden	Marina Seaport IJmuiden, (zeezijde sluisencomplex)	98660 - 497265
2	A	Velsen	IJmuiden	IJmondhaven (Monnickendamkade), (zeezijde sluisencomplex)	99510 - 497475
3	A	Velsen	IJmuiden	Leonarduskade, (zeezijde sluisencomplex)	100209 - 497424
4	B	Velsen	IJmuiden	Felison terminal (zeezijde sluisencomplex)	100581 - 497602
5	A	Velsen	IJmuiden	Steigerweg IJmuiden (landzijde sluisencomplex)	101460 - 497415
6	B	Velsen	Velsen Zuid	Pontplein	103965 - 497515
7	A	Velsen	Velsen Noord	Grote Houstkade, Velsen Noord	104564 - 497820
8	B	Velsen	Velsen Zuid	Kruithaven (ter hoogte van zijkanaal B)	107497 - 495441
9	B	Haarlemmermeer	Spaarnwoude	Amsterdamsesweg ter hoogte van Pont Buitenhuizen (zuidzijde kanaal)	109940 - 49393
10	A	Zaanstad	Assendelft	pont Buitenhuizen (noordzijde kanaal)	109985 / 494302
11	A	Zaanstad	Zaandam	Hempont	116866 / 492752
12	B	Zaanstad	Zaandam	Willem Thomassenhaven (Symon Spiersweg)	116146 / 493260
13	B	Zaanstad	Zaandam	Willem Thomassenhaven (Gerrit Bolkade)	115858 / 493198
14		Amsterdam	Amsterdam	Alaskahaven	

15		Amsterdam	Amsterdam	Stromboliweg	
16	B	Amsterdam	Amsterdam	Coentunnel Noord, Ventilatiegebouw	119501 / 492189
17	B	Amsterdam	Amsterdam	Westerhoofd 11, Ventilatiegebouw	119203 / 491683
18	B	Amsterdam	Amsterdam	TT Vasumweg, t/o kazerne Cornelia	121060 / 491086
19	B	Amsterdam	Amsterdam	Distelweg, pontveer	121613 / 489892
20	A	Amsterdam	Amsterdam	Tasmanstraat 170, pontveer	120906 / 489593
21		Amsterdam	Amsterdam	Westerdoksdiijk	121390 / 488515
22	A	Amsterdam	Amsterdam	De Ruyterkade, Steigers 15/16/17/18	121570 / 488334
23	A	Amsterdam	Amsterdam	'Riviercruise' Ruyterkade Oost	
24	A	Amsterdam	Amsterdam	Passenger terminal Amsterdam, Veemkade	
25		Amsterdam	Amsterdam	Java Eiland West	123193 / 488111
26	A	Amsterdam	Amsterdam	Aambeeldstraat 4, Ponthaven GVB	123632 / 488552
27	B	Amsterdam	Amsterdam	Aambeeldstraat 10	123792 / 488479
28	B	Amsterdam	Amsterdam	Wachtsteiger Oranjesluis aan Zuiderijdiijk	125878 / 488096

Bijlage 3: Belangrijkste wijzigingen

Inleiding De actualisatie bestaat uit het actualiseren van de bestaande afspraken, toelichtingen en de scenario-uitwerkingen, op basis van actuele ontwikkelingen en leerpunten uit incidenten en oefeningen.

Hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de vorige versie uit 2015 opgenomen:

Wijziging	Toelichting
Aanpassing werkingsgebied	Niet alle wateren waar het CNB een rol in heeft, waren onderdeel van het werkingsgebied van het IBP. Incidenten kunnen plaatsvinden op de grens van (hoofd)vaarweg met dat van een haven waarbij dezelfde partners betrokken zijn. Door het werkingsgebied gelijk te trekken met dat van het CNB en de Oranjesluizen van Rijkswaterstaat ontstaat hierover geen onduidelijkheid.
Evenementen	Omdat het incidentbestrijdingsplan ook van toepassing is bij grote evenementen zoals SAIL, is hiervoor een koppeling toegevoegd.
Coördinatie-afspraken	In de versie uit 2015 staan alleen coördinatieafspraken over bovenregionale incidenten ten westen of oosten van pont Buitenhuizen. Deze zijn: <ul style="list-style-type: none"> - verduidelijkt door samenwerkingsafspraken voor incidenten binnen 1 regio en voor op de grens van 2 regio's; - uitgebreid met samenwerkingsafspraken over de grensgebieden met andere SRWS'en voor het hele werkingsgebied.
Betrokken partners	De betrokken partners zijn beschreven en nader toegelicht.
Informatie-management	Bij de voorbereiding op SAIL in 2015 zijn bovenregionale afspraken gemaakt over het netcentrisch werken en het LCMS. Deze zijn nu opgenomen in de nieuwe versie.
Crisiscommunicatie	In de nieuwe versie zijn afspraken over de (inter)regionale samenwerking bij de crisiscommunicatie opgenomen.
OvD's Haven (PoA/CNB) en Water (Rijkswaterstaat)	Het landelijk handboek Incidentbestrijding op het water hanteert de rol OvD Water, in de regel ingevuld door Rijkswaterstaat. Vanwege de eigen rol van het CNB heeft Port of Amsterdam een eigen OvD. Daarom worden voor het werkingsgebied beide rollen OvD Haven van het PoA/CNB en OvD Water van Rijkswaterstaat gehanteerd.
Verkeersleider plaats incident/OSC	De rol van 'verkeersleider op het water' of 'on scene coordinator' (OSC) is vanwege de overzichtelijkheid van de wateren in het werkingsgebied niet nodig en daarom vervallen. De OvD Haven heeft contact met de eenheden op het water.
Waterprocessen	De 'waterprocessen' uit het landelijk handboek en het Referentiekader Crisisplan werden in de huidige versie wel genoemd, maar niet toegelicht. Dat is nu gedaan met benoeming van de procesverantwoordelijke.
Toevoegen scenario's	Vanuit de risicoprofielen en actuele ontwikkelingen is de behoefte aan uitbreiding van de scenario's en de specifieke aandachtspunten voor samenwerking daarbij, vooral gericht op verstoring van de waterprocessen. Het gaat hierbij om scenario's die kunnen leiden tot (dreigende) crisis waarvoor samenwerking met, en vooral opschaling door de veiligheidsregio's nodig is.
Aanlandingsplaatsen	Er was nog geen toelichting en criteria voor de aanlandingsplaatsen. Deze is als procedure uit het landelijk handboek overgenomen.
Beschikbare specifieke middelen	In plaats van veel dezelfde opsommingen van beschikbare specifieke middelen/resources per scenario, is in de bijlage één centraal overzicht opgenomen.
Beheer	In de nieuwe versie is de beheerstructuur beschreven met het DOVN als strategisch en Netwerk IB NZKG als operationeel netwerk.

Bijlage 4: Verzendlijst

Inleiding Het incidentbestrijdingsplan is een openbaar document en daarmee voor iedereen beschikbaar. De verzendlijst is specifiek gericht op de doelgroep: functionarissen in de crisis- en beheersorganisaties van de direct betrokken partners bij het werkingsgebied, zoals genoemd in de paragraaf partners.

Port of Amsterdam/CNB	<ul style="list-style-type: none"> - Verkeersleiders - Officieren van dienst Haven - Functionarissen crisisteam - Beleidsmedewerkers - Manager Operaties - Afdeling Communicatie
Rijkswaterstaat	<ul style="list-style-type: none"> - Verkeersleiders - Officieren van dienst Water/Rijkswaterstaat - Functionarissen landelijk crisisteam - Landelijk bureau Incident Management Water en Scheepvaart - Adviseurs crisisbeheersing/Accounthouders Bureau Preparatie
MK NH	<ul style="list-style-type: none"> - Calamiteitencoördinatoren - Officieren van dienst Operationeel Centrum Politie - Beleidsmedewerkers
MK AA	<ul style="list-style-type: none"> - Calamiteitencoördinatoren - Officieren van dienst Operationeel Centrum Politie - Beleidsmedewerkers
VR AA	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident - Functionarissen Regionaal Operationeel Team - Functionarissen Gemeentelijk/Regionaal Beleidsteam - Functionarissen Bevolkingszorg/Crisiscommunicatie - Functionarissen Omgevingsdienst - Beleidsmedewerkers brandweer, GHOR, gemeenten en omgevingsdienst
VRK	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident - Functionarissen Operationeel Team - Functionarissen Beleidsteam - Functionarissen Bevolkingszorg/Crisiscommunicatie - Beleidsmedewerkers brandweer, GHOR en Bevolkingszorg
VR ZW	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident - Functionarissen Regionaal Operationeel Team - Functionarissen Gemeentelijk/Regionaal Beleidsteam - Functionarissen Bevolkingszorg/Crisiscommunicatie - Functionarissen Omgevingsdienst - Beleidsmedewerkers brandweer, GHOR en Bevolkingszorg
Politie NH	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident - Functionarissen Staven Grootchalig en Bijzonder Optreden - Functionarissen in de Regionaal Operationeel Teams van de veiligheidsregio's - Functionarissen Gemeentelijk/Regionaal Beleidsteam van de veiligheidsregio's - Communicatieadviseurs - Medewerkers Conflict en Crisisbeheersing
Politie A-A	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident - Functionarissen Staven Grootchalig en Bijzonder Optreden - Functionarissen in de Regionaal Operationeel Teams van de veiligheidsregio's - Functionarissen Gemeentelijk/Regionaal Beleidsteam van de veiligheidsregio's - Communicatieadviseurs - Medewerkers Conflict en Crisisbeheersing
Politie LE	<ul style="list-style-type: none"> - (Hoofd)Officieren van dienst / Functionarissen Commando Plaats Incident

Bijlage 5: Afkortingen

A	AC	Algemeen Commandant
B		
C	CaCo CET-md CNB CoPI C-ROT C-RBT	Calamiteitencoördinator (meldkamer) Crisis expert Team Milieu & Drinkwater (Ministerie I&W) Centraal Nautisch Beheer Commando Plaats Incident Coördinerend ROT Coördinerend RBT
D	DOVN DPG	Directeuren Overleg Veiligheid Noordzeekanaalgebied Directeur Publieke Gezondheid (GGD)
E		
F		
G	GAGS GBT GGD GHOR GRIP	Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen Gemeentelijk Beleidsteam Geneeskundige en Gezondheidsdienst Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
H	HID HOvD	Hoofdingenieur Directeur (Rijkswaterstaat) Hoofd Officier van Dienst
I	IBP IFV IGJ ILT IM ISPS IVIC	Incidentbestrijdingsplan Instituut Fysieke Veiligheid Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd Inspectie Leefomgeving & Transport Informatie Management of Informatie Manager International Ship and Port facility Security Interregionaal Veiligheids Informatie Centrum
J		
K	KNRM KWC	Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij Kustwachtcentrum
L	LCM LCMS LMG	Landelijk Coördinatiecommissie Milieuverontreiniging Landelijk Crisis Management Systeem Landelijke Multidisciplinaire Groep (C2000)
M	MK AA MK NH	Meldkamer Amsterdam-Amstelland Meldkamer Noord-Holland
N	NCC NZKG	Nationaal Coördinatie Centrum (Ministerie J&V) Noordzeekanaalgebied
O	ODNZKG OvD OOV OVV	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied Officier van Dienst Openbare Orde en Veiligheid Onderzoeksraad Voor Veiligheid
P	PoA PSH PSO	Port of Amsterdam Psychosociale Hulpverlening Port Security Officer
R	RAC RAV RBT RIVM ROT	Regionaal Actiecentrum Regionale Ambulance Voorziening Regionaal Beleidsteam Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu Regionaal Operationeel Team
S	SAR SBB SOAD SRWS	Search And Rescue Scheeps Brand Bestrijding Stichting Opsporings Apparatuur Drenkelingen Samenhangend Risico Water Systeem
T	TOC	Taakorganisatie Crisiscommunicatie
U		
V	VHF VP	Very High Frequency (marifoon) Verkeerspost
W		
X		
Y		
Z		

Besluitformulier

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	6 december 2019	
Onderwerp:	Evaluatie Systeemtest 2019	
Nummer:	A19.05.6b	
Naam Steller:	L. van Straalen	
Afdeling:	Vakbekwaamheid & Kennis	
Doel:	Ter kennisname	X
	Ter besluitvorming	
	Ter advisering	

Inleiding:

Veiligheidsregio's zijn bij wet verplicht om jaarlijks een systeemtest te organiseren. Een systeemtest bestaat uit twee onderdelen; de opkomst van crisisteams en het functioneren van de crisisteams als zodanig en onderling. Dit jaar vond de systeemtest plaats op 21 maart 2019.

De systeemtest is in gezamenlijkheid met de kolommen georganiseerd. De inspectie heeft aangegeven dat de systeemtest conform de wettelijke eisen is uitgevoerd. Hierbij wordt door de inspectie geen oordeel gegeven over de kwaliteit van het functioneren van de crisisstructuur tijdens de systeemtest.

Het Dagelijks Bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van de rapportage systeemtest 2019, deze voor te leggen aan de het Algemeen Bestuur ter vaststelling. Na vaststelling wordt deze rapportage verstuurd aan de Minister van Veiligheid & Justitie.

De Inspectie gebruikt deze rapportage, samen met de andere rapportages van systeemtesten en evaluaties van daadwerkelijke incidenten, voor het opstellen van het periodieke beeld van de Rampenbestrijding 2019. Het periodieke beeld wordt onder andere gebruikt door de minister van Justitie en Veiligheid om de Tweede Kamer te informeren. De bevindingen uit dit periodiek beeld dienen tevens als input voor de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

Conclusie en algemeen aandachtspunt crisisorganisatie

De rapportage van de systeemtest 2019 geeft aan dat de crisisstructuur goed heeft gefunctioneerd. Waar op verbeterd moet worden is het eerder en scherper in beeld krijgen, en daarop acteren, van de effecten van een incident op de omgeving. Deze verbeterpunten worden ook onderschreven door aanbevelingen uit incidentevaluaties en oefeningen. De verbeterpunten zijn in beeld en maken al onderdeel uit van onder andere ons oefenprogramma en worden (en zijn) meegenomen in het aanpassen van werkwijzen.

Zoals aangeven bij de rapportage van de systeemtest 2018 is dit overigens een aandachtspunt dat niet eenvoudig is op te lossen en waarschijnlijk (ook landelijk) nog langdurig zal bestaan. De reden is dat het onderdeel is van het bewustzijn dat de crisisorganisatie gericht is op het zo snel mogelijk herstellen en behouden van de maatschappelijke continuïteit en minder op alleen het bestrijden van het daadwerkelijke incident. Deze verschuiving van incidentbestrijding naar continuïteitsherstel is nog geen algemeen denkgood. Daarnaast vraagt dit een breder inzicht in effecten van handelen welke bij de normale werkzaamheden minder nodig is. De frequentie van multidisciplinair acteren is voor veel monodisciplinaire functionarissen laag, vaak minder dan eens per jaar. Deze doorontwikkeling is daarmee niet makkelijk te bereiken.

Om deze ontwikkeling te bereiken zijn onder andere aanpassingen doorgevoerd in de werkwijze om tot beeldvorming te komen in de crisisteams. Functionarissen worden daarmee in een vroege fase geholpen om breder over effecten van een incident op de omgeving na te denken. Bij oefeningen wordt waargenomen dat dit al een duidelijk effect heeft op het breder en eerder naar de effecten van een incident op de omgeving te kijken.

Aandachtspunten per hoofdelement toetsingskader:

De resultaten en verbeterpunten zijn hieronder weergegeven per hoofdelement van het toetsingskader (Melding en Alarmering, Leiding en coördinatie, Informatiemanagement, Communicatie en Nafase. Voor een compleet overzicht wordt verwezen naar de managementsamenvatting in de rapportage van de systeemtest.

Melding & Alarmering

Melding en Alarmering is als goed beoordeeld. De Meldkamer vervulde de rol adequaat en trad daarbij verbindend op tussen de verschillende disciplines. De alarmering van de verschillende functionarissen verliep daarbij naar behoren. Dit is een verbetering ten opzichte van eerdere systeemtesten. Sinds het samenvoegen van de meldkamer beschikt VrZW over een CaCo, dit heeft een positief effect op de score op dit onderdeel. Aandacht behoefte de tijdigheid en inhoud van een te versturen NL-alert bericht om omwonenden te informeren. Dit maakt onderdeel uit van het eerder genoemde verbeterpunt ten aanzien van bepaling en duiding van effecten op de omgeving van een incident en het daarbij behorende handelingsperspectief voor de bevolking.

Leiding & Coördinatie

Leiding en Coördinatie (L&C) is evenals voorgaande jaren als goed beoordeeld. De betrokken onderdelen van de crisisstructuur handelden rol- en taakvast en zochten elkaar waar nodig op. De belangrijkste aanbeveling voor L&C is het eerder verkrijgen van een bredere kijk op de omgevingseffecten van een incident en het bepalen van welke acties daaruit voortvloeien voor de crisisstructuur.

Informatiemanagement

Informatiemanagement scoort dit jaar met 62,5% beduidend lager dan voorgaande jaren (2015: 82,5%, 2016: 84,6%, en 2018: 100%¹). De reden hiervoor is dat in 2018 een flink aantal informatiefunctionarissen nieuw is ingestroomd. Tijdens de systeemtest waren drie van deze nieuwe functionarissen actief in de crisisstructuur. De nieuwe functionarissen zijn volgens (landelijke) eisen opgeleid en geëxamineerd, maar ze beschikken door de korte tijd dat ze deze rol vervullen over weinig tot geen praktijk IM-ervaring. Uit praktijkinzetten, oefeningen en de systeemtest blijkt dat ervaring bijdraagt aan een betere taakuitvoering. De systeemtest rapportage geeft dan ook aan dat met de nieuwe functionarissen wel de basis behaald wordt maar geen "plus". De verwachting is dat het niveau weer zal stijgen met het opdoen van meer ervaring door deze functionarissen en het aanbieden van extra oefenmomenten voor functionarissen met beperkte ervaring.

Ten aanzien van de werkwijze van informatiemanagement is de aanbeveling gedaan om deze aan te passen/uit te breiden met stappen om de effecten van een incident op de omgeving eerder en scherper in beeld te brengen. Hier zijn al stappen in genomen door een omgevingsanalyse in een vroege fase toe te voegen aan de thema's die in de crisisteams besproken en geduid worden. Dit maakt al onderdeel uit van het oefenen van de functionarissen en de crisisteams.

Communicatie

Communicatie heeft binnen de kaders en opzet van de systeemtest evenals voorgaande jaren goed gefunctioneerd. Er zijn omgevingsanalyses op basis van social media opgesteld die tijdig en adequaat in het ROT en BT zijn ingebracht. Het belangrijkste aandachtspunt ligt bij de inventarisatie van de doelgroepen en de monitoring van de effecten van de communicatie naar deze doelgroepen. Dit punt hangt samen met het maken van een scherpe en vroegtijdige analyse van de effecten van een incident op verschillende doelgroepen in de omgeving. Dit verbeterpunt is ook waargenomen bij oefeningen en was ook in de praktijk waarneembaar bij o.a. de uitval van 112. Zoals aangegeven maakt het eerder en eenduidiger maken van een omgevingsanalyse onderdeel uit van het opleiden en oefenen en het aanpassen van werkwijzen die de beeld en besluitvorming ondersteunen.

¹ 2017: is de systeemtest niet met een procentuele score beoordeeld,

Nafase

De overgang naar de nafase is tijdens de systeemtest besproken in het CoPI, ROT en het GBT. Overige sub- elementen uit het toetsingskader konden niet goed worden beoordeeld tijdens de systeemtest. De reden is dat de daadwerkelijke overgang naar de nafase door de doorlooptijd van de test niet aan bod is gekomen. Dit nieuwe onderdeel van het toetsingskader is lastig te integreren in een systeemtest die zich opbouwt vanaf de start en een dagdeel duurt. Dit nuanceert logischerwijs de score van 100%. Omdat bij praktijkincidenten geconstateerd is dat er verbeteringen te behalen zijn ten aanzien van de voorbereiding op en de overdracht naar de nafase, maakt de nafase onderdeel uit van het huidige oefenprogramma en het oefenprogramma voor 2020.

Voorstel om te beslissen:

- Kennis te nemen van de evaluatierapportage systeemtest 2019

Advies Dagelijks Bestuur:	Door te geleiden naar het Algemeen Bestuur
Personele gevolgen:	Geen
Financiële gevolgen:	Geen
Verhouding met ander beleid:	Beleid MOTO, beleidsplan Informatiemanagement
Besproken met: Iwan Schaap, Tom Hage, Christel Cools	
Besluit:	

Aldus besloten door het Dagelijks Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland in de vergadering van 6 december 2019 namens deze,

voorzitter,
J. Hamming

secretaris,
H. Raasing

Rapportage systeemtest 2019

Deel I: Conclusies en aanbevelingen

Inhoudsopgave

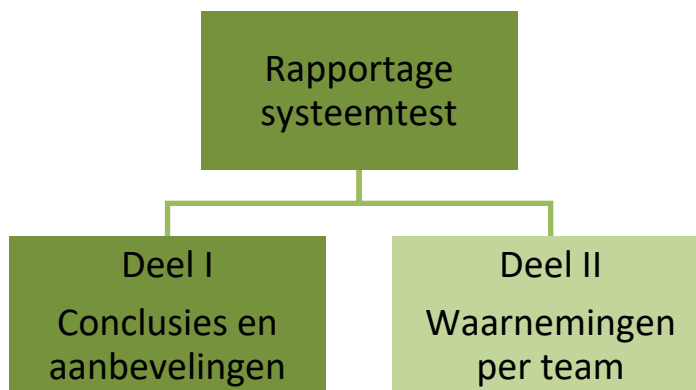
1	Inleiding	5
2	Scenario systeemtest 'Plofkraak' (GRIP 3)	7
3	Overzicht resultaat	9
3.1	Weergave resultaten toetsingskader	9
3.2	Weergave resultaten Besluit Veiligheidsregio's	10
4	Conclusies	11
4.1	Conclusies toetsingskader	11
4.1.1	Melding en Alarmering	11
4.1.2	Leiding en Coördinatie	12
4.1.3	Informatiemanagement	14
4.1.4	Communicatie	16
4.1.5	Nafase	16
4.2	Conclusies Besluit Veiligheidsregio's	17
4.2.1	Organisatie	17
4.2.2	Alarmering	17
4.2.3	Informatiemanagement	17
5	Aanbevelingen	19
	Bijlage A Afkortingenlijst	24

1 Inleiding

De veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland heeft op 21 maart 2019 een systeemtest gehouden zoals bedoeld in het Besluit Veiligheidsregio's art. 2.5.1. Deze rapportage bevat de conclusies en aanbevelingen. Bevindingen zijn gebaseerd op de elementen van het onderdeel 'Uitvoering' van het toetsingskader 'Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's' van de Inspectie Justitie en Veiligheid versie 4.0 en het Besluit Veiligheidsregio's.

Opbouw rapportage systeemtest

De rapportage van de systeemtest is opgebouwd uit twee delen: deel I bevat de conclusies en aanbevelingen, geordend per element van het toetsingskader. Deel II bevat het waarnemersverslag, waarin de waarnemingen per team dat heeft deelgenomen en het oordeel daarover worden benoemd. Deel II dient ter onderbouwing van de conclusies en aanbevelingen van deel I. Het voorliggende document is deel I.

Deelnemende teams

Aan de systeemtest hebben de onderstaande teams/onderdelen van de crisisorganisatie van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland deelgenomen:

- Meldkamer;
- CoPI;
- ROT;
- GBT.

Evaluatiecriteria

Het toetsingskader 'Multidisciplinaire Taakuitvoering Veiligheidsregio's' geeft de volgende eis voor het onderdeel 'Uitvoering': "De veiligheidsregio pakt een incident of crisis doelmatig en in aansluiting op de omgeving aan."

Deze eis wordt verder gespecificeerd in vijf hoofdelementen:

- A. De meldkamer zorgt bij aanvang en tijdens een incident of crisis voor tijdige alarmering en informatie-uitwisseling door eenduidige aansturing.
- B. De (onderdelen van de) crisisorganisatie sturen en coördineren de operationele en bestuurlijke aanpak van een incident of crisis effectief en efficiënt.
- C. De (onderdelen van de) crisisorganisatie en de extern betrokken partners beschikken over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident of crisis.

- D. De verschillende doelgroepen (zoals getroffen, media, bevolking, verwanten, interne organisatie) worden tijdig, doelgericht en regelmatig geïnformeerd over het incident of de crisis.
- E. Na afschaling is sprake van een duidelijke overdracht van activiteiten van de crisisorganisatie naar de nafase-organisatie, waarbij de vervolgvactiteiten zijn belegd.

De bovenstaande hoofdelementen kennen ook weer subelementen. Deze subelementen zijn gebruikt voor de waarnemingen tijdens de systeemtest. Daarnaast is gekeken naar de criteria uit het Besluit Veiligheidsregio's. Deze overlappen grotendeels met het toetsingskader. Criteria waar dat niet het geval voor is zijn opgenomen in de evaluatie.

Leeswijzer

Dit document start met een toelichting op het scenario van de systeemtest (H2). Vervolgens wordt inzicht geboden in de algehele resultaten op hoofdlijnen (H3), waarna dit verder wordt onderbouwd door middel van de conclusies (H4). Het rapport sluit af met de aanbevelingen (H5).

2 Scenario systeemtest 'Plofkraak' (GRIP 3)

Situatie

Het is vrijdag 6 september 2019: de eerste dag van de jaarlijkse Volendammer kermis. Bezoekers vanuit de provincie en verder zijn naar het dorp gekomen om van dit jaarlijkse festijn te genieten. De laatste voorbereidingen zijn zo goed als afgerond en men staat te poppelen om te kunnen beginnen. De ING-bank bij de Julianaweg kiest er bewust voor om de reeds gevulde pinautomaat pas na het middaguur in gebruik te stellen, om zo te voorkomen dat de pinautomaat te snel leeg raakt. Mensen maken gebruik van andere pinautomaten.

Rond 13:00 uur klinkt een harde knal bij de pinautomaat. Deze explosie richt een enorme schade aan het pand waarin de pinautomaat zich bevindt aan. Er ontstaat brand in de naastgelegen woning en ramen van omliggende panden/woningen sneuvelen zowel naast als tegenover de bank. Een aantal slachtoffers is in hun huis geraakt door rondvliegend glas. Daarnaast zijn er doden en gewonden op straat te betreuren.

Het lijkt te gaan om een plofkraak. Waarschijnlijk is deze in de nacht ingezet en mislukt. In ieder geval is er in de nacht niets afgegaan en is er geen zicht op daders. Vermoedelijk is bij de eerste transactie na ingebruikname van de pinautomaat het explosief afgegaan.

Ongeval

Op het moment van de explosie reed er net een touringcar langs met toeristen. Door de klap schrok de chauffeur dusdanig dat hij van de weg raakte en een fietsenwinkel ramde aan de overkant van de bank. Door de explosie zijn de ramen van de bus geklapt waardoor er in de bus gewonden zijn. De chauffeur en de gids zijn zwaargewond, daarnaast zijn er meerdere lichtgewonden in de bus. Op straat is een moeder met kind op de fiets getroffen. De persoon die op het moment van de explosie aan het pinnen was ligt roerloos op straat. In de fietsenwinkel ontstaat als gevolg van de ram door de bus een brand.

Ontwikkelingen

Bij nader onderzoek blijkt dat er nog een explosief aanwezig is dat nog niet is afgegaan. Door getuigen zijn er 's nachts wel twee mogelijke daders gezien die met hevige stampij op een scooter richting Edam zijn gevluht. Als dit later 's middags bekend wordt, wordt één van de mannen door een wijkagent op een foto herkend.

Effecten

- ❖ Kan de kermis doorgaan of moeten we die afgelasten? En wat betekent dit voor de horeca en het verdere verloop van het kermisweekend?
- ❖ De dreiging van het afgaan van een tweede explosief bemoeilijkt de hulpverlening.
- ❖ Ook is het in kaart brengen van de ravage, het blussen van de brand in de fietsenwinkel en het redden van mensen een grote klus. Prioritering en capaciteit van alle kolommen zijn knel- en beslispunten.
- ❖ Het incident heeft een grote maatschappelijke impact en er heerst veel onrust onder de bevolking. Mensen willen weten wie er getroffen zijn door de explosie. De roep om informatie is groot.

- ❖ Social media ontploft: nagenoeg direct wordt de zorg geuit of er bekenden zijn onder de slachtoffers. Er komen ook geluiden binnen dat de explosie is aangericht door een lokale actiegroep die voor verwijdering van de pinautomaat is.
- ❖ Mensen roepen om versoering van de festiviteiten en vragen de wethouder en burgemeester om uitleg.

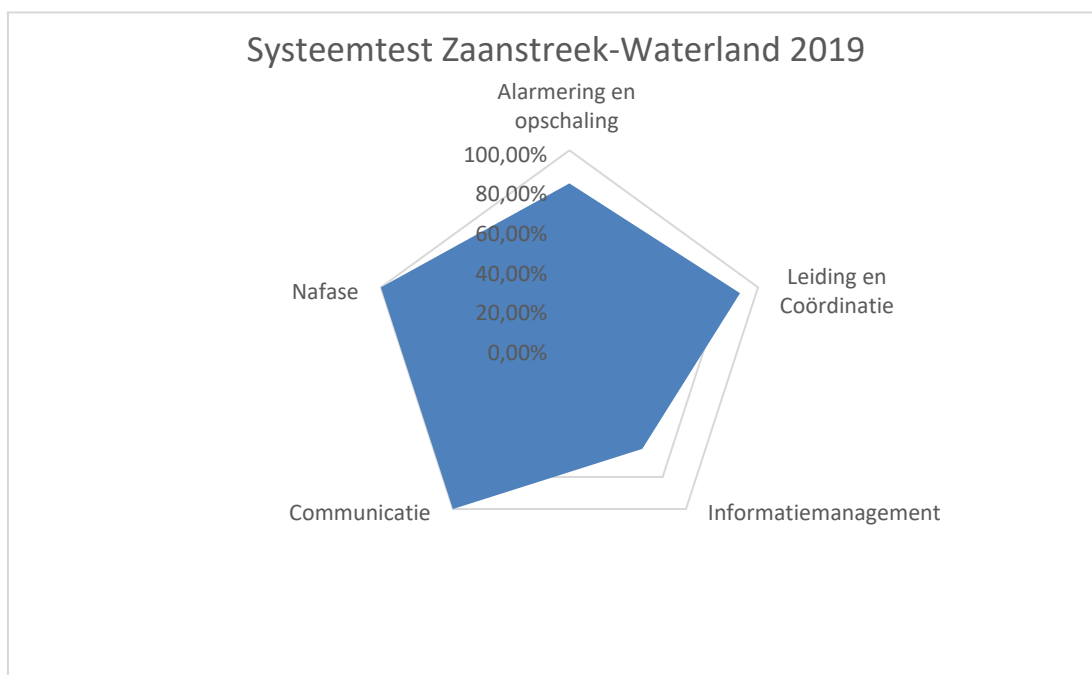
3 Overzicht resultaat

Dit hoofdstuk bevat de resultaten van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland bij de systeemtest 2019. De resultaten zijn als score weergegeven per hoofdelement van het toetsingskader (Melding en Alarmering, Leiding en coördinatie, Informatiemanagement, Communicatie en Nafase).

3.1 Weergave resultaten toetsingskader

Onderstaande tabel bevat de scores van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland. Onder de tabel staat de grafiek met de bijbehorende percentages weergegeven.

Elementen toetsingskader	Resultaat
Melding en Alarmering	83,3%
Leiding en coördinatie	90,5%
Informatiemanagement	62,5%
Communicatie	100% ¹
Nafase	100% ²

¹ Het hoofdelement Communicatie is voor de helft (drie van de zes subelementen) getoetst. De systeemtest bood niet de ruimte om alle subelementen te toetsen.

² Het hoofdelement Nafase is voor één van de vier subelementen getoetst. De systeemtest bood niet de ruimte om alle subelementen te toetsen.

3.2 Weergave resultaten Besluit Veiligheidsregio's

Onderdelen Besluit Veiligheidsregio's Let op: enkel de elementen die niet overlappen met het toetsingskader 2018 worden hier benoemd	Voldoet
Organisatie	Ja
Alarmering	Ja
Informatiemanagement	Deels

4 Conclusies

Dit hoofdstuk bevat de conclusies van de systeemtest. Paragraaf 4.1 biedt inzicht in de conclusies ten aanzien van het toetsingskader 2018. Paragraaf 4.2 bevat de conclusies ten aanzien van het Besluit Veiligheidsregio's, in de gevallen dat die vereisten niet overlappen met het toetsingskader.

4.1 Conclusies toetsingskader

Per hoofdelement van het toetsingskader wordt eerst benoemd hoe het resultaat tot stand is gekomen. Daarna worden de aandachtspunten toegelicht.

Onderdelen toetsingskader	Resultaat
Melding en Alarmering	83,3%
Leiding en coördinatie	90,5%
Informatiemanagement	62,5%
Communicatie	100%
Nafase	100%

Rekenmethode

De scores zijn gebaseerd op de vereisten van het toetsingskader crisisbeheersing. Voor iedere 'ja-score' wordt een score van '1' toegekend. Voor iedere 'nee-score' wordt een score van '0' toegekend. Het percentage wordt berekend op basis van de som van de 'ja-scores' gedeeld door het aantal vragen binnen het desbetreffende onderdeel. Bij deze berekening worden de vragen waar 'niet van toepassing' op gescoord is buiten beschouwing gelaten. Dit is het geval wanneer een subelement niet met onderbouwing kan worden beantwoord omdat een specifiek subelement niet aan bod is gekomen bij de systeemtest. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de overgang naar de nafase: de systeemtest bood niet de ruimte om die overgang goed te testen.

Per subelement wordt een ondergrens van **75%** gehanteerd om voldoende te scoren. Wanneer 75% van de teams waar een subelement betrekking op heeft een voldoende is, scoort het subelement een 'ja'. Oftewel, als een subelement betrekking heeft op vier teams en drie teams scoren een ja, is een subelement voldoende. Maar als een subelement betrekking heeft op drie teams en twee teams scoren een ja, is een subelement onvoldoende.

4.1.1 Melding en Alarmering

Het hoofdelement Melding en Alarmering wordt door het toetsingskader omschreven als:

"De meldkamer zorgt bij aanvang en tijdens een incident of crisis voor tijdige alarmering en informatie-uitwisseling door eenduidige aansturing."

Het resultaat wordt bepaald op basis van 6 subelementen. Bij 5 van de 6 subelementen heeft de VrZW een voldoende resultaat laten zien. Dit leidt tot een resultaat van 83,3%.

	Melding en Alarmering	Voldaan (J/N)
1	Op basis van de aard en omstandigheden van de ramp of crisis zorgt de meldkamer voor een 24/7 beschikbare multidisciplinaire functionaris die bij een inzet van de drie disciplines: <ul style="list-style-type: none"> - coördineert tussen de drie disciplines; - zorgt voor eenduidige aansturing; - de eerste noodzakelijke besluiten neemt ten behoeve van de operationele inzet; - zorgt voor interne en externe informatie-uitwisseling. 	J
2	Het tijdig informeren van de juiste interne en externe functionarissen en eenheden/teams.	J
3	Het (op verzoek) tijdig uitvoeren van het informeren van de bevolking (NL alert, WAS).	N
4	Het bewaken van de opkomst en (her)alarmering indien nodig.	J
5	Het aanpassen van de inzet op verzoek van de teams of functionarissen.	J
6	Het delen, bundelen verrijken en veredelen van informatie tussen de drie disciplines	J

Conclusie

Op het gebied van Melding en Alarmering heeft de veiligheidsregio een goed en mooi resultaat laten zien. De Meldkamer vervulde de rol adequaat en trad daarbij verbindend op tussen de verschillende disciplines. De alarmering van de verschillende functionarissen verliep daarbij naar behoren.

Ruimte voor verbetering bestaat bij het tijdig informeren van de bevolking. De CaCo heeft tijdens de systeemtest tijdig het advies gegeven aan de Leider CoPI (13:29 uur) en de Operationeel Leider (13:40 uur) om een NL-alert te versturen naar de bevolking van Volendam in verband met mogelijke onrust. De NL-Alert is uiteindelijk anderhalf uur na dit advies verstuurd (14:51 uur). Dat is niet voldoende tijdig en moet sneller, tenzij nadrukkelijk wordt besloten dat er redenen zijn om dit niet te doen. Dat was echter bij de systeemtest niet het geval.

4.1.2 Leiding en Coördinatie

Het hoofdelement Leiding en Coördinatie wordt door het toetsingskader omschreven als:

“De crisisorganisatie stuurt en coördineert de operationele en bestuurlijke aanpak van een incident of crisis effectief en efficiënt.”

Het resultaat wordt bepaald op basis van 21 subelementen. Bij 19 van de 21 subelementen heeft de VrZW een voldoende resultaat laten zien. Dit leidt tot een resultaat van 90,5%.

	Leiding en Coördinatie	Voldaan (J/N)
1	De teams en functionarissen werken conform procedures, richtlijnen en handboeken en passen maatwerk toe als specifieke omstandigheden van het betreffende incident hiertoe aanleiding geven.	J
2	Binnen en tussen de teams en functionarissen van de crisisorganisatie vindt regelmatige afstemming plaats.	J

3	Binnen en tussen de teams en functionarissen van de crisisorganisatie vindt informatie-uitwisseling plaats.	J
4	Binnen en tussen de teams en functionarissen van de crisisorganisatie is het duidelijk wie wat doet in het kader van de operationele aanpak (op basis van: rollen, verantwoordelijkheden, verwachtingen)	J
5	De ingezette crisisteams adviseren over operationele, tactische en strategische vraagstukken.	J
6	Het is duidelijk op welke vraagstukken door wie een besluit of actie moet worden genomen ten aanzien van de operationele en strategische sturing.	J
7	De teams stemmen regelmatig af of het bijstellen van de operationele aanpak en sturing nodig is.	J
8	De teams stemmen regelmatig af of de huidige inzet van functionarissen nog passend is bij het incident.	J
9	De teams stemmen regelmatig af of de continuïteit van de crisisorganisatie gegarandeerd wordt gedurende het incident.	J
10	De teams stemmen regelmatig af of advies/aansluiting van experts en externe netwerkpartners nodig is.	J
11	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij beoogde effecten en resultaten.	J
12	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij benoemde doelstellingen en uitgangspunten.	J
13	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij de specifieke omstandigheden van het incident in de context van de regio.	J
14	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij het actuele beeld van het incident.	J
15	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij de mogelijkheden van de hulpverleningsdiensten.	J
16	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij de mate van zelfredzaamheid van de bevolking/ maatschappij.	N
17	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij de zorgbehoefte van de getroffen.	N
18	De gekozen aanpak/interventie sluit aan bij eventuele initiatieven van burgers en bedrijven.	J
19	De leiders van de teams komen tot een beeld van het incident.	J
20	De leiders van de teams komen tot een oordeel.	J
21	De leiders van de teams komen tot een gewogen en vastgesteld besluit.	J

Conclusie

De Leiding en Coördinatie tijdens de systeemtest is door de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland zeer professioneel ingevuld. De betrokken onderdelen van de crisisstructuur kenden hun eigen taakstelling, handelden daarnaar en zochten elkaar waar nodig op. Daarbij was oog voor een juiste weging en beoordeling van informatie, waarna de juiste acties zijn bepaald om de (mogelijk te verwachten) ongewenste situatie te bestrijden. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het organiseren en faciliteren van een herdenkingsbijeenkomst. Bij het optreden was tevens aandacht voor de lokale context en bestaand sentiment, zoals de cafébrand in 2001.

Verbeterpunten zijn er op het gebied van het inventariseren en aansluiten op de zelfredzaamheid en zorgbehoefte van de getroffen en. De zelfredzaamheid is niet expliciet geïnventariseerd in het ROT en GBT. Mogelijk dat dit wel impliciet is gebeurd, maar ook in dat geval is het noodzakelijk dit te expliciteren en het perspectief op de zelfredzaamheid van de getroffen en te delen met de verschillende partners aan tafel. Dit kan voorkomen dat er werkzaamheden worden uitgevoerd die niet nodig blijken. Dit geldt ook voor een inventarisatie van de zorgbehoefte: deze is in het CoPI niet waarneembaar geïnventariseerd. Het ROT en GBT hebben de zorgbehoefte wel geïnventariseerd. Op basis hiervan is door het ROT het ambassadeprotocol opgestart, opvang geregeld en PSH naar de opvang gestuurd. Dit was in dit geval ook noodzakelijk en is daarmee een goede keuze geweest. Het inventariseren van de zorgbehoefte in het CoPI heeft als meerwaarde dat het CoPI, als enige team op locatie, het beste zicht heeft op de getroffen en in het brongebied, hun situatie en behoeftes. Uiteraard dient dit op een moment te gebeuren dat daar tijd voor is en logischerwijs is dit niet altijd tijdens het eerste CoPI-overleg.

4.1.3 Informatiemanagement

Het hoofdelement Informatiemanagement wordt door het toetsingskader omschreven als:

“De crisisorganisatie en de extern betrokken partners beschikken over tijdige, actuele en relevante informatie gedurende een incident of crisis.”

Het resultaat wordt bepaald op basis van 10 subelementen. 2 subelementen (nummer 2 en 10) waren niet van toepassing bij deze systeemtest. Bij 5 van de overige 8 subelementen heeft de VrZW een voldoende resultaat laten zien. Dit leidt tot een resultaat van 62,5%.

	Informatiemanagement	Voldaan (J/N)
1	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over het beeld van het incident.	J
2	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over het omgevingsbeeld/analyse.	N.v.t.
3	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de doelstellingen en uitgangspunten op operationeel, tactisch en strategisch niveau.	N
4	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de besluiten.	J
5	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de aanpak.	J
6	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de getroffen maatregelen.	J

7	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de prognose.	N
8	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de mogelijk uitgewerkte scenario's.	N
9	De functionarissen, teams en externe partners (vitale partners, buurregio's, buurlanden en Rijk) delen de benodigde informatie met elkaar over de communicatieberichten.	J
10	De functionarissen, teams en externe partners controleren of cruciale informatie is overgekomen.	N.v.t.

Conclusie

De wijze van informatiemanagement is wisselend ingevuld tijdens de systeemtest. Zo is er wel informatie over het incident via LCMS gedeeld. Dit geldt ook voor de genomen besluiten, de aanpak en getroffen maatregelen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan slachtofferinformatie (inclusief afkomst), het afgelasten van de kermis en het inrichten van de noodopvang.

Het samenstellen van een eerste beeld in LCMS heeft daarentegen te lang geduurd. GRIP 1 is afgekondigd om 13:21 uur. De eerste situatiebeschrijving kwam na 20 minuten om 13:41 uur in LCMS. De eerste CaCo was zich hier wel van bewust en is het niet vergeten. De drukte zorgde er echter voor dat de tweede automatisch mee gealarmeerde CaCo dit beeld heeft gevuld. Dit terwijl om 13:32 uur GRIP 2 is gealarmeerd en daarmee, onder andere, de Taakorganisatie Communicatie. Deze zal mogelijk op afstand, vanuit huis of een andere locatie, al via het LCMS een beeld willen opbouwen om zo de eerste communicatie vorm te geven.

Het subelement 3 is onvoldoende gescoord doordat het GBT geen strategische doelstellingen en uitgangspunten heeft gedeeld met de andere teams. Het CoPI en ROT hebben wel doelstellingen en uitgangspunten, al dan niet in beperkte mate, gedeeld in LCMS. Het GBT heeft dat niet gedaan, terwijl het juist bij GRIP 3 aan het beleidsteam is om de kaders en uitgangspunten te bepalen voor de overige teams. Deze zijn wel in het GBT-overleg besproken, maar vervolgens niet gedeeld in het LCMS. Wel staan er taken voor het GBT in het LCMS en de criteria voor het afgelasten van de kermis. Dat is echter wat anders dan uitgangspunten en doelstellingen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een uitgangspunt als 'het minimaliseren van de maatschappelijke onrust in de regio'.

Subelement 7 is onvoldoende gescoord doordat het CoPI en ROT geen prognose hebben gedeeld in LCMS. Een prognose is een verwachting met betrekking tot de ontwikkeling van het incident en de gevolgen in de tijd, voor die elementen die relevant zijn voor het team. Het GBT heeft dit wel gedaan voor het afgelasten van de kermis.

Subelement 8, het delen van uitgewerkte scenario's, is door *geen* van de teams juist uitgevoerd. Geen enkel team heeft scenario's gedeeld. De opdracht is wel door het ROT gegeven, en de scenario's zijn in beschrijvende wijze (benoemen van de scenario's in een enkele zin) opgenomen in LCMS, maar in geen van de gevallen uitgewerkt.

4.1.4 Communicatie

Het hoofdelement Communicatie wordt door het toetsingskader omschreven als:

“Met verschillende doelgroepen (zoals getroffen, media, bevolking, verwanten en de interne organisatie) wordt tijdig, doelgericht en regelmatig gecommuniceerd over het incident of de crisis.”

Het resultaat wordt bepaald op basis van zes subelementen. 3 subelementen (nummer 3, 4 en 6) waren niet van toepassing bij deze systeemtest. Bij 3 van de overige 6 subelementen heeft de VrZW een voldoende resultaat laten zien. Dit leidt tot een resultaat van 100%.

	Communicatie	Voldaan (J/N)
1	Communicatie richt zich op informatieverstrekking, betekenisgeving en handelingsperspectief.	J
2	Feitelijke informatie wordt snel gecommuniceerd. Over betekenisgeving en handelingsperspectief vindt afstemming plaats.	J
3	De verschillende doelgroepen zijn benoemd.	N.v.t.
4	De benoemde doelgroepen ontvangen tijdig, regelmatig en op maat informatie.	N.v.t.
5	De communicatieboodschap: <ul style="list-style-type: none"> - is afgestemd met (externe) partners (uit de functionele keten). Daarbij is duidelijk wie waarover communiceert en op welk moment en met welk doel; - wordt gebracht met passende communicatiemiddelen afgestemd op het incident, de omstandigheden en de doelgroepen - is gericht op de specifieke informatiebehoefte, kennis en niveau van de verschillende doelgroepen. 	J
6	Het is ten tijde van het incident inzichtelijk hoe de boodschap is overgekomen (effect van communicatie). Dit wordt continue meegenomen in het kader van crisiscommunicatie.	N.v.t.

Conclusie

Een mooi resultaat voor communicatie. Zo is vanuit het CoPI nagedacht over de communicatiestrategie met betrekking tot het incident. Vanuit het ROT heeft het Hoofd Taakorganisatie Communicatie informatie verstrekt met betrekking tot de feiten, betekenisgeving en handelingsperspectief, zoals instructies om niet naar Volendam te komen ³.

4.1.5 Nafase

Het hoofdelement Nafase wordt door het toetsingskader omschreven als:

“Na afschaling is sprake van een duidelijke overdracht van activiteiten van de crisisorganisatie naar de ‘nafase’-organisatie. Daarbij zijn vervolgvacatures belegd.”

Het resultaat wordt bepaald op basis van vier subelementen. 3 subelementen (nummer 2, 3 en 4) waren niet van toepassing bij deze systeemtest. Dit leidt tot een resultaat van 100%.

³ De Taakorganisatie Communicatie deed niet als deelnemer mee met de systeemtest.

	Nafase	Voldaan (J/N)
1	Bij alle teams, functionarissen en externe partners is de nafase besproken.	J
2	De overdracht naar de nafase is gebaseerd op een diagnose van de situatie, omgeving en vervolgactiviteiten.	N.v.t.
3	Voor alle teams, functionarissen en externe partners zijn de taken en verantwoordelijkheden en het moment van overdracht duidelijk.	N.v.t.
4	Naar de verschillende doelgroepen (bevolking) wordt gecommuniceerd over de nafase op het gebeid van proces en inhoud.	N.v.t.

Conclusie

De overgang naar de nafase is besproken in het CoPI, ROT en het GBT. Overige subelementen konden niet goed worden beoordeeld tijdens de systeemtest, omdat de daadwerkelijke overgang naar de nafase niet aan bod is gekomen. Dit nuanceert logischerwijs de score van 100%.

4.2 Conclusies Besluit Veiligheidsregio's

Conclusies naar aanleiding van de eisen zoals opgenomen in het Besluit Veiligheidsregio's Hoofdstuk 2 – Eisen rampenbestrijding en crisisbeheersing, voor zover deze eisen niet in de voorgaande hoofdstukken zijn besproken in het kader van de elementen van het toetsingskader. En voor zover deze eisen tijdens de systeemtest konden worden getoetst.

4.2.1 Organisatie

Alle in het toetsingskader genoemde teams hadden minimaal de samenstelling zoals omschreven in het Besluit Veiligheidsregio's.

4.2.2 Alarmering

De alarmeringen voor GRIP 1, GRIP 2 en GRIP 3 werden binnen de voorgeschreven twee minuten uitgevoerd.

4.2.3 Informatiemanagement

Aan de eisen die aan een situatiebeeld worden gesteld in het Besluit Veiligheidsregio's werd deels voldaan. Zo zijn meerdere onderdelen niet opgenomen in het totaalbeeld, met als belangrijk onderdeel de prognose van:

- een vermoedelijk verloop de bestrijdingsmogelijkheden;
- het slachtofferbeeld;
- het risico voor de bevolking
- het beeld bij de bevolking.

Met name het laatste is een punt van aandacht bij dit scenario. Verwacht mag worden dat dit wordt uitgewerkt.

Een ander belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de wijze van registratie (thema's) van het incident in LCMS niet eenduidig was. Het ROT heeft het incident geregistreerd als één incident. Het CoPI en de Melkamer hebben het incident onderverdeeld in 2 sub incidenten.

5 Aanbevelingen

Dit hoofdstuk bevat de aanbevelingen die voortkomen uit de evaluatie van de systeemtest 2019. De aanbevelingen zijn gebaseerd op de conclusies in hoofdstuk 4 en zijn geordend aan de hand van de hoofdelementen van het toetsingskader. Het verdient de voorkeur om de aanbevelingen op het gebied van Informatiemanagement prioriteit te geven. Dit omdat hier relatief de meeste ruimte bestaat voor verbetering.

5.1 Melding en Alarmering

Aanbeveling 1 Melding en alarmering	<i>Onderzoek en beoefen de wijze van het versturen van een NL-Alert.</i>
<p><i>Toelichting Aanbeveling 1</i></p> <p>Ondanks advies van de CaCo aan de Leider CoPI (13:29 uur) en de Operationeel Leider (13:40 uur) om een NL-Alert te versturen naar de bevolking van Volendam in verband met mogelijke onrust, is dit te laat gebeurd om 14:51 uur. De aanbeveling is dan ook om de huidige werkwijze en mandatering rondom het versturen van een NL-Alert te onderzoeken. Snel een NL-Alert verzenden is belangrijk. Probeer ieder geval antwoord te geven op de volgende vragen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat zijn de uitgangspunten van de veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland en de Meldkamer Noord-Holland voor het tijdig versturen van een NL-Alert? 2. Hoe verloopt de samenwerking tussen de CaCo, Leider CoPI en eventueel Operationeel Leider en de Taakorganisatie Communicatie bij het versturen van een NL-Alert? 3. Wat zijn situaties waarbij kan worden afgeweken van de bovenstaande samenwerking en hoe verhoudt dit zich tot de huidige mandatering? 4. Wat zijn de gewenste afspraken voor het versturen van een NL-Alert om tegemoet te komen aan de uitgangspunten, rekening houdend met de antwoorden op vraag 2 en 3? <p>Het verdient aanbeveling om het gebruik van de standaard deels vooraf ingevulde NL-Alert berichten mee te nemen bij de beantwoording van de bovenstaande vragen. Hoe completer de vooraf ingevulde informatie, hoe makkelijker de NL-Alert immers is te versturen. Afhankelijk van de antwoorden is het nuttig om de gewenste werkwijze, inclusief mandatering, rondom de NL-Alert te heroverwegen en het resultaat hiervan te beoefenen.</p>	

5.2 Leiding en Coördinatie

Aanbeveling 2 Leiding en Coördinatie	<i>Inventariseer gedurende een incident de zelfredzaamheid en zorgbehoefte van de betrokkenen en sluit hierop aan.</i>
--	---

Toelichting Aanbeveling 2

De zelfredzaamheid van de betrokkenen is tijdens de systeemtest niet expliciet geïnventariseerd in het ROT en GBT (wel in het CoPI). De zorgbehoefte is niet geïnventariseerd in het CoPI (wel in het ROT en GBT). Deze (nieuwe) onderdelen van het toetsingskader vragen van de teams dat deze op regelmatige basis worden geïnventariseerd. Hierbij kunnen de onderstaande vragen helpen.

1. Zelfredzaamheid: 'Welke acties ondernemen betrokkenen mogelijk zelf om de gevolgen van het incident te bestrijden en/of te verminderen? Om welke groepen gaat het? Kunnen en willen wij hierin faciliteren?'
2. Zorgbehoefte: 'Welke groepen zijn betrokken en welke hulp hebben zij precies nodig?' Vaak gebeurt dit al impliciet, maar het is nog beter om dit expliciet te maken en vanuit de betrokken bevolking te redeneren. Besteed, wanneer het incident daar de ruimte voor biedt, ook nadrukkelijk meermaals aandacht aan groepen waarvan eerder is gezegd dat zij geen (extra) zorg nodig hebben. Het is goed mogelijk dat de teams gedurende het incident nieuwe inzichten hebben opgedaan, waardoor groepen bij nader inzicht wellicht tóch (na)zorg nodig hebben. Het inventariseren van de zorgbehoefte in het CoPI heeft als meerwaarde dat het CoPI, als enige team op locatie, het beste zicht heeft op de getroffen en in het brongebied, hun situatie en behoeftes.

Kijk bij de bovenstaande vragen nadrukkelijk verder dan de slachtoffers, maar ook naar de direct en indirect andere betrokkenen. Het maken van een netwerkanalyse kan hierbij helpen. Neem de bovenstaande aandachtspunten en vragen op in de werkwijze van de verschillende teams.

5.3 Informatiemanagement

Aanbeveling 3 en aanbeveling 4 hebben beide betrekking op het element Informatiemanagement van het toetsingskader. Aanbeveling 3 is een aanbeveling die specifiek van toepassing is op de informatiefunctionarissen van de crisisbeheersingsketen. Aanbeveling 4 daarentegen is van toepassing op alle functionarissen binnen alle teams, en daarmee niet enkel voor de functionarissen van het informatiemanagementproces. Deze aanbeveling 4 staat in dit rapport wel onder het element informatiemanagement omdat het toetsingskader het delen van een prognose en uitgewerkte scenario's onder dit element noemt. Aanbeveling 4 laat daarmee dan ook duidelijk zien dat de gehele keten de verantwoordelijkheid draagt voor een juist informatiemanagementproces en deze verantwoordelijkheid niet alleen bij de informatiefunctionarissen ligt.

Aanbeveling 3
Informatiemanagement

Beoefen de verticale structuur op het gebied van informatiemanagement.

Toelichting Aanbeveling 3

Gedurende de systeemtest fungeerde de sectie informatiemanagement niet als een echte sectie die een eenduidige werkwijze hanteert en hier met elkaar over afstemt. Het informatiemanagementproces bestond uit losse componenten die via LCMS communiceerden, waarbij de Meldkamer, CoPI, ROT en GBT ieder een los component waren. Dit resulteerde bij de systeemtest onder andere in het gebruik van verschillende thema's voor de weergave van informatie. Zo heeft het ROT het incident geregistreerd als één incident, terwijl het CoPI en de meldkamer een onderverdeling hadden in 2 sub incidenten. De Informatiemanager in het ROT dient hier een verbindende rol te spelen en regie te voeren op het totaalbeeld. Dit stelt alle functionarissen binnen de gehele keten in staat om snel te zoeken en informatie te vergelijken. Dit is relevant voor alle teams en processen.

Het informatiemanagementproces fungeerde eerder reactief dan proactief, doordat de verschillende informatiefunctionarissen geen onderling contact hadden (anders dan via LCMS) en bijvoorbeeld niet telefonisch opzoek gingen naar verificatie en aanvulling van informatie. Zo heeft de Informatiemanager in het GBT geen doelstellingen gedeeld in het GBT-tabblad, terwijl deze wel zijn benoemd in het GBT-overleg. De Informatiemanager in het GBT is hier ook niet naar gevraagd door de regievoerend Informatiemanager in het ROT.

De veiligheidsregio doet er goed aan om de samenwerking tussen de verschillende informatiefunctionarissen binnen de keten te beoefenen zodat het proces informatiemanagement beter wordt ingevuld. Hierbij wordt idealiter toegewerkt naar het gelijktijdig beoefenen van de gehele verticale structuur, waarbij alle informatieknooppunten (inclusief Bevolkingszorg) een rol spelen. Dit maakt het mogelijk de regiefunctie te beoefenen en de verschuiving hiervan naar het ROT, en legt de nadruk op de onderlinge afhankelijkheden. Om de samenwerking verder te ontwikkelen en het informatiemanagement proactief in te richten dienen de informatiefunctionarissen te oefenen met de onderlinge communicatie, anders dan via LCMS. Essentieel hierbij is dat de regievoerend Informatiemanager weet wat hij of zij verwacht van de andere informatiefunctionarissen, inclusief (indien actief) de informatiefunctionarissen van de kolommen.

Een ander belangrijk aandachtspunt is de wijze en snelheid waarmee een eerste situatiebeeld wordt gedeeld met de onderdelen van de crisisbeheersingsstructuur. Tijdens de systeemtest is de eerste korte situatiebeschrijving 20 minuten na de GRIP 1 alarmering in de LCMS-activiteit geplaatst. De veiligheidsregio dient de gewenste snelheid waarmee een eerste situatiebeeld wordt gedeeld te expliciteren en dit te verwerken in het beoefenen van de verticale structuur op het gebied van informatiemanagement.

Aanbeveling 4
 Informatiemanagement

Integreer een eenduidige wijze voor scenariodenken binnen de werkwijze van de teams en de borging van de resultaten.

Toelichting Aanbeveling 4

Het CoPI en ROT hebben geen prognose gedeeld in LCMS. Daarnaast heeft geen enkel team scenario's uitgewerkt en deze gedeeld. De aanbeveling is om een eenduidige methodiek voor het opstellen van een prognose en scenariodenken te integreren binnen de werkwijze van alle teams. Maak hierbij gebruik van één methode die de functionarissen tijdens de actiefase in relatief korte tijd kunnen gebruiken voor zowel het opstellen van een prognose als het denken in scenario's.

Met betrekking tot het opstellen van de prognose is het goed dat ieder geval de onderstaande onderdelen worden benoemd door de teams die hier verantwoordelijk voor zijn, en deze worden geborgd in LCMS. Het vermoedelijk verloop van:

- de bestrijdingsmogelijkheden;
- het slachtofferbeeld;
- het risico voor de bevolking;
- het beeld bij de bevolking.

Met betrekking tot het scenariodenken is het belangrijk dat de methode niet enkel gericht is op het opstellen van scenario's, maar juist ook de vertaalslag wordt gemaakt naar pro-actieve maatregelen die genomen kunnen worden om ervoor te zorgen dat de scenario's geen werkelijkheid worden.

Het verdient hierbij aanbeveling om te expliciteren wat de visie op scenariodenken is, welke informatie teams dienen uit te werken en op welke eenduidige wijze dit geborgd wordt in LCMS.

Het is aan de Informatiemanagers om erop toe te zien dat de teams een prognose uitwerken en de resultaten van het scenariodenken, inclusief pro-actieve maatregelen, worden geborgd in LCMS.

5.4 Communicatie

Aanbeveling 5
Communicatie

Beoefen de aansluiting tussen de gehele Taakorganisatie Communicatie en het ROT en BT.

Toelichting Aanbeveling 5

De aansluiting tussen de gehele Taakorganisatie Communicatie en het ROT en BT is tijdens de systeemtest niet volledig beoefend. Vandaag de dag is de rol van (social) media dermate groot, en verandert de informatie op deze media zo snel, dat het van belang is deze aansluiting te beoefenen. In de praktijk blijkt het daadwerkelijk uitvoeren van een omgevingsanalyse en het opstellen van een communicatie-advies, om dit vervolgens via de communicatieadviseurs tijdig in het ROT en GBT te behandelen behoorlijk lastig. Met name voor situaties waarbij maatschappelijke onrust een rol kan spelen is het van belang dat deze aansluiting soepel verloopt.

5.5 Nafase

Aanbeveling 6
Nafase

Beoefen de daadwerkelijke overgang naar de nafase-organisatie.

Toelichting Aanbeveling 6

De daadwerkelijke overgang naar de nafase is tijdens de systeemtest niet beoefend. Dit nieuwe onderdeel van het toetsingskader is dan ook lastig te integreren tijdens een test die zich opbouwt vanaf de start en een dagdeel duurt. Desondanks is het goed om de daadwerkelijke overgang te beoefenen. Denk hierbij aan het gebruik van scenario's voor een systeemtest, oefening of training waarbij deze starten op het moment dat de bronbestrijding achter de rug is en de nafase in zicht komt.

Bijlage A Afkortingenlijst

CaCo	Calamiteitencoördinator
CoPI	Commando Plaats Incident
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdingsprocedure
IJenV	Inspectie Justitie en Veiligheid
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
PSH	Psychosociale hulpverlening
ROT	Regionaal Operationeel Team